

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
**Expenditure Behaviors of Students Obtaining Student Loan Fund at
Prince of Songkla University, Hat Yai Campus**

พัชรี สารวิโรจน์
Patcharee Saravirot

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkla University**

2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(1)

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ผู้เขียน นางสาวพัชรี สารวิโรจน์
สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.กานดา จันทร์เยี่ยม)

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิรันดร์ จุลทรัพย์)

..... กรรมการ
(ดร.กานดา จันทร์เยี่ยม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ช่อลดา พันธุเสนา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสุพร ปิยะรัตนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์
และสังคม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกริกชัย ทองหนู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์	พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ผู้เขียน	นางสาวพัชรี สารวิโรจน์
สาขา	พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 371 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติถดถอย พหุคูณ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษามากที่สุด ตามด้วย การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน และการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม ตามลำดับ โดยทั้ง 4 ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา พบว่า มี 6 ตัวแปร ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา ได้ร้อยละ 32.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน คณะที่เรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ค่านิยมในแฟชั่น และค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด

นอกจากนี้ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างผู้ที่มีคะแนนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดและต่ำที่สุดจากแต่ละคณะจำนวน 28 คน พบว่า ในเรื่องของค่านิยมนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามค่านิยมในการเลียนแบบ ค่านิยมในแฟชั่น ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้า แต่จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามค่านิยมในการดำรงแบบเรียบง่ายและประหยัด ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูพบว่า การที่ผู้ปกครองสอนให้รู้จักบริหารเงินด้วย

ตัวเอง สอนให้รู้จักการประหยัดเงิน ชื่อของที่มีประโยชน์และมีคุณภาพ และสอนให้รู้จักการเก็บออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น มีผลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงินของนักศึกษา นอกจากนี้พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินในเรื่องการกินและการเที่ยว สำหรับปัจจัยด้านพฤติกรรม การเปิดรับสื่อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ไม่มีผลให้มีพฤติกรรมใช้จ่ายเงินเพิ่มมากขึ้น

Thesis Title	Expenditure Behaviors of Students Obtaining Student Loan Fund at Prince of Songkla University, Hat Yai Campus
Author	Miss Patcharee Saravirot
Major Program	Human and Social Development
Academic Year	2009

Abstract

This research has the objective to study money usage behavior and the factor that influences the money usage behavior of university student from Student Loan Fund. The sample group used in the study is 371 university students from Student Loan Fund of Prince of Songkla University, Hat Yai Campus. Data are collected by using questionnaires and semi-structure interview form. The data are analyzed by using Frequency Value, Percentage, Means, Standard Deviation, Multiple Regression Statistics and content analysis.

From the study it is found that most university students have the overall money usage behavior in a middle level when considering in each aspect it is found that students have money usage behaviors according to the educational requirements the most and then by social needs and the usage according to basic needs and the usage by consumerism respectively. In these 4 aspects the means are in the middle whereas the spending according to recreational needs are in a low level. Regarding the analysis result of the factors that influences the money usage behavior of university students it is found that there are 6 variables that can forecast money usage behavior of university students in the rate of 32.1% and with statistical significance of .001 which are influences of peers, personal expense per month, faculty, democratic upbringing, fashion value and the value in life of simplicity and frugality.

Moreover, from the semi-structure interview result people with the highest and lowest money usage behavior score from each faculty in the number of 28 people it is found that regarding the value most university students have no money usage behavior according to the value in copying fashion value, value in brand/make but they would have the behavior in spending the money according to the way of simplicity and frugality. As for upbringing factor it

is found that the fact that parents teach children to manage the money themselves and teach them to save the money and buy useful and quality things and teach them to save the money to be used when it is necessary. It has the influence to the decision-making of university students and it is found that peer pressure has the influence in spending the money in eating and going out. As for behavior factor on media accepting it is found that most university students have the opinion that it has no influence to increase the money usage behavior.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(11)
สารบัญภาพประกอบ.....	(13)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	11
ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	11
โครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	14
หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	17
ข้อมูลเกี่ยวกับการให้กู้ยืมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	22
ลักษณะของวัยรุ่น.....	23
ความต้องการของวัยรุ่น.....	24
พัฒนาการด้านต่างๆ ของวัยรุ่น.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษา.....	32
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น.....	35
ปัจจัยทางจิตวิทยา.....	36
ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม.....	40
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงิน.....	49
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค.....	49
แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคนิยม.....	51
ทฤษฎีว่าด้วยการบริโภค.....	55
ค่านิยมของวัยรุ่นไทยในยุคบริโภคนิยม.....	57
แนวทางการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ.....	77
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	81
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	84
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	88
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	92
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงิน.....	97
ตอนที่ 2.1 ทักษะคิด.....	98
ตอนที่ 2.2 ค่านิยม.....	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2.3 การอบรมเลี้ยงดู.....	100
ตอนที่ 2.4 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน.....	101
ตอนที่ 2.5 การเปิดรับสื่อ.....	102
ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน.....	103
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน.....	109
ตอนที่ 5 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	120
5 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	163
ผลการวิจัย.....	165
อภิปรายผล.....	170
ข้อเสนอแนะ.....	174
บรรณานุกรม.....	176
ภาคผนวก.....	189
ก แบบสอบถาม.....	190
ข ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน และการอบรมเลี้ยงดู.....	207
ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	211
ง ค่าคะแนน IOC ของแบบสอบถามเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.....	212
จ ดัชนีความเที่ยงของเครื่องมือ.....	218
ประวัติผู้เขียน.....	219

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ขอบเขตการให้กู้ยืมเงินปีการศึกษา.....	18
2	อัตราส่วนการผ่อนชำระเงินต้น.....	21
3	จำนวนนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.....	22
4	ตารางจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	80
5	จำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	92
6	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ จ่ายเงิน.....	97
7	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทศนคติต่อการใช้จ่ายเงินของกลุ่ม ตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายชื่อ.....	98
8	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงินของกลุ่ม ตัวอย่างในการศึกษา.....	99
9	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา.....	100
10	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โดยภาพรวม.....	101
11	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปิดรับสื่อของกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา จำแนกรายชื่อ.....	102
12	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของกลุ่ม ตัวอย่างในการศึกษาโดยภาพรวม.....	103
13	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการ พื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายชื่อ.....	104
14	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการ ทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายชื่อ.....	105

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายชื่อ..... 106
16	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายชื่อ..... 107
17	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายชื่อ..... 108
18	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินโดยรวม..... 109
19	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน..... 111
20	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา..... 113
21	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม..... 115
22	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ..... 116
23	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม..... 118

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2	โครงสร้างสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	15
3	ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณแบบชั้นภูมิ.....	79

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา “คน” ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่จะส่งผลให้ประเทศก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการศึกษาช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต ช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง ช่วยปลูกจิตสำนึกให้รู้จักคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดจนช่วยให้สามารถพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การศึกษายังช่วยลดปัญหาความยากจน ลดปัญหาด้านสุขภาพด้วยการเพิ่มความรู้และภูมิปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่สภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตสมัยใหม่ ซึ่งจะต้องใช้แรงงานที่มีการศึกษาสูงขึ้น สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ทันต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการให้การศึกษาแก่ประชาชนของประเทศจึงเป็นการสร้างพลังอำนาจให้แก่ประเทศชาติ (นิรันดร์ บุญศรี, 2547: 1)

ตามบทบัญญัติด้านการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกันกับบุคคลอื่น และการจัดการศึกษานั้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 6 ระบุว่า จะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับการสร้างความเจริญก้าวหน้า และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ทรงพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520

“...การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนา ความรู้ ความคิด ความประพฤติ
ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อ
บ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำให้
ได้โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอน และรวดเร็ว...”

จากพระราชดำรัสที่ได้ัญเชิญมา ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการ
สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม ซึ่งการที่จะพัฒนาคนหรือ
ทรัพยากรมนุษย์ได้นั้นก็โดยกระบวนการทางการศึกษาเป็นสำคัญ (ประยูร เหมบุรุษ, 2547) ดังนั้น
คณะรัฐบาลในสมัยของนายชวน หลีกภัย (นายกรัฐมนตรี 28 มีนาคม 2538) ซึ่งประกอบด้วย
กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
สังคม ได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับความเจริญเติบโต
ทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมทั้งแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ
ด้านการศึกษาด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาส โดยการจัดตั้งกองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยได้กู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าเล่า
เรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา โดย
เริ่มให้นักเรียน นักศึกษากู้ยืมได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ซึ่งวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษานั้นคือ

1. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แก่ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มี
รายได้น้อย ซึ่งด้อยโอกาสทางการศึกษา อันจะมีส่วนสำคัญในการยกฐานะความเป็นอยู่ของ
ประชาชน และเป็นการสนองต่อนโยบายการกระจายรายได้

2. เพื่อสนับสนุนการพัฒนากระบวนการศึกษาทางด้านอุปสงค์ โดยการเพิ่มขีด
ความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน

ต่อมารัฐบาลได้พิจารณาเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ
เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินงาน จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษา พ.ศ. 2541 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2541 โดย
กำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล ส่งผลให้การดำเนินงานของ
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความมั่นคงถาวรขึ้น

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดำเนินการมาแล้วเป็นเวลา 12 ปี ให้เงินกู้
ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและ
สายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรีไปแล้วทั้งสิ้นกว่า 291,789 ล้านบาท มีผู้กู้ยืมทั้งสิ้น 3,134,446
ราย มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการประมาณ 4,200 แห่ง และในปีการศึกษา 2551 กองทุนเงินให้

กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ปรับวิธีการดำเนินงาน โดยให้กู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e-studentloan) เป็นปีแรก เพื่อให้นักเรียน/นักศึกษาสามารถกู้ยืมเงินได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2552)

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการให้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพบว่า มีผลกระทบในทางลบด้านต่างๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พะเยาเขต 1, 2546 อ้างถึงใน พูนผล อินทรสกุล, 2550: 1) เช่น พฤติกรรมในด้านลบของนักเรียน นักศึกษา เนื่องจากมีนักเรียน นักศึกษาส่วนหนึ่งนำเงินกู้ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาไปใช้จ่ายในทางฟุ่มเฟือยตามค่านิยม เช่น ซื้อโทรศัพท์มือถือ เครื่องสำอางราคาแพง รถจักรยานยนต์ ตลอดจนเที่ยวในสถานเริงรมย์ต่างๆ และจากการสำรวจพฤติกรรมการใช้ชีวิตและใช้จ่ายเงินของนักศึกษา โดยฝ่ายวิจัย consumer communication บริษัทสปาแอดเวอร์ไทซิง จำกัด (2548) ที่ทำการสำรวจพฤติกรรมการใช้ชีวิตและใช้จ่ายของกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังจะเป็นบัณฑิตภายใน 1 - 2 ปีข้างหน้า ในภาวะเศรษฐกิจผันผวน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เกือบ 90% ยังหาเงินเองไม่ได้ แต่ใช้จ่ายเงินไปในกิจกรรมต่างๆ มากถึงเดือนละ 7,000 - 8,000 บาท กิจกรรมที่นักศึกษาไปร่วมในแต่ละเดือนล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ส่งเสริมความรู้ หรือประสบการณ์ด้านความคิดให้กับนักศึกษา และค่าใช้จ่ายในเรื่องเหล้าและบุหรี่ หรือเที่ยวสถานบันเทิงกลางคืนยังคงติดอยู่ในอันดับค่าใช้จ่ายที่สูงในแต่ละเดือน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อศึกษาว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินอย่างไร และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่ได้กู้เงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เนื่องจากนักศึกษาเหล่านี้อยู่ในช่วงอายุ 18 - 22 ปี ถือได้ว่าเป็นวัยแห่งการค้นหา ชอบเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ และต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของนักศึกษา มาก ประกอบกับพื้นที่ของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในตัวเมืองหาดใหญ่หรืออยู่ในเขตพื้นที่ทางเศรษฐกิจ (มาริสา จันทรฉาย, 2552: 3) มีห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิงหลายแห่งรวมทั้งอิทธิพลจากสื่อมวลชน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในลักษณะต่างๆ ซึ่งในส่วนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่นั้น จากข้อมูลการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 เป็นต้นมา พบว่า มีนักศึกษาที่ได้รับเงินทุนกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนมาก และในปีการศึกษา 2552 นี้มีจำนวนนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 4,374 คน จากจำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้งสิ้น 15,291 คน (งานทะเบียนกลาง, 2552) หรือประมาณ 1 ใน 3 ของนักศึกษาทั้งหมดของ

มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาในกลุ่มนักศึกษาดังกล่าว เพื่อผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตลอดจนการจัดสรรเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาในการวางแผนการใช้จ่ายเงินต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

คำถามในการวิจัย

1. นักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีพฤติกรรมใช้เงินอย่างไร
2. ปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมใช้เงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

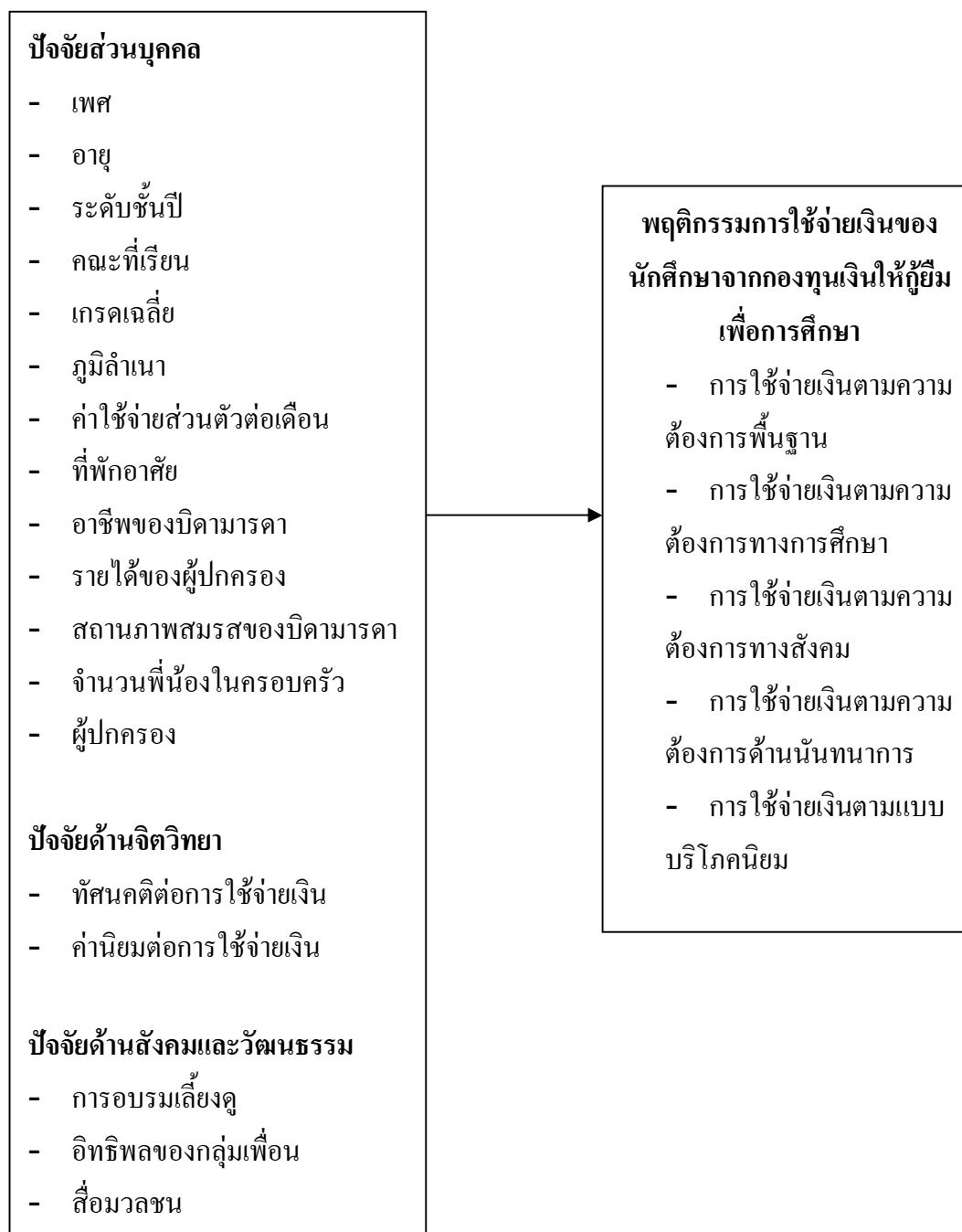
กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการศึกษาแนวคิด ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เงิน ตลอดจนการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น และพฤติกรรมการใช้เงิน สามารถนำมากำหนดตัวแปรได้ดังนี้ ตัวแปรต้นประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะที่เรียน เกรดเฉลี่ย ภูมิฐานะ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ที่พักอาศัย อาชีพของบิดามารดา รายได้ของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว ผู้ปกครอง ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ทัศนคติต่อการใช้จ่ายเงิน (ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้จ่าย) ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน (ค่านิยมในแฟชั่น, ค่านิยมในการเลียนแบบ, ค่านิยมในตราสัญลักษณ์, ค่านิยมในการ

ดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด) และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู (แบบประชาธิปไตย, แบบเผด็จการ, แบบปล่อยปละละเลย) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน (การเปิดรับสื่อ) ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ซึ่งผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาของคุณสุวงษ์ พิมพิสมท์ (2547) นำมาพัฒนาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ และการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม โดยนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน หมายถึง ลักษณะการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระหว่างการเรียนหนังสือและการดำรงชีวิตประจำวัน

การใช้จ่ายเงิน หมายถึง พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินส่วนตัวเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ของนักศึกษาที่เป็นผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ทางมหาวิทยาลัยเรียกเก็บเป็นค่าบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการศึกษาและอื่นๆ โดยจำแนกได้ดังนี้ (สุวงษ์ พิมพิสมณ์, 2547: 9)

- พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นต่างๆ ในการดำเนินชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้านพักอาศัย ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะไปเยี่ยมบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าซักรีด และอื่นๆ เป็นต้น

- พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นในการศึกษา เช่น ค่าอุปกรณ์ในการศึกษา ค่าจัดทำรายงาน ค่าถ่ายเอกสาร ค่าพาหนะเดินทางไปสถานศึกษา ค่าเดินทางไปศึกษานอกสถานที่ และอื่นๆ เป็นต้น

- พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคม เช่น ค่ากิจกรรมชมรม ค่าของขวัญเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ค่ากิจกรรมการกุศล ค่ากิจกรรมสร้างสรรค์ และอื่นๆ เป็นต้น

- พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ผ่อนคลายความเครียด เช่น ค่าหนังสืออ่านเล่น ค่ารูปภาพ ค่าชมภาพยนตร์ ค่าชมดนตรี ค่าชมการแข่งขันกีฬา เทปเพลง วีดีโอ แผ่นซีดี เกมคอมพิวเตอร์ ค่าเที่ยวตามสถานบันเทิง และอื่นๆ เป็นต้น

- พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ค่าแต่งตัวที่ฟุ่มเฟือย ค่าเครื่องประดับ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร และอื่นๆ เป็นต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับส่วนประกอบคุณสมบัติเฉพาะบุคคลของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะที่เรียน เกรดเฉลี่ย ภูมิลำเนา ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ที่พักอาศัย อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว สถานภาพของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และผู้ปกครอง

- ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน หมายถึง จำนวนเงินที่นักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาใช้จ่ายในแต่ละเดือนเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว

- ที่พักอาศัย หมายถึง ลักษณะที่พักของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เช่น บ้านตนเอง บ้านเช่า หอพักในสถานศึกษา หอพักนอกสถานศึกษา เป็นต้น

- สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะในการใช้ชีวิตสมรสของบิดามารดา จำแนกเป็น อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ หย่าร้าง บิดาเสียชีวิต มารดาเสียชีวิต บิดามารดาเสียชีวิตทั้งคู่

- ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ให้การอุปการะ ดูแล และอบรมสั่งสอน นักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ปัจจัยด้านจิตวิทยา หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยมของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีต่อการใช้จ่าย

- ทัศนคติต่อการใช้จ่ายเงิน หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อการใช้จ่ายเงิน ได้แก่ ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้จ่าย

- ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน หมายถึง ความรู้สึก ประกอบด้วย ความชอบ ความสนใจ ความต้องการและความพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อการใช้จ่ายเงิน ได้แก่ ค่านิยมในการเลียนแบบ ค่านิยมในแฟชั่น ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้า และค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด

ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน

- การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแบบของโรเจอร์ (Roger, D., 1972 อ้างถึงใน กันตวรรณ มีสมสาร, 2544: 26) ประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

- อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หมายถึง การที่นักศึกษายอมรับและให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน และพยายามที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้สอดคล้องหรือเป็นไปในทางเดียวกันกับเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งจะเป็นแรงเสริมกระตุ้นนักศึกษาในการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เช่น การให้คำแนะนำ การเลียนแบบ การคล้อยตาม การชักชวนจากเพื่อน เป็นต้น

- สื่อมวลชน หมายถึง สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษานี้มุ่งศึกษา พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยจำแนก เป็นพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน 5 ด้าน ได้แก่ การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ และการใช้จ่ายเงินแบบบริโภคนิยม รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

ขอบเขตด้านประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2552 คณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งผู้กู้รายเก่าและใหม่ จำนวน 4,059 คน (งานแนะแนวและจัดหางาน กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2552)

ขอบเขตด้านเวลา คือ เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ทำให้ทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาวางแผนและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแนวทางปฏิบัติในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบและเป็นแนวทางในการควบคุมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุน รวมทั้งจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาในการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมในขณะที่กำลังศึกษาอยู่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 1.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 1.3 หลักเกณฑ์การให้กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
2. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
 - 2.1 ลักษณะของวัยรุ่น
 - 2.2 ความต้องการของวัยรุ่น
 - 2.3 พัฒนาการด้านต่างๆ ของวัยรุ่น
 - 2.4 รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษา
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น
 - 3.1 ปัจจัยทางจิตวิทยา
 - 3.2 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม
4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน
 - 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภค
 - 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคนิยม
 - 4.3 ทฤษฎีว่าด้วยการบริโภค
 - 4.4 ค่านิยมของวัยรุ่นไทยในยุคบริโภคนิยม
 - 4.5 แนวทางการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ในต้นปี พ.ศ. 2538 รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมทั้งแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาส ดังนั้น กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ร่วมกันพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว โดยได้เสนอเป็นมาตรการส่งเสริม 3 ประการ คือ

1. การสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน
2. การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเอกชน
3. การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2538 คณะรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี) มีมติเห็นชอบในหลักการ โครงการจัดตั้ง “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยเริ่มให้นักเรียน นักศึกษากู้ยืมได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา บนพื้นฐานของหลักการว่า “เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย สำหรับศึกษาต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญ และสายอาชีวะจนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ รวมทั้งการศึกษานอกระบบต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรและประเภทที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยนักเรียน นักศึกษาจะต้องชำระเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยตามเมื่อจบการศึกษา”

ต่อมารัฐบาลได้พิจารณาเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และเพื่อความเหมาะสมในการดำเนินงาน จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2541 โดยกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล

จนได้มีการเปลี่ยนแปลงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2547 ได้มีแนว นโยบายปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา โดยมีหลักการเพื่อปรับเปลี่ยนระบบการเงินอุดมศึกษา ให้ผู้เรียนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและภาครัฐยังคงรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการอุดมศึกษาไม่น้อยไปกว่าเดิม ประกอบกับลดบทบาทของภาครัฐในการจัดการศึกษามาเป็นผู้กำกับดูแล กำหนดนโยบาย และสนับสนุนให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนดำเนินการจัด

การศึกษาในเงื่อนไขที่มีความเท่าเทียมกัน เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดี มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และแข่งขันกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพของ การศึกษา โดยจัดให้มี กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ขึ้น เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา อย่างทั่วถึงกับนิสิต นักศึกษา ให้ได้รับทุนการศึกษาแบบต้องใช้คืนเพื่อเป็นค่าเล่าเรียนระหว่าง ศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุปริญญาถึงปริญญาตรี เพื่อศึกษาภายในประเทศทั้งสถานศึกษา ภาครัฐและ เอกชนครอบคลุมหลักสูตรทุกประเภททั้งหลักสูตรปกติ หลักสูตรพิเศษ หลักสูตรนานาชาติ และ หลักสูตรต่อเนื่อง

จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ.2548 จึงได้อนุมัติใน หลักการ ให้จัดตั้งกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) โดยทำหน้าที่ให้ กู้ยืมค่าเล่าเรียน ในระดับอุดมศึกษา และกองทุนเงินให้เปล่า เพื่อช่วยเหลือค่าครองชีพแก่นักเรียนที่ ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2549 สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงมีภารกิจในการบริหารจัดการ กองทุน 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับ รายได้ในอนาคต และกองทุนเงินให้เปล่า

ต่อมา มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ได้มีการทบทวนนโยบาย ในเรื่อง กองทุนเงินให้เปล่า และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต ซึ่งในการ พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 กองทุนเงินให้เปล่าไม่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณให้แต่อย่างใด ในขณะที่ กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ใน อนาคตได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการให้กู้ยืมแก่นักศึกษาเฉพาะสำหรับภาคการศึกษา ที่ 2/2549 เท่านั้น รวมทั้งได้แก้ไขมติคณะรัฐมนตรี 12 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ให้นักเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนปลายและนักศึกษาระดับอุดมศึกษาสามารถกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาได้ ตามที่ กระทรวงการคลังเสนอ ดังนั้น กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต และกองทุน เงินให้เปล่า จึงหมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนอีกต่อไป

จนกระทั่ง คณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2551 มีมติ เห็นชอบให้ดำเนินโครงการกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตขึ้นใหม่ โดยให้ ดำเนินโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตเป็นการเพิ่มโอกาสให้แก่ เยาวชนในการศึกษาต่อ ที่เชื่อมโยงกับนโยบายการผลิตบัณฑิต เพื่อตอบสนองความต้องการ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เน้นให้กู้ยืมเฉพาะสาขาวิชาที่มีความต้องการหลักและมีความ ชัดเจนของการผลิตกำลังคนในการพัฒนาประเทศ โดยผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสการมีงานทำและมี รายได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาดำเนินการมาแล้วเป็นเวลา 12 ปี ให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ และสายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรีไปแล้วทั้งสิ้นกว่า 291,789 ล้านบาท มีผู้กู้ยืมทั้งสิ้น 3,134,446 ราย มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการประมาณ 4,200 แห่ง และในปีการศึกษา 2551 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ปรับวิธีการดำเนินงาน โดยให้กู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e - studentloan) เป็นปีแรก เพื่อให้ นักเรียน/นักศึกษาสามารถกู้ยืมเงินได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงได้ระบุไว้ในนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2551 กล่าวคือ “ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีการประνομและใกล้ชิดยิ่งขึ้น รวมทั้ง ขยายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และปริญญาตรีเพิ่มขึ้น”

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2552 อนุมัติแนวทางปรับปรุงระบบบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน การขยายฐานเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา การเพิ่ม โอกาสการชำระเงินกู้คืนของผู้สำเร็จการศึกษา และการเพิ่มช่องทางการบริหารเงินกองทุน

วัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

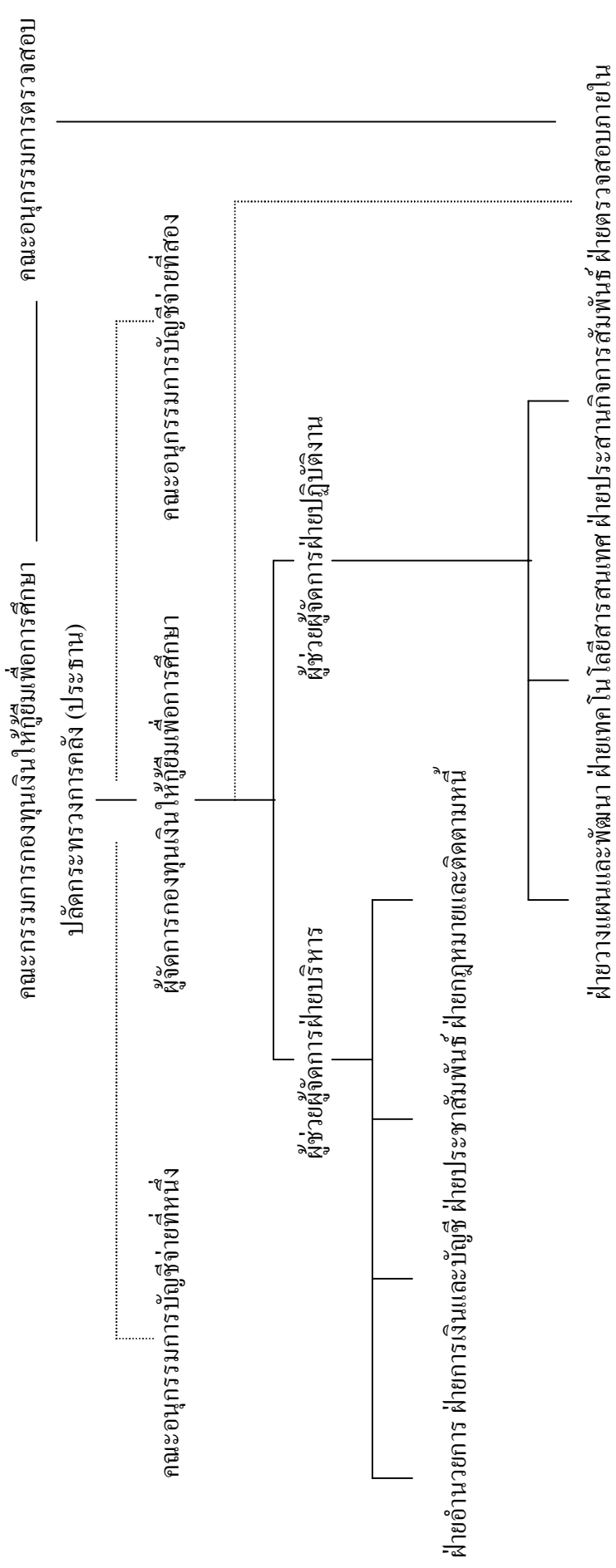
1. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แก่ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งคือโอกาสทางการศึกษา อันจะมีส่วนสำคัญในการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน และเป็นการสนองต่อนโยบายการกระจายรายได้

2. เพื่อสนับสนุนการพัฒนากระบวนการศึกษาทางด้านอุปสงค์ โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน

1.2 โครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นองค์กรที่อยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย โครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ดังภาพที่ 2

โครงสร้างดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ภาพที่ 2 โครงสร้างสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ที่มา : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา www.studentloan.or.th (2552)

จากภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย

คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยมี ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับ ดูแลกิจการกองทุน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกิจการ กองทุน ประเมินและวิเคราะห์ความต้องการกู้ยืมเงินของนักเรียน นักศึกษาที่ยากจนทั้งในปัจจุบัน และอนาคต และเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอของบประมาณสมทบกองทุน จัดทำรายงานประจำปี เพื่อเผยแพร่การดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ พิจารณางบประมาณรายจ่าย ประจำปีสำหรับการดำเนินการและบริหารกองทุน และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้หรือไปเป็นตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

คณะผู้บริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ผู้จัดการกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายการเงินและบัญชี ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายกฎหมายและติดตามหนี้ และผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝ่ายประสานกิจการสัมพันธ์ ฝ่าย ตรวจสอบภายใน

คณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง ทำหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ คณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับดูแลการให้กู้ยืมเงินของนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียน สถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษาที่อยู่ในสังกัด ควบคุม หรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ กำกับดูแลและติดตามการปฏิบัติของผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ บัญชีจ่ายที่หนึ่ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มอบหมาย

คณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่สอง มีหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง แต่รับผิดชอบนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียน สถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษาที่อยู่ใน สังกัด ควบคุม หรือกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย

คณะอนุกรรมการตรวจสอบ ทำหน้าที่ในการพิจารณาและเสนอความเห็นใน เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3 หลักเกณฑ์การให้กู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3.1 คุณสมบัติผู้มีสิทธิกู้ยืมเงิน

ผู้มีสิทธิกู้ยืมเงิน ได้แก่ ผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญญา/ปริญญาตรี และมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีสัญชาติไทย
 2. เป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ที่มีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 200,000 บาทต่อปี
 3. เป็นผู้มีผลการเรียนดีหรือผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลของสถาบันการศึกษา
 4. เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ไม่ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษาขั้นร้ายแรง หรือไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย
 5. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบหรือประกาศการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาใน โรงเรียน สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาที่อยู่ในสังกัด ควบคุม หรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงหรือส่วนราชการอื่นๆ
 6. ไม่เคยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาใดๆ มาก่อน
 7. ไม่เป็นผู้ที่ทำงานประจำในระหว่างการศึกษา
 8. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 9. ไม่เป็นหรือเคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 10. ต้องมีอายุในขณะที่ขอกู้ โดยเมื่อนับรวมกับระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี และระยะเวลาผ่อนชำระอีก 15 ปี รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 60 ปี
- การพิจารณาคุณสมบัติของผู้กู้ สถานศึกษาจะพิจารณาเป็นรายปี ผู้กู้ที่มีคุณสมบัติจะได้ออกหรือไม่ขึ้นอยู่กับวงเงินกู้ยืมที่สถานศึกษาได้รับการจัดสรร

1.3.2 ขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ปีการศึกษา 2552

การให้กู้ยืมเงินในปีการศึกษา 2552 ให้กู้ยืมได้ไม่เกินขอบเขตของแต่ละรายการที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ขอบเขตการให้กู้ยืมเงินปีการศึกษา 2552

ระดับการศึกษา/สาขาวิชา	ค่าเล่าเรียนและ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษา บาท/ราย/ปี	ค่าครองชีพ บาท/ราย/ปี	รวม บาท/ราย/ปี
1. มัธยมศึกษาตอนปลาย	14,000	12,000	26,000
2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	21,000	15,000	36,000
3. ปวท. ปวส.			
3.1 พาณิชยกรรมหรือบริหารธุรกิจ ศิลปหัตถกรรมหรือศิลปกรรม เกษตรกรรมหรือเกษตรศาสตร์ คหกรรม หรือคหกรรมศาสตร์ และอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว	25,000	24,000	49,000
3.2 ช่างอุตสาหกรรมหรือ อุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร ทัศนศาสตร์	30,000	24,000	54,000
4. อนุปริญญา/ปริญญาตรี			
4.1 สังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	60,000	24,000	84,000
4.2 ศิลปกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์	60,000	24,000	84,000
4.3 วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	70,000	24,000	94,000
4.4 เกษตรศาสตร์	70,000	24,000	94,000
4.5 สาธารณสุขศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เภสัชศาสตร์	80,000	24,000	104,000
4.6 แพทยศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์	150,000	24,000	174,000

ที่มา : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา www.studentloan.or.th (2552)

1.3.3 ลักษณะและเงื่อนไขการจ่ายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1. เงินกู้ยืมที่จ่ายเข้าบัญชีของสถานศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. เงินกู้ยืมที่จ่ายเข้าบัญชีของนักเรียน นักศึกษาผู้กู้ยืม ได้แก่ ค่าครองชีพ (ค่าที่พักและค่าใช้จ่ายส่วนตัว)

1.3.4 ขั้นตอนการขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สำหรับขั้นตอนการขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นักเรียน นักศึกษาต้องดำเนินการขอกู้ยืมผ่านระบบ e-studentloan ที่เว็บไซต์ www.studentloan.or.th โดยให้ปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ลงทะเบียนเข้าเว็บไซต์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา www.studentloan.or.th เพื่อลงทะเบียนขอรับรหัสผ่าน โดยใช้เลขบัตรเป็น username และกำหนดรหัสผ่านในการเข้าสู่ระบบ e-studentloan
2. ยืนยันแบบคำขอกู้ กรอกแบบฟอร์มคำขอกู้ยืมในระบบ e-studentloan โดยเลือกตามระดับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา พร้อมระบุเลือกความประสงค์ขอกู้ค่าเล่าเรียน/ค่าใช้จ่ายเนื่องจากการศึกษา/ค่าครองชีพ
3. สถานศึกษาคัดเลือก นักเรียน/นักศึกษาตามประกาศผลคัดเลือกผ่านระบบ e-studentloan และประกาศของสถานศึกษา (ฝ่ายแนะแนว/ฝ่ายงานกองทุน)
4. เปิดบัญชี (กรณียืมค่าครองชีพ) นักเรียน/นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษา เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์กับธนาคารกรุงไทยสาขาใดก็ได้ เพื่อรับโอนเงินค่าครองชีพ
5. ทำสัญญา นักเรียน/นักศึกษาที่ได้รับสิทธิกู้ยืมเงินเข้ามาทำสัญญากู้ยืมเงินผ่านระบบ โดยต้องสั่งพิมพ์สัญญาจำนวน 2 ชุด (ต้นฉบับและคู่ฉบับ) พร้อมนำสำเนาภาพถ่ายสมุดคู่ฝากเงินออมทรัพย์ ซึ่งประทับตรา “โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” สำเนาทะเบียนบ้าน และหนังสือรับรองรายได้ ไปสถานศึกษาพร้อมกับบุคคลที่เป็นผู้ค้ำประกัน (บิดา/มารดา/ผู้ปกครองโดยชอบธรรม) เพื่อทำสัญญากู้ยืม
6. ตรวจสอบสัญญา สถานศึกษารับรองสัญญา และรับรองความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร ก่อนส่งเอกสารสัญญาให้ บมจ. ธนาคารกรุงไทย
7. รับเงินกู้ยืม นักเรียน/นักศึกษา จะสามารถเบิกถอนเงินค่าครองชีพได้ตามวันที่เกิดของตนในแต่ละเดือน

ผู้ค้ำประกันในสัญญากู้ยืมเงิน

1. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง
2. กรณีบิดามารดาเสียชีวิต ให้ผู้ปกครองที่รับอุปการะเลี้ยงดูลง

นามแทน

3. บุคคลที่ประกอบอาชีพมีรายได้น่าเชื่อถือ
4. กรณีคู่สมรสของผู้ค้ำประกัน ไม่ให้ความยินยอมให้ผู้ค้ำประกัน

ลงนามฝ่ายเดียวได้

5. กรณีไม่มีบุคคลค้ำประกัน ให้ใช้หลักทรัพย์แทน

การลงนามค้ำประกันในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้ค้ำประกันลงลายมือชื่อค้ำประกันในสัญญากู้ยืมต่อหน้าสถานศึกษา หากผู้ค้ำประกันมีที่อยู่ห่างไกลจากสถานศึกษาให้จัดส่งสัญญาให้ผู้ค้ำประกันลงลายมือชื่อค้ำประกันได้ และต้องให้เจ้าพนักงานทะเบียนท้องถิ่น (อำเภอ) หรือเจ้าพนักงานทะเบียนท้องถิ่น (เทศบาลหรือสำนักงานเขต) ในเขตพื้นที่ที่ผู้ค้ำประกันอาศัยอยู่ลงนามรับรองลายมือชื่อของผู้ค้ำประกัน

บุคคลผู้รับรองรายได้ในสัญญากู้ยืมเงิน ได้แก่

1. ข้าราชการระดับ 5 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า
2. หัวหน้าสถานศึกษาที่ผู้ขอกู้ยืมศึกษาอยู่
3. ผู้ปกครองท้องถิ่นระดับผู้ใหญ่บ้านขึ้นไป

(ส่วนพนักงานรัฐวิสาหกิจ นายกเทศมนตรีหรือตำแหน่งอื่นที่นอกเหนือจากนี้ไม่สามารถรับรองได้)

1.3.5 ระเบียบการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน

กระทรวงการคลังโดยคณะกรรมการเงินทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้วางระเบียบว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ให้ผู้กู้ยืมมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี คืนให้กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา หรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียน นักศึกษาแล้ว 2 ปี การคิดดอกเบี้ยให้เริ่มตั้งแต่วันที่เริ่มชำระหนี้
2. ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้เงินกู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยคืนให้กองทุนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี นับตั้งแต่วันที่ต้องชำระหนี้
3. ให้ผู้กู้ยืมเงินนำส่งกองทุนเป็นรายปี ตามจำนวนที่ต้องชำระในแต่ละปีไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดในอัตราส่วนตามรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อัตราส่วนการผ่อนชำระเงินต้น

ปีที่ชำระ	จำนวนร้อยละ ของเงินกู้ทั้งหมด	ปีที่ชำระ	จำนวนร้อยละ ของเงินกู้ทั้งหมด
ปีที่ 1	1.5	ปีที่ 9	7.0
ปีที่ 2	2.5	ปีที่ 10	8.0
ปีที่ 3	3.0	ปีที่ 11	9.0
ปีที่ 4	3.5	ปีที่ 12	10.0
ปีที่ 5	4.0	ปีที่ 13	11.0
ปีที่ 6	4.5	ปีที่ 14	12.0
ปีที่ 7	5.0	ปีที่ 15	13.0
ปีที่ 8	6.0	รวม	100%

ที่มา : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา www.studentloan.or.th 2552

4. การชำระหนี้ก่อนกำหนด ผู้กู้ยืมสามารถชำระหนี้คืนกองทุนฯ ทั้งหมดหรือบางส่วนในช่วงก่อนสำเร็จการศึกษา หรือช่วงระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปีได้ โดยไม่เสียดอกเบี้ย

5. ในกรณีจำเป็นที่เห็นสมควร คณะกรรมการจะผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้ตามระยะเวลาที่แตกต่างไปจากที่กำหนด หรือชะลอการชำระหนี้เป็นการชั่วคราวตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายๆ หรือเป็นการทั่วไปก็ได้

6. ในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้คืนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผัน คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละ 1.5 ต่อเดือนก็ได้

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีแผนการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือระบบกู้ยืม กยศ. ดำเนินการเป็นไปตามประกาศ/ระเบียบ และข้อบังคับของกองทุนฯ ตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีคณะทำงานกองทุนเงินให้กู้ยืมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้นักศึกษาสมัครกู้ยืมได้ด้วยตนเองและกู้ยืมผ่านทาง web site ดำเนินการทุกปีการศึกษา การอนุมัติให้กู้ยืมจะพิจารณาคัดเลือกโดยการตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์ และการประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มี

คณะกรรมการผู้แทน ทุกวิทยาเขต การทำสัญญากู้ยืม สัญญาค้ำประกันเน้นความสะดวกของนักศึกษาและผู้ปกครอง คือ นักศึกษาสามารถเลือกวันทำสัญญากู้ยืมผ่านทาง web site และสามารถเลือกทำสัญญาค้ำประกันได้ที่ภูมิลำเนาของบิดา - มารดา สติติการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทุกชั้นปี ในแต่ละปีการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษาที่กู้ยืมเงิน	จำนวนเงิน
2543	3,291	158,229,445
2544	3,314	169,538,003
2545	3,387	166,123,676
2546	3,392	169,872,461
2547	3,679	170,653,226
2548	4,322	201,135,215
2549	3,224	173,584,696
2550	4,250	189,495,247
2551	4,413	202,623,642
2552	4,374	108,789,055

ที่มา : งานแนะแนวและจัดหางาน กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2552

2. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

การศึกษาในครั้งนี้ประชากรเป้าหมายของการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 คณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีอายุระหว่าง 18 - 22 ปี จัดอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมแนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยนี้ ดังนี้

2.1 ลักษณะของวัยรุ่น

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1974 อ้างถึงใน อรรถรัตน์ ประถมรัตน์, 2547: 7) ได้อธิบายว่า “วัยรุ่น” ตรงกับคำว่า “adolescence” ในภาษาอังกฤษ มีรากศัพท์เดิมมาจากภาษาละตินว่า “adolescere” ซึ่งมีความหมายว่า เจริญเติบโตหรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ (maturity) การที่เด็กจะบรรลุถึงขั้นวุฒิภาวะนี้ ไม่ใช่จะเจริญแต่ทางร่างกายด้านเดียวเท่านั้น ทางจิตใจก็ต้องเจริญเป็นเงาตามตัวไปด้วย นั่นคือ จะต้องมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม

ดูเสก, เจ. เอ. (Dusek, J.A., 1987 อ้างถึงใน ไชยรัตน์ บุตรพรหม, 2545: 22) กล่าวว่า วัยรุ่นถือเป็นช่วงต่อของพัฒนาการจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยแห่งการสร้างสมการเรียนรู้ ความคิด ความเชื่อต่างๆ ที่เขาได้รับจากภายนอก เพื่อนำมาหล่อหลอมบุคลิกภาพให้มีเอกลักษณ์แห่งตน เพื่อเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า

สุพัตรา สุภาพ (2542: 58) กล่าวว่า วัยรุ่น (Adolescence) เป็นวัยที่เด็กจะพ้นจากสภาพของความเป็นผู้เยาว์ และเริ่มเข้าสู่ภาวะของความเป็นหนุ่มสาว มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะก้าวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว มีการแปรปรวนของอารมณ์และจิตใจ ซึ่งความแปรปรวนของอารมณ์เป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมแปลกๆ มีความต้องการที่จะให้เป็นเป็นยอมรับในกลุ่มเพื่อน และต้องการความเป็นอิสระจากผู้ปกครอง เป็นต้น

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544 อ้างถึงใน สมศักดิ์ กิจธนวัฒน์, 2547: 88) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงชีวิตระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม

จิราวรรณ แก้วใจ (2550: 6) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่พัฒนาจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ มีความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ และเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต

วัยรุ่นถือว่าเป็นระยะของช่วงชีวิตที่คั่นกลางระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ ตามปกติเรามักถือว่าวัยรุ่นคือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 13 - 20 ปี ซึ่งนักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้แบ่งวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ คือ (สุชา จันทน์เอม, 2542: 136)

1. วัยรุ่นตอนต้น (หญิง อายุระหว่าง 13 - 15 ปี, ชาย อายุระหว่าง 15 - 17 ปี)
2. วัยรุ่นตอนกลาง (หญิง อายุระหว่าง 15 - 18 ปี, ชาย อายุระหว่าง 17 - 19 ปี)
3. วัยรุ่นตอนปลาย (หญิง อายุระหว่าง 18 - 21 ปี, ชาย อายุระหว่าง 19 - 21 ปี)

นอกจากนี้ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540: 329) ได้แบ่งช่วงวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ โดยใช้เกณฑ์ความเป็นเด็ก - ผู้ใหญ่ตัดสิน คือ ช่วงอายุประมาณ 12 - 15 ปี เป็นช่วงวัยแรกเริ่ม ยังมีพฤติกรรมค่อนข้างเป็นเด็กอยู่มาก ช่วงอายุ 16 - 17 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนกลาง มีพฤติกรรมก้ำกึ่งระหว่างความเป็นเด็กกับผู้ใหญ่ ช่วงอายุ 18 - 25 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย กระบวนพฤติกรรมค่อนข้างไปทางเป็นผู้ใหญ่

สุชา จันทน์เอม (2542: 138) ได้สรุปลักษณะของวัยรุ่นที่ควรทราบไว้ ดังนี้

1. เป็นวัยแห่งการเสริมสร้าง (period of reconstruction) ในวัยนี้ความเจริญเติบโตทางร่างกายจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และจะค่อยซาลงในตอนปลาย
2. เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง (period of transformation) ในวัยนี้ เป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับชีวิตของวัยรุ่นมากมาย ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจและความรู้สึกนึกคิด
3. เป็นวัยที่มีความคิดอยากเป็นอิสระ (period of independence) โดยเริ่มคิดพึ่งพาตนเอง อยากเรียนรู้ความผิดพลาดด้วยตนเองมากกว่าที่จะเรียนรู้จากคำสอน ชอบโต้เถียงถ้าได้รับการขัดขวางอย่างรุนแรง มักมีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ และหาทางออกในทางผิดๆ
4. เป็นวัยที่ต้องเผชิญปัญหา (period of problems) โดยวัยนี้ เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งเรียกว่า วัยวิกฤต ปัญหาต่างๆ ในการปรับตัวมักเกิดขึ้นเสมอ มีการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ภูมิต้านทานแสดงออกทางด้านอารมณ์อย่างรุนแรง และรวดเร็ว อาจเรียกอีกอย่างว่า พายุบุแคมและความเครียด

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เด็กจะพ้นจากสภาพความเป็นผู้เยาว์ และเริ่มเข้าสู่ภาวะของการเป็นหนุ่มสาว เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม และเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต

2.2 ความต้องการของวัยรุ่น

ความต้องการเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมแห่งการกระทำ นอกจากความต้องการพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตแล้ว ยังมีความต้องการทางด้านจิตใจอีก ตามปกติ วัยรุ่นย่อมมีความต้องการทางร่างกายเหมือนกับเด็ก หรือผู้ใหญ่ ส่วนความต้องการทางอารมณ์และสังคมนั้นจะแตกต่างกันออกไป ความต้องการของวัยรุ่นมีลักษณะสำคัญเป็นพิเศษ ดังนี้ (สุชา จันทน์เอม, 2542: 155)

1. ความต้องการทางเพศ วัยรุ่นมักจะพยายามค้นหาเพื่อนต่างเพศ ซึ่งมักจะได้รับการกีดกันจากผู้ใหญ่ เนื่องจากเกรงว่าจะเกิดเรื่องเสียหาย ซึ่งก่อให้เกิดความกดดันทางธรรมชาติ เนื่องจากต่อมต่างๆ ในร่างกายทำงานเต็มที่ โดยเฉพาะต่อมเพศที่ผลิตฮอร์โมน

ออกมาเพื่อควบคุมการถึงวุฒิภาวะทางเพศ ทำให้วัยรุ่นพยายามหาทางออกเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

2. ความต้องการได้รับอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องการอยู่ใต้คำสั่งหรือการบังคับของผู้อื่น โดยเฉพาะบุคคลผู้มีอำนาจหรือผู้สูงกว่า รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง เพราะวัยรุ่นเชื่อว่า ลักษณะที่เป็นเครื่องหมายของความเป็นผู้ใหญ่ คือ ความเป็นอิสระจากผู้ที่มิอำนาจเหนือตน

3. ความต้องการที่จะหาเลี้ยงตนเอง วัยรุ่นเริ่มมีความคิดที่จะหาเลี้ยงตนเอง แทนที่จะอาศัยพ่อแม่ เพราะคิดว่าการหาเงินได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ การใช้จ่ายเงินในการจับจ่ายใช้สอยสิ่งต่างๆ เป็นไปได้อย่างสบายใจโดยไม่ต้องเกรงใจใคร และเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่า คนนั้นโตแล้ว ควรจะมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น แทนที่จะต้องถูกควบคุมเหมือนเป็นเด็ก

4. ความต้องการที่จะได้รับการนับถือจากสังคม วัยรุ่นต้องการเป็นคนสำคัญ ต้องการเป็นที่นับถือของเพื่อนฝูง ต้องการให้เพื่อนฝูงและคนอื่นรับรู้ว่าคุณค่า ต้องการให้สังคมยอมรับนับถือว่า ตนเป็นผู้ใหญ่แล้ว โดยพยายามทำตัวให้เหมือนผู้ใหญ่ เช่น การดื่มเหล้า การสูบบุหรี่ การแต่งหน้า เป็นต้น

5. ความต้องการในปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ วัยรุ่นจะถามเรื่องราวที่ตนอยากรู้ อย่างมีเหตุผล ถ้าได้รับคำตอบที่ไม่พึงพอใจก็จะพยายามซักถามจนกว่าจะได้คำตอบที่พอใจ โดยไม่ยอมเลิกถามความสงสัยง่ายๆ

6. ความต้องการความรัก วัยรุ่นมีความต้องการความรักมากทั้งความรักในหมู่พ่อแม่ พี่น้อง ความรักตัวเอง รักครูผู้สอน ตลอดจนมีความรักในเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นต้องการความรักทั้งในฐานะเป็นผู้ให้และผู้รับ คือ ต้องการมีคนอื่นเป็นที่รัก และต้องการให้ตนเองเป็นที่รักของคนอื่นด้วย

7. ความต้องการมีประสบการณ์แปลกใหม่ เกลียดความซ้ำซากจำเจ ชอบทดลอง ยิ่งเป็นสิ่งต้องห้าม ยิ่งอยากลอง ชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ ความต้องการเช่นนี้เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่เราให้เด็กคิดยาเสพติด ประพฤติผิดทางเพศ และต่อต้านกฎเกณฑ์ของสังคม

Hilgard (1962 อ้างถึงใน อัญชัน สันติไชยกุล, 2547: 13) ได้กล่าวถึง ลักษณะความต้องการที่โดดเด่นของวัยรุ่น ดังนี้

1. ต้องการความเป็นอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องการอยู่ใต้คำสั่งหรือการบังคับของผู้อื่น โดยเฉพาะบุคคลผู้มีอำนาจหรือผู้สูงกว่า รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง เพราะวัยรุ่นเชื่อว่า ลักษณะที่เป็นเครื่องหมายของความเป็นผู้ใหญ่ คือ ความเป็นอิสระจากผู้ที่มิอำนาจเหนือตน

2. ต้องการความสนับสนุน ทั้งจากผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมรุ่น

3. ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ ไม่ชอบความจำเจซ้ำซาก ดังนั้นวัยรุ่นจึงมักชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบต่างๆ หรือทดลองสิ่งแปลกใหม่ เช่น แฟชั่นเสื้อผ้าแบบใหม่ และเทคโนโลยีต่างๆ เป็นต้น

4. ต้องการความรู้สึกมั่นคง ชุ่นใจ และปลอดภัย

5. ต้องการความถูกต้องและยุติธรรม เพราะวัยรุ่นถือว่า ความยุติธรรมเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น วัยรุ่นจึงมักเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เรียกร้องความยุติธรรมทั้งในแง่ส่วนบุคคลและสังคม

6. ต้องการความงามทางร่างกาย ไม่ว่าจะวัยรุ่นชายหรือหญิงต้องการให้คนอื่นรู้สึกชื่นชมเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของตนเอง เพราะคิดว่าความงามทางกายเป็นแรงจูงใจให้ตนสามารถเข้ากลุ่มได้ง่าย และเป็นที่ยอมรับของสังคม รวมทั้งสามารถดึงดูดใจเพศตรงข้าม ฉะนั้นวัยรุ่นจึงใส่ใจต่อการออกกำลังกาย ลักษณะอาหารที่รับประทาน ทรงผม เสื้อผ้า เครื่องประดับ สุขภาพอนามัย ความงามทางร่างกายนับเป็นส่วนหนึ่งของความภูมิใจและมั่นใจในตัวเองของวัยรุ่น

7. ต้องการประพฤติตนตามลักษณะทางเพศของตน ความต้องการในลักษณะนี้มีควมลึกซึ้งมาก วัยรุ่นที่มีความรู้สึกว่าตนเอง “ไม่สมเป็นชายชาตรี” หรือ “ไม่สมเป็นหญิงสาว” จะรู้สึกไม่แน่ใจและไม่สบายใจเกี่ยวกับตนเอง โดยทั่วไปทั้งวัยรุ่นหญิงและชายจะพยายามประพฤติตนเพื่อให้ “ดูงามสมเป็นสุภาพสตรี” หรือ “ดูแข็งแรงบึกบึนสมเป็นชายชาตรี” ตามแบบที่ตนนิยม ผู้ที่รู้ว่าตนเองมีลักษณะทางเพศที่เบี่ยงเบนก็มักจะรวมกลุ่มกับผู้ที่มลักษณะคล้ายกัน สังคมในปัจจุบันมีการยอมรับกลุ่มคนเหล่านี้มากขึ้น การรวมกลุ่มของคนลักษณะนี้จึงยิ่งเกาะกลุ่มแน่นแฟ้นและเปิดเผยยิ่งขึ้น

8. ต้องการเลือกอาชีพ วัยรุ่นโตพอที่จะมองเห็นความสำคัญของอาชีพ และเข้าใจว่า อาชีพนำมาซึ่งสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยหลักเกณฑ์ในการเลือกอาชีพของวัยรุ่นจะเกิดขึ้นได้ทั้งจากความต้องการของตนเอง จากพ่อแม่ผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อน

สมาคมการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาได้ค้นพบความต้องการของวัยรุ่น 10 ประการ คือ (สุชา จันทน์เอม, 2542: 158)

1. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะปรับปรุงสมรรถภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค
2. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์
3. เด็กหนุ่มสาวทุกคนมีความต้องการที่จะเข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

4. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะเข้าใจความสำคัญของครอบครัว และปัจจัยต่างๆ ที่จะนำมาซึ่งความสุขแห่งครอบครัว
5. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการทราบถึงวิธีจ่ายและใช้สิ่งของ ตลอดจนบริการต่างๆ อย่างฉลาด
6. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะเข้าถึงวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ความเจริญและความสำคัญทางวิทยาศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เรา ตลอดจนความเจริญต่างๆ ตามธรรมชาติ
7. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะซาบซึ้งในรสแห่งวรรณคดี คนตรี และศิลปะ กล่าวคือ ต้องการรู้ถึงคุณค่า มองเห็นความงดงามและความไพเราะของสิ่งเหล่านั้น
8. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะมีความสามารถในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เป็นอย่างดี และรู้จักแบ่งสัปดาห์ส่วนให้สมดุลกับกิจกรรมต่างๆ ของเขา
9. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการที่จะปรับปรุงความเคารพของผู้อื่น และมีความสามารถดำรงชีวิตอยู่และทำงานร่วมกับบุคคลอื่น
10. เด็กหนุ่มสาวทุกคนต้องการปรับปรุงความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการที่จะแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างแจ่มแจ้ง สามารถอ่านและฟังได้อย่างเข้าใจ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความต้องการของวัยรุ่นเป็นแรงจูงใจที่นำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆ โดยความต้องการของวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมที่แต่ละคนยึดถือ อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ กลุ่มที่ตนเองเข้าร่วมก็มีอิทธิพลต่อความต้องการของวัยรุ่น

2.3 พัฒนาการด้านต่างๆ ของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต เริ่มจากวัยเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย ความคิด อารมณ์และบทบาททางสังคม มีพลัง มีความต้องการความเป็นอิสระ และรับผิดชอบตนเอง ต้องการการยอมรับจากผู้อื่น เริ่มสนใจเพศตรงข้าม ต้องการความตื่นเต้น อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง อยากริเริ่ม อาจมีการกระทำและความคิดที่ขัดแย้งในตัวเอง

พฤติกรรมที่แสดงออกจะขึ้นอยู่กับพัฒนาการแต่ละด้านและอิทธิพลที่มีต่อตัวของวัยรุ่น ซึ่งสามารถแบ่งพัฒนาการด้านต่างๆ ของวัยรุ่นเป็น 4 ด้าน คือ พัฒนาการทางกาย พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม และพัฒนาการทางสติปัญญา จะแยกกล่าวถึงพัฒนาการ

แต่ละด้านของวัยรุ่นตอนปลาย (อายุโดยประมาณอยู่ระหว่าง 17-20 ปี) โดยสังเขป ดังนี้ (ปราณี งามสุด, 2528: 26)

1. พัฒนาการทางกาย

ขนาดของร่างกายและการเคลื่อนไหว ร่างกายทุกส่วนเจริญเต็มที่ บ่งบอกความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ น้ำหนักเพิ่ม ส่วนสูงก็เพิ่มขึ้น โครงกระดูกใหญ่โตและแข็งแรงเต็มที่ ในเพศชายมักจะเจริญล้ำหน้ากว่าเพศหญิงในช่วงนี้ กล้ามเนื้อเจริญเติบโตเต็มที่ อวัยวะภายใน เช่น หัวใจ ปอด กระเพาะอาหาร ก็จะเจริญอย่างเต็มที่แบบผู้ใหญ่ ในด้านการเคลื่อนไหวทั่วไป เริ่มมีจังหวะจะโคนดีขึ้น เพราะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายมานาน ทางด้านน้ำเสียง อวัยวะควบคุมเสียงในลำคอจะเจริญขึ้น กระบอกเสียงยาวขึ้น ทำให้เด็กชายจะมีเสียงห้าวทุ่มแบบ “ชายหนุ่ม” ส่วนในเด็กหญิง น้ำเสียงก็บ่งบอกความเป็น “หญิงสาว” มากขึ้น

ลักษณะเพศขั้นที่สอง ในช่วงนี้ เป็นช่วงที่อวัยวะสืบพันธุ์และต่อมเพศเจริญเต็มที่ ในเพศหญิงหน้าอกและสะโพกจะขยายเต็มที่แบบผู้ใหญ่ มดลูกภายในเจริญเต็มที่ เด็กหญิงบางคนเพิ่งจะมีประจำเดือนในช่วงนี้ สำหรับเพศชาย อวัยวะเพศและต่อมเพศเจริญเต็มที่เช่นเดียวกัน มีการหลั่งน้ำกามหรือหลังอสุจิมากขึ้น ยามนอนก็มีการ “ฝันเปียก” ซึ่งถือเป็นขบวนการที่เกิดตามธรรมชาติ

ส่วนสูงและน้ำหนัก อัตราการเพิ่มส่วนสูงและน้ำหนักเริ่มลดลงกว่าในช่วงวัยรุ่นตอนต้น และช่วงนี้เด็กวัยรุ่นชายจะเจริญทันวัยรุ่นหญิง และอาจจะสูงใหญ่รุดหน้ากว่าในช่วงนี้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

โครงกระดูกและฟัน กระดูกจะยาวออก ฟันจะงอกเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ จนกว่าจะครบ 32 ซี่บริบูรณ์ โครงสร้างของร่างกายบอความเป็นผู้ใหญ่เต็มที่

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็วและมากมายเพื่อพัฒนาเข้าสู่การมีวุฒิภาวะทางเพศ

2. พัฒนาการทางอารมณ์

อารมณ์เป็นความรู้สึกหรือความสะเทือนใจที่เกิดจากร่างกายถูกสิ่งอื่นมาเร้า อารมณ์ของวัยรุ่นนั้นเป็นอารมณ์ที่รุนแรง โดยที่เรามักเรียกวัยนี้ว่าเป็น วัยพายุบูแคม ซึ่งหมายถึง การมีอารมณ์ที่รุนแรง เต็มไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง บางครั้งจึงมักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ใหญ่อยู่เสมอ การที่เกิดอารมณ์ง่ายและรุนแรงเช่นนี้ จึงเป็นเรื่องที่ง่ายต่อการยุเหย หรือชักนำให้เด็กเกิดความรู้สึกอยากลองดี ทั้งในทางที่ดีและทางที่เลว ความคิดอารมณ์ชั่ววูบของวัยรุ่น

อาจเป็นสิ่งที่ทำให้เขาแสดงพฤติกรรมผิดๆ ออกมา ซึ่งอาจหมายถึงชีวิตและอนาคตของเขาเอง (สุชา จันทน์เอม, 2542: 146)

อารมณ์หรือความรู้สึกของวัยรุ่น โดยสังเขป ดังนี้ (ปราณี รามสูต, 2528: 28)

1. อารมณ์รักหรือความรักของวัยรุ่น เด็กวัยรุ่นทั่วไปจะถือความรักมีความสำคัญต่อเขามากเป็นพิเศษ รักครอบครัว รักเพื่อน รักคู่รัก และรักมนุษยชาติ

2. ความซาบซึ้ง และมีน้ำใจต่อผู้อื่น เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่ซาบซึ้งง่ายกับการที่มีใครมาแสดงไมตรีหรือปฏิบัติต่อเขาในทางที่ดี และมักมีความต้องการที่จะแสดงความดีตอบแทนอีกฝ่ายให้ทัดเทียมกันหรือมากกว่าที่ตัวเองได้รับ

3. ความมั่งร่ำรวย วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงมักมีการแสดงออกซึ่งความรู้สึกมั่งร่ำรวยต่างกัน และวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นสูง ชั้นกลาง ชั้นต่ำ ก็มักแสดงพฤติกรรมมั่งร่ำรวยต่างกันด้วย วัยรุ่นหญิงอาจแค่แข่งซักหักกระดูกคนที่ตนมั่งร่ำรวย ในขณะที่วัยรุ่นชายอาจลงมือกระทำการเลย หรือวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นสูงอาจถูกสอนให้สะกดกลั่นความคิดที่ไม่ดีต่อผู้อื่น แต่ถ้าเป็นเด็กจากครอบครัวชั้นต่ำก็มักแสดงความโกรธความก้าวร้าวออกมาอย่างเต็มที่

4. ความรู้สึกเป็นปมด้อย เป็นอารมณ์ถึงเศร้าถึงอาลัย โดยเนื่องมาจากการประเมินตนเองว่า ต่ำต้อย พิกลพิการ หรือ “ขาด” บางสิ่งบางอย่างในชีวิต ซึ่งความคิดดังกล่าวในวัยรุ่นส่วนใหญ่มักเกินสภาพความเป็นจริง คือ มักประเมินตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง

สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกเป็นปมด้อยของวัยรุ่นที่สำคัญมีหลายประการด้วยกัน เช่น บ้าน กลุ่มเพื่อน โรงเรียน และสังคมโดยทั่วไป

5. ความรู้สึกผิด ความรู้สึกผิดเป็นอารมณ์ในทางลบอีกลักษณะหนึ่งของคนเรา เกิดเมื่อได้กระทำอะไรลงไปแล้ว แล้วเจ้าตัววัดผลการกระทำนั้นว่าผิด ในเด็กวัยรุ่นความรู้สึกผิดมักเกิดง่าย ยิ่งถ้าอยู่ในสังคมที่เน้นในเรื่อง “ความดี” “ความเลว” มากเท่าใด ความรู้สึกผิดก็จะยิ่งเกิดได้ง่ายขึ้น ความรู้สึกผิดทำให้วัยรุ่นตำหนิตนเอง มองตนเองต่ำต้อย

6. ความกลัวลักษณะการกลัวในวัยรุ่นจะเป็นไปตามธรรมชาติวัยของเขา เช่น กลัวเสียอิสรภาพ กลัวไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน กลัวเพื่อน โกรธ กลัวเสียเหลี่ยมเสียเชิง กลัวทำอะไรไม่สำเร็จ กลัวเขย ไม่ทันสมัย เป็นต้น

7. ความวิตกกังวลสิ่งที่เป็นสาเหตุให้วัยรุ่นวิตกกังวล มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ งานและกิจกรรมที่โรงเรียน สภาพความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรื่องทางเพศ สาเหตุการวิตกกังวลของวัยรุ่นส่วนใหญ่มักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย

วัยรุ่นชายกับวัยรุ่นหญิงวิตกกังวลต่างกัน วัยรุ่นหญิงมักกังวลใจกับการที่ตนเองขาดความมั่นใจในตนเอง มีความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ วัยรุ่นชายมักจะวิตกกังวลมากที่สุดในเรื่องของอาชีพและสัมฤทธิ์ผลของกิจกรรมที่ตนทำ

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สับสน อ่อนไหว มีความเข้มของอารมณ์สูง ไม่มั่นคง ควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้ ซึ่งพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นผลมาจากอารมณ์และความรู้สึกของวัยรุ่นนั่นเอง (Rice, 1997 อ้างถึงใน อรพินท์ มณีวงศ์, 2549: 7)

3. พัฒนาการทางสังคม

เลอพรองซ์ (1973 อ้างถึงใน ปราณี รามสูต, 2528: 34) มีความเห็นว่า ช่วงวัยรุ่นตอนปลายเป็นช่วงที่ทักษะทางสังคมของเด็กเพิ่มขึ้นมากเห็นได้ชัดเจน ทั้งในความรู้สึกของวัยรุ่นเองส่วนใหญ่ก็ให้ความสำคัญสูงมากกับความสำเร็จทางสังคมของเขา วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงต่างเห็นความสำคัญในการมีความสามารถทางการสนทนาได้ตอบกับผู้อื่นมาก ความสนใจในเพศตรงข้ามของวัยรุ่นก็มีสูงขึ้น นอกจากนี้ วัยรุ่นให้ความสนใจกับชีวิตครอบครัวมากเป็นพิเศษ เริ่มสนใจบทบาทของบิดา มารดาที่วางตัวต่อกัน สนใจในบทบาทของความเป็นเพื่อนที่ตัวเองและเพื่อนๆ ปฏิบัติต่อกันในกลุ่ม เป็นวัยแห่งการรักเพื่อนและติดเพื่อนมาก

การวางตัวทางสังคมของเด็กวัยรุ่น เนื่องจากเด็กวัยรุ่นมีความต้องการเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ตนเองเป็นที่ยอมรับและยกย่องจากเพื่อน และบุคคลในสังคมทั่วไป ดังนั้น การวางตัวทางสังคมของวัยรุ่นจึงเป็นไปเพื่อเอาชนะใจเพื่อนฝูง เช่น รูปแบบของการแต่งตัว กิริยาท่าทาง การใช้ภาษาพูด ต้องเป็นไปตามสมัยนิยมที่ชอบกันในขณะนั้น จะดีจะชั่วไม่ใส่ใจนัก ขอให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ ก็ใช้ได้

การคบเพื่อนของวัยรุ่น ในวัยรุ่นระยะแรกๆ จะเลือกเพื่อนที่มีลักษณะคล้ายตน เช่น มีรสนิยม มีกิจกรรมคล้ายๆ กัน สนใจในสิ่งเดียวกัน โดยจะคบกันเป็นกลุ่มใหญ่ 6 - 7 คนขึ้นไป จะเป็นเพศเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ พอเข้าวัยรุ่นตอนปลาย การเลือกเพื่อนจะสมเหตุสมผลมากขึ้น ลดจำนวนน้อยลง การคบกันก็จะจริงจังมากขึ้น ปรับทุกข์กันได้ เป็นที่ปรึกษากันได้ บางคนถึงกับยึดเพื่อนสนิทเป็นที่พึ่งทางใจมากกว่าพ่อแม่ ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นมีความรู้สึกที่เพื่อนในวัยเดียวกันเข้าใจอะไรได้ดีกว่า

ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น เด็กวัยรุ่นทุกคนมักมีความลำบากใจอย่างยิ่งในการทำตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ ต้องระวังตัวมาก ด้วยเกรงว่าจะไม่เป็นที่ถูกใจซึ่งกันและกัน เป็นสาเหตุทำให้วัยรุ่นกังวล และหมกมุ่นอยู่กับปัญหาเหล่านี้มาก จะเพื่อฝืนอยู่กับเรื่องรักๆ

ใครๆ ในความรู้สึกของวัยรุ่นส่วนใหญ่ นั่น สิ่งที่ต้องการ คือ “การได้เป็นที่รัก” ใครจะรักเขา เขาจะรักใคร่นั้น ไม่สำคัญ ขอให้ได้เป็นที่รักและได้รัก ซึ่งวัยรุ่นมักถือว่านั่นคือ ชีวิตที่สมบูรณ์แบบ

4. พัฒนาการทางสติปัญญา

ในเด็กวัยรุ่นเนื่องจากเกิดมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมายทางร่างกาย ทำให้วัยรุ่นมีพลังมาก มีความกระตือรือร้น และมีความสามารถต่างๆ เพิ่มขึ้น ทำให้วัยรุ่นรู้จักใช้ความคิดพิจารณาเหตุผลต่างๆ สามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น รู้จักพิจารณาตนเองและสังเกตว่าคนอื่นมีความรู้สึกต่อเราอย่างไร ทั้งพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองให้เป็นไปในทางที่สังคมยอมรับ โดยจะพยายามเอาแบบอย่างจากบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ที่ตนเห็นว่าดี

ลักษณะพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่น ได้แก่ ความจำดีมาก มีสมาธิ มีความคิดเจริญ กว้างขวาง ไปไกล พยายามแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนความสามารถของตัว มีจินตนาการมาก และความเชื่อมั่นต่างๆ เป็นไปอย่างรุนแรง (สุชา จันทน์เอม, 2542: 151)

เจอร์ไซค์ (1963 อ้างถึงใน ปราณี रामสูต, 2528: 41) กล่าวว่า สติปัญญาของคนในช่วงวัยรุ่นถือได้ว่า สมบูรณ์มาก สามารถคิดในสิ่งนามธรรม หรือรับรู้นามธรรมที่ซับซ้อนแล้วเก็บสะสมไว้เป็นประสบการณ์ที่คงทนถาวร กฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ซับซ้อนระดับสูงก็เรียนรู้ได้ในระยะเวลาสั้น

เคนิสตัน (1970 อ้างถึงใน ปราณี रामสูต, 2528: 42) กล่าวว่า ความสามารถทางสติปัญญาของวัยรุ่นจะพัฒนาขึ้นจากวัยเด็กทั้งส่วนลึกและส่วนกว้าง โดยวัยรุ่นจะให้ความสนใจมากกับการค้นพบทางวิชาการใหม่ๆ และมักเกิดทวนยกย่องผู้มีชื่อเสียงเด่นทางวิชาการ

เอลไคนด์ (1967 อ้างถึงใน ปราณี रामสูต, 2528: 42) ได้กล่าวถึงความสามารถทางสติปัญญาของวัยรุ่นไว้ทำนองเดียวกับเคนิสตัน และได้เสริมเพิ่มเติมว่า วัยรุ่นมีความสามารถในการเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้ดีกว่าวัยเด็กมาก และลักษณะการคิดก็มีการยืดหยุ่นได้มาก ในการแก้ปัญหาต่างๆ วัยรุ่นส่วนใหญ่จะคำนึงถึงปัจจัยทุกประการที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ

เจนนิงส์ (1964 อ้างถึงใน ปราณี रामสูต, 2528: 43) กล่าวถึงความสามารถทางสติปัญญาของวัยรุ่น ผิดกับวัยเด็กมาก วัยเด็กมักคิดโดยเลียนแบบความคิดของผู้ใหญ่ แต่วัยรุ่นจะเอาแนวคิดของหลายๆ คนมาประสมประสานกัน ในที่สุดได้มาเป็นแนวคิดเฉพาะตน ไม่เลียนแบบอีกต่อไป และวัยรุ่นจะคิดกว้างไกลออกไปในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนทั้งโลก เช่น นึกถึงเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของมนุษย์โลก ความดีความเลว เป็นต้น

โดยสรุปเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่น คือ สติปัญญาเจริญสูงสุด ความจำดี คิดได้ดีทั้งรูปธรรมและนามธรรม จินตนาการกว้างขวาง ความคิดลึกซึ้งทัดเทียมผู้ใหญ่ หากจะมีส่วนที่ด้อยกว่าผู้ใหญ่บ้างก็โดยเนื่องมาจากการมีประสบการณ์จำกัด

จากการศึกษาพัฒนาการของวัยรุ่นในด้านต่างๆ สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมต่างๆ ทั้งในทางที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมในปัจจุบัน

2.4 รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษา

การใช้ชีวิตของนักศึกษาถือเป็นการเปลี่ยนแปลงอีกก้าวหนึ่งของวัยรุ่นที่ต้องเผชิญกับการปรับตัวในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการเรียน การมีวินัยในตนเองหรือแม้แต่กลุ่มเพื่อน อย่างไรก็ตาม การใช้ชีวิตของนักศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติและพัฒนาตนเองของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อให้สำเร็จการศึกษา เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย (พจน์ สรรค์ โภชนา, 2542: 7)

ในการประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2524: 8) ได้มีการกล่าวถึง ลักษณะพื้นฐานของนิสิตนักศึกษาในด้านสรีระและจิตวิทยาว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกายคือ มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือตนเองได้ มีสติปัญญา ฉลาดและฉลาดปานกลาง มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น ชอบการมีส่วนร่วมของการรวมกลุ่ม มีการติดต่อสื่อสารกัน ส่วนการพัฒนาบุคลิกภาพมักเป็นไปตามค่านิยมของกลุ่มและเป็นไปตามภูมิลำเนา เป็นต้น การปรับตัวเป็นไปตามค่านิยมที่มีต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม มีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยและสังคมในทางที่ดีเป็นส่วนใหญ่ การที่ได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ยังเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลให้นิสิตนักศึกษามีความตั้งใจ ตื่นเต้น ตื่นตาตื่นใจ และมักจะมีการเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเรียนในชั้นปีที่สูงขึ้น ส่วนในด้านคุณธรรม จริยธรรม นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ยึดถือคุณธรรมที่เป็นมาตรฐานของสังคมสูงพอสมควร

ทองเรียน อมรัชกุล (2525 อ้างถึงใน ระพีพรรณ ศิริวัฒน์ภัทรา และฐิติรัตน์ ถาวรสุจริตกุล, 2545: 10) กล่าวว่า นักศึกษามีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละชั้นปี ดังนี้

ชั้นปีที่ 1 นักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยหวังความสำเร็จในเชิงวิชาการสนใจศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ ต้องการเข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาของโลก รวมทั้งแสวงหาเอกลักษณ์ของตน แสวงหาฐานะส่วนตัว มีความเป็นอิสระ ผูกพันอยู่กับเพื่อนและชอบอยู่

ในกลุ่ม เป็นผู้มีมนุษยธรรม สุภาพ เรียบร้อย ให้ความคุ้มครองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกทั่วไป คือ ทั้งกลัวและตื่นเต้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

ชั้นปีที่ 2 เริ่มเกิดความไม่พอใจในมหาวิทยาลัย บางกรณีอาจมีความรู้สึกเฉยๆ เบื่อ ไม่นิยมยินร้ายต่อสภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับการเอาใจใส่ จนกระทั่งเกิดความรู้สึกว่า ตนเองเป็นคนขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นทางออกของนักศึกษาเหล่านี้ คือ การสร้างความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อยจนเกิดเป็นวัฒนธรรมเพื่อนฝูงขึ้น

ชั้นปีที่ 3 เป็นผลมาจากชั้นปีที่ 2 ทำให้ในชั้นปีที่ 3 มีวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของตนเอง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะในลักษณะที่สูงมาก จะมีความคิดเห็นไปในแนวเดียวกัน เป็นส่วนใหญ่ มีความนิยมคล้ายคลึงกัน ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และยังคงมีลักษณะคล้ายคลึงกับชั้นปีที่ 2 คือ ความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง

ชั้นปีที่ 4 มีแนวโน้มที่จะหันความสนใจออกไปจากมหาวิทยาลัย จะไม่เข้ามา มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ไม่สนใจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของนักศึกษารวมทั้งไม่ยอมรับระเบียบประเพณีของตนเอง ส่วนใหญ่จะสนใจกับเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตภายหลังสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว

ระพีพรรณ ศิริวัฒน์ภัทรา และจิตติรัตน์ ถาวรสุจริตกุล (2545: 12) แบ่งรูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาออกได้เป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มกิจกรรม หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะ/การประพฤติ ที่ให้ความสนใจต่อการใช้ชีวิตอยู่กับกิจกรรมด้านสังคมตามความพอใจของตนเอง หรือกลุ่มเพื่อนเป็นหลัก เช่น งานรับน้องใหม่ การประชุมเชียร์ เป็นต้น

2. กลุ่มก้าวหน้า หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะ/การประพฤติ ที่ให้ความสนใจการใช้ชีวิตที่สัมพันธ์กับความยุติธรรมในสังคม เช่น สนับสนุนหรือเรียกร้องสิทธิหรือความถูกต้องในสังคม รวมทั้งการเคารพต่อกฎ/ระเบียบ/กฎหมายของสังคม

3. กลุ่มเก็บตัว หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะ/การประพฤติที่ชอบใช้ชีวิตอย่างสัน โดยกล่าวคือ ชอบอยู่คนเดียว เก็บตัว ไม่ชอบการเข้าสมาคมหรือสังสรรค์กับเพื่อนฝูง ชอบแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง

4. กลุ่มสมาคม หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะ/การประพฤติที่ชอบใช้ชีวิตอยู่กับความสัมพันธ์ของเพื่อน ชอบการสมาคม ชอบการสังสรรค์/สนุกสนานบันเทิงมากกว่ากิจกรรมด้านอื่นๆ ชอบนัดเพื่อนไปสนุกสนานเฮฮาตามสถานที่หรือร้านพิเศษประจำของตน

5. กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะ/การประพฤติ ที่ให้ความสำคัญต่อสังคม และพร้อมจะสละเวลาเข้าร่วมในกิจกรรมช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ อาทิ การบริจาคโลหิต การออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน ฯลฯ

6. กลุ่มวิชาการ หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะ/การประพฤติ ที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาที่เรียนและพร้อมที่จะศึกษาหาความรู้ตามที่อาจารย์บอกหรือชี้แนะ ชอบเข้าห้องสมุด เตรียมพร้อมสำหรับการสอบทุกครั้ง และต้องการให้ผลการสอบทุกครั้งออกมาดี เพื่ออนาคตทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

7. กลุ่มวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะ/การประพฤติที่มีเป้าหมาย ต้องการจบออกไปทำงานเป็นหลัก จึงให้ความสนใจเรียนเฉพาะวิชาที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพเท่านั้น ส่วนวิชาอื่นๆ เรียนเพื่อให้ผ่านหลักสูตรเท่านั้น และจะพยายามเรียนให้จบโดยเร็วที่สุด

จากผลการศึกษาของพจน์สรณ์ โภชนา (2542) และอดิศร พงษ์ศรี (2546) ที่ได้ทำการศึกษาการใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยของนิสิต พบว่า นิสิตมีการใช้ชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

1. ด้านการศึกษา คือ การปฏิบัติตนของนิสิตเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตัวในการเรียน การฟังคำบรรยาย การจดคำบรรยาย การเข้าชั้นเรียน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

2. ด้านสังคม คือ การปฏิบัติตนของนิสิตในสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน รุ่นพี่ อาจารย์ และการใช้ชีวิตในหอพัก

3. ด้านเศรษฐกิจ คือ การปฏิบัติตนของนิสิตเกี่ยวกับการใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ ค่าเข้าสังคมในกลุ่มเพื่อนและการหารายได้พิเศษระหว่างเรียน

4. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม คือ การปฏิบัติตนของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ชมรม สโมสรนิสิต ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและประเพณี และกิจกรรมการรับน้องใหม่

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะ/การประพฤติ ความสนใจ ความชอบของนิสิตที่มีต่อสิ่งต่างๆ บุคคล หรือสถานการณ์ ก่อให้เกิดรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิต ซึ่งโดยภาพรวมนิสิตจะมีรูปแบบการใช้ชีวิต 4 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวัยรุ่น

ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ อาจแบ่งได้เป็น 4 ปัจจัยด้วยกัน คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546: 10)

1. ปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ องค์ประกอบต่างๆ ของร่างกาย เช่น โครโมโซม กล้ามเนื้อ ฮอร์โมน ระบบประสาท ซึ่งเป็นปัจจัยที่มนุษย์ได้รับการถ่ายทอดทางชีวภาพ ตั้งแต่กำเนิด หรือเป็นพฤติกรรมที่ได้รับจากพันธุกรรม ซึ่งถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ ไปยังลูกหลาน

2. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น กลางวันและกลางคืน ทำให้มนุษย์ต้องปรับพฤติกรรมให้เข้ากับ กาลเวลาที่เปลี่ยนแปลง คนที่อาศัยอยู่ในเขตที่มีอากาศร้อน กับคนที่อยู่ในเขตอากาศหนาวก็จะมี พฤติกรรมแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาชีพ เครื่องแต่งกาย อาหาร สังกะยม เป็นต้น

3. ปัจจัยทางด้านสังคมและจิตวิทยา มีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดู การอบรมขัดเกลาทางสังคมเพื่อให้เป็นไปตามบรรทัดฐานและค่านิยม ของแต่ละสังคม โดยผ่านตัวแทนของสังคมในระดับต่างๆ ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้การเรียนรู้ของมนุษย์จากประสบการณ์และโดยอาศัยการสังเกตจากตัวแบบต่างๆ ช่วยให้ มนุษย์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมยิ่งขึ้น

4. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น และ มีการถ่ายทอดโดยการเรียนรู้ จากคนชั่วอายุหนึ่งไปยังคนอีกชั่วอายุหนึ่ง วัฒนธรรมจึงมีความสำคัญ มากในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับพฤติกรรมมนุษย์ไม่ สามารถแยกออกจากกันได้ เป็นที่ยอมรับกันว่า เมื่อวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป พฤติกรรมของ มนุษย์ก็ย่อมจะเปลี่ยนแปลงด้วย

คณะกรรมการกลุ่มชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544: 49) กล่าวว่า การเกิดพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน โดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การเกิดพฤติกรรมนั้นย่อมมี ปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมของวัยรุ่น ดังนี้

1. ปัจจัยด้านพันธุกรรม หมายถึง การถ่ายทอดลักษณะต่างๆ จากบรรพบุรุษสู่บุตร หลาน ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างทางด้านร่างกายและสติปัญญา ส่งผลให้มีพฤติกรรมด้านต่างๆ แตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่อยู่ภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ ค่านิยม ความต้องการ แรงจูงใจ ซึ่งมีผลต่ออารมณ์และบุคลิกภาพ และนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมของวัยรุ่น

3. ปัจจัยทางด้านสังคม การเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสังคม ทำให้มีพฤติกรรม การปฏิบัติที่แตกต่างกันในแต่ละสังคม โดยมีหน่วยในสังคมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มีหน้าที่เลี้ยงดู อบรม สั่งสอนให้บุตรหลานได้เรียนรู้และถ่ายทอดแบบแผนการดำเนินชีวิตก่อนที่จะออกสู่สังคมภายนอก

3.2 กลุ่มบุคคลในสังคม ได้แก่ กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กับวัยรุ่น เช่น เพื่อน ครู อาจารย์ หรือบุคคล/กลุ่มบุคคลในสังคม

3.3 สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางสังคมของบุคคลที่แตกต่างกันมีผลทำให้พฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกัน

3.4 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาของบุคคลจะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล

3.5 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพที่อยู่รอบๆ ที่อยู่อาศัยของวัยรุ่น เช่น ชุมชนแออัด ตลาด ย่านธุรกิจ ใกล้แหล่งอบายมุข สิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาใน 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยทางจิตวิทยา คือ ทักษะคิดและค่านิยม และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า ปัจจัยทั้ง 2 ด้านล้วนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงินของนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 2 ไว้ ดังนี้

3.1 ปัจจัยทางจิตวิทยา

3.1.1 ทักษะคิด

นิวคอมบ์ (Newcomb, 1954 อ้างถึงใน ประเมษฐ์ วงษ์พุทธิชัย, 2550: 8) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่มนุษย์เราได้รับ ทักษะคิดจะแสดงออกทางด้านพฤติกรรมสองลักษณะคือ การแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ ความชอบ เห็นด้วย ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทักษะคิดทางบวก อีกลักษณะหนึ่ง คือ ทักษะคิดทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย ทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย ส่วนทักษะคิดอีกแบบคือ ความรู้สึกเฉยๆ ไม่ชอบ ไม่เกลียด เป็นทักษะคิดแบบกลางๆ

เทอร์สโตน (Thurstone, 1967 อ้างถึงใน ประเมษฐ์ วงษ์พุทธิชัย, 2550: 9) ให้ความหมายว่า ทักษะคิดเป็นเรื่องความชอบไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และ

ความเชื่อมั่นต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง หรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่เราสามารถวัดได้ในรูปแบบของความ คิดเห็น หรือจากการแสดงออกทางภาษา

นอร์มัน มัน (Norman Mun, 1971 อ้างถึงใน บุญญา จันทรากุลพงษ์, 2542: 28) ให้ความหมายว่า “ทัศนคติเป็นความรู้สึกและความเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะ แสดงปฏิกริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมตามแนวคิดนั้น

ธวัชชัย ทิพย์ชุน (2548: 27) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นผลมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือ สิ่งแวดล้อม อาจเป็นไปได้ทั้งในทางชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อันมีแนวโน้มที่จะ ใ้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นๆ ตามความคิดหรือความรู้สึกของตน

ทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบ คือ ความคิด ความรู้สึก และ แนวโน้มที่จะปฏิบัติ องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526 อ้างถึงใน ประเมษฐ์ วงษ์พุทธิชัย, 2550: 9)

1. ความคิด (Cognitive Component) เป็นการตอบสนองของบุคคลที่ ได้รับข้อมูลและวิเคราะห์ออกมา ความคิดอาจจะอยู่ในรูปใดรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างกัน

2. ความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ ความรู้สึกที่สอดคล้องกับความคิดของบุคคลในทางที่ดี หรือ ไม่ดี บุคคลใดมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่ง ใดย่อมมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น

3. พฤติกรรม (Behavior Component) เป็นความพร้อมที่จะกระทำเป็น ผลต่อเนื่อง มาจากความคิด และความรู้สึก องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทาง ปฏิบัติหรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

สิ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในชีวิต ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพ เป็นที่เชื่อกันว่า การปฏิบัติหรือพฤติกรรม การ แสดงออกที่สังเกตได้กับทัศนคติ ต่างก็มีความสัมพันธ์กัน และก็มีผลซึ่งกันและกัน ทัศนคติมีผลต่อ การแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคล และขณะเดียวกัน การแสดงออกของบุคคลก็มีผลต่อ ทัศนคติของบุคคลด้วย

สรุป ทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทาง ของพฤติกรรมว่าจะจะไปในทิศทางบวก คือ ชอบ ชื่นชม สนใจ เลือกรทำ หรือในทิศทางลบ คือ ไม่ ชอบ ไม่ชื่นชม ไม่สนใจ ไม่เลือกรทำ การเข้าใจเรื่องทัศนคติจะทำให้เราสามารถทำนายพฤติกรรมได้ อย่างมีเหตุผล

3.1.2 ค่านิยม

ค่านิยมเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสังคม ค่านิยมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในสังคม และค่านิยมนั้นยังมีความสัมพันธ์กับสังคมด้วย เพราะสังคมมีอิทธิพลต่อการเกิดและกำหนดค่านิยม อีกทั้งค่านิยมยังสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมด้วยว่าเป็นอย่างไร (ชนพร แต่งขาว, 2541 อ้างถึงใน วิรงรอง ภูวิชัย, 2548: 10)

ความหมายของค่านิยม

Rokeach (1968 อ้างถึงใน วิรงรอง ภูวิชัย, 2548: 11) กล่าวว่า ค่านิยมเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ดีหรือไม่ดี หรือเป็นการจัดลำดับความชอบ ค่านิยมมีทั้งด้านบวกและลบ ค่านิยมด้านบวกหมายถึงสิ่งที่ดี สิ่งที่เป็นที่ต้องการ ค่านิยมด้านลบหมายความถึงสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ต้องการต่างๆ

ค่านิยม หมายถึง ความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มีความค่า ซึ่งเป็นผลให้บุคคลใช้เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่นำมาประเมินหรือตัดสินในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคล (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542: 57)

ฉันทะนนท์ ยศปัญญา (2544: 14) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณส่วนใหญ่ยึดถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม จึงนำไปประพฤติปฏิบัติ และค่านิยมต่างๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

โดยสรุป ค่านิยม คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง หรือเป็นการจัดลำดับความชอบ เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสำคัญ ควรแก่การยกย่อง มีความรู้สึกว่าคุณค่าซึ่งค่านิยมมีทั้งด้านบวกและลบคือ สิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดี

องค์ประกอบของค่านิยม

ค่านิยมของบุคคลจะอยู่ในความเชื่อแบบกำหนดการ ความเชื่อแบบกำหนดการจะมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545: 266)

1. ค่านิยมมีลักษณะเป็นความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งบุคคลนั้นจะรู้และเข้าใจเป้าหมายที่ถูกในชีวิตของเขาที่เขาพยายามจะฝ่าฝืน
2. ค่านิยมมีลักษณะเป็นความรู้สึกด้านอารมณ์ บุคคลมีอารมณ์อ่อนไหวเกี่ยวกับค่านิยมนั้น เช่น รักหรือเกลียด ชอบหรือไม่ชอบ
3. ค่านิยมมีองค์ประกอบของพฤติกรรม ค่านิยมนำไปสู่พฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน และอาจถูกกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติได้

ค่านิยมของบุคคลหนึ่งย่อมแตกต่างจากค่านิยมของบุคคลอื่น ถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกัน แต่การเกิดค่านิยมของบุคคล โดยส่วนใหญ่แล้วเกิดจาก

กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ในครอบครัว ภูมิหลังทางครอบครัว ประสบการณ์ที่ได้รับ สิ่งแวดล้อม ความต้องการและการศึกษา

Bloom (1971 อ้างถึงใน รุจิรา เฉลิมศิริกุล, 2549: 22) กล่าวว่า การเกิดค่านิยม เกิดจากการยอมรับของแต่ละบุคคลว่า สิ่งนั้นๆ มีคุณค่า ดึงดูด สมควรประพฤติปฏิบัติ เป็นการยอมรับด้วยตนเองไม่ใช่กระทำเพราะถูกบังคับ

Massey (1980 อ้างถึงใน รุจิรา เฉลิมศิริกุล, 2549: 22) ได้อธิบายการเกิดค่านิยมว่า ค่านิยมเกิดจากพ่อแม่ (บอกว่าควรจะทำ, ทำเป็นตัวอย่าง) ประสบการณ์ทำงาน (จริยธรรมในการทำงาน, ประเภทขององค์กร) สื่อมวลชน (ทีวี, ภาพยนตร์) เทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) การศึกษา (ครู, วิชาเรียนต่างๆ) เศรษฐกิจ (ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ) เพื่อน (อิทธิพลทางสังคม) เหตุการณ์สำคัญในชีวิต (การตายของคนที่เรารัก) ศาสนา ดนตรี

สรุปได้ว่า ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม ประสบการณ์ ความชอบและความแตกต่างของบุคคล ซึ่งได้รับมาจากครอบครัว วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หลักศาสนา ทักษะคติ สังคม สถาบันต่างๆ ที่มีอิทธิพลในสังคม ด้วยการยอมรับของบุคคล ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ดึงดูด มีประโยชน์ มีความเหมาะสมต่อบุคคล แล้วบุคคลนำความเชื่อที่ยอมรับนั้นมายึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ

สำหรับค่านิยมที่กระทบต่อพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล ที่จะส่งผลให้คนในสังคมเกิดพฤติกรรมบริโภค เกิดพฤติกรรมการใช้จ่ายในสิ่งที่เห็นว่ามีคุณค่าแก่ตนเอง อยากมี อยากได้ สุพัตรา สุภาพ(2536: 24) ได้จำแนกและอธิบายไว้ ดังนี้

1. นิยมตะวันตก หรือกิริยามารยาทที่แปลกวิเศษไปกว่าชาวบ้านใช้และมี เพื่อจะได้มีศักดิ์ศรีที่แตกต่างกันได้ชัด ในสมัยปัจจุบันนิยมแบบนี้ แสดงออกด้วยการนิยมใช้ของต่างประเทศ แปลกๆ แพงๆ และเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย ซึ่งก็มักจะตามที่ต่างประเทศกำหนด บางครั้งก็ล้ำสมัย โดยเฉพาะแฟชั่นเครื่องแต่งกายจะเห็นเด่นชัดมาก ที่รองลงมาคือ ความคิดและอุดมการณ์ต่างๆ เช่น ความคิดในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ความรับผิดชอบส่วนรวม เป็นต้น

2. พุ่มเฟิยหรูหรา ประเภทคำพริกละลายแม่น้ำ เพราะใครจะมีเงินมีเกียรติมากกว่ากันอยู่ที่การจัดเลี้ยงหรูหราใหญ่โตแค่ไหน หรือมีเครื่องแต่งกายเครื่องประดับอย่างไร เช่น ใส่เสื้อผ้าซ้ากันบ่อยๆ ไม่ได้ หรือตัดเสื้อก็ต้องตัดร้านที่มีชื่อมีราคา เป็นต้น ค่านิยมแบบนี้ทำให้บุคคลเป็นจำนวนมากต้องมีหนี้สิน เพราะเข้าหลักจมไม่ลง เนื่องจากต้องการมีสถานภาพหรือตำแหน่งที่สูงเหมือนคนอื่นนั่นเอง

3. นิยมวัตถุ วัตถุนี้มีมักจะออกมาในรูปของที่มีราคา เช่น เพชรเม็ดโตๆ รถคันใหญ่ๆ ราคาแพง บ้านสถาปัตยกรรมแปลกๆ ไม่ค่อยเหมือนใคร เพราะสิ่งต่างๆ เป็นเครื่องบอกถึงฐานะของแต่ละคนว่ามั่งมีหรือยากจนเพียงไร

4. นิยมเครื่องประดับ โดยเฉพาะทอง เวลาไม่มีเงินแทนที่จะเก็บธนาคารหรือลงทุนกิจการอะไร กลับนำไปซื้อเครื่องประดับ โดยเฉพาะ สร้อยทอง เข็มขัดทอง แหวน สร้อยข้อมือ เป็นต้น บางคนจึงประดับเหมือนกับตู้ทองเคลื่อนที่ ปัจจุบันมีแนวโน้มจะนิยมเพชรมากขึ้นกว่าแต่เดิม

จากความหมาย องค์ประกอบและลักษณะของค่านิยมของไทย ค่านิยมอันเป็นตัวกำหนดแบบการใช้ชีวิตของบุคคล และการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน เพราะค่านิยมมีอยู่ในจิตใจของคนเรา เกิดการให้คุณค่าต่อสิ่งต่างๆ จากความชอบ ไม่ชอบ และความสนใจ ทำให้เกิดแบบของการใช้ชีวิตซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่าย

3.2 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม

3.2.1 การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาการอย่างองค์รวม การอบรมเลี้ยงดูครอบคลุมถึงการแนะนำสั่งสอน ฝึกฝนที่มุ่งให้เด็กประพฤติดี มีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ โดยมุ่งให้เด็กมีความสุขพลี ร่างกายแข็งแรงไม่มีโรค ไม่พิการ อารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การที่เด็กจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างองค์รวมได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการ คือ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเด็ก (ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุนทร, 2550: 105)

เกรก (Craig, Grace J., 1979 อ้างถึงใน สมคิด อิศระวัฒน์, 2542: 9) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือ กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของงานในสังคมนั้นๆ ด้วย

อาร์โนลด์ กรีน (Green, Arnold W., 1964 อ้างถึงใน สมคิด อิศระวัฒน์, 2542: 9) กล่าวว่า การอบรมให้รู้ระเบียบสังคมเป็นกระบวนการที่เด็กจะได้รับวัฒนธรรม และสร้างสมบุคลิกภาพกับความเป็นตัวของตัวเอง

บรูม และเซลซนิก (Broom, Leonard and Phillip, Selznick, 1971 อ้างถึงใน สมคิด อิศระวัฒน์, 2542: 10) ได้ให้คำนิยามของการอบรมเลี้ยงดูไว้สองลักษณะ กล่าวคือ ทางสังคม หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรม และการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบ และในแง่ของบุคคล เป็นกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนจากชีวอินทรีย์เป็นมนุษย์ สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ และปฏิบัติตามค่านิยม อุดมคติ และระดับความทะเยอทะยาน

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ การมี ปฏิสัมพันธ์กับเด็ก การถ่ายทอดวัฒนธรรม ทักษะคติความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคมตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาที่ดี อย่างรอบด้าน คือ กาย ใจ สังคม และปัญญา (ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุคนธ์, 2550: 106)

สมคิด อิศระวัฒน์ (2542: 10) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการในการพัฒนาทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคลของสังคม เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ และวิธีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัว แต่ละสังคม การอบรมเลี้ยงดูจัดเป็นสิ่งแวดล้อมประการหนึ่งของบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและจากกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม

การอบรมเลี้ยงดูทางสังคมมิได้มีเฉพาะในวัยเด็ก แต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไปตลอดชีวิตของมนุษย์ ผู้กระทำหน้าที่นี้อาจกระทำทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะมีผลบางประการต่อพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบัน และศักยภาพของการกระทำในอนาคต พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

บรูม และเซลซนิก (Broom, Leonard and Phillip, Selznick, 1971 อ้างถึงใน สมคิด อิศระวัฒน์, 2542: 10) อธิบายถึงความมุ่งหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ 4 ประการ คือ

1. การปลูกฝังระเบียบวินัย (Disciplines) การมีระเบียบวินัยถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินกิจกรรมในสังคม และการอยู่ร่วมกันของกลุ่ม การปลูกฝังระเบียบวินัยจะทำให้บุคคลยอมทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบากหรือต้องฝืนใจทำ ระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับตั้งแต่วัยต้นของชีวิต ในการดำรงชีวิตประจำวัน

2. การปลูกฝังความคาดหวัง (Aspiration) ปกติแล้วระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่คนไม่ยอมปฏิบัติตาม แต่ความคาดหวังนั้นจะช่วยทำให้ระเบียบวินัยมีคุณค่าและง่ายต่อการปฏิบัติเพื่อจะให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ

3. การกำหนดบทบาทในสังคม (Social Role) รวมทั้งทัศนคติต่างๆ ที่เข้ากับบทบาทนั้นๆ ชีวิตในกลุ่มสังคมจะดำรงไปด้วยดี ถ้าบุคคลรู้จักบทบาทของตน ซึ่งก็ต้องอาศัยการแสดงบทบาทที่เหมาะสมในการสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้ถูกต้องตามกาลเทศะและโอกาสต่างๆ กัน

4. การให้เกิดทักษะหรือความชำนาญเฉพาะอย่าง (Skills) ที่จะใช้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในสังคม โดยเฉพาะสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ นั้น มีการถ่ายทอดการปฏิบัติตามประเพณี โดยการเรียนรู้จากการเลียนแบบการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

สำหรับปุมรอย (Pumroy, D.K., 1966 อ้างถึงใน สมคิด อิศระวัฒน์, 2542: 16) ได้เสนอความคิดว่า การอบรมเลี้ยงดู แบ่งได้ตามลักษณะของพ่อแม่ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. พ่อแม่ประเภทรักจนเหลือ หมายถึง ผู้เลี้ยงดูที่ยอมให้เด็กเป็นศูนย์กลางที่สำคัญ เด็กได้รับความรักและการตามใจมากเกินไปจนเกินสมควร เมื่อผู้เลี้ยงดูพยายามที่จะบังคับเด็ก เด็กก็หาวิธีหลีกเลี่ยงหรือชนะจนได้ทุกครั้ง เด็กไม่ได้ถูกฝึกให้อยากคิด อยากทำในสิ่งที่แปลกใหม่ และเด็กไม่มีความรับผิดชอบและไม่ได้รับมอบหมายหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติภายในบ้าน นอกจากนี้พ่อแม่มักจะให้ของแก่เด็กหรือพาไปสนุกสนานบ่อยๆ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

2. พ่อแม่ประเภทเข้มงวด หมายถึง ผู้เลี้ยงดูที่ต้องการและคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังตนเองอย่างเคร่งครัด เด็กทราบดีว่าถ้าตนไม่ทำตามคำสั่งของผู้เลี้ยงดูจะถูกลงโทษ พ่อแม่บอกกฎเกณฑ์ให้เด็กอย่างแน่ชัด และลงโทษอย่างยุติธรรมและสมเหตุสมผลพอสมควร พ่อแม่พวกนี้จะผลักดันให้เด็กมีความสามารถเกินธรรมชาติของเด็กและทำให้เด็กพัฒนาไปเร็วกว่าอายุ

3. พ่อแม่ประเภทละทิ้งและปฏิเสธ หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูทำตนเป็นศัตรูกับเด็ก แสดงความโกรธเกลียดเด็กออกมาในรูปของการควบคุม บังคับ และลงโทษ ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกทางลบของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กมากกว่าที่จะเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็ก นอกจากนี้ พ่อแม่พวกนี้ยังคิดว่าลูกของตนเป็นผู้ที่แก้ไขไม่ได้แล้ว

4. พ่อแม่ประเภททะนุถนอมแบบไขว่ในหิน หมายถึง ผู้ที่คอยสอดส่องดูแลลูกมิให้ต้องเสี่ยงเลยและตื่นตัวต่ออันตรายในสถานการณ์ต่างๆ อันอาจเกิดขึ้นได้ พ่อแม่รับเป็นผู้ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้กับลูก แม้จะโตและทำสิ่งนั้นได้เองนานแล้ว ทำให้เด็กไม่ได้รับอนุญาตให้เติบโต และทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ทั้งนี้เป็นเพราะพ่อแม่กลัวว่าเด็กจะได้รับอันตรายต่างๆ

บาวม์รายด์ (Baumrind, D., 1967 อ้างถึงใน สมคิด อิศระวัฒน์, 2542: 17) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูเด็กออกเป็น 3 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ และให้เหตุผลแก่เด็ก ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ เข้มงวดกวดขัน และไม่ฟังความคิดเห็นของเด็ก ใช้เหตุผลของพ่อแม่ฝ่ายเดียว
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามสบาย พ่อแม่ไม่กวดขันเด็ก ปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ได้ตามใจชอบ ไม่ให้ความสนใจ ไม่มีการให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู

โรเจอร์ (Roger, D., 1972 อ้างถึงใน กันตวรรณ มีสมสาร, 2544: 26) ได้แบ่งประเภทของการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 3 แบบ คือ

1. แบบประชาธิปไตย (democratic method) วิธีที่ผู้เลี้ยงดูให้ความสำคัญกับการอธิบายและให้เหตุผล เพื่อให้เด็กเข้าใจว่า ทำไมเราจึงถูกคาดหวังให้ทำพฤติกรรมหนึ่งมากกว่าอีกพฤติกรรมหนึ่ง และเมื่อเด็กสามารถทำพฤติกรรมที่ต้องการ หรือแสดงว่า พยายามทำ บิดามารดาจะให้รางวัลด้วยการให้การยอมรับ ส่วนการลงโทษก็จะใช้ก็ต่อเมื่อเด็กตั้งใจที่ปฏิเสธพฤติกรรมที่พึงประสงค์และจะให้การลงโทษที่ไม่รุนแรง

2. แบบเผด็จการ (authoritarian method) หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูใช้กฎหรือระเบียบเข้มงวด เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต้องการโดยไม่มีการอธิบายเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าเด็กไม่สามารถปฏิบัติตามได้ก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง แต่ถ้าปฏิบัติตามที่ต้องการก็จะไม่มีการให้คำชมเชย หรือให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

3. แบบปล่อยปละละเลย (permissive method) หมายถึง วิธีปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชังไม่ได้รับการเอาใจใส่สนับสนุน หรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิจารณ์ตำหนิโทษรุนแรง และปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองและปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

บิกเนอร์ (Bigner, 1994 อ้างถึงใน ทิวาพร อนันตพงศ์, 2546: 13) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูขั้นพื้นฐานในครอบครัวออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม เป็นรูปแบบที่พ่อแม่ใช้อำนาจในการอบรมเลี้ยงดู ให้เด็กทำตามคำสั่งของพ่อแม่ เด็กต้องปฏิบัติตามกฎ และจะถูกลงโทษถ้าละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎระเบียบ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจบุตร เป็นรูปแบบที่พ่อแม่รัก ตามใจยอมรับ ให้ความอบอุ่น ให้เด็กได้ตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง ปล่อยให้เด็กเป็นไปตามที่เด็กต้องการ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ เป็นรูปแบบอยู่กึ่งระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจและแบบตามใจบุตร พ่อแม่เอาใจใส่แต่ใช้อำนาจควบคุมเด็ก เมื่อจำเป็นจะอนุญาตให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น แต่ยังคงปฏิบัติตามกฎ

จากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูนั้นมีหลายรูปแบบด้วยกัน พ่อแม่แต่ละคนก็จะมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม การเลี้ยงดูแต่ละแบบก็ส่งผลต่อการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งสิ้น

การวิจัยของคณะกรรมการวัฒนธรรมสาขาสังคมศาสตร์ (2526 อ้างถึงใน มาริสา จันทร์ฉาย, 2552: 32) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เด็กจะประสบผลสำเร็จในชีวิต เพราะการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเป็นการแสดงออกให้เด็กได้ทราบว่า พ่อแม่สนใจบุตร เด็กจึงมีสัมฤทธิ์ผลในการเจริญเติบโตไปในอนาคต ส่วนการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เด็กมีความรู้สึกว้าว่า พ่อแม่ไม่มีความสนใจ เด็กหาที่ยึดเหนี่ยวในสังคม ถ้าสิ่งที่เด็กได้ยึดเป็นที่ปรึกษาดีผลที่ออกมาเด็กดีในสังคม แต่ถ้าเด็กได้ที่ปรึกษาไม่ดี ผลที่ออกมาเด็กเป็นผู้ที่ไม่มีคุณภาพในสังคมก่อความเดือดร้อนให้แก่สังคมและเป็นปัญหาสังคมต่อไปในอนาคต

จากที่นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายและแบ่งรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูไว้หลายรูปแบบ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูบางประเภทก็มีนิยามที่ใกล้เคียงหรือคาบเกี่ยวกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ ก็เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแบบของ โรเจอร์ ซึ่งประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเผด็จการ และแบบปล่อยปละละเลย

3.2.2 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

การคบเพื่อนและกลุ่มเพื่อนเป็นพัฒนาการทางสังคมที่สำคัญของวัยรุ่น อันเป็นพื้นฐานของการเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ต่อไปในอนาคต การเข้ากลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นเป็นธรรมชาติหรือภาวะปกติของวัยรุ่นโดยทั่วไป ทั้งนี้ก็เพื่อเสริมความรู้สึกมั่นคงในจิตใจของตนและได้มีโอกาสเรียนรู้จากคนอื่น เพื่อปรับปรุงตัวเองให้ดียิ่งขึ้น สำหรับการเข้ากลุ่มของวัยรุ่นมีความซับซ้อนมากกว่ากลุ่มวัยเด็ก เพราะต้องอาศัยทักษะทางสังคมและประสบการณ์ทางสังคมแบบ

ผู้ใหญ่ด้วย กล่าวคือ สมาชิกของกลุ่ม คือ ตัววัยรุ่นจะต้องเรียนรู้ที่จะยอมหรือประนีประนอมต่อ กฎเกณฑ์หรือประเพณีของกลุ่ม เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกับความต้องการของตน ซึ่งคือ การปรับตัวที่ดี นั่นเอง จึงเห็นได้ว่า กลุ่มมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก ทั้งนี้ เพราะว่า (กิติกร มีทรัพย์, 2529 อ้างถึงใน ชีร พงษ์ คำพูน, 2545: 36)

1. ชีวิตในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาหรือในกลุ่มทำงาน (สำหรับ วัยรุ่นที่ไม่ได้ศึกษา) ผลักดันให้วัยรุ่นใกล้ชิดสนิทสนมกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมี กิจกรรมร่วมกัน เกิดความสนุกสนานเป็นสุข และปรารถนาเข้าร่วมกลุ่มขึ้น

2. วัยรุ่นอยู่ในช่วงที่เริ่มจะเป็นอิสระจากบ้าน ต้องการเป็นตัวของตัวเอง และแสวงหาสถานที่ใหม่เฉพาะตน เพื่อนหรือกลุ่มจึงมีลักษณะเป็นบ้านใหม่แทนบ้านเดิม คือ ครอบครัวของเขานั่นเอง

3. สภาพบ้านเดิมทำให้วัยรุ่นสูญเสียความเป็นอิสระ การที่พ่อแม่หรือ ครอบครัวยังมองเห็นว่าเขาเป็นเด็ก และได้รับการปฏิบัติตบเช่นนั้นตลอดเวลา ซึ่งวัยรุ่นยอมรับได้ ยาก

4. วัยรุ่นปรารถนาความสนุกสนาน ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด ความ ฟันและความหวังของเขา ซึ่งกลุ่มตอบสนองได้ดีกว่า

5. วัยรุ่นปรารถนาจะได้ความเป็นเพื่อนกับเพศตรงข้ามตามธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้จะได้จากการเข้ากลุ่มเพื่อนที่มีเพื่อนเพศตรงข้ามเป็นสมาชิกของกลุ่มอยู่ด้วย

ในช่วงวัยรุ่นจะเป็นวัยที่เพื่อนมีอิทธิพลเป็นอย่างมากกว่าวัยอื่นๆ ของ ชีวิต ซึ่งอิทธิพลเหล่านี้มีบทบาทในหลายด้าน ตัวอย่างเช่น การพูด การแต่งกาย กิริยาท่าทาง ความ เชื่อ และค่านิยมต่างๆ ของวัยรุ่นที่อยู่กับกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมก็จะมีโอกาสที่มี พฤติกรรมที่เหมาะสมคล้อยตามกัน ส่วนวัยรุ่นที่อยู่กับกลุ่มเพื่อนที่ไม่เหมาะสมก็มีโอกาสที่มี พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมคล้อยตามกัน

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การให้ข้อมูล (information influence) และประเภทให้เอาอย่าง (normative influence) สรุปได้ดังนี้ 1) อิทธิพล ประเภทให้ข้อมูล กลุ่มเพื่อนจะทำหน้าที่เสมือนเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ให้แก่สมาชิกของกลุ่ม เดียวกัน แนวทางประพฤติปฏิบัติตน เจตคติ ค่านิยม และผลของการกระทำ 2) อิทธิพลประเภทให้ เอาอย่าง กลุ่มเพื่อนจะพยายามใช้ความกดดันทางสังคมเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มประพฤติปฏิบัติตาม อย่างปทัสถานของกลุ่ม การใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีกระบวนการที่สำคัญ 2 ประการ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันคือ การเปรียบเทียบทางสังคม และการคล้อยตามกัน (มานพ คณะโต, 2541 อ้างถึงใน ปิยวรร กุมภีรัตน์, 2546)

3.2.3 สื่อมวลชน

ในปัจจุบันถือว่าเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนมีอิทธิพลและบทบาทสำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมของคนในสังคมเป็นอย่างมาก การเสนอสื่อมีหลากหลายรูปแบบที่ทำให้มีผลกระทบต่อความสนใจ โดยเฉพาะการที่สังคมโลกเป็นสังคมโลกไร้พรมแดนทำให้การติดต่อต่างๆ เป็นไปโดยง่ายและเป็นไปอย่างรวดเร็ว คนในสังคมสามารถหาความรู้ได้หลากหลาย แต่สื่อบางชนิดมีการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม ไม่สร้างสรรค์ส่งผลกระทบต่อการสร้างพฤติกรรมที่ไม่ดีต่อผู้บริโภคสื่อ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีธรรมชาติไวต่อการรับรู้อยากรู้ อยากเห็น (ปิยวรร กุมภีรัตน์, 2546)

ความหมายของสื่อมวลชน

ณรงค์ สมพงษ์ (2543 อ้างถึงใน ชีรพงษ์ คำพูน, 2545: 41) ได้ให้ความหมายว่า สื่อมวลชน หมายถึง เป็นตัวกลางในการนำข่าวสารผ่านไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นมวลชน ซึ่งมีอำนาจไม่แน่นอน สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเผยแพร่ข่าวสารไปสู่มวลชนตลอดอาณาบริเวณกว้างขวางในเวลาไล่เลี่ยกันหรือในเวลาเดียวกัน โดยใช้วิธีการสื่อสารด้วยสื่อ เมื่อพูดถึงสื่อมวลชนโดยทั่วไปจะหมายถึง หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรืออื่นๆ ที่มุ่งเน้นการส่งข่าวสารไปยังมวลชน

จากความหมายของสื่อมวลชน ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นตัวกลางในการสื่อสารถึงคนจำนวนมาก สื่อมวลชนจึงแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้ดังนี้ (ณรงค์ สมพงษ์, 2543 อ้างถึงใน ชีรพงษ์ คำพูน, 2545: 43)

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ สื่อมวลชนที่เทคโนโลยีทางการพิมพ์เป็นหลักในการผลิตข่าวสารและแพร่กระจายข่าวสารออกไป ซึ่งอาจเป็นภาพ ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่พิมพ์ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ แผ่นพับ เป็นต้น

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สื่อมวลชนที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีด้านอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการผลิตและเผยแพร่ข่าวสาร ในรูปของภาพและเสียง ผู้รับสารสามารถรับรู้โดยผ่านทางตาและหู เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหอกระจายข่าว รวมทั้งสื่อวัสดุบันทึกภาพและเสียง เช่น วีดี โดเทป เทปบันทึกเสียง แผ่นคอมแพคดิสค์ หรือแผ่นซีดีเสียงและวีดีโอซีดี

3. สื่อโทรคมนาคม เป็นสื่อมวลชนสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่กว้างขวาง การสื่อสารขยายตัวออกไปจนสามารถแพร่ภาพและเสียงหรือส่งข้อความและรูปภาพไปได้ทั่วโลก ซึ่งครอบคลุมกิจการดาวเทียม ระบบโทรภาพและโทรทัศน์เข้าด้วยกัน ประกอบการกำเนิดของการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต

อิทธิพลของสื่อมวลชน

ปรมะ สตะเวทิน (2539 อ้างถึงใน ชีรพงษ์ คำพูน, 2545: 44) ได้กล่าวถึงอิทธิพลในด้านต่างๆ ของสื่อมวลชน ไว้ดังนี้

1. อิทธิพลต่อการซื้อของประชาชน ซึ่งบรรดาผู้โฆษณามีความเชื่อว่าการโฆษณานั้นช่วยให้การขายสินค้าและบริการดีขึ้น

2. อิทธิพลทางการเมือง สื่อมวลชนเป็นผู้ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง และส่งเสริมให้ประชาชนไปทำการออกเสียงเลือกตั้ง

3. อิทธิพลต่อเด็ก ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลาย วิทยุและโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ซึ่งผลจากการวิจัย พอสรุปได้ดังนี้ คือ อาจจะเพิ่มความตื่นตัวของเด็กให้ถึงจุดๆ หนึ่ง ซึ่งจะทำให้เด็กติดความตื่นเต้นและไม่ชอบดูรายการที่ไม่ตื่นเต้น อาจจะสร้างนิสัยรุนแรงและก้าวร้าวให้แก่เด็กได้ ถ้าความก้าวร้าวถูกกระตุ้นในเวลาต่อมา อาจจะทำให้เด็กรู้สึกลำบากในการที่จะอดใจรอสิ่งที่ปรารถนา เปิดโอกาสมากเกินไปที่จะทำให้เด็กหลบหนีจากความกดดันทางสังคม ทำให้เด็กไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้เด็กเพิ่มแนวโน้มของการพอใจในอำนาจตามแบบของบุคคลผู้มีอำนาจที่ได้ดูทางทีวี และอาจแทรกแซงการปฏิบัติในชีวิตจริงของเด็ก มีการพบว่า การดูทีวีทำให้ครอบครัวใกล้ชิดกัน แต่ก็ทำให้เกิดผลเสียต่อการอ่านหนังสือหรือการทำอย่างอื่นในชีวิตประจำวัน

4. อิทธิพลต่ออรรถนิยาม วิทยุและโทรทัศน์ช่วยยกระดับบรรณนิยามของประชาชนด้วยการนำศิลปะและดนตรีที่มีรสนิยมดี ซึ่งเป็นที่นิยมชมชอบกันอยู่ในหมู่คนชนชั้นสูงมาสู่ความนิยมของมวลชนทั่วไป

5. อิทธิพลด้านความบันเทิง สื่อมวลชนเสนอความบันเทิงทำให้จิตใจของคนพ้นจากปัญหาที่กดดัน สื่อมวลชนจึงสร้างความสุข และความสบายใจให้แก่ประชาชนโดยผ่านความบันเทิง

6. อิทธิพลต่อความก้าวร้าวรุนแรง พฤติกรรมความรุนแรงและความก้าวร้าวของผู้ชม มี 4 ประการ คือ มีอิทธิพลต่อการเลียนแบบของผู้ชม มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ มีอิทธิพลด้านการกระตุ้นทางกายและก่อให้เกิดกระบวนการของการอ้างความถูกต้อง โดยถือเอาการกระทำทางโทรทัศน์เป็นแบบอย่างที่ต้องการ

7. อิทธิพลด้านการศึกษา ประชาชนมีความรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับข่าวสารต่างๆ ผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ อย่างกว้างขวางไม่เฉพาะแต่รายการข่าวหรือรายการกิจกรรมสาธารณะเท่านั้น แม้แต่ในรายการบันเทิงก็ทำให้คนได้รับข่าวสารและความรู้เช่นกัน

8. อิทธิพลต่อสังคมกรรม สังคมกรรม มีความหมายว่า การทำให้เหมาะกับสังคม สื่อมวลชนสามารถให้คำตอบแก่ประชาชนได้ว่า ควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะเหมาะสมในสังคม

9. อิทธิพลต่อประชาคมติ การกระทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวสารและคิดเห็นแก่ประชาชนของนักสื่อสารมวลชนนั้น ย่อมมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลหรือประชาคมติของประชาชน

ดังนั้น สื่อมวลชน ซึ่งเป็นแหล่งที่ทำให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อ ทักษะคติและพฤติกรรมของวัยรุ่น

ทฤษฎีการเปิดรับสื่อ

แซมมวล แอล เบคเกอร์ (Becker, 1978 อ้างถึงใน กานต์พิชชา วงษ์ขาว, 2550: 13) ได้ให้ความหมายของการเปิดรับสื่อ โดยจำแนกตามพฤติกรรมการเปิดรับสื่อไว้ ดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูล (information seeking) กล่าวคือ บุคคลจะแสวงหาสารในสื่อ เพื่อต้องการให้เรื่องใดเรื่องหนึ่งมีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

2. การเปิดรับข้อมูล (information receptivity) บุคคลจะเปิดรับสื่อเพื่อต้องการทราบข้อมูลที่ตนเองสนใจ เพื่ออยากรู้ เช่น การเปิดดูรายการข่าวโทรทัศน์ หากมีข้อมูลที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับตนจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ

3. การเปิดรับประสบการณ์ (experience receptivity) บุคคลจะเปิดรับสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการกระทำ หรือความต้องการเรียนรู้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

แคลปเปอร์ (Klapper, 1960 อ้างถึงใน กานต์พิชชา วงษ์ขาว, 2550: 15) กล่าวว่า การเปิดรับสารของแต่ละคนนั้น จะต้องผ่านกระบวนการการเลือกสรร คือ มีการเลือกเปิดรับสารที่ตรงกับความคิดเห็นและความสนใจ เพราะบุคคลมักแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกเดิมของตน เช่น การเลือกชมโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่งจากแหล่งสารที่มีอยู่หลายแห่ง รวมทั้งเลือกที่จะรับรู้เฉพาะสารที่มีความหมายตรงกับความคิดเห็น เพราะแต่ละคนจะตีความสารแตกต่างกันไปตามความรู้และประสบการณ์ของตน และขั้นสุดท้าย คือ บุคคลจะเลือกเก็บรักษาสารและจดจำสารที่สอดคล้องกับความคิดมากกว่าสิ่งที่ไม่เห็นด้วย เช่น การที่เรชมละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่งแล้วนำไปบอกกับผู้อื่น เรามักจะเลือกจดจำและนำไปเล่าเฉพาะส่วนที่เราสนใจเท่านั้น

ลักษณะการเปิดรับสื่อของผู้รับสาร ผู้รับสารมีโอกาสในการเลือกรับสื่อได้หลายรูปแบบ (พนาวัลย์ เจียมพุก, 2549 อ้างถึงใน กานต์พิชชา วงษ์ขาว, 2550: 14) โดยมีเกณฑ์

การเลือกสื่อหลายประการ ดังเช่น ผู้รับสารจะเลือกรับสื่อที่หาได้โดยสะดวกและตามความนิยม จากความเคยชิน อีกทั้งต้องสอดคล้องกับค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติของผู้รับอีกด้วย ตามคุณลักษณะเฉพาะของสื่ออื่นๆและในกระบวนการสื่อสาร ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคล เช่น เพศ การศึกษา รายได้ มีความสำคัญมากต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เนื่องจากแต่ละบุคคลมีความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม แรงจูงใจ ความคาดหวัง ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน (ประภาภรณ์ พลายมณี, 2551)

4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรบริโภค

การบริโภค หมายถึง การกิน การใช้ การครอบครองสินค้าและบริการเพื่อ บำบัดความต้องการ นอกจากนี้ การบริโภคยังหมายถึงความรวมถึงการฟัง การดู เช่น การฟังดนตรี การฟังเพลงจากวิทยุ การดูโทรทัศน์ การดูภาพยนตร์ เป็นต้น การที่บุคคลจะบริโภคได้มากน้อย เพียงใต้นั้นขึ้นอยู่กับรสนิยม รายได้ และระดับการศึกษาของเขาด้วย (วันทนีย์ ภูมิภัทราคม และคณะ, 2538: 18)

อรนี บุญมินิมิตร (2540: 13) กล่าวว่า พฤติกรรมกรบริโภค หมายถึง พฤติกรรมซึ่งบุคคลทำการค้นหา (searching) การซื้อ (purchasing) การประเมินผล (evaluating) และการใช้จ่าย (disposing) ในผลิตภัณฑ์และบริการ โดยคาดว่าจะตอบสนองความต้องการของเขา ดารา ทีปะปาล (2542: 4) กล่าวว่า พฤติกรรมกรบริโภค หมายถึงการกระทำ ใดๆ ของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเลือกสรร การซื้อ การใช้สินค้าและบริการ รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจซื้อ ซึ่งเป็นตัวนำหรือตัวกำหนดการกระทำดังกล่าว เพื่อตอบสนองความจำเป็น และความต้องการของ ผู้บริโภคให้ได้รับความพอใจ

สมจิตร์ ล้วนจำเจริญ (2537: 5) กล่าวว่า พฤติกรรมกรบริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าหรือบริการทาง เศรษฐกิจ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นก่อน และเป็นตัวกำหนดให้เกิดการกระทำต่างๆ ขึ้น

ชิฟแมน และคานุก (Schiffman & Kanuk, 1991 อ้างถึงใน สาคร ปานพ่ายพ, 2548) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมกรบริโภค หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริโภคแสดงถึงการแสวงหา การเลือกซื้อ การใช้ การประเมิน และการใช้จ่ายสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของ ตนเอง

โดยสรุป พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสรร การซื้อ การใช้จ่าย การใช้สินค้าและบริการ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจซื้อเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของผู้บริโภค

Kotler (1997 อ้างถึงใน มัทนียา พรหมลักษณ์, 2549: 20) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคไว้ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (cultural factors) ไม่ว่าจะเป็นบรรทัดฐาน ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยม ความสนใจ ชีวิตความเป็นอยู่และรวมถึงชั้นทางสังคมของแต่ละกลุ่มสังคมทั้งใหญ่และกลุ่มย่อย ต่างมีส่วนในการหล่อหลอมความคิด ลักษณะนิสัยและความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของบุคคลนั้นๆ ด้วย จากเดิมคนไทยรับประทานผักปลาเป็นอาหารหลัก ได้เปลี่ยนแปลงมารับประทานอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น

2. ปัจจัยด้านสังคม (social factors) ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว และบทบาทสถานภาพต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่อยู่แวดล้อมบุคคล ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่เป็นสมาชิกอยู่ กลุ่มที่ใฝ่ฝันอยากจะเป็น กลุ่มที่ไม่ต้องการเกี่ยวข้องและกลุ่มปฐมภูมิ เช่น คนในครอบครัว ญาติ เพื่อน ซึ่งมีความใกล้ชิดกันมากล้วนส่งผลต่อการกระทำของบุคคลในด้านต่างๆ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ด้วย ดังที่ G.H. Mead นักจิตวิทยาสังคมได้กล่าวได้ว่า “ทุกๆ คนจะกระทำตนในลักษณะที่เหมือนกันกับสมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มของสังคมเดียวกันหรือเหมือนกับสิ่งที่ถือได้ว่าเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปของกลุ่มสังคมที่เขาอาศัยอยู่ และการรับอิทธิพลดังกล่าวจะเป็นไปโดยทางอ้อมเท่านั้น”

3. ปัจจัยด้านบุคคล (personal factors) บุคคลย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การศึกษา ซึ่งส่งผลต่อความคิดเห็นและค่านิยมชมชอบที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ รูปแบบการดำเนินชีวิต บุคลิกภาพและแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ล้วนส่งผลต่อความแตกต่างในการบริโภคของบุคคลด้วยเช่นกัน

4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา (psychological factors) ได้แก่ การสนใจ การรับรู้ การเรียนรู้และทัศนคตินั้น ส่งผลต่อการตัดสินใจบริโภคของบุคคล คนเราเมื่อได้รับแรงจูงใจจากการกระตุ้นทั้งภายในและภายนอก จะทำให้เกิดการรับรู้และการเรียนรู้สิ่งนั้นๆ โดยการรับรู้และการเรียนรู้สิ่งนั้นๆ โดยการรับรู้จะเป็นกระบวนการในการกลั่นกรองสิ่งกระตุ้นที่ได้รับ ส่วนการเรียนรู้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากที่ได้สะสมความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาซึ่งข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ที่ได้รับ รวมทั้งการเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่มต่างๆ จะส่งผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความชอบหรือไม่ชอบในสิ่งนั้น ๆ ด้วย กล่าวคือ ทำให้บุคคลเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นขึ้นมาและกระบวนการทั้งหมดก็จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมต่อไป

นอกจากนี้ สุวงษ์ พิมพิสมท์ (2547: 25) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค ดังนี้

1. ราคาของสินค้า ผู้ซื้อสินค้าและบริการมีความรู้ว่า ไม่มีสินค้าหรือบริการใดๆ ที่ควรซื้อเลย ถ้าหากว่าราคาหรือเงินที่จะต้องจ่ายเพื่อการนี้สูงเกินกว่าประโยชน์ หรือคุณค่าที่ได้รับ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าและบริการที่มีราคาถูกกว่า

2. รายได้ของผู้บริโภค เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่กำหนดความต้องการของผู้บริโภค ถ้าผู้บริโภครายได้ดีมักต้องการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี แม้ว่าราคาอาจจะสูงก็ตาม ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อย มักต้องการสินค้าและบริการเพียงเพื่อให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้ตามอัตภาพเท่านั้น

3. รสนิยมของผู้บริโภค ผู้ที่มีรสนิยมสูงมักนิยมซื้อสินค้าและบริการที่หรูหรา แม้ว่าจะมีราคาแพงก็ตาม

4. การโฆษณา จะเห็นได้จากการโฆษณาสินค้าที่เพิ่งเข้ามาสู่ตลาด หากสินค้าใดที่มีการโฆษณามากๆ จะทำให้ผู้บริโภคหันไปซื้อสินค้านั้นเพิ่มมากขึ้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538: 19) ได้กล่าวถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคว่า ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) ตัวแปรภายใน (ปัจจัยด้านจิตวิทยา) ประกอบด้วย ความต้องการและการจูงใจ บุคลิกภาพและแนวความคิดส่วนตัว การรับรู้ การเรียนรู้ ทักษะคิด และ 2) ตัวแปรภายนอก (ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมวัฒนธรรม) ประกอบด้วย กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว ชั้นทางสังคม วัฒนธรรม และวัฒนธรรมย่อย และจากทฤษฎีการตัดสินใจของผู้บริโภค partial explanation theories ซึ่งอธิบายการตัดสินใจของผู้บริโภคว่า ตั้งอยู่บนพื้นฐานของปัจจัย 5 ประการ คือ ขึ้นอยู่กับโอกาส นิสัย แรงกระตุ้น การตามอย่างสังคม และพันธุกรรม การตัดสินใจของผู้บริโภคอาจจะขึ้นอยู่กับปัจจัยข้างต้นเพียงปัจจัยเดียวหรือทั้งหมดก็ได้ และลักษณะที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพียงชั่วขณะใดขณะหนึ่ง หรือเกิดกับบางคนเท่านั้น (ยุพาวดี โปชนุกูล, 2531: 29)

โดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค ได้แก่ ปัจจัยภายใน (ปัจจัยด้านจิตวิทยา) และปัจจัยภายนอก (ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม)

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคนิยม

ปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “บริโภคนิยม” เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นในวิถีการผลิตแบบทุนนิยมสมัยใหม่ โดยมีจุดประสงค์ทำให้มนุษย์มีความต้องการบริโภคมากขึ้น มนุษย์ที่อยู่ในฐานะของผู้บริโภคนิยมมีความต้องการขึ้นมา ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็เพื่อรักษาการขยายตัวและการดำรงอยู่ของวิถีการผลิตของตน และได้ทำให้การตอบสนองต่อความต้องการในทุกปริมณฑลของชีวิตมนุษย์

กลายเป็นการบริโภคเพื่อแสวงหาความพึงพอใจผ่านวัตถุในรูปแบบของสินค้าและบริการ (ยูวดี ช่วยกิจ, 2551: 18) โดยได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนและการโฆษณาช่วยกันผลักดันให้ผู้คนเกิดความต้องการในการบริโภคอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (อริคม โกมลวิทยาธร, 2538 อ้างถึงใน กัลยา กนก กุศลพงศ์, 2547: 14)

สุริชัย หวันแก้ว (2540: 1) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมบริโภคว่าเป็นวัฒนธรรมกระแสหลักในสังคมสมัยใหม่ปัจจุบัน ซึ่งใช้วิธีการเน้นผ่านการตลาด การบริโภคสินค้าและบริการ ดังนั้น การบริโภคจึงเป็นลักษณะประการหนึ่งของสังคมสมัยใหม่ (modernity) ในทุกสังคมทั่วโลก การบริโภคในสังคมสมัยใหม่ไม่ได้เน้นที่ประโยชน์ใช้สอยของสิ่งของนั้นๆ แต่บริโภคเพื่อแสดงให้เห็นถึงรสนิยมซึ่งจะเกี่ยวข้องถึงการสร้างความเป็นตัวตนด้วย เพราะถ้าผู้บริโภคอยากให้ตัวเองมีภาพลักษณ์ (image) ใดๆ ก็จะใช้บริโภคสินค้านั้นๆ และในสังคมสมัยใหม่ระยะหลัง จะเห็นความต้องการและความพยายามของผู้คนที่บริโภคทั้งชุดคล้ายกับ “อยากมีรสนิยมแบบชนชั้นมีระดับ” หมายถึง ความต้องการที่จะมีวิถีชีวิตหรือไลฟ์สไตล์ (lifestyle) อยากครอบครองสิ่งต่างๆ ครอบถ้วน ต้องการมีวิถีชีวิตแบบมีรสนิยมครบถ้วน เหมือนวิถีชีวิตของชนชั้นที่ตนเองอยากก้าวไปถึง ลักษณะวัฒนธรรมการบริโภคเช่นนี้อาจเรียกว่า “การบริโภคไลฟ์สไตล์” (the consumption of lifestyle)

วัฒนธรรมบริโภคนิยมเกิดขึ้นจากพื้นฐานของการขยายตัวในระบบการผลิตสินค้าแบบทุนนิยม ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือแปรรูปวัฒนธรรมทางวัตถุให้กลายเป็นสินค้าของผู้บริโภคที่สามารถซื้อขายหรือบริโภคได้ (Featherstone, 1992 อ้างถึงใน ธนภูมิ อดิเวทิน, 2543: 24) อาจเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความเท่าเทียมและอิสระของปัจเจกบุคคลได้ แต่ทั้งนี้ยังมีการมองอีกว่า ระบบบริโภคนิยมเป็นตัวเพิ่มความสามารถในการคิดคำนวณและดึงดูดใจผู้คนด้วยการมอบทางเลือกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีขึ้น ในอีกประเด็นได้มีการมองว่า ความพึงพอใจที่ได้มาจากสินค้านั้นมีความเกี่ยวข้องกับการเข้าโครงสร้างทางสังคมผ่านการแสดงและรักษาความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากสถานะของความต้องการต่อการใช้ชีวิตที่สะดวกสบาย เห็นได้จากการที่บุคคลใช้สินค้าเพื่อสร้างพันธะทางสังคมหรือสร้างความแตกต่าง เป็นต้น และวัฒนธรรมบริโภคนิยมเป็นตัวสร้างความพึงพอใจทางด้านอารมณ์และจิตใจต่อการบริโภคความฝันและความปรารถนาในการบริโภคทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะในด้านของการให้ความสำคัญกับร่างกาย และความพึงพอใจต่อชีวิตหรูหราและสะดวกสบาย

บริโภคนิยมในความหมายของข่าวสารทั่วไปในปัจจุบัน(ยูวดี ช่วยกิจ, 2551: 23)ได้อธิบายว่า เป็นพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ที่มีการลอกเลียนแบบ และตามแฟชั่นนิยม ไม่ว่าจะ เป็นสิ่งของและ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน จำพวกที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม

ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ และอื่นๆ และพฤติกรรมกรลอกเลียนแบบตามแฟชั่นนี้ ส่วนมากเป็นผลมาจากการโฆษณาชวนเชื่อผ่านตามสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และอื่นๆ มุ่งหวังที่จะกระตุ้นพฤติกรรมกรบริโภคของผู้บริโภคให้สนใจซื้อสินค้าและบริการเช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เสื้อผ้าแบรนด์เนมยี่ห้อดังได้รับการยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคให้มากที่สุด

นอกจากนี้ สัทธชัย แสงเขียว (2550: 22) กล่าวว่า ลัทธิบริโภคนิยมในสังคมไทยเกิดขึ้นจากการเลียนแบบในขณะที่สภาวะการผลิตยังอ่อนด้อย การเร่งเร้าการบริโภคกระตุ้นให้บุคคลเกิดความอยากรู้อยากลอง อยากได้ไม่สิ้นสุด พฤติกรรมของคนไทยในยุคทุนนิยมบริโภคจึงอยู่ภายใต้สภาวะความอยากและความปรารถนา ความรู้สึกอึดอัดขัดข้องเกิดขึ้นตลอดเวลา ต้องดิ้นรนแสวงหาวัตถุปัจจัยต่างๆ ทุกรูปแบบมาปรนเปรอตนเองอย่างไม่สิ้นสุด การบริโภคยุคทุนนิยมบริโภค ไม่ใช่เพียงการบริโภคเพื่อสุขภาพหรือเพื่อให้มีคุณภาพ แต่เพื่อแสดงถึงความทันสมัย ความหัวสูง

ไมค์ เฟเธอร์สโตน (Mike Featherstone, 1991 อ้างถึงใน กัลยา กนกกุลสลพงษ์, 2547: 15) นักสังคมวิทยาชาวอังกฤษชี้ว่า สังคมทุนนิยมสมัยใหม่นี้ การบริโภคนับเป็นภาคเศรษฐกิจสังคมที่ทวีความสำคัญเป็นอย่างมากและชัดเจนขึ้นกว่าสมัยก่อนในหลายด้าน กล่าวคือ 1) การบริโภคได้รับการผลักดันและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการผลิตจะได้ดำเนินไปตามปกติ 2) การบริโภคเป็นแหล่งที่มาของการจำแนกความแตกต่างด้านสถานภาพ (status differentiation) แก่กลุ่มต่างๆ ในสังคม เช่น กลุ่มชนชั้นสูงจะบริโภคสินค้าบางยี่ห้อที่คนในชนชั้นอื่นๆ นิยมกัน แต่ชนชั้นล่างอาจจะไม่สามารถบริโภคสินค้านั้นๆ ได้ เนื่องจากฐานะเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า การบริโภคจึงทำให้เห็นความแตกต่างของสถานภาพของคนในสังคม และ 3) การบริโภคเป็นแหล่งสำคัญของความบันเทิงและความใฝ่ฝันของสมาชิกในสังคมบางกลุ่ม เช่น กลุ่มชนชั้นล่างพยายามที่จะบริโภคสินค้าชนิดเดียวกันหรือยี่ห้อเดียวกับที่กลุ่มชนชั้นสูงบริโภค ซึ่งถือเป็นความใฝ่ฝันและทำให้พวกเขามีความสุข

1. บริโภคนิยมเชิงสัญลักษณ์ (consumerism of sign)

บริโภคนิยมเป็นการบริโภคเพื่อวัฒนธรรมสัญลักษณ์ของสิ่งของนั้นๆ เช่น ซื้อรถไม่ใช่เพราะมันเป็นรถ แต่ซื้อเพราะมันเป็นยี่ห้อเบนซ์หรือวอลโว่ เป็นต้น ดังนั้น ทฤษฎีเกี่ยวกับวัตถุและการบริโภคในสังคมปัจจุบัน ไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีอรรถประโยชน์ (utility) หรือทฤษฎีแห่งความพึงพอใจ (pleasure) โดยทั่วไป แต่นำจะวางอยู่บนรากฐานของการสร้างคุณค่าและความหมายของวัตถุที่ถูกสร้างขึ้นมาในสังคม ซึ่งตั้งอยู่บนความแตกต่าง (difference) และเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ผู้คนก้าวเข้าสู่การบริโภคเชิงสัญลักษณ์ (the consumption of sign)

สังคมในปัจจุบันจึงเป็นสังคมแห่งการบริโภค ในสังคมแห่งการบริโภคเช่นนี้ ประโยชน์ใช้สอยของสินค้านั้นๆ ถูกทำให้หมดบทบาทลงอย่างสิ้นเชิง สินค้าเป็นเพียงวัตถุที่ถูกกำหนดในฐานะที่เป็นส่วนประกอบในการสร้างบรรยากาศของระบบคุณค่าหนึ่งที่มีอยู่ในสังคมสมัยใหม่ เช่น การนิยมใช้สินค้าบางยี่ห้อ การใช้สินค้านั้น ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ แต่มันเป็นเพราะยี่ห้อหรือตราสินค้านั้นสามารถสร้างศักยภาพในการแสดงความแตกต่างให้ผู้อื่นเห็นว่าเรามีสถานภาพทางสังคมหรือเศรษฐกิจเป็นอย่างไร (เกษียร เตชะพีระ, 2542; Jean Baudrillard, 1975; อธิคม โกมลวิทย์, 2538 อ้างถึงใน กัลยา กนกกุลพลพงศ์, 2547: 16 – 17)

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นว่า ในปัจจุบันวัฒนธรรมบริโภคนิยมของคนในสังคมเป็นการบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจมากกว่าการตอบสนองทางด้านร่างกาย เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าตัวเองและกลุ่มของตนแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ การบริโภคจึงเป็นการบริโภคสัญลักษณ์ของสินค้านั้นๆ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างและเกิดความโดดเด่น ซึ่งการบริโภคสัญลักษณ์ของสินค้าเช่นนี้สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกเพศ ทุกวัย

2. บริโภคนิยมที่มากับสื่อ (consumerism through mass media channel)

สื่อมวลชนสอนให้ผู้คนตกอยู่ภายใต้ลัทธิบริโภคนิยม (consumerism) ซึ่งเป็นตัวกำหนดค่านิยมที่สำคัญนอกเหนือไปจากพ่อแม่และโรงเรียน เพราะในปัจจุบันการโฆษณา มีบทบาทในการนำเสนอสินค้าต่างๆ ลัทธิบริโภคนิยมหลอกลวงให้เชื่อว่า ถ้าเราได้ซื้อหรือได้ใช้แล้ว จะทำให้เรามีความสุข การโฆษณาในปัจจุบันจึงเน้นการขายภาพลักษณ์มากกว่าตัวสินค้า (image as commodity) เน้นเรื่องการออกแบบหรือรูปแบบภายนอก นอกจากนี้ยังเน้นในเรื่องสัญลักษณ์ของสินค้านั้นๆ มากกว่าประโยชน์จากตัวสินค้านั้นๆ การผลิตและการบริโภคภาพลักษณ์จึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยิ่งกระตุ้นให้คนบริโภคภาพลักษณ์มากขึ้นเท่าไร สินค้าก็ยิ่งขายดีมากขึ้นเท่านั้น ฉะนั้น บทบาทของสื่อมวลชนในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์และภาพยนตร์ จึงตกอยู่ภายใต้การครองอำนาจของระบบทุนนิยมที่หวังผลกำไรมากกว่าการผลิตเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค (สุลักษณ์ ศิวรักษ์, 2538 ; อภิญา เพ็ญฟูสกุล, 2543; โครงการส่งเสริมสื่อมวลชนเพื่อเด็ก, 2536 อ้างถึงใน กัลยา กนกกุลพลพงศ์, 2547: 19)

ผู้วิจัยเห็นว่า จากลักษณะของสื่อมวลชนและลักษณะของผู้บริโภคที่เป็นวัยรุ่นดังกล่าวทำให้สื่อมวลชนเข้าไปมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของวัยรุ่น และสื่อที่วัยรุ่นสามารถรับรู้ได้รวดเร็วและง่าย คือ โทรทัศน์ ซึ่งมีภาพ เสียง และสีสันเหมือนธรรมชาติ มีการเคลื่อนไหวทำให้วัยรุ่นเข้าใจง่ายและที่สำคัญ โทรทัศน์มีอยู่ทั่วทุกบ้านและนำเสนอสิ่งใหม่ๆ สำหรับวัยรุ่นเสมอ วัยรุ่นจึงเรียนรู้และจดจำได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่า อิทธิพลของโฆษณามีส่วนสำคัญต่อความต้องการในการบริโภคสิ่งของของวัยรุ่น

4.3 ทฤษฎีว่าด้วยการบริโภค

ทฤษฎีว่าด้วยการบริโภค มีข้อตกลงว่า ผู้บริโภค หมายถึง หน่วยแห่งการบริโภคหรือหน่วยที่ทำการจับจ่ายใช้สอยด้วยงบประมาณจำนวนหนึ่ง ความหมายที่ว่าหน่วยนั้นอาจจะประกอบด้วยคนๆ เดียว สองคนหรือมากกว่าสองคนขึ้นไปในครอบครัวหนึ่งๆ ก็ได้ โดยจะต้องมีงบประมาณจำกัดจำนวนหนึ่ง ความหมายของหน่วยดังกล่าวมาแล้วนี้มีความสำคัญต่อทฤษฎีว่าด้วยการบริโภคเป็นอย่างมาก โดยสมาชิกในครอบครัวหนึ่งจะเป็นผู้กำหนดว่า งบประมาณรายจ่ายควรจะใช้เท่าไร โดยทั่วไปหน่วยในการบริโภคจึงมักจะหมายถึง ครอบครัว นอกจากนั้นแบบจำลองอย่างง่าย ๆ ของระบบเศรษฐกิจแบบประกอบการมักจะมีข้อตกลงว่า ระบบเศรษฐกิจประกอบด้วยครอบครัว และ องค์กรธุรกิจ หน่วยการบริโภคในครอบครัวหนึ่งๆ จะต้องมีส่วนตัดสินใจอย่างน้อยนั้นก็คือ ผู้บริโภค (Baumol and Blinder. 1982 และ Hyman. 1989 อ้างถึงใน พิระ รัตนวิจิตร, 2536: 17)

ทฤษฎีว่าด้วยการบริโภค ที่ใช้อธิบายพฤติกรรมกรรมการบริโภคของผู้บริโภคสามารถจะอธิบายได้ด้วยทฤษฎีว่าการที่ผู้บริโภคใช้เงินไปซื้อสินค้าและบริการ ก็เพราะสินค้าและบริการดังกล่าว มีอรรถประโยชน์สำหรับผู้บริโภคโดยตรง ทฤษฎีนี้ช่วยให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมกรรมการบริโภคได้ ถ้ากำหนดให้ราคาของสินค้าและบริการอยู่ที่ระดับใดระดับหนึ่งและรายได้ของผู้บริโภคมีอยู่จำนวนหนึ่ง การที่ผู้บริโภคคนหนึ่งจะซื้อสินค้าและบริการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น เนื่องมาจากกรณีของความปรารถนาหรือความพึงพอใจ หรือความต้องการของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ผู้บริโภคจะประพฤติปฏิบัติโดยใช้หลักเหตุผล ในอันที่จะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พฤติกรรมของผู้บริโภคโดยใช้หลักเหตุผล คือ การมุ่งหวังที่จะให้ได้รับความพอใจสูงสุดหรืออรรถประโยชน์สูงสุดจากการใช้รายได้ของเขา ปัญหาของผู้บริโภคก็คือ ปัญหาการตัดสินใจที่จะเลือกบริโภคสินค้าต่างๆ เพื่อให้ได้รับความพอใจสูงสุดจากรายได้ที่เขาถืออยู่อย่างจำกัดนั่นเอง สิ่งทีถือว่เป็นข้อจำกัดของผู้บริโภค คือ รายได้และราคาของสินค้า ที่ผู้บริโภคประสงค์จะซื้อในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง กล่าวคือ ผู้บริโภค โดยทั่วไปจะมีรายได้ยู่คงที่จำนวนหนึ่ง รวมทั้งความสามารถในการหยิบยืมก็คงที่ด้วย ส่วนราคาของสินค้านั้นได้ถูกกำหนดขึ้นจากตลาดที่มีการแข่งขันหรือผูกขาด ดังนั้นผู้บริโภคต้องยอมรับราคาในตลาดดังกล่าว และไม่อาจจะทำให้ราคนั้นเปลี่ยนแปลงได้ด้วย จากข้อจำกัดในเรื่องรายได้ของผู้บริโภคและราคาของสินค้าที่ผู้บริโภคเผชิญอยู่ ผู้บริโภคจึงต้องแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ คือ ได้รับความพอใจสูงสุดจากรายได้ที่มีจำนวนจำกัด (Baumol and Blinder. 1982 และ Hyman. 1989 อ้างถึงใน พิระ รัตนวิจิตร, 2536: 18)

จากทฤษฎีว่าด้วยการบริโภค พฤติกรรมกรรมการบริโภคของผู้บริโภคจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านรายได้ เพื่อทำให้ผู้บริโภคเกิดอรรถประโยชน์และความพอใจสูงสุด ภายใต้งื่อนไขที่

กำหนดว่า ผู้บริโภคมีรายได้คงที่ ดังนั้น ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อสินค้าด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงรายได้ของตนเองและประโยชน์ที่จะได้รับสูงสุด ลักษณะของการใช้เหตุผลทางเศรษฐกิจเป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกซื้อจะมีลักษณะ ดังนี้ คือ (อมรรัตน์ เจริญชัยและคนอื่นๆ, 2521 อ้างถึงใน พิระ รัตนวิจิตร, 2536: 18)

1. ควรใช้เวลาในการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน ถ้าซื้ออย่างเร่งรีบโดยมีเวลาน้อยจะได้ของที่ไม่ดี และราคาแพง
 2. หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าและบริการตามเทศกาล
 3. ควรจะซื้อตามฤดูกาล จะได้ราคาถูกและเลือกได้มาก ถ้าซื้อนอกฤดูกาลจะมีราคาแพง และมีโอกาสเลือกได้น้อยลง
 4. การซื้อสินค้าและบริการที่ลดราคา ต้องพิจารณาสาเหตุของการลดราคาว่ามีสาเหตุมาจากสินค้าเป็นแบบของเก่า หมดอายุ มีข้อบกพร่องอะไรหรือไม่ จึงขายลดราคา และต้องพิจารณาว่า ซื้อเพราะความจำเป็น หรือซื้อเพราะลดราคาแล้วนำไปเก็บมากกว่าใช้
 5. ต้องเข้าใจถึงการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าและบริการ รู้ลักษณะเด่นของสินค้าและบริการ ที่บ่งบอกถึงคุณภาพของสินค้าและบริการ
 6. เราต้องรู้ว่า เราต้องการสินค้าและบริการคุณภาพระดับไหน เพราะสินค้าและบริการแต่ละชนิดแบ่งออกเป็นหลายคุณภาพ จะซื้อแบบไหนนั้นต้องดูให้เหมาะสมกับงบประมาณของเรามีอยู่และเลือกให้ดีที่สุด
 7. ควรเลือกสินค้าและบริการที่มีประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด
- ส่วนพฤติกรรมกรบริโภคที่ไม่ใช้เหตุผลทางเศรษฐกิจเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ พบว่า ผู้บริโภคมักจะมีพฤติกรรมกรเลือกซื้อสินค้าและบริการ ดังนี้
1. ซื้อของราคาถูก จากคำบอกเล่าหรือจากการโฆษณา เมื่อทราบว่าราคาถูกก็รีบซื้อไว้ก่อน โดยไม่ได้พิจารณาถึงคุณภาพ หรือบางทีราคาที่ไม่ได้ถูกจริงๆ
 2. ซื้อเพราะต้องการของแถม ราคาสินค้าจะถูกหรือแพงไม่สำคัญ เพราะเข้าใจว่าได้ของแถมโดยไม่เสียเงิน ความจริงผู้ขายบวกราคาของแถมกับราคาสินค้าไว้แล้ว
 3. ซื้อเพราะโฆษณา ทำให้คิดว่า สินค้าเขาดี ถ้าไม่คิดงไม่โฆษณา จึงตัดสินใจซื้อ
 4. ซื้อเพราะความสวยงามของหีบห่อ เห็นสีสันทนภายนอก เช่น หีบห่อสวยงามหรือกระป๋องน่ารัก เป็นต้น เป็นสิ่งชักจูงใจให้อยากได้
 5. ซื้อเพื่อชิงโชค ผู้บริโภคบางกลุ่มติดนิสัยเล่นการพนัน อยากรวยทางลัด มีลักษณะชอบเสี่ยง จึงซื้อสินค้าเป็นจำนวนมากเพื่อส่งชิงโชค ทั้งๆ ที่ไม่มีความจำเป็น

6. ซื้อเพราะยี่ห้อ สินค้าและบริการบางอย่างผู้ใช้ใช้เป็นประจำ เมื่อมีสินค้าใหม่ที่มีราคาถูกกว่าและคุณภาพดีกว่า อาจไม่ซื้อ เพราะยี่ห้อ ไม่คุ้นเคย

7. ซื้อโดยไม่ต่อราคา สินค้าและบริการบางอย่างผู้ขายจะบอกราคาไว้สูงกว่าปกติ เพื่อผู้ซื้อต่อราคา มีผู้บริโภคจำนวนมากที่ซื้อโดยไม่ต่อราคา

8. ซื้อโดยไม่ถามราคา ผู้บริโภคจำนวนมากไม่ชอบ ไม่นิยม ไม่เคยชินต่อการถามราคาสินค้าและบริการ ผู้ขายบอกราคาก็ง่ายทันที

9. ซื้อโดยไม่สอบราคา ซื้อสินค้าและบริการจากแหล่งเดียว ไม่สอบราคา เปรียบเทียบจากหลายๆ แหล่ง

10. ซื้อโดยไม่พิจารณาคุณภาพ ซื้อสินค้าและคุณภาพโดยไม่ดูคุณภาพ

11. ซื้อเพื่อเกียรติ สินค้าและบริการบางประเภทมีการชักชวนให้ซื้อ โดยผู้ขายจะเชื่อมโยงกับความมีเกียรติ ศักดิ์ศรี ความมีหน้ามีตาหรืออยู่ในสังคมชั้นสูง มีผู้บริโภคจำนวนมากไม่น้อยที่เห็นคล้อยตามสินค้าประเภทนี้มักจะเป็นตราห้อยที่มีชื่อเสียง

12. ซื้อสินค้าและบริการที่มีราคาแพง โดยมีความเชื่อว่า ผู้ที่ใช้ของแพงเป็นที่ยอมรับของสังคมและเชื่อว่าของแพงต้องมีคุณภาพดีกว่าของราคาถูก

13. ซื้อจากร้านใหญ่ๆ ผู้บริโภคบางกลุ่มเชื่อว่า สินค้าและบริการในร้านใหญ่ๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น จะต้องมีความดีกว่าสินค้าและบริการในร้านที่เล็กกว่า และมีความรู้ดีกว่าสังคมยอมรับ (บุญชู ศรีมุสิกโพธิ์, 2527 อ้างถึงใน พิระ รัตนวิจิตร, 2536: 20)

จากทฤษฎีว่าด้วยการบริโภค สรุปได้ว่า พฤติกรรมการบริโภคเป็นการกระทำที่ขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ

4.4 ค่านิยมของวัยรุ่นไทยในยุคบริโภคนิยม

เนื่องจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมของไทยที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนในสังคมโดยเฉพาะวัยรุ่นรับเอาอิทธิพลทั้งด้านวัตถุและอวัตถุจากตะวันตกมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตมากขึ้น ค่านิยมที่สำคัญและเด่นชัดของวัยรุ่นยุคบริโภคนิยม โดยรายละเอียดดังนี้ (สุพัตรา สุภาพ, 2536: 43)

1. ความรัก ความรักของวัยรุ่นมีหลายรูปแบบ คือ รักพ่อแม่ ญาติพี่น้อง รักเพื่อน รักพวกพ้อง รักเพื่อนต่างเพศซึ่งเป็นความรักแบบหนุ่มสาว ขณะเดียวกันวัยรุ่นก็ต้องการได้รับความรักจากบุคคลเหล่านี้ด้วย

2. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความสนุกสนานเพลิดเพลินของวัยรุ่นส่วนมากมักจะออกมาในรูปของกิจกรรมกีฬาหรือความบันเทิง เช่น การเชียร์กีฬา เป็นต้น

3. ความเป็นอิสระ ความต้องการเป็นอิสระจะมีสูงมากในวัยรุ่น เพราะเป็นวัยที่อยู่ระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ ต้องการแสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ฉะนั้นจึงไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ม้าก้าวก่ายในชีวิตของตน ไม่ชอบให้ใครมาสอน วัยรุ่นบางคนจึงทำอะไรโดยไม่ให้ผู้ใหญ่รู้เห็น

4. การมีชื่อเสียง วัยรุ่นต้องการให้สังคมยอมรับหรือชมเชย หรืออยากเด่นอยากดัง เช่น ต้องการเป็นนักกีฬาที่เก่งเพื่อให้เป็นขวัญใจของเพื่อนๆ เป็นต้น

5. มีอุดมคติสูง วัยรุ่นมักจะเป็นวัยที่มีอุดมคติแรงกล้า มีความกล้าเสี่ยง และมีพลังผลักดันสูง ทำให้เชื่อคนง่ายจนบางครั้งตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจ มีอิทธิพลแสวงหาผลประโยชน์ได้

6. สนใจเรื่องเพศและเพศตรงข้าม วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความรู้ ความเข้าใจทางเพศอย่างถูกต้อง แต่มักถูกกีดกันจากผู้ใหญ่ ทำให้วัยรุ่นหาความรู้ด้วยการ ได้ยินหรือได้ฟังคนอื่นพูด ซึ่งอาจไม่ถูกต้องทั้งหมด หรือไม่ก็อ่านหนังสือเรื่องเพศที่มีขายตามท้องตลาด ซึ่งอาจเป็นหนังสือที่เร้าความรู้สึกทางเพศได้

7. การยอมรับของผู้ใหญ่ คือ ให้ผู้ใหญ่ยอมรับว่ามีความสามารถหรือมีประโยชน์ต่อสังคม เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ไม่ควรเพิกเฉย ควรให้วัยรุ่นรับผิดชอบในกิจกรรมบางอย่าง จะช่วยให้วัยรุ่น รู้จักความรับผิดชอบ เป็นตัวของตัวเองหรือช่วยตัวเองได้มากขึ้น

8. เป็นแบบอย่างที่ดี วัยรุ่นในปัจจุบันแม้จะชอบความเป็นอิสระ แต่ก็ต้องการคำแนะนำที่ดีจากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จึงต้องคอยนำทาง คอยตักเตือน และให้รางวัลเมื่อวัยรุ่นทำดี

9. ความปลอดภัยและความมั่นคง วัยรุ่นต้องการได้หลักประกันว่า ถ้าหากทำในสิ่งที่ดีแล้วจะไม่ถูกลงโทษหรือไม่เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่ เพราะในสายตาของผู้ใหญ่ สิ่งที่ยุ่รุ่นคิดว่าดีแล้ว อาจจะไม่ดีในสายตาของผู้ใหญ่ก็ได้

10. ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ ผู้ใหญ่บางคนมักจะกีดกันไม่ให้วัยรุ่นทดลองสิ่งใหม่ๆ ทั้งที่บางสิ่งไม่ก่อให้เกิดอันตรายแต่อย่างใด เช่น ต้องการแต่งกายแปลกๆ ตามสมัยนิยม ต้องการมีเพศต่างเพศ เป็นต้น ทำให้ผลที่ตามมา คือ เกิดการช่อนเร้น หลอกลวง และในที่สุดอาจเกิดความเสื่อมเสียได้

11. มีความรู้สึกรุนแรง เช่น ถ้าเกิดความสมหวังก็ชื่นชมซาบซึ้ง ตื้นตัน ถ้าผิดหวังก็จะคับแค้นใจ น้อยใจในวาสนาของตนเอง รู้สึกนี้จะรุนแรงผิดธรรมดา บางครั้งอาจออกมาในรูปที่ว่าเป็นเพราะตัวเองผิด บางคนถึงกับฆ่าตัวตายได้ถ้าเกิดความผิดหวังในบางเรื่อง เช่น ความรัก การสอบตก หรือถูกพ่อแม่ดู เป็นต้น

12. มีอนาคตและมีความสำเร็จ วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการรับผิดชอบ ต้องการพึ่งตนเอง ฝันถึงจุดหมายในอนาคต เช่น ต้องการเป็นหมอ เป็นวิศวกร เป็นต้น

13. การรวมกลุ่ม เพื่อนมีความสำคัญมาก เป็นวัยที่ต้องการให้เพื่อนยอมรับ เพราะฉะนั้นจึงพยายามทำตามเพื่อน แม้บางครั้งจะขัดกับความรู้สึกส่วนตัวก็ตาม เช่น เพื่อนชวนเดินชววน แม้ไม่อยากเดินก็ตาม เพราะกลัวเพื่อนไม่รักไม่ให้เข้ากลุ่มด้วย เป็นต้น

นอกจากนี้ พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539) ยังได้กล่าวถึงสิ่งที่เป็นค่านิยมของวัยรุ่นไทยในยุคบริโภคนิยมไว้ด้วย ดังนี้

1. การแต่งกาย วัยรุ่นจะเริ่มสนใจตัวเอง มีความพิถีพิถันในเรื่องเสื้อผ้ามากขึ้น แบบอย่างการแต่งกายของวัยรุ่นจะอาศัยค่านิยมของสังคมเป็นเกณฑ์ ซึ่งเป็นเหตุให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย วัยรุ่นมีค่านิยมในเรื่องการแต่งกายตามแฟชั่นที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ส่วนใหญ่เกิดจากการเลียนแบบ เช่น การใส่เสื้อสายเดี่ยว การใส่เสื้อเกาะอกของวัยรุ่นเพศหญิง เป็นต้น

2. นิยมใช้ของต่างประเทศ เพราะเห็นเป็นสิ่งโก้เก๋ มีรสนิยมแบบฝรั่ง วัยรุ่นเลียนแบบค่านิยมนี้มาจากดาราดาราภาพยนตร์ที่ตนชื่นชอบ หรือเลียนแบบเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน เช่น การใช้เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า เป็นต้น

3. มีเอกเทศ วัยรุ่นต้องการเป็นผู้นำในกลุ่ม โดยจะเป็นผู้ริเริ่มความคิดที่ได้รับความสนใจและได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในกลุ่ม จึงมีความคิดที่แหวกแนวออกไป โดยพยายามคิดหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ มาแสดงให้สมาชิกในกลุ่มได้เห็น

4. การศึกษา วัยรุ่นไทยปัจจุบันถูกอบรมสั่งสอนให้เห็นคุณค่าของการศึกษามากขึ้น โดยถูกกระตุ้นจากผู้ปกครองให้เกิดความเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียนมากที่สุด เพื่อชีวิตต่อไปในภายหน้าจะได้สุขสบาย มีเกียรติในสังคม เช่น การแข่งขันสอบเข้ามหาวิทยาลัย การกววิชาในสถาบันที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

จากลักษณะค่านิยมของวัยรุ่นไทยในยุคบริโภคนิยมดังกล่าวสรุปได้ว่ามี 6 ลักษณะดังนี้ (ณัฐนิตย์ ยศปัญญา, 2544: 24)

1. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน วัยรุ่นเป็นวัยที่ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อหาความสนุกเพลิดเพลินมากกว่าไปทำอย่างอื่น เพราะวัยรุ่นไม่มีภาระต้องรับผิดชอบมากเหมือนผู้ใหญ่ จึงมีเวลาทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินได้มาก

2. ความอิสระ วัยรุ่นต้องการเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระเสรี ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ม้าบังคับ ม้าก้าวถ่ายชีวิตส่วนตัว และไม่ชอบให้ใครวางกรอบชีวิตของตน

3. สนใจเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นทั้งชายและหญิงต้องการความรู้ความ เข้าใจเรื่องเพศ จึงทำให้วัยรุ่นอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศ และสนใจเพศตรงข้ามมากขึ้น

4. การรวมกลุ่ม วัยรุ่นจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เพื่อนจึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความสนใจ และพฤติกรรม การเข้ากลุ่มจะทำให้วัยรุ่นรู้สึกปลอดภัยรวมทั้งสามารถปลดปล่อยอารมณ์ได้อย่างเต็มที่

5. การหาประสบการณ์ใหม่ๆ วัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบการผจญภัย ชอบความแปลกใหม่ ชอบเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง ไม่ชอบอยู่กับที่ ชอบความท้าทาย

6. นิยมวัตถุจากต่างประเทศ การใช้สินค้าที่มาจากต่างประเทศจะทำให้วัยรุ่นรู้สึกว่า ตนเองเป็นคน โดดเด่น ทันสมัย มีรสนิยม และยังเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนอีกด้วย

4.5 แนวทางการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

การจ่ายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่

1. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับค่าบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา
2. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
3. ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียน

โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา โดยผู้วิจัยนำกรอบในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของนักศึกษาในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้านของคุณสุวงษ์ พิมพิสมภ์ (2547: 9) นำมาพัฒนาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงินในด้านต่างๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นต่างๆ ในการดำเนินชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้านพักอาศัย ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะไปเยี่ยมบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าซักรีด และอื่นๆ เป็นต้น

2. พฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นในการศึกษา เช่น ค่าอุปกรณ์ในการศึกษา ค่าจัดทำรายงาน ค่าถ่ายเอกสาร ค่าพาหนะเดินทางไปสถานศึกษา ค่าเดินทางไปศึกษานอกสถานที่ และอื่นๆ เป็นต้น

3. พฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคม เช่น ค่ากิจกรรมชมรม ค่าของขวัญเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ค่ากิจกรรมการกุศล ค่ากิจกรรมสังสรรค์ และอื่นๆ เป็นต้น

4. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ผ่อนคลายความเครียด เช่น ค่าหนังสืออ่านเล่น ค่ารูปภาพ ค่าชมภาพยนตร์ ค่าชมดนตรี ค่าชมการแข่งขันกีฬา เทปเพลง วีดีโอ แผ่นซีดี เกมคอมพิวเตอร์ ค่าเที่ยวตามสถานบันเทิง และอื่นๆ เป็นต้น

5. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ค่าแต่งตัวที่ฟุ่มเฟือย ค่าเครื่องประดับ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร และอื่นๆ เป็นต้น

Loudon และ Della (1993) ได้สรุปรูปแบบและพฤติกรรมการซื้อสินค้าของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

1. การใช้จ่ายเงินโดยรวมของวัยรุ่นทั้งหญิงและชายส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้า ซีดีเพลง อุปกรณ์เครื่องเสียง สื่อความบันเทิงต่างๆ และการท่องเที่ยว
2. วัยรุ่นหญิงมักจะซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้าเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือสินค้าเพื่อความงามและสุขภาพ รวมทั้งเครื่องประดับต่างๆ
3. วัยรุ่นชายมักจะใช้จ่ายเงินไปกับการออกเดท ยานพาหนะ อุปกรณ์กีฬากล้องถ่ายรูป ซีดีเพลง อุปกรณ์เครื่องเสียง จักรยาน กางเกงยีนส์ เครื่องดนตรี และเกมส์คอมพิวเตอร์ตามลำดับ
4. วัยรุ่นจัดเป็นกลุ่มคนที่มีแนวโน้มในการทดลองหรือซื้อสินค้าใหม่สูงกว่าคนวัยอื่น กล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มคนที่ชอบลอง สินค้า/ตราสินค้าใหม่
5. การซื้อของวัยรุ่นส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อเพื่อสนองความต้องการของตนเองเป็นหลักและซื้อเพื่อใช้เองมากกว่าซื้อให้บุคคลอื่น
6. วัยรุ่นอาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า/ตราสินค้าของผู้ปกครอง โดยจะมีอิทธิพลมากต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าประเภทเกี่ยวกับความสวยงาม สีส้นและการออกแบบ เช่น ของตกแต่งบ้านที่เน้นดีไซน์ เป็นต้น แต่จะมีอิทธิพลน้อยในด้านการตัดสินใจทางด้านราคา สถานที่ และเวลาในการซื้อ
7. วัยรุ่นส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างในวันหยุดไปกับการเดินช้อปปิ้ง และมักจะซื้อสินค้าจากร้านโปรดที่นิยมซื้อเป็นประจำ
8. วัยรุ่นมักจะซื้อสินค้าแบบกะทันหัน โดยไม่ได้มีการเตรียมการล่วงหน้า และใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจซื้อ

9. วัยรุ่นมักจะให้ความสำคัญกับแหล่งข้อมูลจากบุคคลใกล้ชิด เช่น เพื่อน และ ครอบครัว สำหรับการซื้อสินค้าที่มีความเสี่ยงในการซื้อสูงหรือมีราคาแพง และจะเชื่อแหล่งข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ สำหรับการซื้อสินค้าที่มีความเสี่ยงในการซื้อต่ำหรือสินค้านำราคาถูก

10. ระหว่างกระบวนการตัดสินใจซื้อในชั้นประเมินสินค้า เกณฑ์ในการประเมินที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น คือ ราคาและชื่อตราสินค้า แต่จะต้องเป็นสินค้าที่ไม่ได้รับอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อจากบุคคลอื่น เช่น ของใช้ส่วนตัวต่างๆ เป็นต้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษาของประเทศไทยทั้งในระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ดังนี้

ศุภชัย คำตื้อ (2544) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนที่ได้รับเงินกู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำ แหล่งรายได้ที่ไม่แน่นอน ภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลานหลายคน เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความต้องการเงินกู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พฤติกรรมการบริโภคของนักเรียนที่ได้รับเงินกู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นำมาใช้จ่ายกรณีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการเรียน นั้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ ยังพบว่า ขั้นตอนการขอกู้เงินยุ่งยาก รวมทั้งเงินกู้เข้าบัญชีไม่ตรงเวลา เป็นปัญหาใหญ่ที่นักเรียนนักศึกษาเผชิญอยู่

บัณฑูร แสงบุญ (2545) ศึกษาเรื่อง การติดตามการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2542 ใน 3 ด้าน คือ ด้านค่าบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา ด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการเรียน ผลการศึกษาพบว่า การกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2542 ใน 1 ปีการศึกษา นักเรียนได้กู้ยืมเงิน โดยเฉลี่ยคนละ 7,179.40 บาท โดยได้กู้ยืมเป็นค่าใช้จ่าย

ในการครองชีพระหว่างเรียนมากที่สุด เฉลี่ยคนละ 5,125.91 บาท และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาน้อยที่สุด เฉลี่ยคนละ 987.69 บาท

การใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ใน 1 ปีการศึกษา นักเรียนได้ใช้จ่ายเงิน โดยรวมเฉลี่ยคนละ 6,885.65 บาท เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ได้ใช้จ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนมากที่สุด เฉลี่ยคนละ 4,643.43 บาท โดยได้ใช้จ่ายเงินเพื่อซื้ออาหารในการมาเรียนมากที่สุด เฉลี่ยคนละ 2,821.89 บาท และใช้จ่ายในการผ่อนชำระเครื่องมือสื่อสาร เช่น เพจเจอร์ โทรศัพท์มือถือ น้อยที่สุด เฉลี่ยคนละ 11.24 บาท โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิง และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกันมีการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

บุษดี จันทะสุระ, ปิยะรัตน์ คำทาสี และมูจลินทร์ ศรีดวงโชติ (2546) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีการใช้จ่ายเงินเฉลี่ยเดือนละ 1,782.8 บาทต่อเดือน และเมื่อพิจารณาการใช้จ่ายทางด้านต่างๆ โดยเฉลี่ยต่อด้าน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทางด้านสินค้าฟุ่มเฟือยและการบันเทิง เช่น การใช้สถานบันเทิง การซื้อเครื่องประดับ การใช้บริการร้านนวดอย่าง เป็นต้น มากที่สุด โดยเฉลี่ย 914.41 บาทต่อเดือน รองลงมาคือ ด้านอุปกรณ์การเรียน โดยเฉลี่ย 310.72 บาทต่อเดือน ด้านยานพาหนะ (สำหรับเดินทางมาเรียน) โดยเฉลี่ย 216.78 บาทต่อเดือน ด้านการใช้บริการร้านเสริมสวยและซักรีด โดยเฉลี่ย 205.77 บาทต่อเดือน ด้านการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต โดยเฉลี่ย 108.12 บาทต่อเดือน

พฤติกรรมการใช้จ่ายรวมต่อเดือนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีสภาพการเลี้ยงดูตามหลักเหตุผล เข้มงวด ปล่อยตามใจ ได้รับเงินจากผู้ปกครองต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน มากกว่า 2,000 บาทต่อเดือน มีการใช้จ่ายเงินที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ถูกเลี้ยงแบบปล่อยตามใจมีการใช้จ่ายมากที่สุด โดยเฉลี่ย 1,750.00 บาทต่อเดือน รองลงมาคือ เข้มงวด โดยเฉลี่ย 877.19 บาทต่อเดือน และนักเรียนที่ได้รับเงินจากผู้ปกครองมากกว่า 2,000 บาทต่อเดือนมีการใช้จ่ายเงินมากที่สุด โดยเฉลี่ย 2,260 บาทต่อเดือน รองลงมาคือ นักเรียนที่ได้รับเงินจากผู้ปกครอง 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ย 966.90 บาทต่อเดือน

สรุป จากผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการใช้จ่ายเงินทางด้านสินค้าฟุ่มเฟือยและการบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านยานพาหนะ ด้านการใช้บริการร้านเสริมสวยและซักรีด และด้านการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นักเรียนที่ถูกเลี้ยงแบบปล่อยตามใจมีการใช้จ่ายเงินต่อเดือนมากที่สุด

ประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตนะ ปัญญา (2546) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีรายรับประมาณเดือนละ 1,000 – 2,000 บาท ซึ่งได้รับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ส่วนการใช้จ่ายเงินนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนมากใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับการศึกษาทุกด้านประมาณเดือนละ 300 – 400 บาท ใช้จ่ายเงินในการรับประทานอาหารประมาณมื้อละ 20 บาท และกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (114 ราย, 51%) ไม่นิยมดื่มเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มที่นิยมดื่ม (86 ราย, 43%) ใช้จ่ายเงินประมาณครั้งละ 50 – 100 บาท และ 150 – 300 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนมากใช้จ่ายเงินเพื่อแสวงหาความบันเทิงโดยการดูภาพยนตร์ ร้องเพลงคาราโอเกะและฟังเพลงเพื่อชีวิต ประมาณครั้งละ 100 – 200 บาท ในการใช้จ่ายเงินค่าเช่าที่พักอาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนมากอาศัยอยู่ในบ้านส่วนตัวกับบิดามารดา ส่วนกลุ่มตัวอย่างนอกจากนี้ส่วนมากอาศัยอยู่ในหอพักสตรี หอพักรวม บ้านเช่า บ้านญาติ หอพักในสถาบัน และบางรายอาศัยอยู่ในวัด ค่าใช้จ่ายในการเช่าที่พักอาศัยประมาณเดือนละ 500 – 800 บาท ค่าใช้จ่ายข้างต้นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากนิยมแบ่งส่วนกับเพื่อนชำระค่าใช้จ่ายด้วยกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีโทรศัพท์เคลื่อนที่และนิยมใช้ประเภทเติมเงิน ชำระค่าใช้จ่ายประมาณเดือนละ 300 บาท รับประทานอาหารส่วนมากมักจะตักแบ่งตรงผมเดือนละ 1 – 2 ครั้งๆ ละ 110 – 200 บาท ส่วนการแต่งกายมักจะนิยมซื้อเสื้อผ้าประมาณเดือนละครั้งๆ ละ 110 – 200 บาท ปัญหาทางการเงินที่กลุ่มตัวอย่างประสบก็คือ เงินที่ได้รับจากบิดามารดาไม่เพียงพอแก่ค่าครองชีพและเกิดเหตุให้ต้องใช้จ่ายเงินอย่างเร่งด่วน วิธีการแก้ไขส่วนมากจะระบุว่า ขอเงินเพิ่มจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือยืมเงินจากเพื่อน มีจำนวนน้อยระบุว่า ใช้วิธีกู้เงินนอกระบบ

สุวงษ์ พิมพิสนธ์ (2547) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในจังหวัดเลย : กรณีศึกษานักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย ประจำปี 2544 ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินรายด้านพบว่า ด้านความต้องการทางการศึกษา มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงสุด และ

ด้านค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดต่างๆ มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับต่ำสุด สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่เรียน เกรดเฉลี่ย ปัจจัยด้านครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการศึกษาจากผู้ปกครอง รายได้ครอบครัว อาชีพของบิดา ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การชักชวนจากเพื่อนเพื่อใช้จ่ายเงิน แหล่งสถานบันเทิงใกล้ที่พัก ประเภทของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประยูร เหมบุรุษ (2547) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ใน 1 ปีการศึกษา นักเรียนได้ใช้จ่ายเงิน โดยรวม เฉลี่ยคนละ 11,868.84 บาท เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ได้ใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียนมากที่สุด เฉลี่ยคนละ 5,689.55 บาท รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เฉลี่ยคนละ 5,017.99 บาท และค่าบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา เฉลี่ยคนละ 1,161.30 บาท โดยใช้จ่ายในการซื้ออาหารมาเรียนมากที่สุด เฉลี่ยคนละ 3,812.70 บาท และใช้จ่ายเป็นค่าที่พักอาศัยน้อยที่สุด เฉลี่ยคนละ 140.28 บาท โดยนักเรียนที่เพศต่างกัน มีการใช้จ่ายเงินไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีการใช้จ่ายเงินไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา แต่เงินที่กู้ยืมไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ควรเพิ่มวงเงินในการกู้ยืม และผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้สถานศึกษาควบคุมติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของนักเรียน

เยาวเรศ จันทะแสน (2547) ศึกษาเรื่อง การติดตามพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2547 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ ค่าบำรุงการศึกษา รองลงมาคือ ค่าหนังสือ ตำราเรียน ค่าใช้จ่ายต่ำสุดคือ ค่าสมุดกระดาษรายงาน ส่วนด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ ค่าซื้อกับข้าว รองลงมาคือ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าใช้จ่ายต่ำสุดคือ ค่าของใช้ในบ้าน ด้านค่าใช้จ่ายส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ

ค่าอาหาร รองลงมาคือ ค่ายาสีฟัน แปรงสีฟัน ค่าใช้จ่ายต่ำสุดคือ ผงซักฟอก และด้านความบันเทิงโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ ค่าเช่าเล่นอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ ค่าเช่า VCD CD ค่าใช้จ่ายต่ำสุดคือ ค่าเช่าหนังสือการ์ตูน

ชัยวุฒิ รื่นเริง (2548) ศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางแก้ไขการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ โดยศึกษาค่าใช้จ่าย 2 ด้าน คือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างเรียน ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประเภทวิชา นักศึกษาเห็นว่าเป็นพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ ด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการเรียน ตามลำดับ

ด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประเภทวิชา นักศึกษาเห็นว่า เป็นพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ส่วนข้อคำถามที่นักศึกษาที่ค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน 3 ลำดับคือ ค่าหนังสือ รองลงมา ค่าสมุดและค่าจัดทำรายงาน ค่าหมึกปริ้นเตอร์ ค่าจ้างพิมพ์งาน ส่วนด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการเรียน นักศึกษาเห็นว่า เป็นพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ส่วนค่าใช้จ่ายที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุด 3 ลำดับแรกโดยเหมือนกันทั้งเพศ ระดับการศึกษา และประเภทวิชา คือ ด้านค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด รองลงมาคือ ด้านค่าใช้จ่ายที่นำไปช่วยเหลือครอบครัว และค่าใช้จ่ายส่วนตัวตามลำดับ

ปัญหาที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประเภทวิชา นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ ด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการเรียน ตามลำดับ

ด้านค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประเภทวิชา นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน 4 ลำดับคือ ไม่มีหนังสือเรียน ไม่มีอุปกรณ์การเรียน ไม่มีงานส่งตามกำหนด และผลการเรียนต่ำ ส่วนด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการเรียน นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ส่วนข้อคำถามที่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดใกล้เคียงกัน 4 ลำดับคือ เงินไม่พอใช้ในแต่ละเดือน ง่วงนอนและชอบหลับในเวลาเรียน มาโรงเรียนสาย เป็นหนี้เพื่อน

สรุป จากผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประเภทวิชา พบว่ามีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยใช้จ่ายด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามากที่สุด

นัตพลพิชัย คุณเกียรติ (2549) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ด้านบวก ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.24 และมีการใช้จ่ายเงินเพื่อยารักษาโรคน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 2.51 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาได้จัดสรรเงินค่าใช้จ่ายโดยคำนึงถึงการศึกษาเป็นสำคัญ รูปแบบพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ด้านลบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการจัดสรรเงินไปเล่นการพนันน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 0.51 ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมมากที่สุด และมีการจัดสรรเงินสำหรับซื้อบัตรเติมเงินโทรศัพท์มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 2.02 ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมน้อยที่สุด

บุญเยี่ยม ยศเรืองศักดิ์ (2549) ศึกษาเรื่อง การใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ปี พ.ศ. 2546 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีวศึกษาห้วย มีการใช้จ่ายเงินมากที่สุด และนักศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างนครพนม มีการใช้จ่ายเงินน้อยสุด จำแนกตามระดับการศึกษาและประเภทวิชาที่เรียน พบว่า นักศึกษาโดยรวมมีการใช้จ่ายเงินประเภทค่าอาหารประจำวันมากที่สุด ประเภทค่ารักษาพยาบาลน้อยสุด นักศึกษาที่เรียนในสถาบันการศึกษาต่างกัน มีการใช้จ่ายเงินประเภทค่าอาหารประจำวัน ประเภทค่าที่พักอาศัย ประเภทค่าพาหนะและประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ แตกต่างกัน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีการใช้จ่ายเงินประเภทค่าอาหารประจำวัน ประเภทพาหนะไปกลับภูมิลำเนาเดิมและประเภทค่าบริการส่วนตัวมากกว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกันมีการใช้จ่ายเงิน ประเภทค่าอาหารประจำวัน และประเภทค่าพาหนะไป – กลับภูมิลำเนาเดิม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีวศึกษาตุนม มีปัญหาการใช้จ่ายเงินมากที่สุด ส่วนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม มีปัญหาการใช้จ่ายเงินน้อยสุด เมื่อจำแนกตาม

ระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาโดยรวมมีปัญหาการใช้จ่ายเงินประเภทพาหนะมากที่สุด ประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจน้อยสุด จำแนกตามระดับประเภทวิชา นักศึกษาโดยรวมมีปัญหาการใช้จ่ายเงินประเภทค่าอาหารประจำวันมากที่สุด ประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจน้อยสุด ซึ่งนักศึกษาที่เรียนในสถาบันการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้จ่ายเงินประเภทค่าอาหารประจำวัน ประเภทค่าที่พักอาศัย ประเภทค่าพาหนะ ประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ประเภทค่าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม และประเภทค่ารักษาพยาบาลแตกต่างกัน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีปัญหาการใช้จ่ายเงิน ประเภทค่าพาหนะไป – กลับภูมิลำเนาเดิมและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดมากกว่า แต่มีปัญหาการใช้จ่ายเงินประเภทค่าอาหารประจำวันและประเภทค่าที่พักอาศัย น้อยกว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีปัญหาการใช้จ่ายเงินประเภทค่าอาหารประจำวัน ประเภทค่าที่พักอาศัย ประเภทค่าพาหนะ ประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ประเภทค่ารักษาพยาบาล ประเภทค่าพาหนะไป – กลับภูมิลำเนาเดิมและประเภทค่าบริการส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุพยง ราชสีห์ (2551) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในยุคโลกาภิวัตน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลที่นักเรียนส่วนใหญ่ระบุในการเลือกซื้อ 1) โทรศัพท์มือถือ ได้แก่ ซื้อตามคำแนะนำของครอบครัว 2) เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋าหรือเป้ และกระเป๋าตังค์ ได้แก่ ซื้อเพราะความชอบ และ 3) ของใช้จำเป็น ได้แก่ ซื้อเพราะความเหมาะสม โดยที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เงินสดในการซื้อของ ส่วนใหญ่จะได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง ส่วนความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับเหตุผลในการเลือกซื้อสิ่งของของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และการประเมินรายรับของนักเรียนไม่สัมพันธ์กับเหตุผลในการเลือกซื้อ โทรศัพท์มือถือ เสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋าหรือเป้ กระเป๋าตังค์ และของใช้จำเป็น และช่วงเวลาของการได้รับค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการเลือกซื้อ กระเป๋าหรือเป้ และของใช้จำเป็น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักเรียน นักศึกษา พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนใหญ่ได้ใช้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา โดยนำมาใช้จ่ายกรณีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและใช้จ่ายสำหรับการครองชีพ

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น

เบญจา รักรพงษ์ (2542) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นในเขตเมือง ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการคบเพื่อนเป็น 4 ลักษณะ คือ การคบเพื่อนเพศเดียวกัน การคบเพื่อนต่างเพศ การคบเพื่อนแบบหมู่คณะ และการคบเพื่อนสนิท มีพฤติกรรมการบริโภคเป็น 2 ลักษณะ คือ การบริโภคตามรสนิยมของแต่ละบุคคล และการบริโภคตามแฟชั่น พฤติกรรมการนันทนาการของวัยรุ่นจะแสดงพฤติกรรมที่คล้ายๆ กันหรือเหมือนกัน เช่น การชมภาพยนตร์ ชมโทรทัศน์ ฟังเพลง เป็นต้น โดยวัยรุ่นในเขตสังคมเมืองเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม การเรียนรู้ทางตรง ได้แก่ การอบรมสั่งสอนของครอบครัว และ โรงเรียน ครอบครัว ครูญาติ และครูเป็นกลไกทางสังคมในการอบรมสั่งสอน ส่วนทางอ้อม ได้แก่ การสังเกตของวัยรุ่นและการเลียนแบบพฤติกรรมที่พบเห็นจากตัวแทนการช้ดเกล้าทางสังคมของสถาบันต่างๆ และจากสื่อมวลชน

กลไกการช้ดเกล้าพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่น ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อนและสื่อมวลชน มีบทบาทแตกต่างกัน กล่าวคือ ครอบครัวมีบทบาทในการช้ดเกล้าพฤติกรรมทางสังคมให้แก่วัยรุ่นในทุกเรื่อง แต่ปัจจุบันมีอิทธิพลน้อย เนื่องจากผู้ช้ดเกล้า คือ พ่อแม่ไม่มีเวลาใกล้ชิดเด็กพอ ส่วนโรงเรียนก็มีบทบาทน้อยลงเช่นกัน ครูในปัจจุบันไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนและไม่ปรับตัวทำให้เกิดช่องว่าง เด็กไม่ศรัทธาและไม่เลื่อมใสครู กลุ่มเพื่อนเป็นตัวแทนการช้ดเกล้าที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก ทั้งนี้เพราะว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการเพื่อน ต้องการการยอมรับ ส่วนสถาบันสื่อมวลชนเป็นกลไกการเรียนรู้ทางอ้อมที่สำคัญมาก เพราะลักษณะของสื่อที่มีเทคโนโลยีสูง การถ่ายทอดที่ทันสมัย แบนเนี่ยนผ่านเนื้อหาและต้นแบบที่เป็นบุคคลมีชื่อเสียง

แรงจูงใจและความต้องการ เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้วัยรุ่นเกิดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมเป็นสำคัญ วัยรุ่นต้องการได้รับการยอมรับและการชมเชยจากกลุ่มที่ตัวเองสังกัด ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นเงื่อนไขที่สัมพันธ์กับโอกาสการเรียนรู้ของวัยรุ่น คุณลักษณะเฉพาะตัวของวัยรุ่นเป็นปัจจัยภายในอีกอย่างที่ทำให้วัยรุ่นเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมที่แตกต่างกัน วัยรุ่นที่มองการณ์ไกลจะกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ส่วนวัยรุ่นที่เฉื่อยชากับสื่อรอบข้าง ก็จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่ไม่พึงประสงค์ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เป็นสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นหล่อหลอมให้วัยรุ่นเรียนรู้กฎเกณฑ์ค่านิยมที่ต่างกัน

สรุปจากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นในเขตสังคมเมืองเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ การอบรมสั่งสอนของครอบครัว และ โรงเรียน ครอบครัว ครูญาติ และครู ส่วนทางอ้อม ได้แก่ การสังเกตของวัยรุ่นและการเลียนแบบพฤติกรรมที่พบเห็นจากตัวแทนการช้ดเกล้าทางสังคมของสถาบันต่างๆ และจากสื่อมวลชน

สิทธิรัตน์ น้อยสง่า (2544) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนและการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำฝอง อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมในการใช้สื่อมวลชนของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มผู้ใช้สื่อมวลชนมากและกลุ่มผู้ใช้สื่อมวลชนน้อย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและวิถีชีวิตประจำวันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มผู้ใช้สื่อมวลชนมากและกลุ่มผู้ใช้สื่อมวลชนน้อย โทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุดมากกว่าสื่อมวลชนอื่นๆ ของกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม โดยที่นักเรียนในกลุ่มที่ศึกษาทั้งสองกลุ่มชอบที่จะเปิดรับเนื้อหาประเภทบันเทิงมากกว่าเนื้อหาประเภทอื่นๆ สำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มที่ศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า มีการเรียนรู้ทางสังคมโดยการเรียนรู้จากการสังเกต จาก “ตัวแบบ” ในสื่อมวลชน ตัวแบบไม่ได้จำกัดเฉพาะในสื่อมวลชน แต่ตัวแบบที่เป็นบุคคลใกล้ชิด คือ สมาชิกในครอบครัวและสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ เช่น โรงเรียนและครอบครัว

รวีพร อัมโรจน์ (2544) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคของนักเรียนวัยรุ่นในเขตเมือง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคในด้านการรับประทานอาหารนอกบ้าน ครอบครัวเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด โดยระยะแรกจะไปกับครอบครัว ต่อมาจะไปกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีความนิยมในการลองของแปลกใหม่และเป็นแหล่งนัดพบระหว่างกัน

ช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคในด้านการแต่งกาย กลุ่มเพื่อนเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด เนื่องจากจะต้องปฏิบัติเหมือนกัน เพื่อแสดงความเป็นกลุ่ม ช่องทางรองลงไป ได้แก่ สื่อมวลชนที่เสนอข่าวด้านแฟชั่นต่างๆ ของวัยรุ่น

ช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคในด้านนันทนาการ กลุ่มเพื่อนเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด เพราะวัยรุ่นจะไปพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การไปดูภาพยนตร์ การเดินชมสินค้าตามห้างสรรพสินค้าและอื่นๆ เป็นกลุ่ม

เงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งผลต่อช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมของผู้บริโภค ได้แก่ สถานภาพของครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และสื่อสารมวลชนถ่ายทอดค่านิยมต่างๆ แก่วัยรุ่น

จุฑารัตน์ ก้านจักร (2548) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับเทคโนโลยีกับพฤติกรรมบริโภคนิยมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาจำนวนมากรับเทคโนโลยีจากสื่อวัสดุ/อุปกรณ์ประเภทสิ่งพิมพ์ รองลงมาคือ การรับสื่อกิจกรรมนอกสถานที่ประเภทกิจกรรมนันทนาการ สื่อบุคคลประเภทเพื่อน

สื่อสารมวลชนประเภทโทรทัศน์ สื่อสถานที่/สภาพแวดล้อมประเภทห้องเรียน และสื่ออินเทอร์เน็ต ประเภทจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ตามลำดับ 2) พฤติกรรมบริโภคนิยมนักศึกษาในระดับมาก ได้แก่ การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นใหม่ๆ เพื่อเล่นเกม ส่ง SMS ส่งภาพและติดต่อกับบุคคลอื่นเพื่อความบันเทิง 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกใช้สิ่งของในระดับมากอันดับแรก ได้แก่ การมีโทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นใหม่ 4) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือ พฤติกรรมบริโภคนิยมกับความคิดเห็นในการเลือกใช้สิ่งของ รองลงไป ได้แก่ การรับสื่อกิจกรรมกับสถานที่/สภาพแวดล้อม

วิรงรอง ภูวิชัย (2548) ศึกษาเรื่อง ค่านิยมและการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการศึกษา พบว่า 1) การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของนิสิตเป็นการตัดสินใจแบบเลือกจำกัดขอบเขต และค่านิยมต่อสินค้าฟุ่มเฟือยของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตที่มีผลต่อค่านิยมต่อสินค้าฟุ่มเฟือย คือ เพศและรายได้ต่อเดือนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ 3) ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย คือ เพศและรายได้ต่อเดือนของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ 4) พฤติกรรม การเปิดรับสื่อไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมต่อสินค้าฟุ่มเฟือยและการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของนิสิต 5) ค่านิยมต่อสินค้าฟุ่มเฟือยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของนิสิตอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราวรรณ แก้วใจ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของกลุ่มวัยรุ่นในเมือง: กรณีศึกษาสถานบันเทิงย่านรัชดา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนมากที่สุด รองลงมา คือ สภาพแวดล้อม และลักษณะด้านครอบครัว พฤติกรรมที่นิยมทำก่อนออกไปเที่ยวสถานบันเทิงมากที่สุด คือ การโทรศัพท์ชวนเพื่อนไปเที่ยวด้วยกัน ส่วนพฤติกรรมที่นิยมทำขณะที่เที่ยวสถานบันเทิง คือ การเต้นรำ และพฤติกรรมที่นิยมทำหลังจากออกจากสถานบันเทิง คือ การรับประทานอาหาร

สรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล สภาพแวดล้อม และลักษณะด้านครอบครัว การอบรมสั่งสอน การเลียนแบบพฤติกรรมที่พบ

เห็นจากตัวแทนของสถาบันทางสังคมต่างๆ และสื่อมวลชน เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของวัยรุ่น

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา

วีระ พุ่มเกิด (2546) ศึกษาเรื่อง ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีการศึกษาสูงกว่านักศึกษาหญิง นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่ม ชั้นปี คณะ อาชีพปัจจุบันของบิดา มารดา และรายได้ของครอบครัว พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีการศึกษาสูงที่สุดของแต่ละกลุ่ม คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ นักศึกษาที่บิดามีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว นักศึกษาที่มารดามีอาชีพรับราชการ และนักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้ 60,000 – 80,000 บาทต่อเดือน ในขณะที่ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีต่ำที่สุดของแต่ละกลุ่ม คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาคณะครุศาสตร์ นักศึกษาที่บิดามีอาชีพเป็นพนักงานของบริษัทเอกชน นักศึกษาที่มีมารดามีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักศึกษาที่ครอบครัวมีรายได้ 60,000 – 80,000 บาทต่อเดือน

ผลการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ภูมิลำเนา ชั้นปี คณะ อาชีพของบิดาและมารดา และรายได้ของครอบครัว พบว่า นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกันมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่พบความแตกต่างเมื่อจำแนกตามเพศ ภูมิลำเนา ชั้นปี อาชีพของบิดาและมารดา และรายได้ของครอบครัว

ในส่วนที่เป็นพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ขาดการวางแผนในการใช้จ่าย ชอบสังสรรค์กับเพื่อนๆ ชอบดูหนังฟังเพลง ชอบเที่ยวตามสถานบันเทิง และนิยมใช้โทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลให้นักศึกษามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

สุมิตรา สุบินประเสริฐ (2550) ศึกษาเรื่อง ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ดังนี้ ด้านค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษา เฉลี่ย 14,820.55 บาท ด้านตำราและเอกสารประกอบการเรียน เฉลี่ย 3,435.96 บาท ด้านค่าวัสดุและอุปกรณ์การเรียน เฉลี่ย 2,596.75 บาท ด้านค่าเครื่องแบบนิสิต กระเป๋า รองเท้า เฉลี่ย 2,666.51 บาท ด้านค่าที่พักอาศัย เฉลี่ย

13,984.69 บาท ด้านค่าเดินทางเพื่อไปศึกษา เฉลี่ย 10,411.06 บาท ด้านค่าอาหารและเครื่องดื่ม เฉลี่ย 16,545.38 บาท และด้านค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (อื่นๆ) เฉลี่ย 11,149.21 บาท

สรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาในระดับปริญญาตรีมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ด้านค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษา ด้านตำราและเอกสารประกอบการเรียน ด้านค่าที่พักอาศัย ด้านค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นต้น มีพฤติกรรมในการใช้จ่ายที่ขาดการวางแผน ชอบสังสรรค์กับเพื่อนๆ ชอบเที่ยวตามสถานบันเทิง และนิยมใช้โทรศัพท์มือถือ

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่น

เกื้อกูล สุนันทเกษม (2548) ได้ทำการศึกษา รูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในจังหวัดสงขลา ในหมวดต่างๆ ทั้ง 8 หมวด ผลการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. หมวดอาหาร สถานที่ที่วัยรุ่นส่วนใหญ่รับประทานอาหารใน 1 เดือน บ่อยที่สุด คือ รับประทานที่บ้าน ร้านอาหารในสถาบันการศึกษา และร้านแผงลอยริมทาง คิดเป็นร้อยละ 47.3, 31.3 และ 5.4 ตามลำดับ
2. หมวดการศึกษา แหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมบ่อยที่สุด คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร และวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 22.0, 14.7 และ 13.3 ตามลำดับ
3. หมวดกีฬาและการออกกำลังกาย กีฬา/การออกกำลังกายที่วัยรุ่นให้ความสนใจ (เล่นเอง) มากที่สุด คือ ฟุตบอล แบดมินตัน และบาสเกตบอล/วิ่ง คิดเป็นร้อยละ 30.0, 12.7 และ 10.0 ตามลำดับ สถานที่ที่วัยรุ่นไปเล่นกีฬาและออกกำลังกายบ่อยที่สุด คือ สถานที่ออกกำลังกายในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.7
4. หมวดบันเทิง แนวภาพยนตร์ที่วัยรุ่นชื่นชอบมากที่สุด คือ แอ็คชั่น โรแมนติก – คอมเมดี้ และดราม่า คิดเป็นร้อยละ 30.0, 17.3 และ 10.7 ตามลำดับ แนวเพลงที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ชื่นชอบมากที่สุด คือ POP ROCK และเพื่อชีวิต คิดเป็นร้อยละ 44.7, 17.3 และ 12.0 ตามลำดับ การชมรายการโทรทัศน์ในแต่ละประเภท ใน 1 เดือน บ่อยที่สุด คือ รายการเพลง ละคร และกีฬา คิดเป็นร้อยละ 32.7, 18.7 และ 17.3 ตามลำดับ การใช้บริการแหล่งบันเทิงยามราตรีแต่ละประเภทใน 1 เดือน บ่อยที่สุด คือ ร้านอาหารทั่วไป เซค/ร้านอาหารที่มีเพลงฟังทั่วไป และคาราโอเกะ/ห้องอาหารในโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 14.2, 4.7 และ 4.7 ตามลำดับ

5. หมวดการติดต่อสื่อสาร วัยรุ่นส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้โทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์สื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 27.3 และอุปกรณ์สื่อสารที่วัยรุ่นนิยมใช้น้อยที่สุด คือ Note book คิดเป็นร้อยละ 4.0 โดยวัยรุ่นส่วนใหญ่เคยใช้บริการอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 80 สถานที่ที่วัยรุ่นไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ ร้านอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 37.3 โดยมีเหตุผลในการใช้บริการ คือ ค้นหาหาข้อมูล และวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้ยานพาหนะในการเดินทาง คือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมา คือ รถรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 18.0 และรถจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 5.3

6. หมวดการจับจ่ายใช้สอย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของวัยรุ่นมากที่สุด คือ 1) สินค้าต้องมีคุณภาพดี 2) มีราคาเหมาะสม และ 3) สะดวกในการซื้อ ในส่วนของการส่งเสริมการขายที่วัยรุ่นชื่นชอบมากที่สุด คือ 1) การลดราคาสินค้า/บริการ 2) การให้เปลี่ยนสินค้าใหม่ได้/ยืมดีคืนเงิน และ 3) การแจกสินค้าตัวอย่าง

7. หมวดกิจกรรมหรืองานอดิเรก กิจกรรมหรืองานอดิเรกที่วัยรุ่นทำในยามว่างน้อยที่สุด คือ การดูโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 42.0 อันดับสอง คือ ฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ 34.2 และ อันดับสาม คือ การเล่นกีฬา/การออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 17.4

8. หมวดค่าใช้จ่าย การใช้จ่ายเงินโดยประมาณต่อเดือนของวัยรุ่นส่วนใหญ่ คือ การรับประทานอาหารเช้า คิดเป็นร้อยละ 35.0 อันดับสอง คือ ค่าใช้จ่ายๆ อื่น เช่น การท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 15.0 และอันดับที่สาม คือ ค่าที่พัก คิดเป็นร้อยละ 12.0

สำหรับแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการบริโภคของวัยรุ่นในจังหวัดสงขลา จะยังคงมีแนวโน้มของพฤติกรรมที่จะชอบทดลองของใหม่ กล้าเปลี่ยนแปลง ชอบความทันสมัย และมักจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแบบตามกระแสในหมู่วัยรุ่น

สรุป จากผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในจังหวัดสงขลา วัยรุ่นส่วนใหญ่จะรับประทานอาหารเช้าที่บ้าน ชอบค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมจากโทรทัศน์ ชอบเล่นฟุตบอลและดูภาพยนตร์แนวแอ็คชั่น รายการโทรทัศน์ที่ชอบดูส่วนใหญ่เป็นรายการเพลง นิยมไปสถานบันเทิงประเภทร้านอาหาร วัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์ในการสื่อสาร โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของวัยรุ่น คือ คุณภาพ และมีการใช้จ่ายเงินส่วนใหญ่ต่อเดือนกับการรับประทานอาหารเช้ามากที่สุด

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงิน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การกำหนดตัวแปรในการศึกษาดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น

กำหนดตัวแปรด้านจิตวิทยา ได้แก่ ทัศนคติและค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน ตัวแปรด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และจากการกระทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะที่เรียน เกรดเฉลี่ย ภูมิฐานะ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ที่พักอาศัย อาชีพของบิดามารดา รายได้ของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว ผู้ปกครองของนักศึกษา และตัวแปรพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ได้แก่ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน ความต้องการทางการศึกษา ความต้องการทางสังคม ความต้องการด้านนันทนาการ และแบบบริโภคนิยม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ใดๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งผู้กู้รายเก่าและใหม่ ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 4,059 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ใดๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งผู้กู้รายเก่าและใหม่ ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 4,059 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1970)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (.05)

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{4,059}{1 + 4,059(0.05)^2} \\
 &= \frac{4,059}{11.1475} \\
 &= 364.117 \\
 &\sim 365
 \end{aligned}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน และในการวิจัยครั้งนี้ได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันการสูญหายและไม่ได้รับการตอบกลับของแบบสอบถาม ในการเก็บข้อมูลจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน และในการเก็บข้อมูลจริง กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 92.75

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนั้นในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจึงมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละประเภทของการเก็บข้อมูล ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

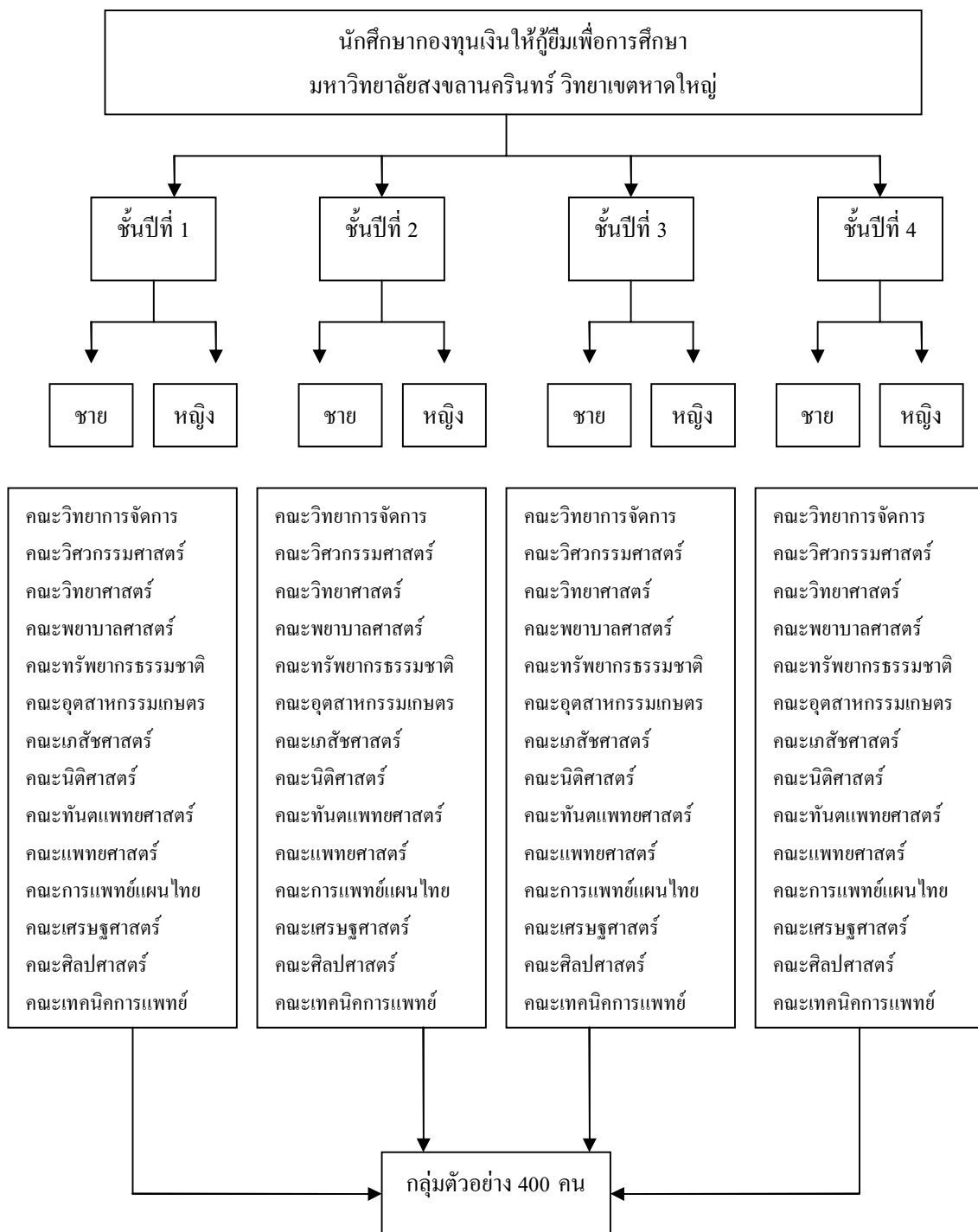
ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นชั้นย่อยๆ โดยกำหนดตามคณะต่างๆ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - 4 แบ่งการเก็บตัวอย่างตามเพศ คณะและชั้นปี ดังต่อไปนี้

1. จากจำนวนประชากรทั้งหมด คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 4 คณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ที่เป็นผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 4,059 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 365 คน และได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยแยกชั้นปี โดยให้แต่ละชั้นปีมีจำนวนเท่าๆ กัน คือ 100 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) (สุภาพร ศรีสัตตรัตน์, 2549)

3. ในแต่ละชั้นปี คือชั้นปีละ 100 คนจากการกำหนดโควตาแล้วนั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายและเพศหญิงไว้เท่าๆ กันคือ 50 คน ในแต่ละชั้นปี เช่น ชั้นปีที่ 1 ต้องมีเพศชายและเพศหญิงที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง อย่างละ 50 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดอย่างไม่เป็นสัดส่วน (disproportional stratified) (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2545)

4. จากประชากรทั้งหมด 14 คณะ สมาชิกของแต่ละคณะมีจำนวนไม่เท่ากัน เช่น ในชั้นปีที่ 1 ต้องการ 100 คน โดยเพศชาย 50 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการกำหนดสัดส่วนหรือร้อยละที่เท่ากันในแต่ละชั้นภูมิ (proportional stratified) (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2545) เช่น กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ เพศชายจากชั้นปีที่ 1 จำนวน 50 คน จากจำนวนนักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงินทั้งหมด 248 คน หรือคิดเป็นสัดส่วน 0.2016 หากคณะวิทยาการจัดการมีจำนวนนักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 ที่กู้ยืมเงิน คือ 37 คน ก็จะได้ตัวอย่าง 0.2016×37 เท่ากับ 7 คน และในทำนองเดียวกัน ก็คำนวณกลุ่มตัวอย่างของเพศชายและเพศหญิงจากคณะและชั้นปีต่างๆ ได้โดยแสดงในตารางที่ 4

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณแบบแบ่งชั้นภูมิ

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ข้อมูลนักศึกษาในระดับปริญญาตรีตั้งแต่ปี 1 – 4 คณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
 ที่ใช้เงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2552

คณะ	ชั้นปีที่ 1				ชั้นปีที่ 2				ชั้นปีที่ 3				ชั้นปีที่ 4			
	ชาย	กลุ่ม ต.ย.	หญิง	กลุ่ม ต.ย.	ชาย	กลุ่ม ต.ย.	หญิง	กลุ่ม ต.ย.	ชาย	กลุ่ม ต.ย.	หญิง	กลุ่ม ต.ย.	ชาย	กลุ่ม ต.ย.	หญิง	กลุ่ม ต.ย.
วิทยาการจัดการ	37	7	140	9	32	5	152	7	32	6	127	9	34	7	98	8
วิศวกรรมศาสตร์	89	18	84	6	113	18	82	4	94	18	70	5	100	19	72	6
วิทยาศาสตร์	33	7	162	10	61	9	246	12	34	7	187	13	56	11	216	18
พยาบาลศาสตร์	3	1	69	5	2	1	123	6	5	1	89	7	3	1	41	3
ทรัพยากรธรรมชาติ	25	5	91	6	42	6	106	5	33	6	62	5	26	5	60	5
อุตสาหกรรมเกษตร	9	1	35	2	7	1	49	3	10	2	27	2	6	1	26	2
เภสัชศาสตร์	3	1	8	1	7	1	16	1	7	1	6	1	5	1	9	1
นิติศาสตร์	10	2	20	1	11	1	20	1	7	1	14	1	7	1	14	1
ทันตแพทยศาสตร์	2	1	3	1	-	-	1	1	4	1	3	1	-	-	-	-
แพทยศาสตร์	1	1	9	1	2	1	11	1	7	1	4	1	3	1	7	1
การแพทย์แผนไทย	8	1	24	1	1	1	21	1	4	1	16	1	3	1	7	1
เศรษฐศาสตร์	6	1	25	1	13	2	30	2	14	3	26	1	7	1	23	2
ศิลปศาสตร์	15	3	75	5	19	3	93	5	9	2	46	3	3	1	21	2
เทคนิคการแพทย์	7	1	11	1	1	1	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมจำนวนนักศึกษา 4,059 คน	248	50	756	50	311	50	960	50	260	50	677	50	253	50	594	50
รวมจำนวนตัวอย่าง 400 คน																

ที่มา : งานแนะแนวและจัดหางาน กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2552

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (key person) และสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คณะละ 2 คน โดยแยกเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 1 คน และระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลหลักจากทั้งหมด 14 คณะ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 28 คน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้อาจสามารถช่วยอธิบายและเสริมข้อมูลเชิงปริมาณให้สามารถเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้คำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย โดยผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่การเริ่มต้นการเก็บข้อมูลจนกระทั่งนำเสนอผลการวิจัย โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง พร้อมแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล สิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ และการนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเป็นความลับตามใบพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งขึ้นอยู่กับความยินดีของผู้ให้ข้อมูล และจะเก็บข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลเป็นความลับ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะที่เรียน เกรดเฉลี่ย ภูมิลำเนา ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ที่พักอาศัย อาชีพของบิดามารดา รายได้ของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา

จำนวนพี่น้องในครอบครัว และผู้ปกครอง ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นข้อคำถามแบบสอบถามรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยคำถาม ดังนี้

2.1 ทักษะคตินักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ ทักษะคติเกี่ยวกับการใช้จ่าย ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งพัฒนามาจากพูนผล อินทรสกุล (2550) และการทบทวนเอกสาร

การให้คะแนน ในคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 ระดับ โดยให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.2 ค่านิยมของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่านิยมในแพชชั่น ค่านิยมในการเลียนแบบ ค่านิยมในตราสัญลักษณ์ และค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ

การให้คะแนน ในคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 ระดับ โดยให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2.3 การอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งพัฒนามาจากมาริสา จันทร์ฉาย (2552) และการทบทวนเอกสาร

การให้คะแนน ในคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 ระดับ โดยให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.4 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ได้แก่ การให้คำแนะนำ การคล้อยตาม การชักชวนจากเพื่อน การเลียนแบบ ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ

การให้คะแนน ในคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 ระดับ โดยให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.5 การเปิดรับสื่อ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สื่ออินเทอร์เน็ต ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งพัฒนามาจากมาริสา จันทรฉาย (2552) และการทบทวนเอกสาร

การให้คะแนน ในคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 ระดับ โดยให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	เป็นประจำ
4	หมายถึง	บ่อยๆ
3	หมายถึง	บางครั้ง
2	หมายถึง	นานๆ ครั้ง
1	หมายถึง	ไม่เคย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วยคำถาม ดังนี้ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ และการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งพัฒนามาจาก สุวงษ์ พิณพิสมท์ (2547) และการทบทวนเอกสาร

การให้คะแนน ในคำถามแต่ละข้อจะมีให้เลือก 5 ระดับ โดยให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	อยู่ในระดับสูงที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	อยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	อยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	ระดับต่ำที่สุด

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยกระทำหลังจากที่ทราบคำตอบจากแบบสอบถามแล้วว่ากลุ่มตัวอย่างตอบไปในทิศทางใด การสัมภาษณ์มีจุดประสงค์ เพื่อให้ทราบคำตอบเชิงลึก ซึ่งประเด็นในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ประกอบด้วย

1. การแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ ทำความรู้จัก พูดคุยเรื่องทั่วไป เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจประเด็นในการสัมภาษณ์และรู้จักคุ้นเคยกับผู้สัมภาษณ์
2. แนวคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน
3. แนวคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การหาค่าความตรง (validity) การหาค่าความตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence)

ได้นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา 2 ท่าน และด้านกิจการนักศึกษา 1 ท่าน โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

- ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
 แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือต่อไป โดยค่า IOC ของแบบสอบถามมีคะแนนอยู่ในระหว่าง 0.67 - 1.00

2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขความตรงเรียบร้อยแล้ว จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (ซึ่งมิได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค หาค่า α -coefficient (ประคอง กรรมสูตร, 2542: 45)

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{SumS_{items}^2}{S_{Total}^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
	$SumS_{items}^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
	$SumS_{Total}^2$	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

ในการหาค่า α -coefficient ข้อคำถามจะต้องได้คะแนนมากกว่า .7 ขึ้นไปจึงจะใช้ในการทำวิจัยได้ ซึ่งแบบสอบถามด้านทัศนคติ แบบสอบถามด้านค่านิยม แบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดู และแบบสอบถามด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มีค่า α -coefficient เท่ากับ .702, .777, .718, .798 ตามลำดับ และค่า α -coefficient รวมทั้งฉบับเท่ากับ .771

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. การหาค่าความตรง (validity)

การหาค่าความตรงของแบบสัมภาษณ์ ได้นำแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งการหาความตรงของแบบสัมภาษณ์จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. การนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลอง (try out)

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลองกับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 2 คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 1 คน และระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด 1 คน (กลุ่มตัวอย่างจากการทดลองแบบสอบถามเชิงปริมาณ) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือและตัวผู้วิจัย ซึ่งผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำมา try out นั้นจะได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงคณบดีคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อแนะนำตัวขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ที่เป็นผู้กู้รายเก่าและใหม่
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความร่วมมือในการวิจัย
4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทั้งหมด ก่อนนำไปวิเคราะห์ ซึ่งจากการตรวจสอบแบบสอบถามพบว่า มีความสมบูรณ์ จำนวน 371 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.75 ดังนั้น จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 371 คนในการวิจัยครั้งนี้
5. นำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

ส่วนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถามในกรณีที่เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดและต่ำที่สุด ผู้วิจัยใส่รหัสของแบบสอบถามไว้ เพื่อให้ง่ายต่อการตามไปเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ
2. หลังจากวิเคราะห์จากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนัดกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการสัมภาษณ์
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา
4. การให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบข้อมูล (number checks) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนสรุปว่ามีความเข้าใจหรือตรงกับการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลหรือไม่ เพื่อยืนยันความถูกต้อง ซึ่งถือเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผู้วิจัยไปด้วย

5. การรับรองหรือการยืนยันข้อเท็จจริง (conformability) การตรวจสอบความตรงของตัวผู้วิจัยนั้น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาตรวจสอบกับองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยได้ทบทวนความรู้ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้วิจัยมีหลักฐานข้อมูลยืนยันที่แน่ชัด ซึ่งได้นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึก การสัมภาษณ์ และการถอดเทปทุกครั้งจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คนมาจัดพิมพ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบข้อมูลเป็นระยะ จนกระทั่งได้ข้อมูลหรือผลการวิเคราะห์ฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ
2. ค่านิยม ทศนคติ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านจิตวิทยา และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณด้วยวิธี stepwise ซึ่งในการวิเคราะห์การถดถอย มีข้อตกลงเบื้องต้น คือ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม มีมาตรวัดเป็น interval ขึ้นไป อนุญาตให้ตัวแปรอิสระบางตัวมีมาตรวัดเป็น nominal หรือ ordinal ได้บ้าง โดยจะต้องทำการเปลี่ยนตัวแปรอิสระที่มีมาตรวัดเป็น nominal หรือ ordinal เหล่านั้น เป็นตัวแปรหุ่น แล้วจึงทำการวิเคราะห์การถดถอย โดยใช้ตัวแปรหุ่นที่เกิดขึ้นแทนตัวแปรเดิมที่มี (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, 2549) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้

3.1 เพศ กำหนดให้

เพศชาย = 1

เพศหญิง = 2

3.2 คณะที่เรียน กำหนดให้

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (แพทยศาสตร์, พยาบาลศาสตร์, ทันต
แพทยศาสตร์, เทคนิคการแพทย์, การแพทย์แผนไทย, เภสัชศาสตร์) = 1

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ (วิศวกรรมศาสตร์, วิทยาศาสตร์) = 2

กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (ทรัพยากรธรรมชาติ, อุตสาหกรรม
เกษตร) = 3

กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ศิลปศาสตร์, วิทยาการ
จัดการ, เศรษฐศาสตร์, นิติศาสตร์) = 4

3.3 ที่พักอาศัย กำหนดให้

บ้านตนเอง/บ้านญาติ = 1

บ้านเช่า/หอพักนอกสถานศึกษา = 2

หอพักในสถานศึกษา = 3

3.4 อาชีพของบิดา กำหนดให้

ค้าขาย = 1

เกษตรกร = 2

พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง = 3

พนักงานรัฐวิสาหกิจ/รับราชการ = 4

ไม่ประกอบอาชีพ/บิดาเสียชีวิต = 5

3.5 อาชีพของมารดา กำหนดให้

ค้าขาย = 1

เกษตรกร = 2

พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง = 3

พนักงานรัฐวิสาหกิจ/รับราชการ = 4

แม่บ้าน = 5

มารดาเสียชีวิต = 6

3.6 สถานภาพสมรสของบิดามารดา กำหนดให้

บิดามารดาอยู่ด้วยกัน = 1

บิดามารดาแยกกันอยู่/หย่าร้าง = 2

บิดาเสียชีวิต/มารดาเสียชีวิต/เสียชีวิตทั้งคู่ = 3

3.7 จำนวนพี่น้องในครอบครัว กำหนดให้

$$\text{ไม่มีพี่น้อง} = 1$$

$$\text{มีพี่น้อง } 1 - 2 \text{ คน} = 2$$

$$\text{มีพี่น้อง } 3 - 4 \text{ คน} = 3$$

$$\text{มีพี่น้องมากกว่า } 4 \text{ คน} = 4$$

3.8 ผู้ปกครองของนักศึกษา กำหนดให้

$$\text{บิดา} = 1$$

$$\text{มารดา} = 2$$

$$\text{บิดาและมารดา} = 3$$

$$\text{ญาติ} = 4$$

ส่วนตัวแปรภูมิภาคอื่น ไม่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้

4. ข้อมูลเชิงพรรณนาของพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) (นิตยา ชูโต, 2545)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงิน ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงิน ของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการศึกษา จำนวน 371 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

2.1 ทักษะคิด

2.2 ค่านิยม

2.3 การอบรมเลี้ยงดู

2.4 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

2.5 การเปิดรับสื่อ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 371 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะที่เรียน เกรดเฉลี่ย ภูมิฐานะ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ที่พักอาศัย อาชีพของบิดามารดา รายได้ของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และผู้ปกครอง สรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	n = 371	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	176	47.4
หญิง	195	52.6
2. อายุ		
18 ปี	9	2.4
19 ปี	86	23.2
20 ปี	92	24.8
21 ปี	100	27.0
22 ปีขึ้นไป	84	22.6
3. ระดับชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	92	24.8
ชั้นปีที่ 2	96	25.9
ชั้นปีที่ 3	91	24.5
ชั้นปีที่ 4	92	24.8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

n = 371		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. คณะที่เรียน		
คณะวิทยาการจัดการ	57	15.4
คณะวิศวกรรมศาสตร์	87	23.5
คณะวิทยาศาสตร์	81	21.8
คณะพยาบาลศาสตร์	25	6.7
คณะทรัพยากรธรรมชาติ	43	11.6
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	14	3.8
คณะเภสัชศาสตร์	2	.5
คณะนิติศาสตร์	9	2.4
คณะทันตแพทยศาสตร์	3	.8
คณะแพทยศาสตร์	2	.5
คณะกรรมการแพทย์แผนไทย	8	2.2
คณะเศรษฐศาสตร์	12	3.2
คณะศิลปศาสตร์	24	6.5
คณะเทคนิคการแพทย์	4	1.1
5.เกรดเฉลี่ย		
ต่ำกว่า 2.50	95	25.6
2.50 – 3.00	186	50.1
3.01 – 3.50	82	22.1
มากกว่า 3.50	8	2.2
6. ภูมิลำเนา		
ภาคกลาง	4	1.1
ภาคเหนือ	5	1.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	.5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

n = 371		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ภาคใต้	360	97.0
7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท/เดือน	98	26.4
3,001 – 6,000 บาท/เดือน	248	66.8
6,001 – 9,000 บาท/เดือน	23	6.2
9,001 – 12,000 บาท/เดือน	2	.5
8. ที่พักอาศัย		
บ้านตนเอง	48	12.9
บ้านเช่า	15	4.0
บ้านญาติ	3	.8
หอพักในสถานศึกษา	214	57.7
หอพักนอกสถานศึกษา	91	24.5
9. อาชีพของบิดา		
ค้าขาย	78	21.0
เกษตรกร	143	38.5
พนักงานบริษัทเอกชน	14	3.8
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	.5
รับราชการ	27	7.3
รับจ้าง	76	20.5
ไม่ประกอบอาชีพ	1	.3
บิดาเสียชีวิต	30	8.1

ตารางที่ 5 (ต่อ)

n = 371		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
10. อาชีพของมารดา		
ค้าขาย	99	26.7
เกษตรกร	129	34.8
พนักงานบริษัทเอกชน	3	.8
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	.5
รับราชการ	13	3.5
รับจ้าง	59	15.9
แม่บ้าน	52	14.0
มารดาเสียชีวิต	14	3.8
11. รายได้ของผู้ปกครอง		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท/เดือน	72	19.4
5,001 – 10,000 บาท/เดือน	209	56.3
10,001 – 15,000 บาท/เดือน	60	16.2
มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	30	8.1
12. สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	301	81.1
แยกกันอยู่	22	5.9
หย่าร้าง	8	2.2
บิดาเสียชีวิต	26	7.0
มารดาเสียชีวิต	10	2.7
บิดาและมารดาเสียชีวิตทั้งคู่	4	1.1
13. จำนวนพี่น้องในครอบครัว		
ไม่มี	32	8.6
1 – 2 คน	127	34.2
3 – 4 คน	147	39.6
มากกว่า 4 คน	65	17.5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

n = 371		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
14. ผู้ปกครอง		
บิดา	18	4.9
มารดา	44	11.9
บิดาและมารดา	301	81.1
ญาติ	8	2.2

จากตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย จำนวน 176 คนและเพศหญิง 195 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 และ 52.6 ตามลำดับ มีอายุ 21 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.0 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.9 ศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.5 ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 2.50 - 3.00 คิดเป็นร้อยละ 50.1 นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 97.0 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 3,001 - 6,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 66.8 นักศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในหอพักในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.7 สำหรับอาชีพของบิดาและมารดา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.5 และ 34.8 ตามลำดับ โดยมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.3 สถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 81.1 นักศึกษามีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 3 - 4 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.6 และพบว่า ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ บิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 81.1

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

ซึ่งประกอบด้วย ทักษะคิด ค่านิยม การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการเปิดรับสื่อ รายละเอียดนำเสนอตั้งตารางที่ 6 - 30

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ทักษะคิดเกี่ยวกับการใช้จ่าย	3.96	.36	สูง
ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน	2.89	.51	ปานกลาง
การอบรมเลี้ยงดู	3.03	.38	ปานกลาง
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	2.65	.51	ปานกลาง
การเปิดรับสื่อ	3.52	.55	สูง

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่มีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง คือ ทักษะคิดเกี่ยวกับการใช้จ่าย ($\bar{X} = 3.96$) และการเปิดรับสื่อ ($\bar{X} = 3.52$) ในขณะที่ การอบรมเลี้ยงดู ($\bar{X} = 3.03$) ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน ($\bar{X} = 2.89$) และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 2.65$) มีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

2.1 ทักษะเกี่ยวกับการใช้จ่าย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะเกี่ยวกับการใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ข้อ	ทักษะเกี่ยวกับการใช้จ่าย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	การควบคุมการใช้จ่ายเงินด้วยการทำบัญชีรับ - จ่ายช่วยให้มีเงินเหลือเก็บ	4.25	.73	สูง
2.	ในการใช้จ่ายเงินควรใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น	4.23	.71	สูง
3.	การวางแผนในการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง	4.56	.60	สูงที่สุด
4.	ในการใช้จ่ายเงินควรใช้ซื้อสิ่งของที่มีคุณภาพและราคาประหยัดเท่านั้น	3.93	.78	สูง
5.	ควรปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อใช้จ่ายเงินเกินรายรับ	4.18	.70	สูง
6.	ควรคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจก่อนการใช้จ่ายเงิน	4.36	.68	สูง
7.	ราคาเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ	4.20	.78	สูง
8.	เมื่อพบเห็นสิ่งของที่ชอบหรือสนใจ มักจะตัดสินใจซื้อโดยทันที	2.76	.83	ปานกลาง
9.	การใช้จ่ายเงินแต่ละครั้ง ควรทราบถึงความต้องการที่แท้จริง	4.07	.71	สูง
10.	การมีชีวิตที่ดีและมีความสุขจำเป็นต้องเสียเงินจำนวนมากเพื่อแลกกับการซื้อสินค้าและบริการราคาแพง	3.33	1.11	ปานกลาง
11.	มั่นใจว่าได้ใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าของเงิน	3.70	.77	สูง
12.	ภูมิใจที่สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างเหมาะสม	3.89	.72	สูง
	รวม	3.96	.36	สูง

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้จ่ายโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนในการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง ($\bar{X} = 4.56$) ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด และมี 2 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ การมีชีวิตที่ดีและมีความสุข จำเป็นต้องเสียเงินจำนวนมากเพื่อแลกกับการซื้อสินค้าและบริการราคาแพง ($\bar{X} = 3.33$) และเมื่อพบเห็นสิ่งของที่ชอบหรือสนใจ มักจะตัดสินใจซื้อโดยทันที ($\bar{X} = 2.76$)

2.2 ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน

จากการศึกษาค่านิยมในแบบต่างๆ ได้แก่ ค่านิยมในการเลียนแบบ ค่านิยมในแฟชั่น ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้า และค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด รายละเอียดนำเสนอ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน

ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ค่านิยมในการเลียนแบบ	2.68	.76	ปานกลาง
ค่านิยมในแฟชั่น	2.52	.80	ปานกลาง
ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้า	2.38	.66	ต่ำ
ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด	3.97	.67	สูง
ภาพรวม	2.89	.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีค่านิยมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณาแต่ละแบบ พบว่า มีค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัดอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาคือ มีค่านิยมในการเลียนแบบ ($\bar{X} = 2.68$) ค่านิยมในแฟชั่น ($\bar{X} = 2.52$) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้าอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.38$) ตามลำดับ

2.3 การอบรมเลี้ยงดู

จากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัวของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเผด็จการ และแบบปล่อยปละละเลย ดังรายละเอียดที่ได้มีการนำเสนอในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

การอบรมเลี้ยงดู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
แบบประชาธิปไตย	3.92	.63	สูง
แบบเผด็จการ	2.85	.55	ปานกลาง
แบบปล่อยปละละเลย	2.31	.64	ต่ำ
ภาพรวม	3.03	.38	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูงที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.31$)

2.4 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน จำแนกรายข้อ

ข้อ	อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	เมื่อท่านมีปัญหาต่างๆ ท่านจะขอคำปรึกษาจากเพื่อนของท่านเสมอ	3.44	.88	ปานกลาง
2.	ท่านจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินตามคำแนะนำของเพื่อน	2.56	.83	ปานกลาง
3.	ท่านขอความคิดเห็น/คำปรึกษาจากเพื่อนก่อนที่จะตัดสินใจซื้อสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	3.08	.89	ปานกลาง
4.	ส่วนใหญ่ท่านมักใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เหมือนกับเพื่อนในกลุ่ม	2.45	.86	ต่ำ
5.	ท่านมักจะซื้อสินค้าตามเพื่อน แม้บางอย่างจะไม่จำเป็น	2.02	.88	ต่ำ
6.	ท่านนำเสื้อผ้าที่เก็บไว้มาตัดแปลงใช้ใหม่ตามที่เคยเห็นเพื่อนทำ	2.36	.95	ต่ำ
7.	เพื่อนๆ มีส่วนกระตุ้นให้ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย	3.42	1.01	ปานกลาง
8.	เพื่อนๆ ชักชวนท่านไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในเวลากลางคืน เช่น สถานบันเทิง ฯลฯ	1.99	.97	ต่ำ
9.	เพื่อนๆ มักชวนท่านไปเดินซื้อของในห้างสรรพสินค้า	2.93	.81	ปานกลาง
10.	เมื่อมีวันหยุดยาว เพื่อนๆ มักชวนท่านไปเที่ยวต่างจังหวัด	2.26	1.02	ต่ำ
รวม		2.65	.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้รับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและต่ำ อย่างละ 5 ข้อเท่ากัน โดยข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ เมื่อท่านมีปัญหาต่างๆ

ท่านจะขอคำปรึกษาจากเพื่อนของท่านเสมอ ($\bar{X} = 3.44$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เพื่อนๆ ชักชวนท่านไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในเวลากลางคืน เช่น สถานบันเทิง ฯลฯ ($\bar{X} = 1.99$)

2.5 การเปิดรับสื่อ

ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของสื่อได้เป็น 5 ประเภท คือ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และวิทยุ ดังรายละเอียดที่ได้มีการนำเสนอในตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปิดรับสื่อ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ประเภทของสื่อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	โทรทัศน์	3.92	1.00	สูง
2	อินเทอร์เน็ต	4.32	.76	สูง
3	นิตยสาร	2.94	.89	ปานกลาง
4	หนังสือพิมพ์	3.44	.91	ปานกลาง
5	วิทยุ	3.00	.94	ปานกลาง
	รวม	3.52	.55	สูง

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ตและโทรทัศน์มากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.32$), ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ ในขณะที่การเปิดรับสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.44$) วิทยุ ($\bar{X} = 3.00$) และนิตยสาร ($\bar{X} = 2.94$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

ในการศึกษาพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งสามารถจำแนกพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาออกได้เป็น 5 ด้าน คือ การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ และการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม ดังรายละเอียดที่ได้มีการนำเสนอในตารางที่ 12 - 17 ดังนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
โดยภาพรวม

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน	2.73	.51	ปานกลาง
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา	3.20	.56	ปานกลาง
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม	2.83	.68	ปานกลาง
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ	1.77	.57	ต่ำ
การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม	2.59	.77	ปานกลาง
ภาพรวม	2.62	.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินโดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$) เมื่อพิจารณาการใช้จ่ายเงินแต่ละแบบพบว่า มีการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษามากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมา คือ การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม ($\bar{X} = 2.83$) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.73$) การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม ($\bar{X} = 2.59$) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ในขณะที่มีเพียงการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.77$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
ในการศึกษา จำแนกรายข้อ

ข้อ	การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ค่าอาหาร	4.18	.77	สูง
2.	ค่าเช่าบ้านพักอาศัย	2.99	1.08	ปานกลาง
3.	ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม	3.10	.78	ปานกลาง
4.	ค่ารักษาพยาบาล	2.18	.92	ต่ำ
5.	ค่าพาหนะไปเยี่ยมบ้าน	2.75	.86	ปานกลาง
6.	ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	2.61	1.19	ปานกลาง
7.	ค่าซักกรีด	1.77	1.04	ต่ำ
8.	ค่าบริการเสริมความงาม	1.89	.97	ต่ำ
9.	ค่าของใช้ประจำวัน (ยาสีฟัน, แป้ง, สบู่, แชมพู เป็นต้น)	3.15	.77	ปานกลาง
รวม		2.73	.51	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา มีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการใช้จ่ายค่าอาหารมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.20$) และมีการใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาล ($\bar{X} = 2.18$) ค่าบริการเสริมความงาม ($\bar{X} = 1.89$) และค่าซักกรีด ($\bar{X} = 1.77$) น้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายข้อ

ข้อ	การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ค่าอุปกรณ์ในการศึกษา(หนังสือ, ตำรา, สมุด, เครื่องเขียน)	3.79	.78	สูง
2.	ค่าจัดทำรายงาน	3.51	.84	สูง
3.	ค่าถ่ายเอกสาร	3.69	.81	สูง
4.	ค่าเดินทางไปศึกษานอกสถานที่	2.64	.79	ปานกลาง
5.	ค่าพาหนะเดินทางไปสถานศึกษา	2.37	.94	ปานกลาง
	รวม	3.20	.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์ในการศึกษา (หนังสือ, ตำรา, สมุด, เครื่องเขียน) มากที่สุด ($\bar{X} = 3.79$) ตามด้วย ค่าถ่ายเอกสาร ($\bar{X} = 3.69$) และค่าจัดทำรายงาน ($\bar{X} = 3.51$) โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมของกลุ่ม
ตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายข้อ

ข้อ	การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ค่ากิจกรรมชมรม	2.90	.93	ปานกลาง
2.	ค่าของขวัญเนื่องในวันสำคัญต่างๆ	2.83	.96	ปานกลาง
3.	ค่ากิจกรรมการกุศล	2.71	.84	ปานกลาง
4.	ค่ากิจกรรมการสังสรรค์	2.76	.88	ปานกลาง
5.	ค่ากิจกรรมรับน้อง	2.96	.98	ปานกลาง
รวม		2.83	.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมรับน้องมากที่สุด ($\bar{X} = 2.96$) และใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมการกุศลน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.71$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการของ
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายข้อ

ข้อ	การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้าน นันทนาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ค่าหนังสืออ่านเล่น การ์ตูน นวนิยาย ฯลฯ	2.30	1.13	ต่ำ
2.	ค่าบริการเกี่ยวกับการถ่ายรูป	2.12	.97	ต่ำ
3.	ค่าชมภาพยนตร์/การแสดง	2.38	.96	ต่ำ
4.	ค่าชมดนตรี	1.89	.86	ต่ำ
5.	ค่าชมการแข่งขันกีฬา	1.87	.88	ต่ำ
6.	ค่าเทปเพลง วีซีโอ แผ่นซีดี	2.04	1.00	ต่ำ
7.	ค่าเช่าบริการเล่นเกมคอมพิวเตอร์	1.88	1.06	ต่ำ
8.	ค่าเที่ยวตามสถานบันเทิง	1.65	.89	ต่ำ
9.	ค่าใช้จ่ายในการเล่นการพนัน(ซื้อหวย/สลาก กินแบ่งรัฐบาล)	1.15	.53	ต่ำที่สุด
10.	ค่านูหรี่	1.09	.38	ต่ำที่สุด
11.	ค่าสุรา	1.15	.51	ต่ำที่สุด
12.	ค่าท่องเที่ยวต่างจังหวัด	1.74	.91	ต่ำ
	รวม	1.77	.57	ต่ำ

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินตาม
ความต้องการด้านนันทนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.77$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า
ทุกข้อมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ มีเพียง 3 ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ
ค่าใช้จ่ายในการเล่นการพนัน (ซื้อหวย/สลากกินแบ่งรัฐบาล) และค่าสุรา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย
เท่ากัน คือ ($\bar{X} = 1.15$) และค่านูหรี่ ($\bar{X} = 1.09$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนกรายข้อ

ข้อ	การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ค่าเสื้อผ้า (นอกเหนือจากชุดนักศึกษา)	2.92	.93	ปานกลาง
2.	ค่ากระเป๋า	2.57	1.02	ปานกลาง
3.	ค่ารองเท้า	2.83	.99	ปานกลาง
4.	ค่าเครื่องประดับ	2.29	1.07	ต่ำ
5.	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร	2.78	1.06	ปานกลาง
6.	ค่าอาหารฟาสต์ฟู้ด	2.44	1.01	ต่ำ
7.	ค่าเครื่องสำอาง	2.28	1.15	ต่ำ
รวม		2.59	.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้า (นอกเหนือจากชุดนักศึกษา) ($\bar{X} = 2.92$) มากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่มีการใช้จ่ายค่าเครื่องสำอาง ($\bar{X} = 2.28$) น้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยใช้ค่าสถิติถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Stepwise รายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 18 - 23

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินโดยรวม

ปัจจัยพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.318	.178		7.391	.000
ปัจจัยส่วนบุคคล					
คณะที่เรียน	.068	.019	.159	3.632	.000***
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน	.132	.036	.163	3.666	.000***
ปัจจัยด้านจิตวิทยา					
ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน					
- ค่านิยมในแฟชั่น	.101	.028	.184	3.658	.000***
- ค่านิยมในการดำรงชีวิต	-.106	.032	-.162	-3.278	.001***
แบบเรียบง่ายและประหยัด					
ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม					
การอบรมเลี้ยงดู					
- แบบประชาธิปไตย	.086	.035	.123	2.465	.014*
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	.272	.043	.314	6.362	.000***
$R^2 = .321$ $Adj.R^2 = .310$ $F = 28.680$ $Sig. = .000***$					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 18 พบว่า มี 6 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ค่านิยมในแฟชั่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน คณะที่เรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ร้อยละ 32.1 ($R^2 = .321$, $F = 28.680$, $Sig. = .000$) สรุปผลได้ตามลำดับดังนี้

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้มากที่สุด โดยสามารถพยากรณ์ได้ในทางบวก ($\beta = .314$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนน้อย

รองลงมา คือ ค่านิยมในแฟชั่น สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .184$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในแฟชั่นในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยมในแฟชั่นในระดับต่ำกว่า

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .163$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไปจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6,000 บาท

คณะที่เรียน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .159$) กล่าวคือ นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .123$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับต่ำกว่า

ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางลบ ($\beta = -.162$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับต่ำจะมีแนวโน้มว่าจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับสูง

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน

ปัจจัยพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.838	.212		8.658	.000
ปัจจัยส่วนบุคคล					
ขณะที่เรียน	.077	.024	.154	3.247	.001***
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน	.154	.046	.163	3.373	.001***
ปัจจัยด้านจิตวิทยา					
ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน					
- ค่านิยมในแฟชั่น	.083	.035	.130	2.389	.017*
- ค่านิยมในการดำรงชีวิต	-.102	.036	-.134	-2.814	.005**
แบบเรียบง่ายและประหยัด					
ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม					
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	.232	.054	.231	4.299	.000***
$R^2 = .195$ $Adj.R^2 = .184$ $F = 17.725$ $Sig. = .000***$					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 19 พบว่า มี 5 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ขณะที่เรียน ค่านิยมในแฟชั่น และค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ร้อยละ 19.5 ($R^2 = .195$, $F = 17.725$, $Sig. = .000$) สรุปได้ตามลำดับ ดังนี้

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานได้มากที่สุด โดยสามารถพยากรณ์ได้ในทางบวก ($\beta = .231$) กล่าวคือ นักศึกษาที่

ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนน้อย

รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานได้ในทางบวก ($\beta = .163$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไปจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานสูงกว่านักศึกษามีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6,000 บาท

คณะที่เรียน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานได้ในทางบวก ($\beta = .154$) กล่าวคือ นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ค่านิยมในแฟชั่น สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานได้ในทางบวก ($\beta = .130$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในแฟชั่นในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานสูงกว่านักศึกษามีค่านิยมในแฟชั่นในระดับต่ำกว่า

ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานได้ในทางลบ ($\beta = -.134$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับต่ำจะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐานสูงกว่านักศึกษามีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับสูง

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา

ปัจจัยพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	2.364	.254		9.303	.000
ปัจจัยส่วนบุคคล					
คณะที่เรียน	.073	.027	.132	2.732	.007**
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน	.151	.053	.144	2.846	.005**
รายได้ของผู้ปกครอง	-.125	.035	-.181	-3.575	.000***
ปัจจัยด้านจิตวิทยา					
ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน					
- ค่านิยมในการดำรงชีวิต					
แบบเรียบง่ายและประหยัด	-.151	.046	-.179	-3.253	.001***
ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม					
การอบรมเลี้ยงดู					
- แบบประชาธิปไตย	.123	.049	.137	2.507	.013*
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	.284	.055	.255	5.204	.000***
$R^2 = .168$ $Adj.R^2 = .154$ $F = 12.224$ $Sig. = .000***$					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 20 พบว่า มี 6 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาของนักศึกษาของทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คณะที่เรียน ค่านิยมในการดำรงชีวิต แบบเรียบง่ายและประหยัด และรายได้ของผู้ปกครอง โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาของนักศึกษาของทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ร้อยละ 16.8 ($R^2 = .168$, $F = 12.224$, $Sig. = .000$) สรุปผลได้ตามลำดับ ดังนี้

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาได้มากที่สุด โดยสามารถพยากรณ์ได้ในทางบวก ($\beta = .255$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนน้อย

รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาได้ในทางบวก ($\beta = .144$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไปจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6,000 บาท

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาได้ในทางบวก ($\beta = .137$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับต่ำ

คณะที่เรียน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาได้ในทางบวก ($\beta = .132$) กล่าวคือ นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาได้ในทางลบ ($\beta = -.179$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับต่ำจะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับสูง

รายได้ของผู้ปกครอง สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาได้ในทางลบ ($\beta = -.181$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท/เดือนจะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 5,000 บาท/เดือน

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม

ปัจจัยพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.396	.274		5.103	.000
ปัจจัยส่วนบุคคล					
อายุ	-.100	.029	-.168	-3.446	.001***
ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม					
การอบรมเลี้ยงดู					
- แบบประชาธิปไตย	.230	.053	.211	4.316	.000***
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	.332	.066	.246	5.046	.000***
$R^2 = .136$ Adj. $R^2 = .129$ $F = 19.237$ Sig. = .000***					

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 21 พบว่า มี 3 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และอายุ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ร้อยละ 13.6 ($R^2 = .13.6$, $F = 19.237$ Sig. = .000) สรุปผลได้ตามลำดับ ดังนี้

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมได้ในทางบวก ($\beta = .246$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมาก จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมที่สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนน้อย

รองลงมา คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมได้ในทางบวก ($\beta = .211$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับต่ำกว่า

อายุ สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมได้ในทางลบ ($\beta = -.168$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า จะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคมสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์หัตถดอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ

ปัจจัยพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	.548	.186		2.952	.003
ปัจจัยส่วนบุคคล					
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน	.108	.048	.102	2.246	.025*
ที่พักอาศัย	-.130	.036	-.165	-3.631	.000***
อาชีพของมารดา	-.036	.018	-.092	-2.034	.043*
ปัจจัยด้านจิตวิทยา					
ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน					
- ค่านิยมในแฟชั่น	.137	.037	.192	3.698	.000***
ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม					
การอบรมเลี้ยงดู					
- แบบปล่อยปละละเลย	.159	.043	.179	3.737	.000***
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	.272	.058	.242	4.686	.000***
$R^2 = .282$ $Adj.R^2 = .270$ $F = 23.811$ $Sig. = .000***$					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 22 พบว่า มี 6 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ค่านิยมในแฟชั่น การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ที่พักอาศัย

และอาชีพของมารดา โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้าน
 นันทนาการได้ร้อยละ 28.2 ($R^2 = .282$, $F = 23.811$, $Sig. = .000$) สรุปผลได้ตามลำดับ ดังนี้

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการ
 ได้มากที่สุด โดยสามารถพยากรณ์ได้ในทางบวก ($\beta = .242$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจาก
 กลุ่มเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจาก
 กลุ่มเพื่อนน้อย

รองลงมา คือ ค่านิยมในแฟชั่น สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้าน
 นันทนาการได้ในทางบวก ($\beta = .192$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในแฟชั่นในระดับสูงจะมี
 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการสูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยมในแฟชั่นในระดับต่ำ

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน
 ด้านนันทนาการได้ในทางบวก ($\beta = .188$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย
 ปละละเลยในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการ
 อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในระดับต่ำ

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้าน
 นันทนาการได้ในทางบวก ($\beta = .104$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนตั้งแต่ 6,000
 บาทขึ้นไปจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อ
 เดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6,000 บาท

ที่พักอาศัย สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการได้ในทาง
 ลบ ($\beta = -.165$) กล่าวคือ นักศึกษาที่พักอาศัยอยู่บ้านตนเอง/บ้านญาติ บ้านเช่า/หอพักนอก
 สถานศึกษา จะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการสูงกว่านักศึกษาที่พัก
 อาศัยในหอพักในสถานศึกษา

อาชีพของมารดา สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการได้
 ในทางลบ ($\beta = -.092$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพค้าขาย จะมีแนวโน้มว่า จะมี
 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการสูงกว่านักศึกษาที่มารดาประกอบอาชีพอื่น

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบ
บริโภคนิยม

ปัจจัยพยากรณ์	B	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	.905	.351		2.574	.010
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ	.188	.069	.122	2.708	.007**
คณะที่เรียน	.099	.035	.131	2.816	.005**
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน	.278	.066	.194	4.233	.000***
ที่พักอาศัย	-.104	.050	-.097	-2.069	.039*
ปัจจัยด้านจิตวิทยา					
ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน					
- ค่านิยมในแฟชั่น	.268	.050	.277	5.347	.000***
- ค่านิยมในการดำรงชีวิต	-.115	.052	-.100	-2.212	.028*
แบบเรียบง่ายและประหยัด					
ปัจจัยด้านสังคมและ					
วัฒนธรรม					
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	.254	.078	.167	3.267	.001***
$R^2 = .283$ $Adj.R^2 = .269$ $F = 20.423$ $Sig. = .000***$					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 23 พบว่า มี 7 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการตามแบบบริโภคนิยมของนักศึกษาของทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่านิยมในแฟชั่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน คณะที่เรียน เพศ ที่พักอาศัย และค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมได้ร้อยละ 28.3 ($R^2 = .283$, $F = 20.423$, $Sig. = .000$) สรุปผลได้ตามลำดับ ดังนี้

ค่านิยมในเฟซบุ๊ก สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมได้มากที่สุด โดยสามารถพยากรณ์ได้ในทางบวก ($\beta = .77$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในเฟซบุ๊กในระดับสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมสูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยมในเฟซบุ๊กในระดับต่ำ

รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมได้ในทางบวก ($\beta = .194$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไปจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6,000 บาท

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมได้ในทางบวก ($\beta = .167$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมที่สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนน้อย

คณะที่เรียน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมได้ในทางบวก ($\beta = .131$) กล่าวคือ นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

เพศ สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมได้ในทางบวก ($\beta = .122$) กล่าวคือ นักศึกษาเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมสูงกว่านักศึกษาเพศชาย

ที่พักอาศัย สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินแบบบริโภคนิยมได้ในทางลบ ($\beta = -.097$) กล่าวคือ นักศึกษาที่พักอาศัยอยู่บ้านตนเอง/บ้านญาติ บ้านเช่าและหอพักนอกสถานศึกษา จะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินแบบบริโภคนิยมสูงกว่านักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักในสถานศึกษา

ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมได้ในทางลบ ($\beta = -.100$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับต่ำจะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมสูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับสูง

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

จากการสัมภาษณ์นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดและต่ำที่สุดของแต่ละ คณะ จำนวน 28 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากคณะและชั้นปีต่างๆ ของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้ชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนามสมมติทั้งหมด ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด

1. น้องมดดำ (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะวิทยาการจัดการ
2. น้องสา (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะศิลปศาสตร์
3. น้องตัน (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 22 ปี ชั้นปี 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์
4. น้องนก (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะเศรษฐศาสตร์
5. น้องแก้ม (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะวิทยาศาสตร์
6. น้องแอม (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะพยาบาลศาสตร์
7. น้องอัน (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 19 ปี ชั้นปี 1 คณะทรัพยากรธรรมชาติ
8. น้องปลา (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 22 ปี ชั้นปี 4 คณะอุตสาหกรรมเกษตร
9. น้องยา (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 19 ปี ชั้นปี 1 คณะเทคนิคการแพทย์
10. น้องขา (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 19 ปี ชั้นปี 1 คณะเกษตรศาสตร์
11. น้องน้ำ (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 22 ปี ชั้นปี 4 คณะนิติศาสตร์
12. น้องตาล (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 22 ปี ชั้นปี 4 คณะการแพทย์แผนไทย
13. น้องแพน (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะทันตแพทยศาสตร์
14. น้องบีบี (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะแพทยศาสตร์

ที่สุด

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ

1. น้องมดตะนอย (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะวิทยาการจัดการ
2. น้องณัฐ (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะวิศวกรรมศาสตร์
3. น้องกล้วย (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะวิทยาศาสตร์
4. น้องไอ (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะพยาบาลศาสตร์
5. น้องเอ (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 18 ปี ชั้นปี 1 คณะทรัพยากรธรรมชาติ
6. น้องป่าน (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 22 ปี ชั้นปี 4 คณะอุตสาหกรรมเกษตร
7. น้องแต้ว (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะการแพทย์แผนไทย
8. น้องนา (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะเศรษฐศาสตร์
9. น้องลิ (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะศิลปศาสตร์
10. น้องโย (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะเทคนิคการแพทย์
11. น้องมดแดง (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะวิทยาการจัดการ
12. น้องก้อย (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 21 ปี ชั้นปี 3 คณะวิทยาศาสตร์
13. น้องออ (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 20 ปี ชั้นปี 2 คณะทรัพยากรธรรมชาติ
14. น้องวา (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 22 ปี ชั้นปี 4 คณะนิติศาสตร์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยประเด็นค่านิยมในด้านต่างๆ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การเปิดรับสื่อ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางด้านนันทนาการ และการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม โดยนักศึกษาได้เล่าถึงพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปรายละเอียดของพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด

ค่านิยมในการเลียนแบบ

- การเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่นิยมเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง แต่อาจจะมีบางที่เลียนแบบในเรื่องของการแต่งกาย หรือ เลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การดูแลครอบครัว ดังคำกล่าว

“ไม่ เพราะว่าเลียนแบบไม่ได้ แต่คือว่า ชอบอะชอบ แต่ว่าไม่ได้ชอบคนไหนเป็นพิเศษ ใจ เหมือนที่บอก มันไม่ได้เข้ากับเราด้วย แต่เหมือนในมอเนี่ยชอบการแต่งตัวสองคน มีที่กระแต่สนิทกับเพื่อนสองคนเนี่ยแหละ แต่ไม่ได้เลียนแบบ ชอบสไตล์การแต่งตัวของเขาเฉยๆ เลียนแบบหรืออะ แต่ละคนนี่สูง โครต” (น้องบีบี, 2553)

“ก็มีบ้าง อย่างการแต่งตัว เราก็อยากดูดีอะครับ คนนี้แต่งตัวดี เราก็เลียนแบบนิดนึง ไม่ได้เลียนแบบมาก เหมือนดาราที่ชอบที่ดึก เกษฏาภรณ์ เห็นที่เค้าเท ก็อย่างเป็นอย่างนั้นบ้าง” (น้องมดดำ, 2553)

“ไม่มี แต่ว่า ถ้าเป็นค่านิยมที่สมเหตุสมผลก็น่าจะทำตาม อย่างเช่น ดูแลครอบครัว ไม่ถึงถึงแม้จะเป็นคนดัง แต่ถ้าอย่าง นก ดาราตลก นั่นก็ไม่น่าจะเอาอย่าง” (น้องต้น, 2553)

“ไม่มี เลียนแบบไม่ได้ คือดูเฉยๆ ไม่เลียนแบบ ดูเป็นเหยงอย่างแต่ไม่ทำตาม” (น้องอัน, 2553)

- ข้อดีและข้อเสียของการเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า การเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดงมีข้อดี คือ หากเป็นพฤติกรรมที่ดี เช่น การแต่งกาย ก็จะช่วยให้ดูดี เกิดความมั่นใจ ข้อเสียคือ ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองเงินทอง ดังคำกล่าว

“ถ้าในทางที่ดี ก็ดีอะครับ มีผลดีกับเรา ถ้าการแต่งกาย ทำให้เราดูดีได้ ถ้าเหมาะสมกับเรา ข้อเสีย ทำให้เราหมดเงินมั่ง” (น้องมดดำ, 2553)

“ก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี ก็คือ บางอย่าง สิ่งที่ดาราทำมันก็ดีนะคะ อย่างเช่นการแต่งตัว บางอย่างก็ไม่ได้ไปมาก ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี ข้อเสียก็คือ ถ้าแต่งไปมาก มันก็ชักงูยาวจนไปในทางที่ไม่ดีเหมือนกัน” (น้องแก้ว, 2553)

“ก็มี ข้อดี ถ้าเป็นคนนำแฟชั่น ถ้าแต่งก็สวยดี แต่ว่าถ้าข้อเสีย ถ้าเป็นของมีเยื่อ มีแบรนด์นิดนึงก็แพงหน่อย ไม่ดี” (น้องอัน, 2553)

“อืม... ไม่รู้ ถ้าเลียนแบบ สิ่งที่ดีๆ ของเค้า เช่น ความตั้งใจ การดูแลตัวเอง ไร้ซึ่งก็คงดีมั้ง อาจจะช่วยให้เรามีเป้าหมาย อะไรแบบนี้” (น้องปลา, 2553)

“ข้อดี ทำให้วัยรุ่นกล้าแสดงออกกันมากขึ้น โดยเฉพาะการแสดงออกในที่ชุมชนเต้น ร้องเพลง และการแสดงออกต่างๆ ข้อเสีย อาจทำให้สิ้นเปลืองเงินทองไปในทางที่ไม่เหมาะสมเช่น การแต่งตัวตามสมัย เลียนแบบนักแสดง ซ่อนนิตยสารราคาแพง ทานอาหารตามนักแสดง นักแสดงบางคนก็มีพฤติกรรมที่ไม่ดี ชอบดื่มสุรา สูบบุหรี่ ชอบทำร้ายร่างกายกันอย่างไม่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และชอบเมาแล้วขับ” (น้องแพน, 2553)

- สื่อมวลชนในปัจจุบันมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สื่อมวลชนในปัจจุบันมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ เนื่องจากสื่อในปัจจุบันเปิดกว้างขึ้น เข้าถึงได้ง่าย ดังคำกล่าว

“มีส่วนอย่างมาก แล้วก็มากที่สุดด้วย แล้วก็ป็นอันดับหนึ่งด้วย เพราะว่า สื่อเปิดกว้างแล้วมันก็แสดงได้ทุกทาง” (น้องบีบี, 2553)

“มาก แต่สำหรับหนู สื่อมวลชนไม่มีอิทธิพลเลย แล้วโดยส่วนตัวที่ดูๆ อยู่ อย่างเช่นการแต่งตัว ส่วนใหญ่การแต่งตัวจะเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก” (น้องแก้ม, 2553)

“สื่อมวลชนนั้นแหละตัวดีเลยล่ะ เพราะถ้าอะไรที่ออกสื่อมากๆ มักมีคนหลงเชื่อและทำตาม เพราะคิดว่ามันแหละคือสิ่งที่สมควรทำ คิดว่าสื่อนำเสนอแต่สิ่งดีๆ และทันสมัย ถ้าสื่อประชาสัมพันธ์ให้ทำสิ่งดีๆ ก็ดีไป แต่ถ้าสื่อออกมาในทางไม่ดีก็จะเกิดการเลียนแบบสิ่งไม่ดีเหมือนกัน” (น้องแพน, 2553)

“คิดว่ามีส่วน เพราะว่า สื่อมันเปิดกว้างมากขึ้น แล้วก็เหมือนคนดู บางครั้งเห็นดาราแต่งตัวสวยๆ ก็อยากแต่งแบบนั้นบ้าง เห็นดาราทำตัวแบบนั้นแบบนี้แล้วคนชม ก็อาจจะแบบทำตาม” (น้องยา, 2553)

ค่านิยมในแฟชั่น

- ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่น

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มองว่า การใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม และวัยรุ่นใช้สินค้าต่างๆ ตามการโฆษณาโดยมิได้พิจารณาถึงเรื่องของคุณภาพ แต่มีบางส่วนที่มองว่า การตามแฟชั่นก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ควรมีการคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของตัวเองด้วย ดังคำกล่าว

“ไม่ชอบ เพราะว่าแฟชั่นมันมาเดี๋ยวมันก็ไป มันเหมือนกับแฟชั่นมันก็สวยงามนะ เวลานั้นดูคนอื่นใส่ เอ้อ สวย ๆ แต่ถ้า ให้เราใส่ มันไม่ได้อะ มันไม่คุ้มกับเงินที่ซื้อด้วย” (น้องบีบี, 2553)

“ตามแฟชั่นก็คืนจะได้ตามเทคโนโลยีทันโลก อย่างเช่น บีบี แต่ว่าต้องดูตัวเราด้วยว่ามีฐานะมากน้อยขนาดไหน” (น้องต้น, 2553)

“ไม่ค่อยดีเท่าไรทำตามกระแส ตามกระแสเยอะไป มันก็เปลืองตั้งค์พ่อแม่ เราไม่ได้หาตั้งค์เองได้ไม่ซื้ออะ เวลาแต่งตัวก็แต่งตามธรรมดา ไม่ตามแฟชั่นแบบนี้” (น้องชา, 2553)

“โดยส่วนตัวคิดว่า วัยรุ่นใช้สินค้าด้วยความเชื่อตามคำโฆษณา มากกว่าการพิจารณาคุณภาพ” (น้องปลา, 2553)

- การยึดติดกับการเลือกสินค้าตามแฟชั่น

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาไม่ได้ยึดติดกับการเลือกสินค้าตามแฟชั่น ถ้าจะเลือกซื้อสินค้าตามแฟชั่นจะพิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์ของการใช้งาน ดังคำกล่าว

“ไม่ยึดติด เพราะว่าเป็นคนสมถะไง ประมาณนั้นมั้ง แล้วก็ไม่มีตั้งค์ด้วย และหากต้องซื้อสินค้าตามแฟชั่นก็จะดูเพื่อน เพราะหนูซื้อไม่เป็น เพื่อนจะบอก แออย่างนี้นะ เข้ากับแก แออย่างนี้ๆแต่ก็น้อยมากที่จะซื้อ เพราะเป็นคนที่ไม่อยากอะไรที่ตัวเองไม่ชอบนอกจากจำเป็นจริงๆ” (น้องบีบี, 2553)

“ยึดติดใหม่ ก็ดูเหมือนกัน ก็ลอกเลียนแบบเหมือนกัน ก็ดูที่เราก่อน ก็คือดู ดูจากดารา แล้วก็ไปลอกเลียนแบบ พอเสร็จทีนี้ เราก็มาดูว่า เราชอบหรือเปล่า ชอบก็เอา ก็คือ ตามใจเราก่อนว่าเรา เอ้อ ชอบไหม เหมาะกับเราหรือเปล่าประมาณนั้นอะครับ” (น้องมดดำ, 2553)

“ไม่นะ เพราะรู้สึกว่แฟชั่นมันมาเร็วไปเร็ว ถ้าตามแฟชั่นก็กลัวตามไม่ทัน แล้วเหมือนกับสิ้นเปลืองด้วย เดี่ยวมีเสื้อผ้าใหม่มา ฉันทซื้อๆ แบบเนี้ยเพื่อให้ทันแฟชั่น ของเก่าก็อาจจะไม่ทันได้ใช้เพราะต้องไปซื้อของใหม่แล้ว แต่ถ้าต้องซื้อ ก็ดูที่เราชอบ ดูความเหมาะสมด้วย” (น้องตาล, 2553)

“มีบ้าง แต่จะเน้นที่ความชอบ และประโยชน์การใช้งานมากกว่า ยิ่งถ้ามีความคงทนแข็งแรงก็ยิ่งดี” (น้องนก, 2553)

- การซื้อสินค้าตามแฟชั่นเพราะเห็นเพื่อนๆ มี

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่ได้ซื้อสินค้าตามแฟชั่น เพราะเห็นเพื่อนๆ มี เนื่องจาก มองว่า สินค้าตามแฟชั่นที่เพื่อนมีหรือใช้บางอย่างไม่เหมาะสมกับตัวเองและหากจะซื้อสินค้าตามแฟชั่นจะเลือกที่ตัวเองชอบ พอใจ และจำเป็นเท่านั้น ดังคำกล่าว

“ก็ไม่นะ ก็คืออยากมากกว่า ไม่ได้ซื้อตาม ก็คือ เหมือนว่าบางทีสินค้าที่เพื่อนมี เราชอบ แต่ไม่เหมาะกับเราประมาณนั้น เราก็ไม่ซื้อ” (น้องมดดำ, 2553)

“ไม่ใช่เป็นคนซื้อของยาก ถ้าชอบก็ซื้อไปเลย และจำเป็นด้วย” (น้องสา, 2553)

“ไม่เพราะคิดว่าไม่จำเป็น อีกอย่างแบบเหมือนของที่เพื่อนมีก็ไม่ใช่ว่าเราจะชอบเสมอไป แล้วก็มันอาจจะไม่เหมาะกับเราด้วย ซื้อที่ซื้อที่เราชอบ เราพอใจดีกว่า ไม่จำเป็นต้องซื้อเพราะเห็นเพื่อนมี ถ้าเห็นเพื่อนมี แล้วเราต้องซื้อตามแบบเนี่ย ถ้าไม่มีดังค์ทำไมล่ะ” (น้องปลา, 2553)

ค่านิยมในตราหือสินค้า

- ค่านิยมต่อการใช้สินค้าที่มีตราหือดัง และราคาแพง

จากผลการสัมภาษณ์ นักศึกษาคิดว่า สินค้าที่มีตราหือดัง และราคาแพง เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีความคงทน ช่วยเสริมบุคลิกภาพ แต่ไม่จำเป็นต้องใช้สินค้าที่มีตราหือดัง และราคาแพงก็ได้ เนื่องจากมองว่า เป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง รวมทั้งการใช้สินค้านี้ดังกล่าวดังกล่าวจะต้องมีการคำนึงถึงสถานะของตัวเอง แต่หากจะใช้จะพิจารณาถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ใช้สอย ดังคำกล่าว

“ก็ดี ถ้ามีคุณภาพดีและเหมาะสมกับราคา แต่บางทีก็มากเกินไปงั้น ถ้าแบบทั้งตัวที่แบรนด์เนมหมดทั้งตัว โอ้โห ไปแคตวอล์กเลยใหม่ ต้องดูสถานะเราด้วย ว่าเรานักศึกษา หรือว่าจะไรคนขายเสื้อผ้า และก็คิดว่า ไม่จำเป็นต้องใช้ เพราะว่า ของที่มีหือดังๆ บางทีมันไม่ได้เข้ากับสังคมเลย คุณใส่มา เป็นอะไรนิ พอคุณใส่มาซะแล้วก็มากะเพื่อน เพื่อนร้อยเก้เก้ เปิดท้าย กรีนเวย์ คุณมาชะหรรุหระ คุณก็เข้ากับคนอื่นไม่ได้ คุณต้องดูกาลเทศะด้วย สินค้าที่มีหือ รราคาแพงก็ซื้อบ้างเวลาซื้อก็ถามเพื่อน เพราะว่าพวกนี้มันซื้อเป็น แล้วบางครั้งก็ซื้อตอนมันเซลส์ สมมติจะซื้อรองเท้า กระเป๋า ก็จะใช้หือ หือหือก็เพราะคุณภาพ เพราะเชื่อใจในหือหือ เพราะคิดว่าจะดี แต่ไม่ได้ยึดติดกับการเลือกซื้อสินค้าที่มีตราหือดัง เพราะว่าเราจะดูแค่ว่ามันเหมาะสมกับเราไหม ดูที่มันจำเป็นต้องใช้ มันใช้ได้มานานๆ ใหม่” (น้องบีบี, 2553)

“ผมไม่สนับสนุน มันแพงเกินรู้สึกรู้สึก แล้วก็อย่างนักศึกษาอย่างนี้ อย่างตัวผมเป็นนักศึกษา มันไม่จำเป็นต้องใช้แบรนด์เนม ต้องใช้หือดังๆ ไม่จำเป็นเลย เหมือนเห็นเขาแต่งตัวแบรนด์เนมแบบนี้ ก็รู้สึกว้าวอร์แต่ดูดี แต่ว่า แบรนด์เนมไม่ใช่ว่าจะดีไปหมด สินค้าที่มีราคาแพง

ของผมแพงสุด เจ็ดร้อย แพงสุดแล้ว กางเกง ทำไม่ถึงซื้อ ก็อยาก ได้ แล้วก็ดูว่ามันใส่สบายด้วย มันหลายอย่าง แต่ส่วนมากก็อยากได้ สวยด้วย แล้วก็เหมาะกับตัวเราด้วย แล้วก็ดูราคาด้วย แต่ผมไม่ยึดติดกับยี่ห้ออยู่แล้ว ก็คือผมดูจาก เอ้อ เสื้อนี้สวย ก็เอาเลย ไม่ใช่ยึดติดกับยี่ห้อ ไม่ใช่แบบ เอ้อ ยี่ห้อนี้ดีงั้น เอาเลยทั้งที่เสื้อไม่สวยเลย ผมไม่อย่างนั้น” (น้องมดดำ, 2553)

“สินค้าที่มียี่ห้อต่างๆและราคาแพงบางทีก็เป็นของดีเหมือนกันค่ะ แต่จริงๆแล้วควรดูที่คุณภาพสินค้ามากกว่ายี่ห้อหรือราคาค่ะ ของบางอย่างที่ไม่มียี่ห้อและราคาถูกบางทีก็เป็นของมีคุณภาพได้ การเลือกใช้สินค้าที่มียี่ห้อ ราคาแพงสำหรับตัวเอง ก็มีบ้าง ก็คือนาฬิกา แต่ก็ได้ไม่ได้แพงจนเกินไป เป็นไปตามคุณภาพของสินค้า และเรามีกำลังซื้อ และรู้สึกว่ามันคุ้มค่ากับเงินที่เสียไป แต่ก็ไม่ได้ยึดติดกับการเลือกซื้อสินค้าที่มีตราห้อยดั่งเสมอไป” (น้องแอม, 2553)

“อันนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องแพง ของแพงไม่ใช่จะดีเสมอไป ของดีราคาปานกลางมีเยอะ เพียงแต่เราใช้ให้เหมาะสมกับฐานะ กาลเทศะ และที่สำคัญเหมาะกับบุคลิกภาพของเราด้วย คิดว่าไม่จำเป็นต้องใช้ของที่มียี่ห้อ ราคาแพง เพราะ มันเปลืองนะ แล้วอีกอย่างใช้ของถูกก็ได้เลือกที่มีคุณภาพก็พอ ไม่จำเป็นจะต้องซื้อของยี่ห้อดัง และก็ไม่มีมีการเลือกใช้ของแพง เพราะคิดว่ามันไม่จำเป็นต้องใช้หรือว่าต้องมี เรายังเรียนอยู่ ยังไม่มีเงินมากพอที่จะเอามาใช้จ่ายอะไรแบบนี้” (น้องปลา, 2553)

“สำหรับสินค้าที่มียี่ห้อก็คิดว่าบางอย่างก็ดีนะ เช่น พวกยีนส์ หรือว่าพวกเสื้อ เพราะมันทน และก็คุ้มสำหรับที่ซื้อมาใช้จริงๆ แต่ถ้าเป็นยี่ห้อดังแล้วก็มีราคาแพงเวอร์ อันนี้ก็คิดว่ามันเกินไปเหมือนกัน แบบพวกกระเป๋าอะไรทำนองนั้นอะ มีการเลือกใช้สินค้าที่มียี่ห้อ ราคาแพงบ้าง สำหรับพวกกางเกงยีนส์ หรือไม่ก็เสื้อ แต่มันก็ไม่ได้ใช้ไปซะทุกอย่าง ที่เลือกใช้ก็เพราะดูที่สภาพการใช้งานและอายุการใช้งานมากกว่าไม่ ส่วนใหญ่ ดูความจำเป็นมากกว่า ว่าเราจำเป็นไหมที่จะต้องใช้ ถ้าคิดว่าไม่จำเป็น ก็ไม่ซื้อ และไม่ยึดติดกับการเลือกซื้อสินค้าที่มีตราห้อยดั่ง เพราะบางทีก็สินค้าไทยก็ไม่มีอะไร ใช้ได้” (น้องตาล, 2553)

ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด

- ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดทำให้ชีวิตมีความสุข ไม่เครียด สบายๆ และจะไม่ก่อให้เกิดความทุกข์ดังคำกล่าว

“ที่นั่นแหละ มันมีหลายระดับ เรียบง่ายระดับอ้อม เรียบง่ายระดับยาก มันดี เรียบง่ายและประหยัด แต่ไม่ใช่แบบเกินไป มันก็จะทำให้แบบ การประหยัดคือ เราประหยัดเป็น

วินิจฉัย รู้คุณค่าของสิ่งของ เหมือนซื้อมาแล้วใช้ ใช้จนหมดจริงๆ ไม่ใช่ใช้ตามแฟชั่น เห็นเพื่อนมี ก็ซื้ออีก อะไรแบบนี้ ถ้าเหมือนกับว่าพวกที่ประหยัด คิดจนกังวล มันไม่ใช่ ถ้าเค็มมาก ๆ เขาไม่เรียกว่าประหยัด อันนั้นเขาคิดว่าโรครจิต” (น้องบีบี, 2553)

“โอ๊ย ดีครับ เพราะว่ามันยังงៃอะ เป็นแบบพอเพียงงั้น เรียบง่ายงั้น ไม่ต้องหวือหวาอะไร” (น้องมดดำ, 2553)

“แบบเรียบง่ายดีแล้ว แต่ว่าอย่างที่บอก ประหยัดแล้วต้องรู้จักแบ่งปันคนอื่นด้วย” (น้องต้น, 2553)

“ก็สบายดี มันแบบสบายๆ สมถะ ไม่เครียด” (น้องอัน, 2553)

“การมีชีวิตที่เรียบง่ายเป็นชีวิตที่เป็นสุขที่สุดแล้ว ถึงมีเงินก็ไม่จำเป็นต้องฟุ้งเฟ้อตามกระแสนิยมเสมอไปหรอกค่ะ ขอแค่เรามีชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำรินี้ ทุกๆ ชีวิตในโลกใบนี้คงมีแต่ความสุขความสบายกันอย่างถ้วนหน้าแน่นอน” (น้องน้ำ, 2553)

- วิธีการในการประหยัดเงิน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการในการประหยัดเงิน คือ เก็บออมในกระปุก ฝากธนาคาร และทำบัญชีบันทึกรายรับรายจ่าย ดังคำกล่าว

“ก็ออมใส่กระปุกแล้วก็ฝากด้วย” (น้องปลา, 2553)

“ซื้อของที่จำเป็นแบ่งเงินให้เป็นระบบ” (น้องต้น, 2553)

“ก็ใช้เท่าที่จำเป็น อย่าไปฟุ่มเฟือยกับของที่เราไม่จำเป็นต้องไปซื้อมัน” (น้องตาล, 2553)

“ทำบัญชี แต่ปัจจุบันไม่ทำ หยอดกระปุกได้เดือนละครั้ง เพราะว่าเดือนหนึ่งหนูก็คำนวณแล้วว่าเดือนนี้ใช้เท่าไร” (น้องบีบี, 2553)

“ก็เก็บใส่กระปุกไว้ แล้วก็จดว่า เอ้อ วันนี้ใส่ไปเท่าไร เขียนวันที่ เขียนจำนวนเงินที่เก็บ ยอดรวมด้วย เราจะได้รู้ว่า ตอนนี้มีเงินเก็บอยู่เท่าไร” (น้องนก, 2553)

- ปัจจุบันการเก็บออมเงินมีความสำคัญ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจุบันการเก็บออมเงินในความคิดเห็นของนักศึกษายังคงมีความสำคัญ เนื่องจาก การออมเงิน สามารถนำมาใช้ได้เมื่อเกิดขาดสนและนักศึกษาคำนึงถึงชีวิตต่อไปในอนาคตของตัวเอง ความสบายที่จะได้รับ ดังคำกล่าว

“มีความสำคัญมาก เพราะว่าเราไม่รู้ว่าจะมีชีวิตแต่ละช่วงชีวิตของเรามันจะเหมือนกันหรือไม่” (น้องบีบี, 2553)

“สำคัญเลยครับ ก็ถ้าไม่เก็บเงิน ตอนแก่จะเอาอะไรกินล่ะ ตอนป่วย ทำไง ค่าน้ำค่าไฟ ค่าบ้าน ดังนั้นจึงต้องสำคัญ ทุกวันนี้ทุกอย่างต้องใช้เงินหมด” (น้องต้น, 2553)

“มี พอเวลามันจำเป็นจริงๆ ถ้าไม่มีตังค์มันจะได้ใช้” (น้องอัน, 2553)

“การออมยังมีความสำคัญอยู่ค่ะและจริงๆแล้วสำคัญมากด้วยเพราะมันหมายถึงความสบายที่เราจะได้รับในวันข้างหน้า” (น้องแพน, 2553)

“มีความสำคัญนะ เพราะว่า ถ้าเกิดอะไรขึ้น เราจะได้เอามาใช้ ถ้ามันไม่มี เราก็ต้องลำบาก เก็บๆ ไว้บ้าง นิดๆ หน่อยๆ วันละนิด ดีกว่าไม่เก็บเลย” (น้องสา, 2553)

- การใช้สิ่งของต่างๆ ที่เหลือใช้ของนักศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อมีสิ่งของที่เหลือใช้จะนำไปบริจาคหรือขาย และมีบางส่วนที่เก็บไว้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป ดังคำกล่าว

“ไม่มีอะไรที่เหลือใช้แต่ถ้ามี เหมือนตุ๊กตาที่แฟนให้มา เลิกกัน เราไม่สนใจก็บริจาค หรือเอาไปขายให้ได้เงิน” (น้องตาล, 2553)

“ส่วนมากถ้าเสียอย่างนี้ ผมจะใส่ตลอดเลย ไม่ค่อยให้ใคร ถ้าเป็นเสื้อ ของใช้ อย่างนี้” (น้องมดดำ, 2553)

“ก็ต้องดูก่อนว่า มันสามารถที่จะใช้ได้อีกไหม ถ้าเหมือนกระดาษก็เก็บไว้ ห่อ โนนห่อนี้ เสื้อเก่าๆ ขาดๆ ก็เก็บไว้ทำผ้าชีวรี่ ไว้เช็ด โต๊ะก็ได้” (น้องมดแดง, 2553)

- แนวทางหรือวิธีการในการปรับตัวท่ามกลางสังคมบริโภคนิยม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีแนวทางหรือวิธีการในการปรับตัวท่ามกลางสังคมบริโภคนิยม โดยการใช้สติ ไม่ตามกระแส พอใจในสิ่งที่ตัวเองมีและตัวเองเป็น ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยยึดหลักตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ดังคำกล่าว

“ก็ใช้วิจารณญาณ ก็ดูว่าบางอย่างเข้ากับเราไหม ใช้ความคิดให้ดี สมมติว่าต้องซื้ออะไรให้มันกับเข้ากับอีกระดับหนึ่งที่สูงกว่าเรา เราก็ดูว่า มันเข้ากับเราไหม มันแพงไปไหมระดับเรา เราสามารถซื้อได้ไหม เราลำบากไหม ถ้าทำ ไปแล้ว ถ้าคุณลำบากคุณก็อย่าทำเลย ก็คือ คล้ายๆ กับใช้สติในการคิดนะ” (น้องบีบี, 2553)

“ผมไม่ได้บ่าวัดอยู่แล้ว ก็เลยไม่รู้จะแก้ไขยังไง ก็คือบ่าวัดตอนนี้ไม่ใช่” (น้องยา, 2553)

“ก็ไม่ตามกระแส ใช้ชีวิตแบบที่เราเป็น พอใจกับสิ่งที่เรามี เราเป็น แค่นี้ก็พอ ใครจะเป็นยังไงก็ช่างเขา” (น้องซา, 2553)

“จะซื้ออะไรต้องคิดให้ดีก่อนและซื้อมาแล้วต้องมีประโยชน์ด้วย” (น้องปลา, 2553)

“ก็อยู่อย่างพอเพียง ยึดตามหลักที่ในหลวงสอน พออยู่ พอกิน พอประมาณ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ชีวิตก็น่าจะมีความสุข” (น้องน้ำ, 2553)

การอบรมเลี้ยงดู

- การอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน ดังคำกล่าว

“มีส่วน มีส่วนอย่างมาก ก็เหมือนที่บอกว่า เด็กเหมือนผ้าขาวไร้ไหม ถ้าสมมติว่าพ่อแม่ดูแลยังไง เด็กมันก็จะเป็นอย่างนั้น พ่อแม่ดูแล ส่งให้เป็นลูกโทรทัศน์ ลูกคอมพิวเตอร์ เขาก็ต้องอยู่กับเกมคอมพิวเตอร์ เขาก็จะเชื่อ ถ้าคอมบอกว่าทำแบบนี้ชนะ เขาก็จะพยายามทำ” (น้องบีบี, 2553)

“มี พ่อแม่พูดตลอด กรอกหูทุกวัน เรื่องตั้งค้ประหยัดหน่อย ใช้ตั้งค้จะใช้ได้ ขออะขอได้ แต่ว่า ใช้ให้คุ้มค่า ซื้อของให้ซื้อของที่มีประโยชน์” (น้องอัน, 2553)

“ก็มีส่วนนะ แล้วแต่พ่อแม่คนไหนเค้าจะสอนอย่างไร การใช้ชีวิตก็มาจากการอบรมของพ่อแม่เหมือนกัน ถ้าพ่อแม่อบรมเลี้ยงดูโดยการให้เหตุให้ผล เด็กก็จะมี การปลูกฝังมา ตั้งแต่เด็กแล้วจะพยายามใช้เหตุให้ผลในการตัดสินใจ” (น้องแอม, 2553)

- วิธีการสอนการใช้จ่ายเงินของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครอง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า คุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีวิธีการในการสอนการใช้จ่ายเงินให้แก่เด็ก คือ ให้อำนาจบริหารเงินด้วยตัวเอง สอนให้อำนาจการประหยัดเงิน ซื้อของที่มีประโยชน์และมีคุณภาพ และสอนให้อำนาจการเก็บออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น ดังคำกล่าว

“ไม่ได้สอน ทำให้ดู พ่อกับแม่ทำให้ดู ไม่ได้สอน ให้เก็บออม ตั้งแต่เด็กไม่เคยสอนให้เก็บเงินเอง ซื้อของเอง เหมือนกับว่า แม่ให้ตั้งค้มาเลย ให้ไปโรงเรียนหกลีบ แม่ให้สี่ลิบ อิกยี่ลิบเก็บ เหมือนกับแกให้มาเพื่อให้เราเก็บ” (น้องบีบี, 2553)

“ประหยัดอย่างเดียว ประหยัดนะ แต่ไม่ให้ขี้เหนียว อันไหนแบ่งปัน ได้ก็แบ่ง” (น้องต้น, 2553)

“ก็บอกว่า อยากซื้อ อยากได้อะไร ก็ซื้อ แต่ให้เป็นของที่มีประโยชน์ มีคุณภาพ แล้วก็บอกว่า เงินนะ ควรเก็บไว้บ้าง เผื่อไว้ใช้เวลามีอะไรฉุกเฉิน” (น้องสา, 2553)

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

- ลักษณะของกลุ่มเพื่อนสนิทของคุณ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะของกลุ่มเพื่อนสนิทของนักศึกษา คือ มีลักษณะอุปนิสัยคล้ายคลึงกับตัวเอง ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย และมีอะไรจะคอยช่วยเหลือกัน ดังคำกล่าว

“ไม่มีเพื่อนสนิทจริงๆ มีแต่เพื่อนที่อยู่ด้วยกัน แต่แบบสนิทหลุดโลกไปเลย ไม่มี แต่สนิทแบบกลุ่มมี ก็เป็นแบบเนี้ย เรียบ ง่ายๆ เป็นเหมือนเรา ชอบอะไรเหมือนกัน เดินเหมือนกัน ง่ายๆ เหมือนกัน ไม่ยุ่งกับใครเหมือนกัน” (น้องบีบี, 2553)

“ก็อยู่ปานกลางระดับประมาณผม ง่าย ถ้าไม่มีตั้งค้ก็อดเหมือนผมจ้้นแหละ” (น้องมดดำ, 2553)

“ใช้ตั้งค้พอประมาณไม่เยอะ แชร่ๆ กันส่วนมาก” (น้องยา, 2553)

“ก็เป็นคนดีทุกคน มีอะไรก็ช่วยเหลือกัน” (น้องต้น, 2553)

- จำนวนของเพื่อนสนิท เหตุผลที่สนิทกัน และข้อดีของการมีเพื่อนสนิท

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า จำนวนเพื่อนสนิทของนักศึกษามีประมาณ 4 - 8 คน ส่วนใหญ่ที่สนิทกัน เพราะเรียนด้วยกัน ทำงานกลุ่มด้วยกัน เคยพักอาศัยอยู่ด้วยกัน โดยมองว่าการมีเพื่อนสนิทดีตรงที่มีอะไรก็สามารถช่วยเหลือกันได้ ปรึกษาและพูดคุยกันได้ ดังคำกล่าว

“สี่คน กลุ่มหนูอะห้าคนกลุ่มหนึ่ง ไม่มีใครคบ อยู่คนละคณะกันเลย ตอนปีหนึ่งเป็นเมคกัน มีเพื่อนสนิทก็เราได้ปรึกษา ได้ให้เขาช่วยวิจารณ์ คือเวลามีอะไร เราไม่กล้าถามคนอื่น ไซ้มะ เราก็ถามเขาได้ เพราะว่าเขาจะตอบตรง มีอะไรจะได้ทะเลาะกัน” (น้องบีบี, 2553)

“ก็หลายคนนะ มีหลายกลุ่ม กลุ่มที่หอกี่สนิท ที่เรียนก็สนิท สนิทกัน ก็บางที่เป็นเมคกัน มีเพื่อนสนิทก็ระดับนี้ บางที่เราขอความช่วยเหลืออะไรอย่างนี้ ก็คือ เขาช่วยเหลือเราได้” (น้องมดดำ, 2553)

“เจ็ดแปดคนตอนแรกก็มาแบบสองคน แล้วมาเข้ากลุ่มกัน ก็ขยายไปเรื่อยๆ มีเพื่อนสนิทดี ช่วยเหลือเราทุกอย่างพอเราลำบาก เราไม่รู้จะปรึกษาใครเวลามีปัญหา ก็ต้องปรึกษาเพื่อนก่อน บางทีไม่กล้าปรึกษาพ่อแม่” (น้องอัน, 2553)

- การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินจากเพื่อน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เพื่อนจะให้คำแนะนำในเรื่องอื่นๆ มากกว่าเรื่องการใช้เงิน ซึ่งเวลาที่เพื่อนสนิทให้คำแนะนำนั้น นักศึกษาจะก็เชื่อเพื่อน ดังคำกล่าว

“ส่วนใหญ่จะให้คำแนะนำเพื่อน แต่เพื่อนจะให้คำแนะนำเรื่องอื่นๆ เช่น เรื่อง แวน ที่ไปทำมาสีพันห้า หือคิเคเอ็นวาย และเมื่อเพื่อนให้คำแนะนำก็จะเชื่อ เพราะนานครั้งทีมันจะ พุดกัน” (น้องบีบี, 2553)

“ก็มีบ้าง อย่างเช่นเราจะซื้อของแพงๆ อะไรแบบนี้ จะถามเพื่อน เพื่อนบอกว่า เอ้อไม่ค่อยเหมาะกับเราเท่าไร ซื้อของธรรมดาใช้ก็ได้แล้ว บางทีเราก็อ่านนะ ซื้อแพงดีกว่า มันดี อย่างโน้นอย่างนี้ แต่เราก็อไม่ค่อยเชื่อเท่าไร เพราะเราเป็นตัวของตัวเองอยู่แล้ว” (น้องแก้ม, 2553)

“ส่วนใหญ่ไม่ค่อยแนะนำเท่าไร ต่างคนก็มีวิธีการของตัวเอง ไม่ก้าวก่ายกัน แต่หากให้คำแนะนำก็จะเชื่อ แต่ที่เราต้องคิดนิดนึง” (น้องแอม, 2553)

- กิจกรรมที่ทำกันร่วมกับเพื่อน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาจะทำร่วมกันกับเพื่อนบ่อยๆ คือ การกินข้าวด้วยกัน การออกกำลังกาย การนั่งคุย และการไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ดังคำกล่าว

“อ่านหนังสือแล้วโม้” (น้องบีบี, 2553)

“ก็บางทีก็ไปวิ่ง ไปเดินแอ เดินห้างก็เดิน แต่ไม่ค่อยบ่อย ประมาณเดือนละ ครั้ง แต่สัปดาห์นี้ก็ไปหลาย แต่ก็ได้ซื้ออะไร” (น้องมดดำ, 2553)

“ส่วนใหญ่ก็ออกกำลังกายนะค่ะ” (น้องน้ำ, 2553)

“ไปเที่ยว ไปสังสรรค์” (น้องอัน, 2553)

- ความรู้สึกของนักศึกษาเมื่อเพื่อนมีสิ่งของใหม่ๆ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกเมื่อเห็นเพื่อนๆ มีสิ่งของใหม่ คือ อยากมี อยากได้สิ่งของนั้นๆ แต่จะเกิดความรู้สึกเฉพาะตอนที่เห็นครั้งแรกเท่านั้น ถัดมาก็จะมีความรู้สึกเฉยๆ และมีบางส่วนที่ไม่มีความรู้สึกว่าอยากจะมี เพราะพอใจในสิ่งที่ตัวเองมี ในสิ่งที่ตัวเองเลือก ดังคำกล่าว

“อยาก ความอยาก เป็นอันดับแรก ที่อยากมี แต่พอถัดมาเรื่อย ๆ มันก็จะมี ความคิดว่า มันตรงกับเราไหม เราใช้แล้วมีคุณค่าพอไหม แต่สิ่งแรกที่มี คือ อยาก พอเห็นเพื่อนมี โทรศัพท์มา อยากมี รุ่นปัด อยากได้ อยากมี แต่ไม่มีดังค์” (น้องบีบี, 2553)

“ไม่ค่อยนะค่ะ ไม่มีเลย เหมือนกับว่า สิ่งที่เราเลือก ถูกใจเราแล้ว เหมาะกับเราแล้ว บางทีสิ่งที่เพื่อนมี ไม่ใช่ที่เราจะถูกใจ” (น้องน้ำ, 2553)

“ก็อยากได้ แต่มันก็อยากได้แค่ตอนนั้น ตอนที่เราเห็น ผ่านไปสักสามสี่วันก็เฉยๆ อะ คือ ความรู้สึกมันแค่อยากได้ อยากได้เฉยๆ ก็คิดว่าทุกคนก็น่าจะเป็น” (น้องปลา, 2553)

“มีบ้าง เช่นเห็นกระเป๋าเพื่อนสวย ถ้าไม่แพงมากนัก และที่ใช้อยู่เริ่มเก่า ถ้าตัวเองมีเงินเหลือพอ ก็จะตัดสินใจซื้อทันที” (น้องแอม, 2553)

พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า สื่อที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษามากที่สุด คือ ทวี อินเทอร์เน็ต และคำบอกกล่าวของเพื่อน นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็นสินค้าและบริการต่างๆ จากการไปเดินเที่ยว ซึ่งการเปิดรับสื่อส่งผลต่อความต้องการในตัวสินค้าที่ปรากฏในสื่อ ดังคำกล่าว

“อินเทอร์เน็ตกับคำบอกกล่าวของเพื่อน เชื่อเพื่อนบอก เพราะเป็นคนทีรู้อะไรไม่เยอะถ้าเรื่องของใคร ส่วนพวกนี้มันจะมีอะไรใหม่ๆ มามันจะรู้ และจากการเปิดรับสื่อคิดว่า ทำให้จ่ายเงินมากขึ้น เพราะว่ามันบังคับ เหมือนกับเราไปเห็นเสื้อ เสื้อตัวนี้สวย เรารู้แพชั่นอะ เราก็อยากจะซื้อ” (น้องบีบี, 2553)

“ทีวี เพราะว่าจะอย่างที่บอก ดาราชอบออกทีวี และจากการเปิดรับสื่อไม่ทำให้จ่ายเงินมากขึ้น อย่างโทรศัพท์ก็ใช้แบบนี้เอง รุ่นเก่าๆ” (น้องมดดำ, 2553)

“น่าจะเป็นโทรทัศน์ เพราะโทรทัศน์มันได้เห็น ใจ วิทย์ เราไม่ได้เห็นตัวตน เราไม่รู้ ส่วนอินเทอร์เน็ตไม่ค่อยได้เปิดเท่าไร สำหรับตัวเองการเปิดรับสื่อไม่ทำให้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น เพราะว่าเราไม่ได้ตามตรงนั้น ไม่ได้มอง” (น้องแก้ม, 2553)

“โทรทัศน์เลย เพราะคนเดียวนี้มีทีวีกันทุกบ้าน การโฆษณาที่กระจายข่าวได้ดีที่สุด คือ ทีวี คนที่ดูทีวี ก็จะสื่อสารกัน” (น้องต้น, 2553)

“ทีวี มันโฆษณาแต่ละอย่างน่าซื้อหมด เห็นแล้วก็อยากได้ แต่เห็นทุกวันก็เบื่อกๆ ทำให้การจ่ายเงินเพิ่มขึ้นไหม บอกไม่ถูกนะ แต่เห็นแล้วก็มึนๆ เห็นอะไรออกมาใหม่ๆ เราก็อยากได้ อยากกินเหมือนกัน ก็ลองหน่อย ไม่แปลก” (น้องอัน, 2553)

“ส่วนใหญ่ก็เห็นเวลาเดินซื้อของนั่นแหละ อยากได้ก็ซื้อถ้าเป็นของดีและราคาเหมาะสม” (น้องตาล, 2553)

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

- วิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของนักศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน โดยการทำบัญชี มีการแบ่งเงินไว้เป็นสัดส่วนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นเป็นก่อดน ดังคำกล่าว

“ก็ทำบัญชี จ่ายไปแต่ละวันแล้วก็มาทำบัญชี แต่ละวัน สมมติว่ามีสี่พันใช้ ไหม วันละร้อย ถ้ากิน วันหนึ่งห้ามเกิน มีสี่พัน ก็สามพันกิน เหลือพันหนึ่งเอาไว้สำหรับเรียน เพราะว่าบางที ถ้ายหนังสือเล่มนึงสองสามร้อย วันนั้นก็กินร้อยได้” (น้องบีบี, 2553)

“ทำบัญชีไว้ แต่ทำเป็นรายรับ แล้วมีออมในกระปุกด้วยแล้วก็ออมในแบงก์ ด้วย ส่วนรายจ่ายไม่ได้ทำ เราไม่ได้แจ้งว่า เรากิน ไปกินบาท รู้สึกว่ามันกดคันตัวเอง ไม่ค่อยชอบ” (น้องมดแดง, 2553)

“แบ่งเป็นจ่ายหลักก่อน เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าห้อง ค่าอื่นๆ ที่ต้องจ่ายเป็นประจำ” (น้องต้น, 2553)

“ก็แบ่งไว้เหมือน ได้เดือนหนึ่งห้าพัน ก็แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ถ้าไม่แบ่งไว้ก็ กลัว กลัวตัวเองจะซ้่มากไป แล้วเดี๋ยวจะไม่พอจ่าย” (น้องนก, 2553)

- วิธีการในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า วิธีการในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา คือ จะใช้จ่ายอย่างประหยัด แล้วจะพิจารณาว่า สินค้าที่เราจะเลือกซื้อนั้นเป็นอย่างไร โดยจะคำนึงถึงการใช้งาน ความคุ้มค่า และความต้อการที่แท้จริงของตัวเองว่าต้อการจริงหรือไม่ รวมทั้งจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าในการไปซื้อของ ดังคำกล่าว

“ดูว่าซื้อแล้วเราใช้มันได้นานขนาดไหน ค้่มค่ากับเงินที่ซื้อไปหรือป่าว ถ้าคิดว่าอยากได้ แต่มาใช้แล้วไม่กี่วันก็เบื่อ ก็ยังไม่ซื้อ คืออยากได้ตอนนั้นแต่สักหน่อยก็เบื่อประมาณนั้นก็ยังไม่ซื้อ” (น้องต้น, 2553)

“ใช้อย่างประหยัดแล้วแต่ะ บางทีก็ซื้ออะไรไม่คิดแล้วแต่อารมณ์” (น้องสา, 2553)

“ก็คิดไว้ก่อนว่า เหมือนไปห้างแบบเนี้ย ไปไปทำไม ไปแล้วซื้ออะไร ถ้าไม่คิดซื้ออะไรก็ไม่ไป” (น้องนก, 2553)

- การวางแผนและการคิดก่อนการใช้จ่ายเงิน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีการวางแผนและมีการคิดก่อนการใช้จ่ายเงิน และอาจจะมีบ้างที่เมื่อเจอสินค้าที่ถูกใจก็จะตัดสินใจซื้อโดยทันทีแต่ทั้งนี้ นักศึกษาก็มีการคิดก่อนซื้อว่า สินค้าที่จะซื้อนั้นเป็นอย่างไร ดังคำกล่าว

“มีการคิดก่อนเสมอ ว่าจะซื้ออันนี้แล้วมันจะใช้ได้นานไหม ทุกอย่างต้องตรงวัตถุประสงค์เสมอเวลาซื้อ” (น้องบีบี, 2553)

“มีนะ เวลาจะซื้ออะไรก็คิด คิดว่าจะซื้ออะไรบ้าง ราคาที่บาท แพงไหม ซื้อแล้วคุ้มไหม คิดเยอะเลย” (น้องนก, 2553)

“ไม่ ใช้เลย อยากใช้ก็ใช้ แต่ไม่ใช่ใช้เปลืองนะ อยากใช้ก็ใช้ตอนที่อยากได้อะไร แต่ว่าไม่ใช่ว่าไม่วางแผนเลย ก็มีคิดก่อน” (น้องอัน, 2553)

“ไม่มี ก็คือ ถ้าจะกินข้าวก็ไปซื้อเลยไม่ได้วางแผนว่าจะกินเท่าไร ก็คือเรื่อยๆ ถ้าอย่างวันนี้ไปเดินเปิดท้ายอย่างนี้ ดูของแบบนี้ เอ้อ ชอบวะ ถ้ามีดังกี้ซื้อเลย ถ้าไม่มีเอ้อ วันหลังค่อยมาเอา คือไม่ได้คิดล่วงหน้าว่าจะซื้ออะไร ถ้าชอบก็ซื้อเลย แต่คิดใหม่ คิดนะ คิดว่าสินค้านี้สวยหรือเปล่า ตรงใจเราหรือเปล่า แพงไหม” (น้องมดดำ, 2553)

- ความรู้สึกของนักศึกษาต่อการใช้จ่ายเงินของตัวเอง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความรู้สึกต่อการใช้จ่ายเงินของตัวเอง ดังคำกล่าว

“คิดว่าพอดีนะสีฟัน มีเหลือบ้างบางเดือน แต่บางเดือนก็ใช้จ่ายเยอะ” (น้องบีบี, 2553)

“ก็กินก็เยอะอยู่ กินเยอะนะ รู้สึกอย่างนี้” (น้องมดดำ, 2553)

“คิดว่าฟุ่มเฟือย แต่ใช้เงินอย่างเป็นระบบมากกว่า จึงเลยไม่ขัดสนเท่าไร” (น้องต้น, 2553)

“ใช้จ่ายคุ้มค่าแล้วตอนนี้ คุ้มค่ากับเงินที่มีอยู่” (น้องยา, 2553)

“ก็ไม่มีรู้สึกอะไร เหยๆ รู้สึกนิดๆว่า ทำไมมันหมดเร็วจังวะ” (น้องอัน, 2553)

- วิธีการในการแก้ปัญหาเมื่อเงินที่ได้รับในหนึ่งเดือนไม่เพียงพอกับรายจ่าย

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการในการแก้ปัญหาเมื่อเงินที่ได้รับในหนึ่งเดือนไม่เพียงพอกับรายจ่าย คือ ยอมอด ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ยืมเพื่อน และจะโทรไปขอทางบ้าน ดังคำกล่าว

“อด ไม่ยืมเพื่อน แต่เพื่อนให้ยืมนะถ้าจะยืม ยอมอด เพราะถือว่า สี่พัน ที่แม่ให้มา สมมติว่าไม่ใช่กรณีใดๆ รู้สึกว่าสี่พันไม่รวมว่ามีเหตุอื่น เหตุควนเหตุร้ายอะไรนะ สี่พันเราต้องจ่ายให้ครบ เพราะคิดว่าจบออกไปสี่ปี เราไม่ได้หนึ่งหมื่นหรือสามหมื่นเลย ถ้าจ่ายคืนเดือนสามพันเหลืออีกครั้งเดือน เราต้องดูว่า ให้อีกครั้งเดือนก่อนหน้า เราจ่ายอะไรไปเยอะ ถ้ากินเฉพาะกินนะ เธอก็ต้องอด เธอมีความสุขไปแล้ว เธอก็ต้องรับผลกระทบ แต่ถ้าสามพันนั้นเธอซื้อของให้พี่ ซื้อดอกไม้อีกให้พี่ ซื้อสารพัด ไม่เป็นไร มันเป็นเหตุสุดวิสัย ไม่ใช่ความผิดของเรา” (น้องบีบี, 2553)

“ก็ต้องลดค่าที่ไม่จำเป็นออก ไม่ยืมเพื่อน ถ้าอยากอยู่ใช้จ่ายเหมือนเดิม ก็น่าจะหางานทำเพิ่มเติมว่า ถ้ายืมเพื่อนก็ต้องคืน มีค่าเท่าเดิม แต่ว่าก็เคยทำงานพิเศษนะ เคยสอนพิเศษ ฟิสิกส์ คณิต เป็นการทบทวนด้วย ก็คืออีกแบบ” (น้องต้น, 2553)

“ขอแม่ แม่ก็ให้ทุกครั้ง เพราะนานๆ ครั้งขอที ไม่ใช่ขอบ่อย แม่จะถามเองว่ามีตั้งค็อกใหม่” (น้องอัน, 2553)

“ก็ขอพ่อ ขอแม่ ส่วนมากขอพ่อ ยืมเพื่อนบ้าง ร้อยสองร้อย แล้วก็คืนอีกวันหนึ่ง ไม่ยืมนาน เพราะที่บ้านไม่ชอบให้ยืมเงินเพื่อน” (น้องปลา, 2553)

“โทรไปขอที่บ้าน ถ้าตั้งค็อกไม่พอ ที่บ้านบอกว่าโทรไปได้เลย ก็คือที่บ้านผมก็ไม่ใช่ว่ารายอะไรหนักหนา ด้วยความที่พ่อแม่อยากให้เราสบายมั่งเลยบอกแบบนี้ แต่ก็เคยยืมเพื่อนบ้างเพื่อนก็ให้” (น้องมดดำ, 2553)

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม

- ความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีความสำคัญ เนื่องจากนักศึกษามองว่า การอยู่ในสังคมเราต้องอยู่กับคนอื่น ต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมจะทำให้เราได้เรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมนั้นไม่ถือเป็นการเพิ่มภาระทางการเงินให้กับตัวนักศึกษา ดังคำกล่าว

“มี แต่ไม่ต้องเยอะเกินไปก็ได้ เพราะการอยู่ในสังคมเราต้องอยู่กับคนอื่น แล้วก็ไม่ใช่เชื่ออะที่เขาบอกว่า จะดีจะชั่วขึ้นอยู่กับเรา ไม่เกี่ยวกับคนอื่น มันต้องขึ้นอยู่กับคนอื่นด้วย เพราะเราต้องอยู่ในสังคม คำพิพากษาของสังคมคือส่วนสำคัญในการใช้ชีวิต แล้วก็การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระทางการเงิน ถ้าสิ่งนั้นทำแล้วมีความสุข” (น้องบีบี, 2553)

“มี เพราะว่าหนึ่งเราได้ฝึกความอดทนของตัวเอง แล้วก็ได้อะไรจกคนที่หลากหลาย แล้วก็หลายระดับ ก็เหมือนกับว่า เป็นผู้ใหญ่ เป็นเพื่อนวัยเดียวกันแล้วก็เพื่อนรุ่นพี่อะไรเยอะแยะมากมาย ทำให้เราได้เรียนรู้อะไรหลายอย่าง ว่า เวลาเราอยู่ในสังคมใหญ่ เราไม่ได้อยู่กับคน

เดียว เราสามารถอยู่กับคนอื่นให้ได้ ทุกวัน ทุกเพศ ทุกวัย คือเราต้องอยู่ให้ได้ให้หมด นี่แหละครับ ผมว่า การทำกิจกรรม ทำให้รู้อะไรหลายๆ อย่าง สอนให้เราเรียนรู้ทุกๆ อย่าง และคิดว่าไม่เป็นการเพิ่มภาระทางการเงิน เพราะว่า บางทีเราใช้เงินมากกว่าการไปทำกิจกรรมอีก เหมือนกับไปค่าย ค่าสมัคร ไม่ก็ร้อย แต่มันคุ้มที่ได้รู้จักผู้คนมากมาย” (น้องยา, 2553)

“ก็มี ก็อย่างน้อยได้เจอเพื่อน ได้ทำกิจกรรม และก็คิดว่า ไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระด้วย” (น้องชา, 2553)

- วิธีการในการเลือกซื้อของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการในการเลือกซื้อของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ ด้วยการพิจารณาในเรื่องของราคา คุณภาพ และความเหมาะสม ใช้งานได้นาน ดังคำกล่าว

“โอกาสสำคัญไม่เคยซื้อของขวัญให้ใครนอกจากจ่ายตังค์ แล้วรุ่นที่ไปซื้อเอง แต่ถ้าต้องซื้อจะดูคุณภาพและราคา สมมติว่าต้องซื้อนาฬิกาให้พ่อ ซื้อเสื้อผ้าให้แม่ต้องดูว่า แม่ใส่อย่างนี้เข้าไหม แล้วราคาเป็นไง แล้วพอจะมีเงินซื้อให้แม่ไหม หรือว่าต้องเอาเงินแม่มาซื้อ” (น้องบีบี, 2553)

“ดูที่เราชอบ และก็ดูความเหมาะสม ว่าเหมาะสมไหม สวยไหม อย่างซื้อของให้แม่ แม่ชอบไหม แต่ถ้าให้ของอะไรกับแม่ บางทีความเป็นลูก แม่ก็จะชอบหมด” (น้องมดดำ, 2553)

“ซื้อของที่เขาถูกใจ อะไรที่เขาชอบ ราคาที่พอประมาณ เหมาะสม” (น้องยา, 2553)

“เน้นของที่ซื้อแล้วใช้ได้ยาวนานแล้วก็ดูราคา” (น้องแพน, 2553)

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ

- การเที่ยวสถานบันเทิง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาที่ไปเที่ยวตามสถานบันเทิง ส่วนมากจะไปไม่บ่อยนัก โดยมีเพื่อน รุ่นพี่ชวนไป และเสียค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งไม่เกิน 500 บาท ส่วนความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อสถานบันเทิง บางส่วนไม่ชอบ เป็นสถานที่ที่ไม่ควรไป การเที่ยวสถานบันเทิงก็ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและการเรียน ขณะที่ส่วนหนึ่งมีความรู้สึกว่าการเที่ยวสถานบันเทิงสนุก เป็นสถานที่ช่วยคลายเครียด ได้เจอผู้คน ดังคำกล่าว

“ไม่เที่ยวเลยอะ ไม่เคยไปเลย คิดว่าบางทีมันก็โอเคนะอะ แต่ถามว่าจำเป็นไหม ก็ไม่จำเป็น เพราะว่าบางทีเรามีเพื่อน เราก็คลายเครียดตรงนั้นได้อยู่แล้ว มีผลกระทบไหม ก็ถ้าเกิดว่า แบ่งเวลาไม่ถูกอย่างนี้มันก็ต้องมีผลกระทบ เช่นเราไปกลางคืนซะใหม่ ตื่นเช้าไม่ไหว เราก็ไม่ได้ไปเรียน” (น้องแก้ว, 2553)

“ไม่บ่อย ไปกับเพื่อนบ้าง เป็นคนไม่ชอบเที่ยวเท่าไรหรอก ครั้งหนึ่งก็ประมาณ 500 ความรู้สึกที่มีต่อสถานบันเทิง คือ มันไม่น่าไปอะ ไม่มีอะไรดีขึ้นเลย อยากผ่อนคลายไปเล่นกีฬา ดึกกว่าหรือร้องเพลงกับเพื่อน แต่ที่ไป ไปกับเพื่อน เพื่อนชวนก็ต้องไปบ้าง ส่วนผลกระทบก็อันนี้ เต็มๆ เลย ส่งผลทุกด้าน โดยเฉพาะสุขภาพ เงิน สุขภาพก็กินเหล้าเป็นยาเสพติด มันกล่อมประสาท ถ้ากินมากบางคนถึงกับสั้น ไม่กินไม่ได้ เหมือนลงแดงอะ” (น้องตัน, 2553)

“เคยครั้งหนึ่งตั้งแต่มาอยู่ที่นี้ ไปกับรุ่นพี่ และไม่ได้จ่ายเงินเพราะรุ่นพี่เป็นคนจ่าย ไปแป๊บเดียว ความรู้สึกที่มีต่อสถานบันเทิง คือ ไม่ชอบแต่นุกดี ส่วนผลกระทบ ก็คิดว่า ถ้าวางแผนดี ก็ไม่ เพราะเอาเวลาที่เรานั่งโม้กับเพื่อน ไปนั่งโม้ในผับ ได้ดูบรรยากาศ ได้เปลี่ยนบรรยากาศด้วย มันส์ ถ้าแบ่งเวลาดีก็น่าเที่ยว” (น้องบีบี, 2553)

“ก็มีบ้างอะครับ แต่หลายเดือนแล้วไม่ได้ไป ส่วนมากไปกับเพื่อน ผู้หญิงบ้าง ผู้ชายบ้าง เสียค่าใช้จ่ายไหม ไม่เสียเลย ก็คือ บางทีไป ก็ไม่ได้กินอะไรอะครับ ไปเดิน ก็คือจะไม่สั่งอะไร ก็คืนหนึ่งไปโซตัส แล้วก็ต่อด้วยมั้งก็ แล้วก็ต่อด้วยบิซ นอนรุ่งเช้าเลยทีเดียวนะ ความรู้สึกที่มีต่อสถานบันเทิง ก็ถ้ามีคนคิดดีก็ดีไป เหมือนกับว่า เอ้อ ไปคลายเครียด แต่ส่วนมากถ้าไปอย่างนั้นจะมีจุดประสงค์เดียว คือ ไปอย่างนั้นมากกว่า มีผลไหม ถ้าแบ่งเวลาถูก ว่า เอ้อ ว่าเวลาไหน ควรไปก็ไม่ได้เสียอะครับ ถ้าสุขภาพกินเหล้าก็มีนะครับ แต่ผมไม่กิน อย่างที่บอก ไปเดินอย่างเดียว เหมือนไปก็ได้เจอคนหลากหลาย บางทีก็เอนอะ คลายเครียดด้วย” (น้องมดดำ, 2553)

การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม

- ความแตกต่างของการใช้สินค้าแบรนด์เนมกับสินค้าทั่วไป

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สินค้าแบรนด์เนมกับสินค้าทั่วไปนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องของราคาและคุณภาพ ดังคำกล่าว

“แตกต่างกันที่หือ ราคาด้วย แล้วก็บางทีคุณภาพด้วย” (น้องยา, 2553)

“ก็ราคา แล้วก็มันแตกต่างกันอยู่แล้ว บางทีสินค้าแบรนด์เนมมันก็คุ้มอะคะ (น้องปลา, 2553)

“มีแน่นอนแหละ ของแบรนด์เนมก็จะแบบหรูหรา มีระดับ เป็นของที่มีคุณภาพ ถามว่าชอบของแบรนด์เนมไหม ชอบ แต่มันซื้อไม่ได้ ไม่มีเงิน” (น้องอัน, 2553)

- การไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า การไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพงสำหรับนักศึกษานั้นไม่มีความจำเป็น เพราะนักศึกษาจะเลือกรับประทานอาหารที่มีรสชาติถูก

ปาก และเน้นในเรื่องของความสะอาดมากกว่า แต่ก็มีความคิดเห็นว่า ในบางครั้ง เราก็ควรให้รางวัลกับตัวเองบ้างในโอกาสต่างๆ ด้วยการไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่แพง ดังคำกล่าว

“ไม่จำเป็น แต่เคยไปนะ ที่พาไปเลี้ยง หรือไม่กี่นานๆ ครั้ง แต่ว่าไม่ค่อยชอบอาหารต่างชาติ พิซซ่า เคเอฟซี ไม่ชอบส้มตำขานี้แหละ อร่อยสุดๆแล้ว” (น้องบีบี, 2553)

“ไม่จำเป็น แต่ก็เคยกินเคเอฟซีก็เคย แต่ไม่บ่อย นานแล้ว อย่างที่บอกไม่จำเป็น ใ้ที่โรงช้างก็มี” (น้องยา, 2553)

“อาหารเนี่ย ขอแค่ทำสะอาดก็พอแล้ว ไม่สะอาด เดี่ยวต้องเสีย” (น้องต้น, 2553)

“การไปรับประทานอาหารในร้านที่มีราคาแพง คิดว่าไม่จำเป็น โดยปกติจะไปรับประทานอาหารที่ร้านที่ทำอาหารถูกปากมากกว่า แล้วร้านที่บริการอาหารที่อร่อยๆ ก็ไม่เห็นว่าจะมีราคาแพงเสมอไป แต่หากเป็นวาระสำคัญ บางทีก็อาจจะไป” (น้องแอม, 2553)

“ร้านอาหารที่มีราคาแพง บางโอกาสก็น่าจะให้รางวัลกับชีวิตตัวเองบ้างก็ดีเหมือนกันค่ะ เพราะร้านอาหารแบบนี้จะมีบรรยากาศที่ดีและน่านั่งรับประทานแต่ก็ไม่ควรบ่อยเกินไป และก็ควรดูปัจจัยของแต่ละบุคคลด้วยว่าไหวไหม ถ้าใครไหวก็ไม่ใช่ไรหรอกค่ะ แต่จริงๆ แล้วร้านอาหารถูกๆ ก็อร่อยได้เหมือนกันค่ะขออย่างเดียวให้สะอาดและถูกหลักอนามัยเท่านั้นเป็นพอแล้วค่ะ” (น้องแพน, 2553)

- การซื้อสินค้าเพราะต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่น ๆ ในสังคม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาไม่ได้ซื้อสินค้าเพราะต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่น ๆ ในสังคม เนื่องจากมองว่า เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น บางอย่างอาจเป็นสิ่งที่เราไม่ต้องการ แต่ก็มีบ้างที่ซื้อสินค้าบางอย่างเพราะต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่น ๆ ในสังคม เช่น กระเป๋า ดังคำกล่าว

“ไม่ เราจะซื้อที่เราต้องการ เราอยากได้เราก็ซื้อ ที่ไม่อยากได้ก็ไม่ซื้อ” (น้องอัน, 2553)

“บางครั้งก็คิดนะสำหรับบางอย่าง ที่เราคิดว่ามันเหมาะสมกับเรา ก็เหมือนกับกระเป๋าอย่างเนี่ย ถ้าคิดว่าจะเอาใส่เวลาไปไหน ก็กล้าลงทุนซื้อ อืม ... ก็ซื้อมา แต่ถ้าอันไหนเหมือนกับเสื้อผ้าอย่างเนี่ย น้อยที่จะซื้อ เพราะว่ามันแค่ปกปิดร่างกายเรา เสื้อผ้าส่วนมากจะเป็นเสื้อผ้ามหาลัย ธรรมหาลัยมีทุกยี่ห้อ” (น้องบีบี, 2553)

“ไม่ มันไม่จำเป็น คนอื่นจะมีอะไรก็เรื่องของเขา เราซื้อที่เราจำเป็นต้องใช้ เราชอบพอแล้ว” (น้องปลา, 2553)

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรค่าใช้จ่ายในระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด

ค่านิยมในการเลียนแบบ

- การเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ชอบเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง เนื่องจากชอบเป็นตัวของตัวเอง และมองว่าพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดงเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำตาม ดังคำกล่าว

“ไม่อะครับ เรื่อย ๆ ตามสไตล์ตัวเองดีกว่า ยึดติดกับสไตล์ตัวเอง ดูดารา แต่งตัว ถามว่าชอบไหม ก็ชอบ แต่ให้ชอบแล้วไปเลียนแบบการแต่งตัวแบบนี้ ไม่เอา ไม่ชอบ ชอบความเป็นตัวเองมากกว่า” (น้องโย, 2553)

“ไม่เคยเลียนแบบ เพราะพวกดาราไม่เหมาะที่จะเอาเป็นเยี่ยงอย่างเป็นอย่างมาก ไม่ว่าในเรื่องสังคม เรื่องการแต่งกาย เรื่องการใช้จ่าย ที่สำคัญความประพฤติเป็นแบบเสียค่อนข้างมาก” (น้องมดตะนอย, 2553)

“No ไม่ชอบเลียนแบบใคร เพราะจะไม่เป็นตัวของตัวเอง รู้สึกเหมือนถูกพันธนาการด้วยสิ่งล่อใจ เพราะต้องทำตามคนอื่นตลอดๆ มันอึดอัด” (น้องปาน, 2553)

“ไม่มีนะค่ะ คือปกติเราก็แต่งตัวมุสลิมอยู่แล้วไง ไม่ค่อยจะมีค่านิยมในเรื่องของดาราเท่าไร” (น้องมดแดง, 2553)

“ไม่เลย รู้สึกว่าดาราเป็นคนที่ฟุ่มเฟือยใช้จ่ายไม่ค่อยจำเป็น มีหลายคนหมดเงินไปกับการแต่งตัว เครื่องสำอาง เทียว ถ้าดูตามนิตยสาร ดาราใช้ของแพง กระเป๋าใบละ 20,000 กว่าบาท ถ้าเรามาคิดกลับกัน เราใช้ของไม่แพงแต่ยังมีเงินเหลือเก็บก็จะเป็นการดี” (น้องก้อย, 2553)

- ข้อดีและข้อเสียของการเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า การเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง มีข้อดี คือ ถ้าเป็นพฤติกรรมที่ดี จะทำให้เกิดความมั่นใจในตัวเอง ข้อเสีย คือ ทำให้สิ้นเปลืองเงิน และอาจเกิดความเครียดจากการเลียนแบบเนื่องจากเลียนแบบแล้วไม่เป็นอย่างที่คิดไว้ ดังคำกล่าว

“ก็ข้อดีหรือครับ บางทีอาจทำให้ความเป็นตัวเรามั่นใจขึ้นอะไรแบบนี้ และก็ข้อเสียอาจจะบางทีไม่คุ้มอะครับกับการลงทุนที่ว่าเราไปเลียนแบบ เราใช้จ่ายในส่วนนั้นมากเกินไป มันก็ไม่ได้” (น้องโย, 2553)

“ข้อดีมีบ้าง ถ้านักแสดงคนนั้นดีจริง เช่น แต่งกายได้เหมาะสมไม่โป๊ไม่เปลือยไม่โจรจ้นเกินเหตุเกินผล เป็นลูกที่กตัญญูต่อพ่อแม่ ประพฤติดีประพฤติชอบ ข้อเสียมีเยอะ ทั้งแต่งกายไม่เหมาะสม ประพฤติคนไม่เหมาะสม ถ้านำมาเป็นแบบอย่างก็ไม่ได้” (น้องกล้วย, 2553)

“ข้อดี คือ เราได้รู้จักดูแลตัวเองให้ดูดีเสมอ แต่ถ้ามากไปมันก็มีข้อเสียตรงที่สิ้นเปลืองเงิน และอาจเกิดความเครียดได้หากสิ่งที่เราต้องการเลียนแบบไม่เป็น ไปอย่างที่เกิดไว้คือเลียนแบบแล้วไม่เหมือน หรือเลียนแบบแล้วดูแย่ลงกว่าเดิมเพราะไม่เหมาะกับบุคลิกภาพของเรา” (น้องไอ, 2553)

- สื่อมวลชนในปัจจุบันมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สื่อมวลชนในปัจจุบันมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบ เพราะสื่อเป็นตัวกลางที่นำเสนอข่าวสารต่างๆ ทั้งด้านดีและด้านไม่ดี และคนส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารทุกวันทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต เมื่อมีการเปิดรับสื่อมากขึ้นก็ก่อให้เกิดการรับรู้อันนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการเลียนแบบได้ ดังคำกล่าว

“ก็ผมว่ามีส่วนนะครับ เพราะว่า สื่อต่างๆ ที่ออกมา ก็เหมือนกับว่าเป็นการนำเสนอหรือว่าเป็นการทำให้เห็นว่า เอ้อ ดารา อยู่ยังไง ใช้ชีวิตยังไง แต่งตัวยังไง อาจจะมีอิทธิพลบ้างในส่วนนี้” (น้องโย, 2553)

“มีส่วนค่อนข้างมากและชัดเจน เพราะคนอยากดังมีเยอะเพราะดังแล้วรวยอะไรยากๆ ก็เหมือนง่ายขึ้น” (น้องกล้วย, 2553)

“มี เพราะเราเสพสื่อทุกวัน ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ เล่นอินเทอร์เน็ต แล้วตอนนี้สังคมเปิดกว้างมากขึ้น คนในสังคมมักทำอะไรที่เปิดเผยมากขึ้น ไม่เว้นแม้แต่สระที่ชอบเปิดตรงนั้น โข่วตรงนี้ รวมถึงเรื่องเพศด้วย เห็นได้จากสื่อทุกวันนี้ เมื่อเราเสพสื่อบ่อยๆ เข้า เราก็จะเกิดการรับรู้ และนำไปสู่การเลียนแบบพฤติกรรมในที่สุด ซึ่งถ้าผู้ใหญ่ได้เสพสื่อก็อาจจะแยกแยะได้ว่าดีหรือไม่ดี แต่ถ้าเป็นเด็กจะนำเป็นห่วง เพราะเค้ายังไม่มีความรู้ อาจไม่เข้าใจ คิดว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี แล้วนำมาเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีได้” (น้องปาน, 2553)

“มีมากเลย เพราะถ้าสื่อมีการออกมาเผยแพร่มาเยอะๆ คนเราก็จะเกิดการเลียนแบบ อย่าง โทรศัพท์โน้มน้าว คนที่เห็นก็อยากได้โทรศัพท์” (น้องออ, 2553)

ค่านิยมในแฟชั่น

- ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่น

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่นเกิดจากการต้องการการยอมรับจากกลุ่ม ซึ่งทำให้เกิดการสิ้นเปลืองเงินทอง เนื่องจากแฟชั่นมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างเร็ว และการใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่นบางอย่างก็เป็นสิ่งที่ไม่สมควรทำ เช่น การแต่งตัวโป้ การใช้โทรศัพท์ราคาแพง ดังคำกล่าว

“ก็สวยดี แต่ว่าคงต้องถามกลับมาที่ตัวเองก่อน ว่า เอ้อ ที่เราใช้สินค้าแฟชั่นที่ว่าดูสวย ดูหรู แต่ว่า มันเหมาะสมกับฐานะ หรือว่าสภาพสถานะของตัวเองหรือไม่” (น้องโย, 2553)

“คิดว่าเป็นสิทธิ์ของเค้า ถ้าเค้าชอบและไม่ทำให้ใครเดือดร้อนก็ไม่ว่า แต่ถ้ายังขอเงินพ่อแม่ เอามาใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเห็นจะไม่เหมาะสม และดูเป็นเรื่องไร้สาระ” (น้องปาน, 2553)

“คิดว่าสวย น่ารักดี มันก็เป็นไปตามกระแสที่เข้ามาแล้วก็ผ่านมา แต่ก็สิ้นเปลืองเงินอย่างมากเพราะว่าต้องใช้เงินซื้อสินค้าให้ทันตามกระแส” (น้องนา, 2553)

“เป็นการใช้จ่ายเกินตัว เหมือนกับใช้โทรศัพท์ ใช้ชนิดที่ว่าเวอร์ชันที่เกินความจำเป็น ปีปีก็เหมือนกันวัยรุ่นก็ยังไม่จำเป็นต้องใช้” (น้องณัฐ, 2553)

“อืม...บางอย่างก็ไม่ไหวนะ แบบแต่งตัวโป้ เกะกะแบบเนี้ย หรือว่าใช้ของแพงเกินไป มันก็สิ้นเปลืองเปล่าๆ อีกอย่างคือแบบหาเงินเองไม่ได้ก็ไม่ควรสร้างความเดือดร้อนให้กับพ่อแม่” (น้องกล้วย, 2553)

“วัยรุ่นเขาก็จะมีกลุ่มของเขา คิดว่า การใช้สินค้าตามแฟชั่นก็น่าจะเกิดจากการต้องการการยอมรับ หรือ ไม่ก็ต้องการจะเป็นที่ยกย่องในกลุ่ม บางครั้งมันก็สิ้นเปลืองนะ แต่ว่าถ้าเขามีกำลังก็ช่างเขา เพราะว่าคนที่เดือดร้อนกระเป๋าก็น่าจะเป็นผู้ปกครองของเขาเอง” (น้องวา, 2553)

- การยึดติดกับการเลือกสินค้าตามแฟชั่น

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่ยึดติดกับการเลือกสินค้าตามแฟชั่น เนื่องจากชอบเป็นตัวของตัวเอง และการใช้สินค้าตามแฟชั่นก็ทำให้สิ้นเปลืองเงินทอง โดยนักศึกษามีวิธีการในการเลือกซื้อสินค้าตามแฟชั่น คือ ดูจากยี่ห้อ ชื่อที่จำเป็น ใช้งานได้นานเหมาะสมกับตัวเอง และราคาไม่แพง ดังคำกล่าว

“ไม่ได้ยึดติดกับแฟชั่น เพราะชอบเป็นตัวของตัวเอง แฟชั่นก็ชอบนะครับ แต่ผมว่า ถ้าเราตามแฟชั่น มั่วแต่ว่าจะตามแฟชั่นอย่างเดียว อินเทรนด์นิดนึง ก็ไม่ได้ทำอะไรกันแล้ว ก็ดูแต่แฟชั่น แฟชั่น วิธีการซื้อสินค้าตามแฟชั่น ก็คิดว่า ชื่อเท่าที่จำเป็นนะครับ คือ เอาที่เราจำเป็นต้องใช้จริงๆ ถ้าไม่จำเป็นต้องใช้เราก็คือใจไว้ก่อน” (น้องโย, 2553)

“คิดว่าไม่นะ เพราะส่วนใหญ่จะเลือกซื้อของก็เลือกที่เหมาะสมและจำเป็นกับตัวเองมากกว่าที่จะเลือกตามแฟชั่น ถ้าจะซื้อของตามแฟชั่นจริงๆ ก็จะเลือกที่คิดว่าเหมาะกับตัวเองมากกว่าและต้องคิดแล้วว่าใส่ได้จริงๆ ที่สำคัญที่สุด ต้องเป็นของที่ตัวเองชอบจริงๆ” (น้องแต้ว, 2553)

“ไม่ยึดติด เพราะแฟชั่นมีขึ้นและลง ถ้ายึดติดตลอดเงินในกระเป๋าก็คงไม่พอใช้จ่าย แต่ถ้าจะซื้อของตามแฟชั่น ก็จะเลือกที่ไม่หวือหวาจนเกินไป สีอ่อนๆ แบบเรียบๆ สามารถใส่ได้นานๆ ถูกแต่ดีค่ะ” (น้องนา, 2553)

“ไม่ค่อยนะค่ะที่ แต่ว่าก็จะมีแบบแฟชั่นมุสลิมก็มีบ้าง โดยดูจากยี่ห้อ แล้วก็ดูความเหมาะสมว่า เหมาะกับเราไหม ถ้าไม่เหมาะก็ไม่ซื้ออะค่ะ (น้องมดแดง, 2553)

- การซื้อสินค้าตามแฟชั่นเพราะเห็นเพื่อนๆ มี

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่ได้ซื้อสินค้าตามแฟชั่นเพราะเห็นเพื่อนๆ มี เนื่องจาก มองว่า สินค้าตามแฟชั่นที่เพื่อนมีหรือใช้บางอย่างไม่เหมาะสมกับตัวเองและอาจเป็นสิ่งที่เราไม่ชอบ และหากจะซื้อสินค้าตามแฟชั่นจะเลือกที่ตัวเองชอบมากกว่า ดังคำกล่าว

“ก็เห็นเพื่อนมีแต่เราไม่มี เอ้อ บางครั้งก็อยากมี แต่ว่า บางทีเพื่อนมี แต่ที่เพื่อนมีเราอยากมี แต่ถามว่า ถ้าเรามีแล้ว มันใช้ประโยชน์กับเราได้มากแค่ไหน” (น้องโย, 2553)

“ไม่นะ เพราะถ้าซื้อสินค้าตามแฟชั่นจริงๆ ก็ต้องเป็นเพราะชอบ และอยากซื้อด้วยตัวเอง” (น้องนา, 2553)

“ไม่ใช่ ปกติจะเลือกซื้อเสื้อผ้าตามแบบที่ตัวเองชอบ ไม่วิ่งตามแฟชั่นและเพื่อนๆ” (น้องกล้วย, 2553)

“ไม่ เพราะไม่จำเป็นต้องตามคนอื่นจนขาดความเป็นตัวเอง” (น้องปาน, 2553)

ค่านิยมในตรายี่ห้อสินค้า

- ค่านิยมต่อการใช้สินค้าที่มีตรายี่ห้อดัง และราคาแพง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการใช้สินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อดัง และราคาแพง คือ การใช้สินค้าดังกล่าวทำให้สถานภาพของเราดูดีขึ้น ดูเป็นคนมีฐานะ ซึ่งคนที่ใช้สินค้าที่มีตรายี่ห้อดัง และราคาแพงได้ต้องเป็นคนรวย และมองว่า สินค้าที่มีตรายี่ห้อดัง ราคาแพงเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ แต่ก็มีความคิดเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อดัง และราคาแพง เพราะการใช้สินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อดัง และราคาแพงทำให้สิ้นเปลืองเงินทอง ซึ่ง

ของที่ไม่มีมีหื้อก็สามารถใช้ได้ ดังนั้น นักศึกษาจึงไม่มีการเลือกใช้สินค้าที่มีหื้อ ราคาแพง ดังคำกล่าว

“ก็คิดว่า บางครั้งอาจจะทำให้สถานภาพเราคืออะไรแบบนี้ แต่ว่าบางครั้งก็ใช้แล้ว ถึงแม้จะเป็นของราคาแพง แต่มันก็อยู่ที่การกระทำของเรามากกว่า และคิดว่าไม่จำเป็นเลยครับที่จะต้องใช้ของที่มีหื้อ ราคาแพง เพราะว่าเราอาจจะมีทางเลือกอีกเยอะแยะมากมาย คือไม่จำเป็น ก็เราพากระเป๋ารวมคาโก้ได้ ใส่หนังสือได้เหมือนกับเพื่อน ไม่จำเป็นต้องมีโลโก้ มีหูลุยส์ มีอะไรของเค้าอะ” (น้องโย, 2553)

“ไว้สาระ พวกที่ทำตัวแบบนี้เสมอๆ ก็คงเป็นพวกไฮโซมีรายได้เป็นร้อยเป็นพันล้าน ส่วนเราใช้ให้เหมาะสมตามวัย ตามฐานะ และคิดว่า ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ของที่มีหื้อ ราคาแพง เพราะมันไม่สามารถทำให้เราเป็นคนดีได้หรือเป็นคนเลวได้เพราะสินค้าหื้อต่างๆ” (น้องกล้วย, 2553)

“ก็ดูดี ดูมีฐานะ ทำให้คนที่มองดูเราเป็นคนมีรสนิยม หรืออาจรู้สึกชื่นชมอยู่ในใจ เอ้อ รายนะคนเนี่ย และคิดว่าไม่จำเป็นนะที่จะต้องใช้ของที่มีหื้อ ราคาแพง เพราะของที่ไม่มีหื้อบางอย่างก็สามารถใช้แทนกันได้เหมือนกัน” (น้องณัฐ, 2553)

“คิดว่า คนที่ใช้สินค้าประเภทนี้ต้องเป็นคนรวย แล้วก็สินค้าประเภทนั้นมีหื้อ ใครๆ ก็อยากที่จะใช้ เป็นสินค้าที่มีคุณภาพและราคาแพง ถ้ามว่าจำเป็นต้องใช้ใหม่ ก็ไม่จำเป็น เพราะว่าของดีราคาถูกและสวยงามมีเยอะแยะมากมายให้เลือกซื้อ เราไม่จำเป็นต้องเสียเงินเพื่อซื้อของราคาแพง ซึ่งส่วนมากสินค้าที่ใช้จะเลือกแบบดี ราคาไม่แพงจนเกินฐานะ และที่สำคัญกระเป๋าเงินของเราไม่ฉีกกระชุกกระชวย” (น้องนา, 2553)

“ถ้าคนที่มีเงินที่ทำงานแล้วมีกำลังที่จะซื้อได้ก็ไม่ว่าอะไร แต่ถ้าเป็นวัยรุ่นที่ยังต้องขอเงินพ่อแม่อยู่ก็ไม่เหมาะสมนะ และคิดว่าไม่จำเป็นอะที่จะต้องใช้ของที่มีหื้อ ราคาแพง เอาแค่มียุก็พอแล้ว ของถูกบางอย่างยังดูดีกว่าของแบรนด์ชะอีก” (น้องลิ, 2553)

“ก็ มันก็ไม่เหมาะสมต่อให้มันแพงอย่างเกิดว่าใช้ไม่เหมาะสม แต่สินค้าโอเคนะ มันดูดี แล้วคนที่ซื้อเขาก็คิดว่า สินค้าราคาแพงมันน่าจะทน สำหรับตัวเอง ก็ไม่ได้มีการเลือกใช้ของที่มีหื้อ ราคาแพง เพราะเรารู้สึกว่า เรายังไม่ได้ทำงานเอง คิดว่าถ้าเกิดว่าทำงานคิดว่าน่าจะต้องมี” (น้องก้อย, 2553)

- ตรายี่ห้อสินค้าเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจซื้อ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า มีบ้างที่ตรายี่ห้อสินค้าเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจซื้อ เพราะตรายี่ห้อสินค้าเป็นเครื่องช่วยการันตีว่า สินค้านั้นมีคุณภาพ และการใช้สินค้าที่มีตรายี่ห้อทำให้ดูเก๋ และบางส่วนมองว่า ตรายี่ห้อสินค้าไม่ใช่สิ่งสำคัญในการตัดสินใจซื้อ เพราะเวลาตัดสินใจซื้อของ จะดูที่ความชอบ ความเหมาะสม และกำลังทรัพย์มากกว่า ดังคำกล่าว

“บางครั้งก็ดู แต่ถามว่า ชอบไหมที่เป็นของยี่ห้อ ก็ชอบเหมือนกัน สมมติว่าเปรียบเทียบแล้วกันเป็นกระเป๋า เราซื้อของอะไรมา สมมติ ซื้อของคอนเว็คส์มา กับซื้อกระเป๋าปกติธรรมดา เวลาเราพกพา โอเค มันดูเก๋ แต่สภาพการใช้งานเหมือนกันไหม ก็เหมือนกัน ถ้าตัดสินใจเลือกซื้อก็ดูยี่ห้อ แต่ว่าให้เหมาะกับประโยชน์ที่เราจะใช้ ว่าเราจะใช้ได้มากแค่ไหน ไม่ใช่ว่าซื้อมาแล้วก็เท่านั้นแหละ ใช้ประโยชน์อะไรได้ไม่มากนัก” (น้องโย, 2553)

“คิดว่าไม่ใช่สิ่งสำคัญนะ เพราะสำหรับหนูแล้ว ถ้าตัดสินใจซื้ออะไรสักอย่าง ต้องเป็นสิ่งที่ชอบ และเหมาะกับตัวเอง และเหมาะสมกับกำลังทรัพย์ในกระเป๋า” (น้องแต้ว, 2553)

“เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าการจะใช้ของดีมันต้องมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ แล้วการที่เราซื้อของที่มีตรายี่ห้อเนี่ยก็เป็นการการันตีว่าสินค้าที่เราซื้อมาเป็นของดีมีคุณภาพ” (น้องนา, 2553)

“ถ้าเป็นของที่ราคาแพงมันก็ควรที่จะมียี่ห้อ เพราะว่ามันจะได้นำเชื่อถือ แต่ถามว่า ตรายี่ห้อหรือยี่ห้อเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจซื้อไหม สำหรับตัวเองไม่นะ เพราะจะซื้อของที่ถูกใจตัวเองมากกว่า จะไม่ได้มาคิดว่า เอ้อ มันเป็นยี่ห้ออะไร” (น้องออ, 2553)

ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด

- ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดเป็นสิ่งที่ดี ใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดทำให้เกิดความรู้สึที่ดี มีความสบายใจ และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังคำกล่าว

“ก็ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีนะครับ เพราะว่า อย่างนึงเหมือนกับเรามาเรียน แต่ว่าเราไม่ได้หาเงิน หาตั้งค์ที่ใช้จ่ายไปวันๆ เอง ก็คือทางบ้านต้องส่งมาให้ อย่างน้อยก็ได้ช่วยเหลือทางบ้านก็คือประหยัดตั้งค์ พ่อแม่ก็ได้สบายใจไปส่วนนึง” (น้องโย, 2553)

“เห็นด้วย ถ้าเราประหยัดมันก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง ไม่ว่าจะเศรษฐกิจจะเป็นยังไง แต่ถ้าเรามีเงินเก็บ หรือสามารถพึ่งตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มันก็สามารถทำให้เราฝ่าฟันวิกฤตต่างๆ ไปได้” (น้องไอ, 2553)

“ก็ดี เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของเราในปัจจุบัน มันทำให้เรารู้จักกับคำว่า พอดี และพอเพียง” (น้องนา, 2553)

“อยู่อย่างพอเพียงแหละดีที่สุด มีเงินมากก็เป็นทุกข์ กลัวเขาจะมาขโมย มีเงินน้อยก็เป็นทุกข์ ไม่มีเงินที่จะเอามาซื้อปัจจัย4” (น้องวา, 2553)

“ก็ดี แบบเราควรที่จะอยู่อย่างเรียบง่าย ชีวิตมันจะได้ไม่เครียด เหมือนกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระเจ้าอยู่หัว เอ้อ ก็ดี แต่ว่า ไม่ใช่ประหยัดจนน่าเกลียดนะ แบบพอดีๆ คือรู้จักใช้” (น้องก้อย, 2553)

- วิธีการในการประหยัดเงิน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการในการประหยัดเงิน คือ เก็บออมเงิน ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ทำบันทึกรายรับรายจ่าย และมีการวางแผนการใช้จ่าย ดังคำกล่าว

“เก็บออมไว้วันละนิดวันละหน่อย เศษตั้งค์วันละห้าบาทสิบบาทหรือว่าเป็นเหรียญ สะสมไปเรื่อยๆ ถ้าได้เยอะๆ ก็ฝากแบงค์ ไว้ที่ตัวไม่ได้เดี๋ยวจ่าย” (น้องโย, 2553)

“ก็คือ เวลาจะซื้ออะไรก็จะคิดก่อนว่าสมควรที่จะซื้อป่าว ถ้าไม่จำเป็น และไม่สมควรก็จะไม่ซื้อ” (น้องเอ, 2553)

“ใช้เงินเท่าที่จำเป็น ใช้จ่ายประจำที่ต้องจ่ายทุกเดือนก่อน แล้วมาดูว่าจะเก็บเท่าไร เหลือเท่าไรก็จ่ายเท่านั้น” (น้องปาน, 2553)

“ก็วางแผนการใช้จ่ายทุกอย่าง มีการคำนวณเงินที่ต้องใช้ในแต่ละวัน แล้วก็เก็บออมเงิน ซื่อของที่จำเป็น” (น้องนา, 2553)

“ทำบันทึกรายรับรายจ่าย เราจะได้เห็นว่า ในแต่ละเดือนมีรายการที่เราใช้จ่ายอะไรบ้าง แล้วพอเดือนต่อไปเราก็ไม่ซื้อในสิ่งที่ไม่จำเป็น” (น้องก้อย, 2553)

- ปัจจุบันการเก็บออมเงินมีความสำคัญ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจุบันการเก็บออมเงินในความคิดเห็นของนักศึกษายังคงมีความสำคัญ เนื่องจาก การออมเงิน สามารถนำมาใช้ได้เมื่อเกิดขาดสน และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า หากเก็บออมเงินไว้ ต่อไปในอนาคตจะไม่ต้องเดือดร้อนและลำบาก ดังคำกล่าว

“ก็มีความสำคัญนะ ผมว่า ถ้าเหมือนเราเก็บออมไว้ เก็บๆ ถึงวันหนึ่งเราจำเป็นต้องใช้จริงๆ เราก็สามารถเอามาใช้ได้ ถ้าเราไม่เก็บเลย วันหนึ่งเราขาดสน เราจะหาจากไหนได้ ถ้าเราไม่ออม” (น้องโย, 2553)

“สำคัญลี ถ้ามีเงินเก็บเวลาจะทำอะไรในอนาคตก็สบาย ไม่ต้องไปหาขี้มหรือ
 กู้คนอื่นเค้า” (น้องแต้ว, 2553)

“มีความสำคัญมาก เพราะการออมเงินเป็นเงินอนาคตของเรา” (น้องกล้วย, 2553)

“สำคัญ เพราะมันคือทางรอดของชีวิต ถ้าเกิดเหตุ เช่น เศรษฐกิจ โลกตกต่ำ
 การก่อการร้าย หรือภัยธรรมชาติ เราก็อุ่นใจ ไม่ต้องวิตกเพราะเรามีเงิน เราก็สามารถเอามาใช้ได้”
 (น้องปาน, 2553)

“ก็สำคัญ ก็ถ้าไม่ออมตั้งแต่ตอนนี้ อนาคต เราก็มไม่มีเงินเก็บ เพราะคงไม่มีใคร
 อยากทำงานไปตลอดชีวิตหรอก” (น้องณัฐ, 2553)

“สำคัญมาก เพราะว่าเราฝันหลายอย่าง อยากมีบ้าน อยากมีรถ อยากมีอะไร
 ถ้าเกิดเราไม่ออมตั้งแต่ตอนนี้ ภายภาคหน้าเราก็ต้องลำบาก” (น้องมดแดง, 2553)

“จำเป็นมาก เพราะถ้าเราไม่เก็บเงิน พอมีเหตุจำเป็นที่เราต้องใช้เราก็มไม่มีเงิน
 ใช้” (น้องวา, 2553)

- การใช้สิ่งของต่างๆ ที่เหลือใช้ของนักศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อมีสิ่งของที่เหลือใช้จะ
 นำไปบริจาคหรือขาย เช่น เศษกระดาษ เสื้อผ้า หนังสือ และมีบางส่วนที่เก็บไว้เพื่อนำมาใช้
 ประโยชน์ต่อไป ดังคำกล่าว

“อันไหนที่คิดว่า ขายได้ เหมือนเศษกระดาษก็เอาไปขายหรือว่าอันไหนที่
 พอจะมีประโยชน์ หรือว่าอะไรก็ได้ ก็ ให้นำไป บริจาคอะไรประมาณนี้” (น้องโย, 2553)

“ของเหลือใช้ถ้าเป็นพวกที่สามารถใช้ต่อได้ เช่น เสื้อผ้า หนังสือ ก็เอาไป
 บริจาคอะ” (น้องแต้ว, 2553)

“เก็บไว้ก่อนเพื่อไว้เวลาที่ต้องการค่อยนำมาใช้ เช่นกระดาษหน้าเดียว ก็ใช้ 2
 หน้า” (น้องนา, 2553)

“ก็เก็บไว้ เมื่อมีโอกาสก็จะนำมาใช้ต่อไป” (น้องปาน, 2553)

“บางทีก็มีบริจาคอะไรอย่างนี้ ถ้าเกิดของที่บ้านก็เอาไปให้เด็กยากจน ก็ยังมี
 อยู่ในสังคม เอาไปให้เขา” (น้องก้อย, 2553)

- แนวทางหรือวิธีการในการปรับตัวท่ามกลางสังคมบริโภคนิยม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีแนวทางหรือวิธีการในการปรับตัวท่ามกลางสังคมบริโภคนิยม โดยการไม่ตามกระแส ใช้ชีวิตในแบบที่ตัวเองเคยเป็น บริโภคเท่าที่จำเป็น และพอใจในสิ่งที่เราอยู่ เราเป็น ดังคำกล่าว

“ก็ไม่ตามกระแส แล้วก็ไม่ได้ติดกับวัตถุอะครึบ ก็คือยึดความมั่นใจในตัวเองไว้ก่อนอะไรประมาณนี้” (น้องโย, 2553)

“บอกไม่ถูกอะ ไม่รู้ตัวเองเหมือนกันว่าปรับตัวอย่างไร มันไม่มีแนวทางอะแค่ใช้ชีวิตแบบที่ตัวเองเป็น” (น้องสิ, 2553)

“ไม่เคยปรับตัวเลยเพราะใช้ชีวิตแบบเดินสายกลางมาตลอด สังคมบริโภคนิยมไม่มีผลกับการดำเนินชีวิตเลยแม้แต่น้อย” (น้องกล้วย, 2553)

“บริโภคนิยมที่จำเป็น ไม่ตามแฟชั่น ไม่ตามคนอื่น ยึดหลักความเป็นจริง และฐานะของตนเองดีกว่า” (น้องปาน, 2553)

“ก็ไม่ได้สนใจกระแสบริโภคนิยมอยู่แล้ว เราก็อยู่ของเราอย่างนี้ เป็นตัวของตัวเอง ไม่บ้าวัตถุ ไม่อยากได้ อยากมีอย่างคนอื่น” (น้องนา, 2553)

การอบรมเลี้ยงดู

- การอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน เนื่องจากนักศึกษาได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักคุณค่าของเงิน รู้จักการใช้สิ่งของให้มีคุณค่า ซื่อของเมื่อจำเป็น และจะทำอะไรก็ตามให้มีความรอบคอบ ดังคำกล่าว

“ก็มีนะครึบ ผมว่า เหมือนกับ ส่วนหนึ่งมาจากฐานะทางบ้าน ก็คือฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีเท่าไรไร แล้วก็พ่อกับแม่ทำงานหนัก แล้วก็สอนให้รู้จักคุณค่าของเงิน ถ้ามว่าสอนยังไง คุณพ่อคุณแม่พาออกไปทำงาน วันเสาร์วันอาทิตย์พาไปกรีดยาง เลยรู้ว่า กว่าจะได้สักบาทสักสตางค์เหนื่อย” (น้องโย, 2553)

“มี เพราะทุกอย่างก็ถูกสอนมาจากแม่ทั้งนั้น จะทำอะไรก็ต้องคิดให้รอบคอบ” (น้องปาน, 2553)

“มีส่วนเป็นอย่างมาก เพราะครอบครัวจะกล่อมเกลารเราให้กลายเป็นคนยังไง ตามลักษณะการเลี้ยงดู เช่น พ่อแม่ของหนูจะเน้นการใช้ของอย่างรู้คุณค่า และให้เกิดความคุ้มค่ามาก

ที่สุด จะซื้ออะไรสักอย่างก็ต่อเมื่อจำเป็นจริงๆเท่านั้น แต่ก็มิชอบบางอย่างที่ไม่จำเป็นแต่อยากได้ก็ต้องเก็บเงินซื้อเอง” (น้องมดตะนอย, 2553)

“ก็มีนะ เพราะว่าแม่เป็นคนประหยัดเงินมากถึงมากที่สุด มันทำให้เราใช้เงินอย่างประหยัดไปด้วย” (น้องนา, 2553)

“มีส่วน เพราะว่า เกษตรกรรายได้มันก็ไม่แน่นอน แม่จะชอบบอก ประหยัดด้วยนะ แยกให้มาเยอะนะ เหมือนกับกลัวว่าเราจะไม่พอ ประหยัดได้ก็จะเป็นการดีอะไรอย่างนี้ ควรจะประหยัดไว้ แล้วแม่ก็ไม่ค่อยตามเรื่องเท่าไรว่าเราเอาเงินไปใช้ทำอะไรบ้าง เหมือนแม่ก็รู้ว่าเราก็ออมอยู่แล้วไง เราไม่ไปทำอย่างอื่น” (น้องก้อย, 2553)

- วิธีการสอนการใช้เงินของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครอง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า คุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีวิธีการในการสอนการใช้จ่ายเงินให้แก่เด็กศึกษา คือ การสอนให้เรียนรู้การทำงาน สอนให้รู้จักใช้จ่ายเงินในสิ่งที่จำเป็นในสิ่งที่ควรใช้ ไม่ใช่จ่ายเกินตัวและฟุ่มเฟือย รู้จักอดออม รวมทั้งให้รู้จักการบริหารจัดการเงิน ดังคำกล่าว

“ก็พาออกไปทำงาน พาไปกรีดยาง จะได้รู้คุณค่าของเงิน แล้วถ้าใช้จ่ายมากไป ใช้จ่ายแล้วมีประโยชน์เห็นสมควร เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว หรือว่าได้ช่วยเหลือคนอื่นไม่เป็นไร คือไม่ว่า แต่ว่าเหมือนจ่ายสุรุ่ยสุร่ายแบบนี้ไม่มี” (น้องโย, 2553)

“ใช้เท่าที่มี ใช้เท่าที่จำเป็น ใช้ในสิ่งที่ควรใช้ อย่าเกินตัวและฟุ่มเฟือย จำไว้” (น้องแต้ว, 2553)

“ให้แบ่งเงินเป็น 3 กอง เก็บออม เวลาเจ็บป่วย ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน” (น้องกล้วย, 2553)

“ท่านบอกเสมอให้รู้จักอดออม ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ตัดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย รู้จักถนอมสิ่งของที่ใช้ จะได้ไม่ต้องซื้อบ่อยๆ” (น้องไอ, 2553)

“ก็ให้ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ซื้อของที่จำเป็นแล้วก็ให้หอดออมเงินไว้เพื่ออนาคตในวันข้างหน้าของเรา” (น้องนา, 2553)

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

- ลักษณะของกลุ่มเพื่อนสนิทของคุณ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะของกลุ่มเพื่อนสนิทของนักศึกษา คือ เป็นคนง่ายๆ สบายๆ สนุกสนานตามประสาของวัยรุ่น ไม่ตามแฟชั่น และคอยช่วยเหลือกันและกัน ดังคำกล่าว

“กลุ่มเพื่อนเธอ ก็เป็นพวกง่ายๆ สบายๆ ไม่ค่อยเรื่องมากอะไร คอยช่วยเหลือกันเวลามีเรื่องเดือดร้อน คุณสนุก เฮฮา ตั้งต่อง เป็นกันเองทุกคน” (น้องแก้ว, 2553)

“ไม่ตามแฟชั่นเหมือนกัน แต่ก็ไม่ได้ประหยัดจนไม่ซื้อ ไม่บริโภคะอะไรเลย ก็บริโภคเท่าที่มีกำลังทรัพย์ ทั้งตนเองและผู้อื่นไม่เดือดร้อน” (น้องปาน, 2553)

“ก็สนุกสนานเฮฮาตามประสาวัยรุ่น” (น้องเอ, 2553)

“ก็อยู่แบบเรียบง่าย ส่วนใหญ่ก็มีโน้ตบุ๊ก โทรศัพท์ก็ไม่ค่อยได้แพงมาก” (น้องก้อย, 2553)

- จำนวนของเพื่อนสนิท เหตุผลที่สนิทกัน และข้อดีของการมีเพื่อนสนิท

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า จำนวนเพื่อนสนิทของนักศึกษามีตั้งแต่สองคน แต่ไม่เกินสิบคน ส่วนใหญ่ที่สนิทกัน เพราะเรียนด้วยกัน ทำงานกลุ่มด้วยกัน และมีข้างที่เป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก โดยมองว่า การมีเพื่อนสนิทดีตรงที่มีอะไรก็สามารถช่วยเหลือกันได้ ปรึกษาและพูดคุยกันได้ ดังคำกล่าว

“แกคนครบ ก็เรียนด้วยกันทำงานกลุ่ม มีเพื่อนสนิทก็ได้ช่วยเหลือกัน เวลามมีปัญหาอะไร ก็ได้ช่วยกันแก้ปัญหา” (น้องณัฐ, 2553)

“อืม...เพื่อนสนิทจริงๆ ก็มีไม่เยอะนะสองคน ที่สนิทก็เพราะเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่ ม.1 แล้ว อยู่โรงเรียนประจำด้วยกันมา 6 ปี ผ่านเรื่องอะไรมาเยอะแยะมากมาย มีเพื่อนสนิทแล้วดียังไงเธอ อืม...ก็ดีนะ มีคนคอยช่วยเหลือ เป็นห่วงเรา เข้าใจเรา แค่นี้ก็ดีที่สุดแล้วแหละ” (น้องแก้ว, 2553)

“มีเพื่อนสนิทจริงๆ สามคน เพราะพูดคุยกันรู้เรื่องและที่สำคัญพูดคุยในหลายๆ เรื่องเข้าใจกันและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีเพื่อนสนิทดี ดีมาก มีเรื่องอะไรไม่ว่าทุกข์ สุข หรือเศร้า เพื่อนที่เรารักและสนิทสนมจะคอยเป็นกำลังใจให้ตลอด” (น้องกล้วย, 2553)

“สิ่งดีที่หาค้นสนิทกันอาจเพราะเรียบง่าย ยิ่งไงก็ได้ เรื่อยๆ ไม่ชอบแต่งตัวเวอร์ๆเหมือนกัน” (น้องปาน, 2553)

- การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินจากเพื่อน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินจากเพื่อน ซึ่งอาจจะมี การเตือนกันบ้างหากใช้จ่ายมากไป และมีบางส่วนที่ไม่ได้รับคำแนะนำการใช้เงินจากเพื่อนแต่หากแนะนำในเรื่องอื่นๆ ก็มีบ้าง และส่วนใหญ่เมื่อเพื่อนให้คำแนะนำ นักศึกษาจะเชื่อและรับฟัง ดังคำกล่าว

“ในส่วนนี้ก็ไม่มี ถ้าสมมติเพื่อนให้คำแนะนำเรื่องอื่น อย่างซื้อเสื้อ ก็มีบางครั้งที่เชื่อ แต่ถ้าจะให้สนใจจริงๆ ก็เอาตามใจตัวเองดีกว่า แต่ว่ากับเพื่อน ปรึกษาเพื่อนได้ทุกเรื่อง” (น้องณัฐ, 2553)

“ก็มีเตือนกันบ้างถ้าบางอย่างมันเกินไป และเชื่อบ้างไม่เชื่อบ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็เชื่อนะ เพราะเพื่อนคนนี้นานๆ จะเตือนกันจริงๆ ถ้าไม่หนักจริงมันไม่เตือนหรอก” (น้องแต้ว, 2553)

“ต่างคนต่างแนะนำกันให้ใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด และประหยัดอดออม ส่วนมากก็จะเข้าใจกัน และเรื่องเงินส่วนมากก็จะเป็นไปในแนวทางเดียวกันซะส่วนใหญ่” (น้องกล้วย, 2553)

“ก็ไม่มีนะ ถ้าเป็นเรื่องอื่นๆ อาจจะมีบ้าง แต่เรื่องเงินไม่ แต่หากให้คำแนะนำก็จะรับฟังไว้ เพราะไม่เสียหายอะไร ส่วนที่ดีก็เก็บไปใช้ไปปรับปรุง ที่ไม่เห็นด้วยก็เฉยไว้ไม่ได้เสีย” (น้องนา, 2553)

- กิจกรรมที่ทำกับรวมกันกับเพื่อน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาจะทำรวมกันกับเพื่อนบ่อยๆ คือ การกินข้าวด้วยกัน นั่งคุย และการไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ดังคำกล่าว

“ก็นั่งคุยตามประสาเล่นกีฬาอะไรแบบนี้ เดินห้างกันนาน ๆ ครั้ง” (น้องณัฐ, 2553)

“อืม... ไปกินข้าว เม้าท์ชาวบ้าน และไปซื้อของ” (น้องแต้ว, 2553)

“ไปเดินป่าดูนก และชมธรรมชาติป่า เขา น้ำตก ทะเล” (น้องกล้วย, 2553)

“กินข้าวด้วยกัน แล้วก็เล่นคอม” (น้องสิ, 2553)

- ความรู้สึกของนักศึกษาเมื่อเพื่อนมีสิ่งของใหม่ๆ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกเมื่อเห็นเพื่อนๆ มีสิ่งของใหม่ คือ รู้สึกเฉยๆ และมีบ้างเป็นบางครั้งก็อยากได้ ดังคำกล่าว

“ก็ไม่อะครับ เฉยๆ พอใจในสิ่งที่เรามี วันไหนที่เราอยากได้ก็ค่อยซื้อเอา วันนี้เรายังไม่อยากจะ” (น้องโย, 2553)

“ไม่นะ เพราะบางอย่างคิดว่าเราคงไม่จำเป็นต้องมีและไม่จำเป็นต้องใช้หรือกร
เรากับเค้านั้นคนละคนกัน” (น้องแต้ว, 2553)

“ก็มีบ้างเป็นบางครั้งอารมณ์อยากได้ แต่จะบอกตัวเองเสมอว่า ต้องเรียน
ให้จบก่อนมีงานทำเมื่อไหร่เราก็มีเงินที่พอจะซื้อหาได้บ้าง” (น้องกล้วย, 2553)

“ก็มีบ้างเป็นบางครั้ง คนเราก็นะกิเลสตัณหาที่มีด้วยกันทั้งนั้น มันห้ามไม่ได้”
(น้องมดตะนอย, 2553)

พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า สื่อที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษามากที่สุด คือ ทิว นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็นสินค้าและบริการต่างๆ จากร้านค้าที่องตลาด จากการแนะนำของเพื่อน ซึ่งจากการที่มีการเปิดรับสื่อต่างๆ และเห็นสินค้าและบริการต่างๆ นั้น ก็ไม่ได้ทำให้นักศึกษาจ่ายเงินเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ดังคำกล่าว

“ก็คงเป็นทิว เหมือนกับเวลาโฆษณาอะไรแบบนี้ เหมือนวิทยุ ถ้าเราฟังวิทยุแบบนี้เราไม่เห็นภาพ ว่าอ้อ รูปร่างลักษณะเป็นยังไง แต่พอเราดูทิว เราเห็นภาพ เห็นอะไรอย่างนั้นอย่างนี้พร้อมกับคำบรรยาย มันก็ทำให้ใจเราอนๆ ไปบ้าง แต่ก็มันอยู่ที่คนอีก ผมว่า สำหรับตัวเองเห็นจากทิว สินค้าบางตัวก็อยากได้เหมือนกัน” (น้องโย, 2553)

“โฆษณาทาง TV เพราะเมื่อเราดูบ่อย ก็จะซึมซับอยู่ในการรับรู้ของเรา เมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้สินค้าประเภทนั้น ก็จะเลือกซื้อี่ห่อที่เราคุ้นหูคุ้นตาก่อนซื้อี่ห่ออื่นที่เราไม่คุ้นเคย และจากการเปิดรับสื่อ ก็ไม่ทำให้จ่ายเงินมากขึ้น” (น้องปาน, 2553)

“ทิว เพราะที่เรารับรู้ทุกวัน ได้เห็นทุกวัน เวลาเราเห็นโฆษณาสินค้าใหม่ๆ เรา
ก็อยากได้้อยากมี ก็นึกนึ่ง เหมือนอย่างเราเห็นโฆษณาขนมออกใหม่ เราก็อยากกิน เราก็จะซื้อกิน
อะไรแบบเนี้ย” (น้องเอ, 2553)

“ส่วนใหญ่จะเห็นจากร้านเลย บางครั้งอาจจะได้ยินจากคำแนะนำของเพื่อน
หรืออาจมีโทรทัศน์บ้าง” (น้องแต้ว, 2553)

“เวลาไปเที่ยว เห็นสวยๆ เราก็เอามาซักชิ้นนึ่ง แต่เราก็ดูว่าราคาแพงเกินไปไหม
แล้วก็ดูความเหมาะสม” (น้องออ, 2553)

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

- วิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของนักศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน โดยการแบ่งเงินออกเป็นส่วนต่างๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าของใช้ เป็นต้น รวมทั้งจะมีการเก็บออมเงินบ้างส่วนไว้ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษานิยมการกตเงินจากธนาคารครั้งละ 100 หรือ 200 บาทดังคำกล่าว

“ก็แบ่งอะครับ แบ่งๆ ไว้ ค่าอาหารเช้า เที่ยง เย็น ก็จัดสรรไว้ อีกส่วนหนึ่ง ที่เหลือก็ คำนวณดูแล้ว ถ้าไม่มีค่ารายง รายงาน ก็เก็บออมไว้บ้างสักสองสามร้อยอะไรประมาณนี้ และก็ที่เหลือก็บางทีก็ไปสังสรรค์กับเพื่อน นิดๆ หน่อยๆ นานๆ ครั้ง” (น้องโย, 2553)

“แบ่งเป็นรายจ่ายจำเป็นที่ต้องเสียอยู่ทุกเดือนก่อน แล้วคำนวณว่าจะเก็บเท่าไร เหลือเท่าไรก็ใช้เท่านั้นให้เพียงพอ” (น้องปาน, 2553)

“ก็จัดสรรปันส่วน ค่าใช้จ่ายออกเป็นส่วนๆ อย่างเช่น ส่วนที่หนึ่งเอาไว้กินข้าว ส่วนที่สองไว้ซื้อของใช้ ส่วนที่สามซื้อของที่อยากได้ และส่วนที่สี่เก็บออม” (น้องนา, 2553)

“คือแบบ หนูจะค่อยๆ ถอนออกมาทีละ 100 บ้าง 200 บ้าง เพราะถ้ายังถอนมาก มันก็ยิ่งใช้มาก แล้วตอนนี้ ก็มีทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตัวเองอยู่ แต่ว่าเพิ่งเริ่มทำเอง” (น้องอ้อ, 2553)

- วิธีการในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการในการใช้จ่ายเงิน คือ มีการคิดก่อนการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนในการใช้จ่าย ชื่อของ โดยคำนึงถึงความจำเป็น และแบ่งเงินออกเป็นส่วนต่างๆ ดังคำกล่าว

“ชื่อของแต่ละครั้งก็คิดไว้ก่อน เพราะว่า ถ้าเหมือนกับเราไม่คิด เดินตลาดเห็นไอ้หนูก็ชอบ ไอ้นี้ก็ชอบ ชอบทั้งนั้น ถ้าเป็นไปได้อะไรไม่ซื้อ ก็จะซื้อเท่าที่จำเป็นจริงๆ ก็เหมือนกับถ้าไม่วางแผนไว้ก่อนว่าจะซื้ออะไร ไม่จำเป็นจริงๆ ก็ไม่ไป” (น้องโย, 2553)

“วิธีในการจ่ายเงิน อืม...ก็ชื่อของที่อยากได้นะ แต่บางอย่างก็ดูถึงความจำเป็นด้วยแหละ ถ้าบางอย่างไม่จำเป็นมากก็อดทนรอไปก่อนแหละกัน จนกว่าจะมีตังค์” (น้องไอ, 2553)

“แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นการเก็บออม ส่วนที่สองใช้จ่ายเวลาเจ็บป่วย (เท่านั้น) และก็ส่วนที่สามใช้จ่ายในชีวิตประจำวันทุกอย่าง” (น้องกล้วย, 2553)

“ก็วางแผนในการจ่ายเงินทุกอย่าง ทุกเรื่องที่ต้องใช้จ่ายเงินจะต้องผ่านการคิดอย่างรอบคอบแล้ว เพื่อให้การใช้เงินของเราไม่สูญเปล่า” (น้องนา, 2553)

- การวางแผนและการคิดก่อนการใช้จ่ายเงิน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีการวางแผนและคิดก่อนการใช้จ่ายเงิน โดยจะมีการวางแผนว่าจะซื้ออะไรบ้าง ต้องใช้จ่ายเงินเท่าไร สิ่งที่จะซื้อมีความจำเป็นหรือไม่ และในการซื้อจะต้องซื้อของที่มีประโยชน์และต้องคุ้มค่างบเงินที่เสียไป ดังคำกล่าว

“ก็คิดว่าซื้อสินค้าหรือจะใช้จ่ายนอกเหนือจากรายจ่ายจำเป็นที่ต้องจ่ายทุกเดือน แล้วเงินที่เอาไว้อาจจะมีเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่พอ หรือมันค่อนข้างพีคก็อาจจะตัดสินใจไม่ซื้อ” (น้องปาน, 2553)

“วางแผนคำนวณเรียบร้อยว่าวันนี้ต้องใช้เงินเท่าไร จ่ายอะไรบ้าง” (น้องนา, 2553)

“มีครับผม ก็เหมือนกับว่า เราต้องการอะไร เราก็จะวางแผนว่าจะซื้ออะไรบ้าง สมมติว่า จะซื้อของใช้ส่วนตัว เราก็ต้องวางแผนว่า ในเดือนนี้ๆ เราจะแบ่งเงินในส่วนนั้นไว้ใช้จ่ายยังไง หรือว่าอยากได้อะไรสักอย่างนึง เราก็ต้องทำยังไงให้ได้สิ่งนั้นมา” (น้องโย, 2553)

“มีการวางแผนก่อนทุกครั้งเวลาจะซื้อต้องถามตัวเอง 3 คำถาม ถ้าตอบได้ซื้อเลย แต่ถ้าตอบไม่ได้ห้ามซื้อ หนึ่งจำเป็นไหมที่จะต้องซื้อ สองจำเป็นอย่างไร และสามทำไมถึงจำเป็น” (น้องกล้วย, 2553)

“ก่อนใช้เงินต้องวางแผนก่อนว่า สิ่งที่เราจะใช้จ่ายนั้นมีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหน แล้วเงินที่เราได้แต่ละเดือน ถ้าเราได้เดือนนึง 4,000 บาท เราควรซื้อเสื้อผ้าบ่อยแค่ไหน จำเป็นรึยัง ถ้าของที่มีอยู่ก็ไม่ต้องซื้อเก็บเงินไว้ซื้อของกินที่มีประโยชน์ดีกว่า” (น้องมดตะนอย, 2553)

- ความรู้สึกของนักศึกษาต่อการใช้จ่ายเงินของตัวเอง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อการใช้จ่ายเงินของตัวเอง ดังคำกล่าว

“สำหรับตอนนี้ ตัวผมเองผมว่า ใช้จ่ายไม่มาก ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น” (น้องณัฐ, 2553)

“มีบ้างที่รู้สึกว่าเป็นหนี้ทำอะไรไม่ใช้จ่ายเยอะเกินตัว แล้วก็มานั่งคิดคำนวณ เสร็จแล้วเดือนต่อไปเราก็ลดการจ่ายเงินลงเท่ากับที่เราใช้จ่ายเกินของเดือนที่ผ่านมา” (น้องกล้วย, 2553)

“บางครั้งรู้สึกว่ายัดจนเกินไป ทำให้ไม่ค่อยมีความสุข เพราะไม่มีสิ่งของ หรือสินค้าอะไรที่เป็นรางวัลให้กับชีวิตเลย เพราะว่ามันถูกจำกัดด้วยเงิน มันมีน้อยก็ต้องใช้น้อยเป็นธรรมดา” (น้องปาน, 2553)

“ก็ดี เหมาะสมแล้วกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันนี้” (น้องเอ, 2553)

“ก็รู้สึกว่ามันดี แล้วพอเราได้ควบคุมค่าใช้จ่าย รู้สึกว่า เงินที่เราใช้ไปมันคุ้ม” (น้องมดแดง, 2553)

- วิธีการในการแก้ปัญหาเมื่อเงินที่ได้รับในหนึ่งเดือนไม่เพียงพอจ่าย

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการในการแก้ปัญหาเมื่อเงินที่ได้รับในหนึ่งเดือนไม่เพียงพอจ่าย คือ จะโทรไปขอทางบ้าน ยืมเพื่อน และหางานทำในช่วงว่างๆ หลังเลิกเรียน และวันเสาร์วันอาทิตย์ ดังคำกล่าว

“หนึ่งเดือนได้ตั้งค้มาไม่พอ ขอแม่ ไม่ยืมเพื่อน คือ ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ หรือว่าไม่จำเป็นสุดๆ แบบนี้ขอทางบ้านดีกว่า สมมติว่า ยืมเพื่อน ยืมก่อนพันนึง เดือนหน้าแม่ให้มา พอเราได้มาปั๊ป เราก็ต้องให้เขาคืนอีก ก็ทำให้เดือนที่ได้ถัดมา มันก็ใช้จ่ายไม่พอ ถ้าบางทีเหมือนกับว่า เอ้อ ยืมเพื่อน แล้วเรลืมปั๊ป ความเป็นเพื่อนก็อาจจะเสียเพราะเงิน ผมไม่ชอบอะครับ” (น้องโย, 2553)

“ขอแม่เพิ่มอะ แบบว่าเบิกเอาเงินเดือนต่อไปมาใช้ก่อน ได้รีเปล่าอะคุณแม่” (น้องแต้ว, 2553)

“หางานทำในช่วงว่างๆ เช่น หลังเลิกเรียน และวันเสาร์วันอาทิตย์” (น้องกล้วย, 2553)

“ก็ยืมเพื่อน เพราะว่าเพื่อนเป็นคนที่อยู่ใกล้ชิดที่สุดของเราเมื่อมาเรียน” (น้องลิ, 2553)

“ก็จะโทรไปบอกที่บ้านให้ที่บ้าน โอนมา แต่เรารู้สึกว่า เราเกรงใจ ทั้งที่จริงๆ แล้ว เรากำลังอยู่ในวัยเรียนแล้วเขาก็ต้องให้เราอยู่แล้ว เรารู้ว่า บางทีที่บ้านเราก็ลำบาก ส่วนยืมเพื่อนก็ยืม แต่เรายืมไม่มาก ยืมประมาณสองสามร้อย ตั้งค้มาปั๊ป จะคืนให้เลย” (น้องก้อย, 2553)

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม

- ความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมไม่ค่อยมีความสำคัญ แต่มีบางส่วนมองว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีความสำคัญ เนื่องจากเราอาศัยอยู่ในสังคม แต่การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมนั้นหากบ่อยเกินไปก็เป็นการเพิ่มภาระทางการเงินให้กับนักศึกษา ดังคำกล่าว

“การเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างมันก็ไม่สำคัญนะ แต่เราก็ควรจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมบ้าง ไม่ใช่ว่าไม่มีเลย และการเข้าร่วมกิจกรรมก็อาจมีบ้างที่ต้องใช้เงิน แต่ก็ไม่ถึงกับว่าจะเพิ่มภาระอะ ไรมากมาย แค่มียเงินเหลือใช้ส่วนตัวน้อยหน่อย” (น้องแต้ว, 2553)

“ไม่มีความสำคัญสักเท่าไร” ถ้าเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์ก็แค่ 20 - 30 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นเอง ถ้ามีกิจกรรมบ่อยเกินไปจะเป็นการเพิ่มภาระทางการเงินแบบรู้ตัว” (น้องกล้วย, 2553)

“ก็ถ้าเรามีความพร้อมในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ คือ ไม่ลำบาก ไม่เป็นหนี้ เราก็ร่วมได้ แต่ว่า ถ้าเรายังมีภาระอื่น ชักหน้าไม่ถึงหลังก็ไม่ควรรวมเพราะอาจร่วมกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ และตนเองก็อาจจะเดือดร้อนก็ได้” (น้องปาน, 2553)

“ก็ไม่สำคัญเท่าไรนะ เพราะว่าไม่ค่อยได้ทำกิจกรรมอะไรมากนัก แล้วการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมก็ไม่ได้เพิ่มภาระทางการเงินให้กับเรา” (น้องเอ, 2553)

“ก็มี เพราะว่าเราอยู่ในสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระให้ นะ ไม่เกี่ยวเลยอะ บางที่เราไปเราก็ทำบุญเล็กน้อย อย่างเช่นชมรม เราก็สบายใจตรงนั้น” (น้องมดแดง, 2553)

- วิธีการในการเลือกซื้อของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีวิธีการในการเลือกซื้อของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ ด้วยการพิจารณาในเรื่องของราคา คุณภาพ และความเหมาะสม ดังคำกล่าว

“เลือกของที่สวยๆ เลือกตามใจเรา คิดว่าเราชอบแล้วก็คนอื่นชอบด้วย ราคาที่ย่อมเยาว่าเป็นกันเอง” (น้องมดตะนอย, 2553)

“อืม...ซื้อของที่เหมาะกะคนที่เราจะให้ และเหมาะกับโอกาส” (น้องแก้ว, 2553)

“สวยงาม ประหยัด และราคาไม่แพงจนเกินไป” (น้องสี, 2553)

“อะไรก็ได้ที่เหมาะสมกับคนที่เราจะให้ แล้วคำนึงถึงความชอบของเขา และเราเองก็ชอบแล้วราคาเหมาะสม มีเงินซื้อได้และไม่เดือดร้อน” (น้องปาน, 2553)

“เลือกของขวัญที่เหมาะสมกับคนที่เราจะมอบให้ แล้วก็ดูเรื่องของราคาด้วย” (น้องนา, 2553)

“ไม่ค่อยนะอะ เพราะว่ามุสลิมไม่ค่อยมีวันสำคัญเท่าไรไร ถ้าวันเกิดเพื่อน ก็ดู บางทีเราก็คุมว่า ไม่เกินสองร้อยบาท ถ้าเกินกว่านั้น เราก็ต้องหุ้กับเพื่อน” (น้องมดแดง, 2553)

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ

- การเที่ยวสถานบันเทิง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาไม่เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง แต่อาจจะมีบ้างที่ไปนั่งร้านน้ำชา โดยมีความรู้สึก ว่า สถานบันเทิงเป็นสถานที่ช่วยคลายเครียดได้ ทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย แต่มีบางส่วนที่คิดว่า สถานบันเทิงเป็นสถานที่ที่ไม่ดี น่ากลัว และการไปเที่ยวสถานบันเทิงก็ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ การเรียน และครอบครัว ดังคำกล่าว

“สถานบันเทิงไม่เคยไปเลยครับ ตั้งแต่มาเรียน ก็ถ้าไปก็ไปนั่งแถวร้านน้ำชา ความรู้สึกที่มีต่อสถานบันเทิง ก็คิดว่า มองในแง่หนึ่งมันก็น่าสนุก ก็ดีนะครับผมว่า ได้คลายเครียดบ้าง ได้ผ่อนคลาย แต่ถ้ามองอีกด้าน ถ้าไปบ่อยเกินไปก็ไม่ไหว ผลกระทบของการไปเที่ยวสถานบันเทิง ก็หนึ่งนะครับ หนึ่ง กลิ่นบุหรี่ กลิ่นเหล้าอะไรแบบนี้ ก็มี แฉ่นอน ชัวร์อยู่แล้ว และก็หลายคนก็รู้ เอ้อ ควันบุรีเข้าไปในตัวเราแล้วเกิดโรซัน ก็มีผลต่อสุขภาพแน่นอน” (น้องโย, 2553)

“ไม่เคยเที่ยวสถานบันเทิง เพราะว่าไม่ชอบ มันดูไม่ดี เพราะมีแต่คนไม่เรียบร้อย เกะกะเกร รู้สึกมันน่ากลัว ไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย แล้วการเที่ยวสถานบันเทิงก็กระทบต่อสุขภาพ สิ้นเปลืองเงิน ไม่มีเวลาให้พ่อแม่ที่รออยู่ที่บ้าน” (น้องนา, 2553)

“ส่วนมากสถานบันเทิงกลางคืนไม่เคยไปเที่ยวเลย เพราะรู้ว่าตัวเองยังเป็นนักศึกษาอยู่ มีเงินแค่ใช้จ่ายเป็นเดือนๆ ที่สำคัญสงสารพ่อกับแม่ที่หาเงินมาด้วยความยากลำบาก ความรู้สึกที่มีต่อสถานบันเทิง ก็เป็นสถานที่พักผ่อนอย่างหนึ่ง เป็นที่ที่รวมสิ่งดีและไม่ดีไว้ด้วยกัน” (น้องก้อย, 2553)

การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม

- ความแตกต่างของการใช้สินค้าแบรนด์เนมกับสินค้าทั่วไป

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สินค้าแบรนด์เนมกับสินค้าทั่วไปนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องของราคา คุณภาพ แต่ไม่ได้แตกต่างในเรื่องของการใช้งาน ดังคำกล่าว

“ก็มีความแตกต่างผมว่า แตกต่างตรงไหน บางทีอาจจะแตกต่างที่คุณภาพนิดนึง ในความคิด คิดว่าสินค้าแบรนด์เนมดีกว่าอยู่แล้ว ชัวร์ ทุกคนคิด สินค้าแบรนด์เนมก็คงดี มีคุณภาพ” (น้องโย, 2553)

“ไม่แตกต่างเลย สำหรับจิตใจ จะแตกต่างแค่มือถือ ไม่ใช่สาระสำคัญ ใช้ของที่ไม่ใช่แบรนด์เนมสบายใจสบายกระเป๋า” (น้องกล้วย, 2553)

“สำหรับบางคนก็ต่าง เพราะเขามีอำนาจซื้อ และเขาก็เห็นว่ามันมีคุณภาพแถมยังดูดี เขาก็ซื้อได้ แต่สำหรับบางคนไม่ได้คำนึงถึงความดูดี เอาที่ประโยชน์ใช้สอย ก็เห็นว่ามันไม่แตกต่าง” (น้องปาน, 2553)

“ก็ไม่แตกต่างนะ เพราะว่ามันก็ใช้เหมือนกัน เพียงแต่สินค้าทั่วไปอาจจะเป็นที่ราคาถูกกว่าสินค้าแบรนด์เนมแค่นั้นเอง แล้วอาจจะไม่มียี่ห้อเหมือนกับของแบรนด์เนม” (น้องมดตะนอย, 2553)

- การไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพง

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า การไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพงสำหรับนักศึกษานั้น ไม่มีความจำเป็น เพราะจะเน้นที่ความสะดวกและรสชาติของอาหารมากกว่า แต่มีบางส่วนที่มองว่า บางครั้งเราก็ควรให้รางวัลกับตัวเองด้วยการไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพงบาง ดังคำกล่าว

“คิดว่าไม่จำเป็น เพราะว่า เรากินเพื่ออยู่ไม่ใช่ออยู่เพื่อกิน ก็คือ เรากิน ถ้าบางครั้งเราอยากลอง เหมือนสักสองสามเดือน ไปสักครั้งนึงก็โอเค กินที่ไหนก็อิมเหมือนกันแบบนี้ดีกว่า” (น้องณัฐ, 2553)

“ไม่นะ กินที่ไหนก็เหมือนกัน มันอยู่ที่รสชาติอาหารมากกว่าราคา หรือว่าสถานที่นะ” (น้องไอ, 2553)

“ไม่จำเป็น เพราะทานมาแล้วก็อิมแล้ว” (น้องเอ, 2553)

“ไม่ เพราะที่สะดวกและถูกก็มีแล้วแต่เราจะเลือก” (น้องสิ, 2553)

“ก็ไม่นะ เพราะว่าอาหารที่ราคาไม่แพงก็อร่อยแล้ว ถ้าเรารู้จักเลือกซื้อกิน” (น้องนา, 2553)

“แล้วแต่คน แต่สำหรับหนูไม่จำเป็น ชอบกินข้าวอยู่ที่บ้านมากกว่า” (น้องออ, 2553)

“ก็บางครั้งนะค่ะ บางครั้งเราก็ต้องให้รางวัลกับตัวเองบ้าง อย่างเช่นเวลาสอบอะไรอย่างนี้ เราก็ต้องไปหาอะไรกิน เพื่อตัวเอง เพื่อเพื่อนอะไรแบบนี้” (น้องมดแดง, 2553)

“ข้อนี้ผมดูที่คุณภาพของอาหารนะบางครั้ง जानละ30 – 40 บาทแต่รสไม่ได้เรื่องเลยมันก็แพง แต่ส่วนตัวแล้วปกติก็จะทานร้านที่ราคามาตรฐานแต่เลือกร้านที่เคยทานแล้วรสชาติอาหารอร่อยถูกปาก สะอาด บริการดี แต่บางร้านแพงเกินความเป็นจริงก็ไม่ทาน” (น้องวา, 2553)

- การซื้อสินค้าเพราะต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่นในสังคม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า การซื้อสินค้าของนักศึกษานั้น ไม่ได้ซื้อเพราะต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่นในสังคม เนื่องจาก นักศึกษามีความพอใจในสิ่งที่ตัวเองมี ดังคำกล่าว

“ไม่เลยครับ ก็เราพอใจของเราที่พอ พอใจในสิ่งที่มี” (น้องโย, 2553)

“ไม่ ก็คนอื่นในสังคมก็คล้ายๆ กันเนี่ยแหละ แล้วตัวเราเป็นอย่างนี้ทำไมจะต้องไปเหมือนคนอื่นด้วย พอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นเถอะ” (น้องแต้ว, 2553)

“ไม่เคยคิดเลยว่าใช้ของดีมีชื่อจะทำให้มีหน้ามีตา และสวยขึ้น และหาะได้” (น้องกล้วย, 2553)

“ไม่ทราบเหมือนกัน เพราะจริงๆก็ไม่ได้สนใจคนอื่นว่าเขาคิดยังไงกับของที่เราใช้ ให้เรามั่นใจก็พอแล้ว” (น้องปาน, 2553)

“ไม่ เพราะว่าเรามีความเป็นตัวของตัวเอง มันไม่จำเป็นที่เราจะเสียเงินเพื่อให้มีหน้ามีตาทัดเทียมกับคนอื่น” (น้องนา, 2553)

“ก็ไม่นะคะ ถ้าแต่ก่อนก็เคยคิดแบบนั้นนะค่ะ แล้วก็ซื้อ โทรศัพท์โนเกียเอ็นเจ็ดสามมา แล้วก็หาย ใช้ไม่ถึงปี เพื่อนขโมยไป เราก็เสียความรู้สึก แล้วก็รู้สึกว่ เราไม่จำเป็นต้องมีเหมือนคนอื่น มันก็เหมือนกับว่า ยังมีของแบบนั้น รู้สึกว่าไม่ปลอดภัยเท่าไร ลืมอะไรนี้ไม่ได้เลย” (น้องมดแดง, 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์

จากผลการสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้างเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของ นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จาก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด สามารถสรุป ได้ดังนี้

ค่านิยมในการเลียนแบบ

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนน เฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่ชอบเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง เนื่องจากชอบเป็นตัวของตัวเอง แต่มีนักศึกษาบางส่วนในกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดมีการ เลียนแบบ โดยจะเลียนแบบในเรื่องของการแต่งตัว ซึ่งนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม มองว่า สื่อมวลชนใน ปัจจุบันนั้นมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ เนื่องจากสื่อในปัจจุบันเปิดกว้างขึ้น และคน ส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารทุกวันทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต เมื่อมีการเปิดรับสื่อมากขึ้น ก็ก่อให้เกิดการรับรู้อันนำไปสู่พฤติกรรมการเลียนแบบได้

ค่านิยมในแฟชั่น

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนน เฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อการใช้สินค้าตามแฟชั่นของ วัยรุ่น คือ มองว่าการใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เช่น การแต่งตัวโป้ การ ใช้โทรศัพท์ราคาแพง การใช้สินค้าตามแฟชั่นทำให้เกิดการสิ้นเปลืองเงินทอง แต่มีบางส่วนในกลุ่ม ผู้ที่มีคะแนนสูงสุดที่มองว่า การตามแฟชั่นก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ควรมีการคำนึงถึงฐานะทาง เศรษฐกิจของตัวเองด้วย อย่างไรก็ตาม พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่ยึดติดกับการเลือกสินค้าตาม แฟชั่น โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากชอบเป็นตัวของตัวเองและการใช้สินค้าตามแฟชั่นก็ทำให้ สิ้นเปลืองเงินทอง

ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้า

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องใช้สินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อดัง และราคาแพง เนื่องจากมองว่า เป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง ไม่ใช่สิ่งสำคัญของชีวิต แต่มีนักศึกษาบางส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงสุดที่มีการเลือกใช้สินค้าที่มียี่ห้อ ราคาแพง เช่น เสื้อผ้า นาฬิกา กระเป๋า โดยจะพิจารณาถึงราคา สภาพการใช้งาน อายุการใช้งาน ความคุ้มค่าที่ได้รับ และคุณภาพ

ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า การใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดทำให้ชีวิตมีความสุข ไม่เครียด มีความสบายใจ การใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจะมีวิธีการในการประหยัดเงิน คือ เก็บออมในกระปุก ฝากธนาคาร วางแผนก่อนการใช้จ่ายเงิน และทำบัญชีบันทึกรายรับรายจ่าย นอกจากนี้ นักศึกษาทั้งสองกลุ่มยังคงเห็นความสำคัญของการออมเงิน เนื่องจาก นักศึกษาคำนึงถึงชีวิตต่อไปในอนาคตของตัวเอง ความสบายที่จะได้รับในอนาคต และมองว่า การออมเงินนั้นสามารถนำมาใช้ได้เมื่อเกิดขัดสนได้

การอบรมเลี้ยงดู

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน เพราะคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้การสั่งสอนอย่างไร เด็กก็จะเป็นอย่างนั้น โดยมีวิธีการในการสอนการใช้จ่ายเงินให้แก่ นักศึกษา คือ ให้อำนาจบริหารเงินด้วยตัวเอง สอนให้รู้จักการประหยัดเงิน ซื่อของที่มีประโยชน์และมีคุณภาพ และสอนให้รู้จักการเก็บออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น นอกจากนี้ในส่วนของนักศึกษาในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนต่ำที่สุดได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักคุณค่าของเงินด้วยการให้เรียนรู้การทำงาน

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า ลักษณะของกลุ่มเพื่อนสนิทของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม คือ มี

ลักษณะอุปนิสัยคล้ายคลึงกับตัวเอง ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ๆ และมีอะไรจะคอยช่วยเหลือกัน จำนวนเพื่อนสนิทของนักศึกษามีประมาณ 4 - 8 คน ส่วนใหญ่ที่สนิทกัน เพราะเรียนด้วยกัน ทำงานกลุ่มด้วยกัน เคยพักอาศัยอยู่ด้วยกัน โดยมองว่า การมีเพื่อนสนิทตรงที่มีอะไรก็สามารถช่วยเหลือกันได้ ปรึกษาและพูดคุยกันได้ กิจกรรมที่ทำร่วมกันบ่อยๆ คือ การกินข้าวด้วยกัน การนั่งคุย และการไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ

พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมกรใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า สื่อที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม คือ ทีวี อินเทอร์เน็ต คำบอกกล่าวของเพื่อน นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็นสินค้าและบริการต่างๆ จากร้าน การไปเดินเที่ยว จากการแนะนำของเพื่อน ซึ่งจากการที่มีการเปิดรับสื่อต่างๆ และเห็นสินค้าและบริการต่างๆ นั้น ไม่ได้ทำให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจ่ายเงินเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

พฤติกรรมกรใช้จ่ายเงิน

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมกรใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีวิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน โดยการทำบัญชี มีการแบ่งเงินไว้เป็นสัดส่วนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ วิธีการในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม คือ จะใช้จ่ายอย่างประหยัด แล้วจะพิจารณาเลือกสินค้าโดยจะคำนึงถึงการใช้งาน ความคุ้มค่า และความจำเป็นของตัวเอง รวมทั้งจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าในการไปซื้อของ แต่มีบางส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงสุด ที่อาจจะมีส่วนที่เมื่อเจอสินค้าที่ดูใจก็จะตัดสินใจซื้อโดยทันทีแต่ทั้งนี้ นักศึกษาก็มีการคิดก่อนซื้อว่า สินค้าที่จะซื้อนั้นเป็นอย่างไร และนอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจะมีวิธีในการแก้ปัญหาเมื่อเงินที่ได้รับในหนึ่งเดือนไม่เพียงพอกับรายจ่าย คือ จะโทรไปขอทางบ้าน อด และยืมเพื่อน ขณะที่บางส่วนในกลุ่มของผู้ที่มีคะแนนต่ำที่สุด ที่จะมีวิธีในการแก้ปัญหาคือ หางานทำในช่วงว่างๆ หลังเลิกเรียน และวันเสาร์วันอาทิตย์

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมกรใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีความสำคัญ เนื่องจากนักศึกษามองว่า การอยู่ในสังคมเราต้องอยู่กับคนอื่น ต้องมี

ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมจะทำให้เราได้เรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมนั้นไม่ถือเป็นการเพิ่มภาระทางการเงินให้กับตัวนักศึกษา แต่หากบ่ยเกิน ไปถึงเป็นการเพิ่มภาระทางการเงินให้กับนักศึกษา และพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจะมีวิธีการในการเลือกซื้อของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ ด้วยการพิจารณาในเรื่องของราคา คุณภาพ และความเหมาะสม ใช้งานได้นาน

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ (สถานบันเทิง)

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงที่สุดไปเที่ยวตามสถานบันเทิง แต่ส่วนมากจะไปไม่บ่อยนัก โดยมีเพื่อน รุ่นพี่ชวนไป และเสียค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งไม่เกิน 500 บาท ในส่วนของนักศึกษากลุ่มผู้ที่มีคะแนนต่ำที่สุดนั้น ไม่เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง และนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมองว่า การเที่ยวสถานบันเทิงส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและการเรียน และครอบครัว

การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่า สินค้าแบรนด์เนมกับสินค้าทั่วไปนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องของราคาและคุณภาพ แต่ไม่ได้แตกต่างในเรื่องของการใช้งาน การไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพงสำหรับนักศึกษาทั้งสองกลุ่มนั้นไม่มีความจำเป็น เพราะนักศึกษาจะเลือกรับประทานอาหารที่มีรสชาติอร่อย ถูกปาก และเน้นในเรื่องของความสะอาดมากกว่า แต่ก็มีบางส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงที่สุดและต่ำที่สุด ที่มีความคิดเห็นว่า ในบางครั้ง เราก็ควรให้รางวัลกับตัวเองบ้างในโอกาสต่างๆ ด้วยการไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่แพง นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้ซื้อสินค้าเพราะต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่น ๆ ในสังคม เนื่องจากมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น มีความพอใจในสิ่งที่ตัวเองมี แต่มีบางส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงที่สุด ที่จะมีบ้างที่ซื้อสินค้าบางอย่างเพราะต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่น ๆ ในสังคม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ รายละเอียดได้กล่าวเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 คณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งผู้กู้รายเก่าและใหม่ ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 4,059 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 คณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งผู้กู้รายเก่าและใหม่ ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 4,059 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน และได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน ซึ่งจากการตรวจสอบแบบสอบถามพบว่า มีความสมบูรณ์จำนวน 371 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.75 ดังนั้นจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 371 คนในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจึงแบ่งออกตามลักษณะการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ดังนี้ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามด้านทัศนคติ แบบสอบถามด้านค่านิยม แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน แบบสอบถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ทั้งหมดมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยอธิบายและเสริมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุดของแต่ละคณะ ซึ่งประเด็นในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างประกอบด้วยประเด็นทัศนคติในการใช้จ่าย ค่านิยมในด้านต่างๆ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การเปิดรับสื่อ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางด้านนันทนาการ และการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (ซึ่งมิได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน และนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค หาค่า α -coefficient (ประคอง กรรณสูตร, 2542: 45) ซึ่งแบบสอบถามด้านทัศนคติ แบบสอบถามด้านค่านิยม แบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดู และแบบสอบถามด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน มีค่า α -coefficient เท่ากับ .702, .777, .718, .798 ตามลำดับ

ส่วนเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดย

1. การหาค่าความตรง (validity)

การหาค่าความตรงของแบบสัมภาษณ์ ได้นำแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) หลังจากผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งการหาความตรงของแบบสัมภาษณ์จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. การนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลอง (try out)

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลองกับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 2 คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 1 คน และระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด 1 คน (กลุ่มตัวอย่างจากการทดลองแบบสอบถามเชิงปริมาณ) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือและตัวผู้วิจัย ซึ่งผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่ามา try out นั้นจะได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ วิธีการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์ค่านิยม ทิศนคติ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมกรมการใช้จ่ายเงิน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรมการใช้จ่ายเงิน โดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) (นิสา ชูโต, 2545)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถจำแนกผลการศึกษาออกเป็นประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 371 คน พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายจำนวน 176 คนและเพศหญิง 195 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 และ 52.6 ตามลำดับ มีอายุ 21 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.0 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.9 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 23.5 โดยมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 2.50 - 3.00 คิดเป็นร้อยละ 50.1 นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 97.0 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อ

เดือนของนักศึกษาอยู่ในระหว่าง 3,001 - 6,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 66.8 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในหอพักในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.7 สำหรับอาชีพของบิดาและมารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 38.5 และ 34.8 ตามลำดับ โดยมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.3 สถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 81.1 นักศึกษามีจำนวนพี่น้องในครอบครัว 3 - 4 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.6 และพบว่า ผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ บิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 81.1

เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านจิตวิทยา พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.96$) และมีค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณาค่านิยมแต่ละแบบ พบว่า นักศึกษามีค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัดอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.97$) ค่านิยมในการเลียนแบบ ($\bar{X} = 2.68$) ค่านิยมในแฟชั่น ($\bar{X} = 2.52$) อยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้าอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.38$)

สำหรับปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า นักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) ขณะที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.31$) ส่วนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) ขณะที่การเปิดรับสื่ออยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.52$)

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 371 คน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษามากที่สุด ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมา คือ การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม ($\bar{X} = 2.83$) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.73$) การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม ($\bar{X} = 2.59$) โดยทั้ง 4 ด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.77$) ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

ผลจากการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ แบบวิธี stepwise พบว่า มี 6 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ค่านิยมในแฟชั่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน คณะที่เรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด โดยสามารถร่วมกัน

พยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ร้อยละ 32.1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินมากที่สุด ($\beta = .314$) รองลงมา คือ ค่านิยมในแฟชั่น ($\beta = .184$) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ($\beta = .163$) ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด ($\beta = -.162$) คณะที่เรียน ($\beta = .159$) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ($\beta = .123$)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากผลการสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้างเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและต่ำที่สุด พบว่า

ค่านิยมในการเลียนแบบ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่ชอบเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดง เนื่องจากชอบเป็นตัวของตัวเอง แต่มีนักศึกษาบางส่วนในกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดมีการเลียนแบบ โดยจะเลียนแบบในเรื่องของการแต่งตัว

ค่านิยมในแฟชั่น

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่ยึดติดกับการเลือกสินค้าตามแฟชั่น โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากชอบเป็นตัวของตัวเองและการใช้สินค้าตามแฟชั่นก็ทำให้สิ้นเปลืองเงินทอง แต่มีนักศึกษาบางส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงสุดที่มีการเลือกสินค้าตามแฟชั่นบ้าง แต่ก็พิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์ของการใช้งาน

ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้า

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่อการใช้สินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อ และราคาแพง คือ ไม่จำเป็นต้องใช้สินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อ และราคาแพง เนื่องจากมองว่าเป็นการสิ้นเปลืองเงินทอง ไม่ใช่สิ่งสำคัญของชีวิต แต่มีนักศึกษาบางส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงสุดที่มีการเลือกใช้สินค้าที่มียี่ห้อ ราคาแพง เช่น เสื้อผ้า นาฬิกา กระเป๋า โดยจะพิจารณาถึงราคา สภาพการใช้งาน อายุการใช้งาน ความคุ้มค่าที่ได้รับ และคุณภาพ

ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่าการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดทำให้ชีวิตมีความสุข ไม่เครียด มีความสบายใจ และการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดเหมาะกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

การอบรมเลี้ยงดู

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงิน เพราะคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้การสั่งสอนอย่างไร เด็กก็จะเป็นอย่างนั้น โดยมีวิธีการในการสอนการใช้จ่ายเงิน คือ ให้อำนาจบริหารเงินด้วยตัวเอง สอนให้อำนาจการประหยัดเงิน ซื่อของที่มีประโยชน์ และมีคุณภาพ และสอนให้อำนาจการเก็บออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น นอกจากนี้ในส่วนของนักศึกษาในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนต่ำที่สุดได้รับการอบรมสั่งสอนให้อำนาจคุณค่าของเงินด้วยการให้เรียนรู้การทำงาน

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะของกลุ่มเพื่อนสนิทของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มคือ มีลักษณะอุปนิสัยคล้ายคลึงกับตัวเอง ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ๆ และมีอะไรจะคอยช่วยเหลือกัน จำนวนเพื่อนสนิทของนักศึกษามีประมาณ 4 – 8 คน ส่วนใหญ่ที่สนิทกัน เพราะเรียนด้วยกัน ทำงานกลุ่มด้วยกัน เคยพักอาศัยอยู่ด้วยกัน โดยมองว่า การมีเพื่อนสนิทดีตรงที่มีอะไรก็สามารถช่วยเหลือกันได้ ปรึกษาและพูดคุยกันได้ กิจกรรมที่ทำร่วมกันบ่อยๆ คือ การกินข้าวด้วยกัน การนั่งคุย และการไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า สื่อที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม คือ ทีวี อินเทอร์เน็ต คำบอกกล่าวของเพื่อน นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็นสินค้าและบริการต่างๆ จากร้าน การไปเดินเที่ยว จากการแนะนำของเพื่อน ซึ่งจากการที่มีการเปิดรับสื่อต่างๆ และเห็นสินค้าและบริการต่างๆ นั้น ไม่ได้ทำให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจ่ายเงินเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีวิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน โดยการทำบัญชี มีการแบ่งเงินไว้เป็นสัดส่วนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ วิธีการในการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม คือ จะใช้จ่ายอย่างประหยัด คำนึงถึงการใช้งาน ความคุ้มค่า และความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง รวมทั้งจะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าในการไปซื้อของ แต่มีบางส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงที่สุด ที่อาจจะมึบ้างที่เมื่อเจอสินค้าที่ถูกใจก็จะตัดสินใจซื้อโดยทันที แต่ทั้งนี้ นักศึกษาก็มีการคิดก่อนซื้อว่า สินค้าที่จะซื้อนั้นเป็นอย่างไร

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีความสำคัญ เนื่องจากนักศึกษามองว่าการอยู่ในสังคมเราต้องอยู่กับคนอื่น ต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมจะทำให้เราได้เรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมนั้นไม่ถือเป็นการเพิ่มภาระทางการเงินให้กับตัวนักศึกษา แต่หากบ่อยเกินไปก็เป็นการเพิ่มภาระทางการเงินให้กับนักศึกษา

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงที่สุดไปเที่ยวตามสถานบันเทิง แต่ส่วนมากจะไปไม่บ่อยนัก โดยมีเพื่อน รุ่นพี่ชวนไป และเสียค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งไม่เกิน 500 บาท ในส่วนของนักศึกษากลุ่มผู้ที่มีคะแนนต่ำที่สุดนั้น ไม่เคยไปเที่ยวสถานบันเทิง และนักศึกษทั้งสองกลุ่มมองว่าการเที่ยวสถานบันเทิงส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและการเรียนและครอบครัว

การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นว่างานอดิเรกกับสินค้าทั่วไปนั้นมีความแตกต่างกันในเรื่องของราคาและคุณภาพ แต่ไม่ได้แตกต่างในเรื่องของการใช้งาน การไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพงสำหรับนักศึกษาทั้งสองกลุ่มนั้นไม่มีความจำเป็น เพราะนักศึกษามองว่าเลือกรับประทานอาหารที่มีรสชาติอร่อย ถูกปาก และเน้นในเรื่องของความสะอาดมากกว่า แต่ก็มีส่วนในกลุ่มผู้ที่มีคะแนนสูงที่สุดและต่ำที่สุด ที่มีความคิดเห็นว่างานอดิเรกก็ควรให้รางวัลกับตัวเองบ้างในโอกาสต่างๆ ด้วยการไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่แพง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษามากที่สุด โดยมีการใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับปานกลาง โดยเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ในการศึกษามากที่สุด ตามด้วยค่าจัดทำรายงาน และค่าถ่ายเอกสาร สอดคล้องกับการศึกษาของชัยวุฒิ รื่นเริง (2548) และนัคพลพิชัย คุลย์เกรี (2549) พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามากที่สุด โดยนักศึกษากลับจะจัดสรรค่าใช้จ่ายโดยคำนึงถึงการศึกษาเป็นสำคัญ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่จัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยได้กู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ในการครองชีพระหว่างการศึกษา (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2552)

รองลงมา คือ การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม มีการใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งในกิจกรรมดังกล่าวต้องมีค่าใช้จ่าย เช่น กิจกรรมรับน้อง ปัจฉิมนิเทศ กิจกรรมชมรม เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของสูงษ์ พิมพิสมณ์ (2547) พบว่า นักศึกษาใช้จ่ายเป็นค่ากิจกรรมชมรมมากที่สุด เนื่องมาจากความต้องการในการแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมตามอย่างแบบเพื่อนหรือกิจกรรมที่ทำเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาชื่นชอบ และกิจกรรมเหล่านั้นก็ให้ประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่สะท้อนถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม ดังตัวอย่างคำพูดของน้องยา (2553) ที่ว่า “...การทำกิจกรรม ทำให้รู้อะไรหลายๆ อย่าง สอนให้เราเรียนรู้ทุกอย่าง อย่าง และคิดว่าไม่เป็นการเพิ่มภาระทางการเงิน เพราะว่า บางที่เราใช้เงินมากกว่าการไปทำกิจกรรมอีก เหมือนกับไปค่าย ค่าสมัคร ไม่กี่ร้อย แต่มันคุ้มที่ได้รู้จักผู้คนมากมาย...”

การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน มีการใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ใช้จ่ายไปตามความต้องการพื้นฐานนั้นล้วนเป็นค่าใช้จ่ายที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นต่างๆ ในการดำเนินชีวิต โดยมีการใช้จ่ายเป็นค่าอาหารมากที่สุด

สอดคล้องกับการศึกษาของบัณฑูร แสงบุญ (2545) ประยูร เหมบุรุษ (2547) และบุญเยี่ยม ยศเรืองศักดิ์ (2549) พบว่า นักศึกษามีการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้ออาหารมากที่สุด เนื่องจากการรับประทานอาหารเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อพัฒนาการต่างๆ ด้านของร่างกาย และนักศึกษาส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในหอพักของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องซื้ออาหารเพื่อรับประทานในแต่ละมื้อ ทำให้ค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่สะท้อนถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้ออาหาร ดังตัวอย่างคำพูดของน้องบีบี (2553) ที่ว่า “...มีสี่พัน ก็สามพันกิน เหลือพันหนึ่งเอาไว้สำหรับเรียน...”

การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม มีการใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสังคมของนักศึกษาที่มีความหลากหลาย ซึ่งนักศึกษาหญิงจะมีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยมสูงกว่านักศึกษาชาย จากผลจากศึกษา พบว่า มีการใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเสื้อผ้า มากที่สุด รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร ค่ารองเท้า และค่ากระเป๋า ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นหญิงมักจะซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้าเป็นอันดับหนึ่ง (Loudon และ Della, 1993) สอดคล้องกับค่านิยมของวัยรุ่นไทยในยุคบริโภคนิยมที่จะพิถีพิถันในเรื่องการแต่งกายที่วัยรุ่นจะเริ่มสนใจตัวเองมากขึ้น โดยจะอาศัยค่านิยมของสังคมเป็นเกณฑ์ ซึ่งเป็นเหตุให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539) ส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสารนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของนัดพลพิชัย ดุลย์เกรี (2549) พบว่า นักศึกษามีการจัดสรรเงินสำหรับการซื้อบัตรเติมเงินโทรศัพท์มากที่สุด ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือเข้ามามีบทบาทช่วยให้การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น หรือแม้แต่คนทั่วไปในสังคมก็หันมาให้ความสำคัญกับการใช้โทรศัพท์มือถือ (วิรงรอง ภูวิชัย, 2548) สอดคล้องกับการศึกษาของเกื้อกุล สุนันทเกษม (2548) พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้โทรศัพท์มือถือเป็นอุปกรณ์ในการสื่อสาร ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลให้นักศึกษามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

ส่วนการใช้จ่ายเงินด้านนันทนาการ นักศึกษามีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินน้อยที่สุด โดยมีการใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของนักศึกษาที่ไม่เอื้ออำนวยให้ต้องใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ต้องประหยัดและใช้จ่ายเงินเท่าที่จำเป็น รวมทั้งจะต้องเกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด โดยมีการใช้จ่ายเงินในการเล่นการพนัน (ซื้อหวย/สลากกินแบ่งรัฐบาล) ค่าสุรา และค่านูหรี่น้อยที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของนัดพลพิชัย ดุลย์เกรี (2549) พบว่า นักศึกษามีการจัดสรรเงินไปเล่นการพนันน้อยที่สุด ส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุรา สอดคล้องกับการศึกษาของประสิทธิ์ กุลบุญญา และรัตนะ ปัญญาภา (2546) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่นิยมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการ

สัมภาษณ์ของนักศึกษาที่สะท้อนถึงเรื่องของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการสูบบุหรี่ ที่ว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการสูบบุหรี่นั้นมีผลกระทบต่อสุขภาพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้มากที่สุด โดยสามารถพยากรณ์ได้ในทางบวก ($\beta = .314$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สูงกว่านักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนน้อย ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีอายุตั้งแต่ 18 -22 ปีจัดอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งในช่วงวัยรุ่นนี้จะให้ความสำคัญกับเพื่อนอย่างมาก วัยรุ่นทุกคนต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน จึงพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มและจะจงรักภักดีกับกลุ่มมาก (จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543) สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจา รักพงษ์ (2542) พบว่า กลุ่มเพื่อนเป็นตัวแทนการขัดเกลาที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการเพื่อน ต้องการการยอมรับ สอดคล้องกับการศึกษาของรวีพร อัมโรจน์ (2544) พบว่า ช่องทางการเรียนรู้วัฒนธรรมในการบริโภคด้านการแต่งกายและด้านนันทนาการ กลุ่มเพื่อนเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด เนื่องจากจะต้องปฏิบัติเหมือนๆ กัน เพื่อแสดงความเป็นกลุ่ม และวัยรุ่นจะไปพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การไปดูภาพยนตร์ การเดินชมสินค้าตามห้างสรรพสินค้าเป็นกลุ่ม และสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาจะทำร่วมกันกับเพื่อนบ่อยๆ คือ การกินข้าวด้วยกัน การออกกำลังกาย การนั่งคุย การไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ

รองลงมา คือ ค่านิยมในแฟชั่น สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .184$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในแฟชั่นสูงจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยมในแฟชั่นต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจา รักพงษ์ (2542) พบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการบริโภคเป็น 2 ลักษณะ คือ บริโภคตามรสนิยมของแต่ละบุคคลและบริโภคตามแฟชั่น สอดคล้องกับการศึกษาของมาริสา จันทรฉาย (2552) พบว่า ค่านิยมในแฟชั่นมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภคนิยม โดยนักศึกษายากจะแต่งตัวตามสมัยนิยม แต่งตามเทรนด์ที่ออกมาใหม่ๆ เพื่อให้เหมือนกับเพื่อนๆ โดยมองดูตัวเองแล้วไม่แปลกแยกจากคนอื่น สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่สะท้อนถึงการใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่นในปัจจุบัน ดังคำพูดของน้อง

วา (2553) ที่ว่า “...วัยรุ่นเขาก็จะมีกลุ่มของเขา คิดว่า การใช้สินค้าตามแฟชั่นก็น่าจะเกิดจากการต้องการการยอมรับ หรือไม่ก็ต้องการจะเป็นที่ยกย่องในกลุ่ม...”

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .163$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไปจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 6,000 บาท ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษามีค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้จ่ายเป็นจำนวนมากจึงทำให้นักศึกษาต้องใช้จ่ายเงินในแต่ละเดือนมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นจึงพบว่า การใช้จ่ายเงินของนักศึกษามากหรือน้อยนั้นย่อมขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายของตัวนักศึกษาเอง ซึ่งอาจมีปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านจิตวิทยา (Kotler, 1997 อ้างถึงใน มัทนียา พรหมลักษณ์, 2549: 20)

ขณะที่เรียน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .159$) กล่าวคือ นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากนักศึกษาในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จัดอยู่ในประเภทกลุ่มนิสิตนักศึกษา กิจกรรม (Astin, 1984 อ้างถึงใน พรพรรณ สารจันทร์, 2549) คือ จะให้ค่านิยมเกี่ยวกับสังคมสูง ชอบเข้าร่วมกิจกรรมสังคม จึงอาจทำให้มีการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาในกลุ่มวิชาอื่นๆ แต่ทั้งนี้ การใช้จ่ายเงินจะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละคณะ รวมทั้งระดับความสามารถทางสติปัญญา ธรรมชาติของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ (สุวรรณ พิมพิณณ์, 2547)

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางบวก ($\beta = .123$) กล่าวคือ นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับสูง จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่สูงมากเกินไป ทำให้เด็กไม่ได้ถูกควบคุมหรือถูกเข้มงวดกวดขันในเรื่องการใช้จ่ายเงินมาก ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถที่จะพิจารณาการใช้จ่ายด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่สะท้อนถึงการอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครอง ดังคำพูดของน้องก้อย (2553) ที่ว่า “...แม่จะชอบบอก ประหยัดด้วยนะ ประหยัดได้ก็จะเป็นการดีอะไรอย่างนี้ ควรจะประหยัดไว้ แล้วแม่ก็ไม่ค่อยตามเรื่องเท่าไรหรอกว่าเราเอาเงินไปใช้ทำอะไรบ้าง...”

ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินได้ในทางลบ ($\beta = -.162$) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับต่ำจะมีแนวโน้มว่า จะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสูงกว่านักศึกษาที่มีค่านิยม

ในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับสูง เนื่องจากค่านิยมเกิดจากการยอมรับของบุคคลว่า สิ่งๆ นั้นมีคุณค่า ดึงดูด สมควรประพฤติปฏิบัติ (Bloom, 1971 อ้างถึงใน รุจิรา เฉลิมศิริกุล , 2549) ดังนั้น ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดจึงขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละบุคคลซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน นักศึกษาที่มีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัดในระดับสูงจะมีการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ กินอยู่แต่พอประมาณ และไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย โดยผลการศึกษา พบว่า นักศึกษายินดีใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่มีคุณภาพ ราคาประหยัดเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่สะท้อนถึงค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด ดังคำพูดของน้องก้อย (2553) ที่ว่า “...ก็ดี แบบเราควรที่จะอยู่อย่างเรียบง่าย ๆ ชีวิตมันจะได้ไม่เครียด เหมือนกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระเจ้าอยู่หัวเอื้อ ก็ดี แต่ว่า ไม่ใช่ประหยัดจนน่าเกลียดนะ แบบพอดีๆ คือ รู้จักใช้...”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและการนำไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน ทั้งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ค่านิยมในแฟชั่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน ขณะที่เรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นปัจจัยในการปรับปรุงให้นักศึกษาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสม ดังนี้

1. จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดบางคน มีการนำเงินไปใช้จ่ายในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การเที่ยวสถานบันเทิง การใช้สินค้าที่มีราคาแพง ดังนั้น ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด

2. จากผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามากที่สุด ดังนั้น ในการส่งเสริม รมรณรงค์ให้นักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่ถูกต้องและเหมาะสม ควรใช้มาตรการกลุ่มเพื่อนให้เกิดประโยชน์ต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

3. สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีกิจกรรมแนะแนว ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน หลักการบริหารเงิน แก่นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืม

เพื่อการศึกษา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีการวางแผนการใช้จ่ายเงินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4. สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการติดตามผลการใช้จ่ายเงินของ นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อันจะเป็นการควบคุมการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้อยู่ในกรอบของการใช้เงินที่เหมาะสม รวมทั้งตรงตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่น่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของ นักศึกษา เช่น บุคลิกภาพ รูปแบบในการดำเนินชีวิต

2. ควรมีการศึกษาถึงประเด็นของการชำระเงินคืนให้กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเท่านั้น ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของวัยรุ่น ในแต่ละช่วงวัย หรือในระดับการศึกษาอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ออนไลน์) 2552 เข้าถึงได้จาก www.studentloan.or.th (8 มิถุนายน 2552).
- กัณฑ์วรรณ มีสมสาร. 2544. การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่
ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา กนกกุลศลพงค์. 2547. บริโณคินิยมของเด็ก : ศึกษากรณีความต้องการและการได้มาซึ่งสิ่งของ
จากพ่อแม่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยา มหาบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานต์พิชชา วงษ์ขาว. 2550. สื่อละครโทรทัศน์เกาหลีกับการเผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลีใน
สังคมไทย. วารสารศาสตรมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกื้อกูล สุนันทเกษม. 2548. การศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในจังหวัดสงขลา รายงานการ
วิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- งานทะเบียนกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (ออนไลน์) 2552 เข้าถึงได้จาก
<http://www.reg.psu.ac.th/news/numberStudent/news> (24 สิงหาคม 2552).
- จิระนันท์ เดชชะคุปต์. (2543). “วัยรุ่นยุคใหม่สู่การพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างสร้างสรรค์”, ว.สุโขทัย
ธรรมมาธิราช. 13(3), กันยายน - ธันวาคม, 39 -53.
- จีราวรรณ แก้วใจ. 2550. พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของกลุ่มวัยรุ่นในเมือง : กรณีศึกษาสถาน
บันเทิงย่านรัชดา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยา
ประยุกต์) สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จุฑารัตน์ ก้านจักร. 2548. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับเทคโนโลยีกับพฤติกรรมบริโภค
 นิยมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 มหบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ชัยวุฒิ รื่นเรือง. 2548. การนำเสนอแนวทางแก้ไขการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
 โรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
 อุตสาหกรรมมหบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
 เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ไชยรัตน์ บุตรพรหม. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในเขต
 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา
 ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐนิตย์ ยศปัญญา. 2544. ค่านิยมของวัยรุ่นไทยที่สะท้อนในพาดหัวโฆษณาในนิตยสาร. สาขา
 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

คารา ทีปะกาล. 2542. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรืองศาสน์การพิมพ์.

ทิวาพร อนันตพงศ์. 2546. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย การ
 บรรลุตามขั้นพัฒนาการ และพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยเด็กตอนกลาง
 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชนภูมิ อติเวทิน. 2543. วัฒนธรรมบริโภคนิยมกับอาหารเพื่อสุขภาพในบริบทสังคมเมือง.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขามานุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและ
 มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธวัชชัย ทิพย์สุน. 2548. **ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บัตรของผู้ใช้บริการบัตรเครดิตธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในเขตจังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ธีรพงษ์ คำพูน. 2545. **ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับพฤติกรรมของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.** ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นัคนพลพิชัย ดุลย์เถรี. 2549. **พฤติกรรมการใช้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา.** รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตภาคใต้.
- นิรันดร์ บุญศรี. 2547. **ผลกระทบของการปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคเอกชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่.** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตา ชูโต. 2545. **การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2.** กรุงเทพฯ: แม่ทสัป้อยท์จำกัด
- บัณฑิต แสงบุญ. 2545. **การติดตามการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2542.** ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2549. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 9.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญญา จันทรากุลพงษ์. 2542. **อิทธิพลของสื่อโฆษณาในโรงภาพยนตร์ที่มีต่อทัศนคติต่อสื่อโฆษณาและพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- บุญเยี่ยม ยศเรืองศักดิ์. 2549. การใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษา ปี พ.ศ. 2546. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญดี จันทะสุระ, ปิยะรัตน์ คำทาสี และมุจลินทร์ ศรีดวงโชติ. 2546. การศึกษาพฤติกรรมการใช้ จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน เขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เบญจา รักพงษ์. 2542. การเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นในเขตเมือง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเมษฐ์ วงษ์พุทธิชัย. 2550. ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการออกกำลังกายของนักเรียน ที่มีภาวะโภชนาการเกิน ในระดับประถมศึกษา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. ปริญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางการกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประคอง วรรณสุด. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาภรณ์ พลายมณี. 2551. ความคาดหวัง การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากการใช้อินเตอร์เน็ตความเร็วสูง (ADSL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประยูร เหมบุรุษ. 2547. การศึกษาการใช้จ่ายเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ประสิทธิ์ กุลบุญญา และ รัตนะ ปัญญาภา. 2546. การศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. รายงานการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ปราณี รามสูต. 2528. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สาขาการแนะแนว คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี

ปิยวร กุมภีรัตน์. 2546. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พจน์สรรงค์ โภชนา. 2542. การศึกษาการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พบนศ. 3 ม.ดั่งใช้เงินมือเติบสวนกระแสเศรษฐกิจขาดลง (ออนไลน์) 2548 เข้าถึงได้จาก http://news.bluegy.com/909 (24 มิถุนายน 2552)

พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น กรุงเทพฯ: บริษัท คอมพิวเตอร์ จำกัด.

พระบรมราชโองการการศึกษา (ออนไลน์) 2552 เข้าถึงได้จาก <http://isc.ru.ac.th/data/ED0001070.doc> (24 มิถุนายน 2552).

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 (ออนไลน์) 2552 เข้าถึงได้จาก www.studentloan.or.th (8 มิถุนายน 2552).

พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ออนไลน์) 2552 เข้าถึงได้จาก <http://www.onec.go.th/publication/law2542/law2542.pdf> (24 สิงหาคม 2552).

พีระ รัตน์วิจิตร. 2536. ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อพฤติกรรมการบริโภคของครอบครัว: กรณีเทศบาลตำบลมาบตาพุด จังหวัดระยอง. ปริญญาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พูนผล อินทรสกุล. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาโครงการเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2524. การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์. 2546. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. 2544. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย.

มัทนียา พรหมลักษณ์. 2549. ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคฟาสต์ฟู้ดของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

มาริสา จันทร์ฉาย. 2552. พฤติกรรมบริโภคนิยมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ยุพยง ราชสีห์. 2551. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในยุคโลกาภิวัตน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ยุพาวดี โปชนุกูล. 2531. **พฤติกรรมผู้บริโภค**. ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุวดี ช่วยกิจ. 2551. **ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางการตลาดของฟิลลิป คอตเลอร์กับลัทธิบริโภคนิยม**. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เยาวเรศ จันทะแสน. 2547. **การติดตามพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาราชภัฏกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2547**. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- รวีพร อัมโรจน์. 2544. **การเรียนรู้วัฒนธรรมการบริโภคของนักเรียนวัยรุ่นในเขตเมือง**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ระพีพรรณ ศิริวัฒน์ภัทรา และฐิติรัตน์ ถาวรสุจริตกุล. 2545. **การศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปรานีนบุรี**. รายงานการวิจัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550** (ออนไลน์) 2550 เข้าถึงได้จาก <http://www.concourt.or.th/download/constitution/2550.pdf> (24 สิงหาคม 2552).
- รุจิรา เฉลิมศิริกุล. 2549. **ปัจจัยทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านเงินพลาสติกของผู้ใหญ่วัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนา มนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- วทีนา จันทน์นวล. 2552. **กองทุนเงินกู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต กรอ. เรียนก่อน...ผ่อนทีหลัง: ดีอย่างไร?** (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก www.tsu.ac.th/esd/Articles/00149.doc (12 ตุลาคม 2552).

วันทนีย์ ภูมิภัทราคม และคณะ. 2538. **เศรษฐศาสตร์ทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน
จำกัด วิ.เจ. พรินติ้ง.

วารสารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ฉบับเดือนมกราคม - มีนาคม 2552(ออนไลน์) 2552 เข้าถึง
ได้จาก <http://www.studentloan.or.th/prfiledownload/5768555วารสาร.pdf>
(12 ตุลาคม 2552).

วารสารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ฉบับเดือนเมษายน - มิถุนายน 2552 (ออนไลน์) 2552
เข้าถึงได้จาก <http://www.studentloan.or.th/prfiledownload/5270996L2.pdf>
(12 ตุลาคม 2552).

วิรงรอง ภูวิชัย. 2548. **ค่านิยมและการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยของนิสิต**
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (จิตวิทยา
ชุมชน) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีระ พุ่มเกิด. 2546. **ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต**. ปรินญาเศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุขนธ์. 2550. **การอบรมเลี้ยงดูเด็ก**. ว.สาธารณสุขและการพัฒนา
5, 1(มกราคม - เมษายน) 105 - 118.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2538. **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2 วัยรุ่น - วัยสูงอายุ**. พิมพ์ครั้งที่
8 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศุภชัย คำต้อ. 2544. **พฤติกรรมกรรมการบริโภคของนักเรียนที่ได้รับเงินกู้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่**. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมคิด อิศระวัฒน์. 2542. **ลักษณะการอบรมและเลี้ยงดูเด็กของคนไทยซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง.** รายงานการวิจัย ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมจิตร ล้วนจำเริญ. 2537. **พฤติกรรมผู้บริโภค.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศักดิ์ กิจธนวัฒน์. 2547. **การพัฒนาโปรแกรม 21 วันสู่การเห็นคุณค่าในตัวเองสำหรับวัยรุ่น.** รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สาคร ปานพ่าย. 2548. **การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี.** ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิทธิชัย แสงเขียว. 2550. **พฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีศึกษา ; สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตำบลคูมใหญ่ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี.** รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิทธิรัตน์ น้อยสง่า. 2544. **พฤติกรรมการใช้สื่อมวลชนและการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนมัธยมโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำนอง อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทน์เอม. 2542. **จิตวิทยาพัฒนาการ.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพัตรา สุภาพ. 2536. **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม: ครอบครัว: ศาสนา: ประเพณี.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุพัตรา สุภาพ. 2542. **สังคมวิทยา.** พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สุภาพร ศรีสัตตรัตน์. 2549. เทคนิคการลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนิเทศศาสตร์. โครงการพัฒนาสาระการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- สุมิตรา สุบินประเสริฐ. 2550. ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2545. หลักและทฤษฎีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ประสิทธิ์ภัณฑ์แอนด์พรินติ้ง.
- สุริชัย หวันแก้ว. 2540. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของไทยและแนวโน้มในอนาคต ตอนปัญหาของ ไทยยุคสังคมแห่งการบริโภค: บริโภคนิยม. เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการ Global Competence Project.
- สุวรรณ พิณพิสมภ์. 2547. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาในจังหวัดเลย: กรณีศึกษานักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย ประจำปี 2544. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา สังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏเลย.
- อดิศร พงษ์ศรี. 2546. การใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาบัตรศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรณี บุญมีนิมิตร. 2540. พฤติกรรมการซื้อสินค้าที่ระลึกของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรพินท์ มณีวงศ์. 2549. พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอแม่ทะ จังหวัด ลำปาง. สารานุกรมศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรัญรัตน์ ประถมรัตน์. 2547. การศึกษาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของวัยรุ่น ในพื้นที่สาธารณะ กรณีศึกษา : The Center Point of Siam Square. สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อัญชัน สันติไชยกุล. 2547. รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และการรับนวัตกรรมสินค้าแฟชั่นของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Loudon, D.L., & Della Bitta, A.J. (1993). **Consumer behavior**. (4th ed). McGraw-Hall.

Yamane, T. (1970). **Statistics, An introductory Analysis** (2nd ed). New York, Harter&Row.

บุคลากรกรม

น้องบีบี (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องต้น (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, ศูนย์ปากปลาประดิษฐ์ เขยจิตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องยา (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องโย (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องปลาและน้องปาน (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องอ (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะทรัพยากรธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องมดแดงและน้องมดดำ (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, หอพักอาคาร
1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องอันและน้องเอ (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, หอพักอาคาร 9
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องก้อย น้องกล้วย และน้องแก้ว (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, หอพัก
อาคาร 3 - 4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องณัฐ (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, สำนักงานหอพัก มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องแต้ว (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, หอพักอาคาร 7
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องสาและน้องลี (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องนกและน้องนา (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องชา (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, หอพักอาคาร 9
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องน้ำ (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องมดตะนอย (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, ลาน SME คณะวิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องแอมและน้องไอ (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2553.

น้องตาล (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 1 มีนาคม 2553.

น้องแพน (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 3 มีนาคม 2553.

น้องวา (นามสมมติ) ผู้ให้สัมภาษณ์, พัชรี สารวิโรจน์ ผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วันที่ 3 มีนาคม 2553.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง : พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ของนางสาวพัชรี สารวิโรจน์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะนำไปวิเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และขอรับรองว่าข้อมูลของท่านจะได้รับการรักษาเป็นความลับ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

2.1 ทักษะคติ

2.2 ค่านิยม

2.3 การอบรมเลี้ยงดู

2.4 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

2.5 การเปิดรับสื่อ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกท่านในการตอบ

แบบสอบถามและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวพัชรี สารวิโรจน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ตอนที่ 1
ปัจจัยส่วนบุคคล

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง □ ของคำตอบในแต่ละข้อตามความเป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย
 2. หญิง

2. อายุ

1. 18 ปี
 2. 19 ปี
 3. 20 ปี
 4. 21 ปี
 5. 22 ปีขึ้นไป

3. ระดับชั้นปี

1. ชั้นปีที่ 1
 2. ชั้นปีที่ 2
 3. ชั้นปีที่ 3
 4. ชั้นปีที่ 4

4. คณะที่เรียน

1. คณะวิทยาการจัดการ
 2. คณะวิศวกรรมศาสตร์
 3. คณะวิทยาศาสตร์
 4. คณะพยาบาลศาสตร์
 5. คณะทรัพยากรธรรมชาติ
 6. คณะอุตสาหกรรมเกษตร
 7. คณะเภสัชศาสตร์
 8. คณะนิติศาสตร์

- 9. คณะทันตแพทยศาสตร์
- 10. คณะแพทยศาสตร์
- 11. คณะการแพทย์แผนไทย
- 12. คณะเศรษฐศาสตร์
- 13. คณะศิลปศาสตร์
- 14. คณะเทคนิคการแพทย์

5. เกรดเฉลี่ย

- 1. ต่ำกว่า 2.50
- 2. 2.50 – 3.00
- 3. 3.01 – 3.50
- 4. มากกว่า 3.50

6. ภูมิลำเนา

- 1. กรุงเทพมหานคร
- 2. ภาคกลาง
- 3. ภาคเหนือ
- 4. ภาคตะวันออก
- 5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 6. ภาคตะวันตก
- 7. ภาคใต้

7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน

- 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาท/เดือน
- 2. 3,001 – 6,000 บาท/เดือน
- 3. 6,001 – 9,000 บาท/เดือน
- 4. 9,001 – 12,000 บาท/เดือน
- 5. 12,000 บาทขึ้นไป

8. ที่พักอาศัย

- 1. บ้านตนเอง
- 2. บ้านเช่า
- 3. บ้านญาติ
- 4. หอพักในสถานศึกษา
- 5. หอพักนอกสถานศึกษา
- 6. อื่นๆ ระบุ (.....)

9. อาชีพของบิดา

- 1. ค้าขาย
- 2. เกษตรกร
- 3. พนักงานบริษัทเอกชน
- 4. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 5. รับราชการ
- 6. รับจ้าง
- 7. อื่นๆ ระบุ (.....)

10. อาชีพของมารดา

- 1. ค้าขาย
- 2. เกษตรกร
- 3. พนักงานบริษัทเอกชน
- 4. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 5. รับราชการ
- 6. รับจ้าง
- 7. อื่นๆ ระบุ (.....)

11. รายได้ของผู้ปกครอง

- 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท/เดือน
- 2. 5,001 – 10,000 บาท/เดือน
- 3. 10,001 – 15,000 บาท/เดือน
- 4. มากกว่า 15,000 บาท/เดือน

12. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

- 1. อยู่ด้วยกัน
- 2. แยกกันอยู่
- 3. หย่าร้าง
- 4. บิดาเสียชีวิต
- 5. มารดาเสียชีวิต
- 6. บิดาและมารดาเสียชีวิตทั้งคู่

13. จำนวนพี่น้องในครอบครัว

- 1. ไม่มี
- 2. 1 – 2 คน
- 3. 3 – 4 คน
- 4. มากกว่า 4 คน

14. ผู้ปกครอง

- 1. บิดา
- 2. มารดา
- 3. บิดาและมารดา
- 4. อื่นๆ ระบุ (.....)

ตอนที่ 2

2.1 ทักษะการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วย
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ปาน กลาง (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้จ่าย					
1. การควบคุมการใช้จ่ายเงินด้วยการทำบัญชีรับ – จ่ายช่วยให้มีเงินเหลือเก็บ					
2. ในการใช้จ่ายเงินควรใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นเท่านั้น					
3. ท่านเชื่อว่า การวางแผนในการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเอง					
4. ในการใช้จ่ายเงิน ควรใช้ซื้อสิ่งของที่มีคุณภาพและราคาประหยัดเท่านั้น					
5. ควรปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อใช้จ่ายเงินเกินรายรับ					
6. ควรคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจก่อนการใช้จ่ายเงิน					
7. ราคาเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ					
8. เมื่อพบเห็นสิ่งของที่ชอบหรือสนใจ ท่านมักจะตัดสินใจซื้อโดยทันที					
9. การใช้จ่ายเงินแต่ละครั้ง ควรทราบถึงความต้องการที่แท้จริง					
10. การมีชีวิตที่ดีและมีความสุขจำเป็นต้องเสียเงินจำนวนมากเพื่อแลกกับการซื้อสินค้าและบริการราคาแพง					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ปาน กลาง (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
11. ท่านมั่นใจว่าได้ใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าของเงิน					
12. ท่านภูมิใจที่สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างเหมาะสม					

2.2 ค่านิยมที่มีต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ปาน กลาง (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
ค่านิยมในการเลียนแบบ					
1. การใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าของท่านส่วนมากมาจากการเลียนแบบคารา นักร้อง นักแสดง เพื่อนและรุ่นพี่ เป็นส่วนใหญ่					
2. การที่ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าต่างๆ เพราะท่านต้องการเลียนแบบจากต้นแบบที่ท่านชื่นชอบ					
3. ท่านคิดว่าสื่อมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินและพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบได้เป็นอย่างดี					
4. ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าตามที่ท่านเห็นจากการโฆษณาตามสื่อต่างๆ					
5. ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าต่างๆ โดยจดจำต้นแบบเพื่อที่จะนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ					
6. ท่านมีความมั่นใจที่มีบุคลิกภาพและการแต่งกายที่เหมือนกับต้นแบบที่ท่านชื่นชอบ					
ค่านิยมในแฟชั่น					
1. สินค้าตามแฟชั่นเป็นสิ่งเสริมบุคลิกภาพ					
2. ท่านสนุกกับการวางแผนใช้เงินที่มีในการซื้อสินค้าตามแฟชั่นตามที่ท่านต้องการ					
3. ท่านชอบที่จะเป็นเจ้าของสินค้าตามแฟชั่นต่างๆ ที่ผู้อื่นเห็นแล้วประทับใจ					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ปาน กลาง (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
4. การซื้อสินค้าตามแฟชั่นที่ท่านต้องการ ทำให้ท่านมีความสุขมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น					
5. การแต่งตัวและทำผมตามแฟชั่น ถือว่าเป็นสิ่งที่ทันสมัย					
6. ท่านต้องการสินค้าตามแฟชั่นเพราะเพื่อนๆ ของท่านมี					
7. การได้ครอบครองสินค้าตามแฟชั่นทำให้ท่านมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น					
ค่านิยมในตราหือสินค้า					
1. การเลือกซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นสิ่งดี					
2. การใช้สินค้าที่มีหือเป็นที่รู้จักช่วยเสริมบุคลิกภาพ					
3. ท่านใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงเพื่อต้องการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานสังคม					
4. การสวมใส่เสื้อผ้าและใช้โทรศัพท์ที่มีหือดัง ทำให้ดูเป็นคนมีรสนิยม					
5. ตราหือเป็นสิ่งที่ยังบอกถึงฐานะของผู้ใช้					
6. การได้ใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงทำให้ท่านมีความสุข					
7. การได้ใช้สินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นความต้องการและสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของท่าน					
8. สินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ					
ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด					
1. ท่านพอใจซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยเพราะราคาถูกและมีคุณภาพ					
2. ท่านพอใจไปรับประทานอาหารตามร้านที่ขายอาหารราคาถูก					
3. ท่านยินดีใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่มีคุณภาพ ราคาประหยัด เหมาะสมกับฐานะของตนเอง					
4. ท่านยินดีใช้โทรศัพท์มือถือที่มีอยู่โดยไม่สนใจว่าจะล้ำสมัยหรือไม่					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ปาน กลาง (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
5. ท่านมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่เปลี่ยนแปลงตามสมัยนิยม					
6. การใช้สิ่งของต่างๆ ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะใช้ต่อไปไม่ได้เป็นการช่วยประหยัดเงิน					
7. ท่านเก็บออมเงินไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อใช้ในยามจำเป็น					

2.3 การอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง : ข้อความข้างล่างนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวของท่าน โดยแต่ละข้อจะมีระดับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ตรงกับความคิดและความรู้สึกของท่านที่มีต่อพฤติกรรมของบิดามารดาของท่านมากที่สุด
- 4 หมายถึง ตรงกับความคิดและความรู้สึกของท่านที่มีต่อพฤติกรรมของบิดามารดาของท่านมาก
- 3 หมายถึง ตรงกับความคิดและความรู้สึกของท่านที่มีต่อพฤติกรรมของบิดามารดาของท่านปานกลาง
- 2 หมายถึง ตรงกับความคิดและความรู้สึกของท่านที่มีต่อพฤติกรรมของบิดามารดาของท่านน้อย
- 1 หมายถึง ตรงกับความคิดและความรู้สึกของท่านที่มีต่อพฤติกรรมของบิดามารดาของท่านน้อยที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
การอบรมเลี้ยงดู					
1. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจะชมเชยหรือให้กำลังใจในขณะที่ทำความดี					
2. บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ออกไปเที่ยวนอกบ้านกับเพื่อน					
3. สามารถพักอาศัยอยู่กับเพื่อนได้เป็นเวลานาน โดยที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ว่ากล่าวตักเตือนเลย					
4. การกลับบ้านไม่ตรงเวลา บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักแสดงความห่วงใยสอบถามเหตุผลและให้อภัยเสมอ					
5. บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้มงวดกวดขันในเรื่องการใช้จ่าย					

ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
6. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักไม่ให้คำปรึกษาใดๆ เมื่อต้องการคำปรึกษา					
7. เมื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้ทำสิ่งใดจะอธิบายเหตุผลก่อนเสมอ					
8. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมอบหมายงานหรือหน้าที่ให้ทำโดยไม่เคยถามความต้องการหรือความสมัครใจ					
9. บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจควบคุมดูแลในเรื่องของการคบเพื่อน การเรียน และเรื่องอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน					
10. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจะรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของท่านเสมอ					
11. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจู้จี้หรือตำหนิติเตียนอยู่บ่อยๆ					
12. บิดามารดาหรือผู้ปกครองเคยลงโทษโดยไม่อธิบายเหตุผลของการลงโทษว่าถูกลงโทษเพราะอะไร					
13. เวลาผิดหวังเสียใจบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะคอยให้กำลังใจแสดงความห่วงใย					
14. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของบิดามารดาหรือผู้ปกครองอย่างเคร่งครัดมิฉะนั้นจะถูกลงโทษ					
15. บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ท่านทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง โดยไม่สนใจว่าท่านจะทำได้หรือไม่					

2.4 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เมื่อท่านมีปัญหาต่างๆ ท่านจะขอคำปรึกษาจากเพื่อนของท่านเสมอ					
2. ท่านจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินตามคำแนะนำของเพื่อน					
3. ท่านขอความคิดเห็น/คำปรึกษาจากเพื่อนก่อนที่จะตัดสินใจซื้อสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ					
4. ส่วนใหญ่ท่านมักใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เหมือนกับเพื่อนในกลุ่ม					
5. ท่านมักจะซื้อสินค้าตามเพื่อน แม้บางอย่างจะไม่จำเป็น					
6. ท่านนำเสื้อผ้าที่เก็บไว้มาดัดแปลงใช้ใหม่ตามที่เคยเห็นเพื่อนทำ					
7. เพื่อนๆ มีส่วนกระตุ้นให้ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย					
8. เพื่อนๆ ชักชวนท่านไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในเวลากลางคืน เช่น สถานบันเทิง ฯลฯ					
9. เพื่อนๆ มักชวนท่านไปเดินซื้อของในห้างสรรพสินค้า					
10. เมื่อมีวันหยุดยาว เพื่อนๆ มักชวนท่านไปเที่ยวต่างจังหวัด					

2.5 การเปิดรับสื่อ

ท่านเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่อไปนี้บ่อยครั้งแค่ไหน

ประเภทของสื่อ	เป็นประจำ (5)	บ่อยๆ (4)	บางครั้ง (3)	นานๆ ครั้ง (2)	ไม่เคย (1)
สื่อมวลชน					
1. โทรทัศน์					
2. อินเทอร์เน็ต					
3. นิตยสาร					
4. หนังสือพิมพ์					
5. วิทยุ					
6. อื่นๆ ระบุ (.....)					

ตอนที่ 3

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงช่องที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

5	หมายถึง	พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับมาก
3	หมายถึง	พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับน้อย
1	หมายถึง	พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในระดับน้อยที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน					
1. ค่าอาหาร					
2. ค่าเช่าบ้านพักอาศัย					
3. ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม					
4. ค่ารักษาพยาบาล					

ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. ค่าพาหนะไปเยี่ยมบ้าน					
6. ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า					
7. ค่าชักรีด					
8. ค่าบริการเสริมความงาม					
9. ค่าของใช้ประจำวัน (ยาสีฟัน, แป้ง, สบู่, แชมพู เป็นต้น)					
10. อื่นๆ ระบุ (.....)					
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา					
1. ค่าอุปกรณ์ในการศึกษา (หนังสือ, ตำรา, สมุด, เครื่องเขียน)					
2. ค่าจัดทำรายงาน					
3. ค่าถ่ายเอกสาร					
4. ค่าเดินทางไปศึกษานอกสถานที่					
5. ค่าพาหนะเดินทางไปสถานศึกษา					
6. อื่นๆ ระบุ (.....)					
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม					
1. ค่ากิจกรรมชมรม					
2. ค่าของขวัญเนื่องในวันสำคัญต่างๆ					
3. ค่ากิจกรรมการกุศล					
4. ค่ากิจกรรมการสังสรรค์					
5. ค่ากิจกรรมรับน้อง					
6. อื่นๆ ระบุ (.....)					
การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ					
1. ค่าหนังสืออ่านเล่น การ์ตูน นวนิยาย ฯลฯ					
2. ค่าบริการเกี่ยวกับการถ่ายรูป					
3. ค่าชมภาพยนตร์/การแสดง					
4. ค่าชมดนตรี					
5. ค่าชมการแข่งขันกีฬา					
6. ค่าเทปเพลง วีดีโอ แผ่นซีดี					
7. ค่าเช่าบริการเล่นเกมคอมพิวเตอร์					
8. ค่าเที่ยวตามสถานบันเทิง					

ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9. ค่าใช้จ่ายในการเล่นการพนัน(ซื้อหวย/สลากกินแบ่งรัฐบาล)					
10. ค่าบุหรี่					
11. ค่าสุรา					
12. ค่าท่องเที่ยวต่างจังหวัด					
13. อื่นๆ ระบุ (.....)					
การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม					
1. ค่าเสื้อผ้า (นอกเหนือจากชุดนักศึกษา)					
2. ค่ากระเป๋า					
3. ค่ารองเท้า					
4. ค่าเครื่องประดับ					
5. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร					
6. ค่าอาหารฟาสต์ฟู้ด					
7. ค่าเครื่องสำอาง					
8. อื่นๆ ระบุ (.....)					

แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างประกอบการทำวิทยานิพนธ์

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ช่วยอธิบายและเสริมข้อมูลเชิงปริมาณให้สามารถเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. คำถามเกี่ยวกับค่านิยม

3.1 ค่านิยมในการเลียนแบบ

- คุณมีการเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดงหรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่า การเลียนแบบพฤติกรรมของดารา นักร้อง นักแสดงมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร
- คุณคิดว่า สื่อมวลชนในปัจจุบันมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบหรือไม่ อย่างไร

3.2 ค่านิยมในแฟชั่น

- คุณมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อการใช้สินค้าตามแฟชั่นของวัยรุ่น
- คุณเป็นคนที่ยึดติดกับการเลือกสินค้าตามแฟชั่นหรือไม่ อย่างไร
- คุณมีวิธีการเลือกซื้อสินค้าตามแฟชั่นอย่างไร
- คุณคิดว่า ตัวคุณเองซื้อสินค้าตามแฟชั่นเพราะเห็นเพื่อนๆ มีหรือไม่ อย่างไร

3.3 ค่านิยมในตรา/ยี่ห้อสินค้า

- คุณมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อการใช้สินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อดัง และราคาแพง
- คุณคิดว่า จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อดังๆ เพราะเหตุใด
- คุณมีการเลือกใช้สินค้าที่มียี่ห้อ ราคาแพงหรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่า ตรา/ยี่ห้อสินค้าเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจซื้อหรือไม่ เพราะเหตุใด
- คุณเป็นคนที่ยึดติดกับการเลือกสินค้าที่มีตรา/ยี่ห้อดัง หรือไม่ อย่างไร

3.4 ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด

- คุณมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด
- คุณมีวิธีการในการประหยัดเงินอย่างไร
- คุณคิดว่า ปัจจุบันการเก็บออมเงินมีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร
- สิ่งของต่างๆ ที่เหลือใช้ คุณนำไปทำอะไร
- คุณมีแนวทางหรือวิธีการในการปรับตัวท่ามกลางสังคมบริโภคนิยมอย่างไรบ้าง

4. คำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

- คุณคิดว่า การอบรมเลี้ยงดูของคุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้จ่ายเงินของคุณหรือไม่ อย่างไร
- คุณพ่อและคุณแม่/ผู้ปกครองของคุณสอนคุณอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการใช้เงิน

5. คำถามเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

- ลักษณะของกลุ่มเพื่อนสนิทของคุณเป็นอย่างไร
- มีเพื่อนสนิทกี่คน ทำไมจึงสนิทกัน มีเพื่อนที่สนิทได้อย่างไร
- เพื่อนของคุณให้คำแนะนำอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการใช้เงิน
- เวลาเพื่อนสนิทให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงิน เชื่อหรือไม่ อย่างไร
- กิจกรรมที่ทำกับเพื่อนร่วมกันบ่อยๆ คือ กิจกรรมอะไร
- เมื่อเพื่อนของคุณมีสิ่งของใหม่ๆ คุณมีความรู้สึก ว่า อยากมีหรืออยากได้ เหมือนกับที่เพื่อนมีหรือไม่ อย่างไร

6. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

- คุณคิดว่าสื่อประเภทใดมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินของคุณมากที่สุด
- จากการเปิดรับสื่อทำให้คุณใช้จ่ายเงินมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร
- การใช้จ่ายเงินของคุณแต่ละครั้ง คุณรู้และเห็นจากไหนถึงทำให้คุณตัดสินใจใช้เงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการนั้น

7. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน

- คุณมีวิธีการจัดการกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนของคุณอย่างไร
- คุณมีวิธีการในการใช้จ่ายเงินอย่างไร
- ในการใช้จ่ายแต่ละครั้งคุณมีการวางแผนและคิดก่อนการใช้จ่ายเงินบ้างหรือไม่ อย่างไร
- รู้สึกอย่างไรต่อการใช้จ่ายเงินของคุณ
- หากในหนึ่งเดือน เงินที่คุณได้รับ ไม่เพียงพอกับรายจ่าย คุณมีวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างไร

7.1 การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม

- คุณคิดว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีความสำคัญต่อตัวคุณหรือไม่ อย่างไร และเป็นการเพิ่มภาระทางการเงินให้กับคุณหรือไม่
- คุณมีวิธีการในการเลือกซื้อของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ อย่างไร

7.2 การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ (สถานบันเทิง)

- คุณเที่ยวสถานบันเทิงบ่อยครั้งแค่ไหน ไปกับใคร และเสียค่าใช้จ่ายในการเที่ยวแต่ละครั้งประมาณเท่าไร
- ความรู้สึกของคุณที่มีต่อสถานบันเทิง
- การไปเที่ยวสถานบันเทิงส่งผลกระทบต่อการศึกษา, เงิน, สุขภาพ และครอบครัวของคุณหรือไม่ อย่างไร

7.3 การใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม

- คุณคิดว่า การใช้สินค้าแบรนด์เนมกับสินค้าทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างไร
- การไปรับประทานอาหารในร้านอาหารที่มีราคาแพง จำเป็นสำหรับคุณหรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่า การซื้อสินค้าต่างๆ ของคุณนั้น เพื่อความมีหน้ามีตาทัดเทียมคนอื่นๆ ในสังคมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภาคผนวก ข

**ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน และการอบรมเลี้ยงดู**

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงินของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
จำแนกรายข้อ

ข้อ	ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ค่านิยมในการเลียนแบบ				
1.	การใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าของท่านส่วนมากมาจากการเลียนแบบดารา นักร้อง นักแสดง เพื่อนและรุ่นพี่ เป็นส่วนใหญ่	2.35	1.04	ต่ำ
2.	การที่ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าต่างๆ เพราะท่านต้องการเลียนแบบจากต้นแบบที่ท่านชื่นชอบ	2.36	1.00	ต่ำ
3.	ท่านคิดว่า สื่อมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินและพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบได้เป็นอย่างดี	3.34	1.11	ปานกลาง
4.	ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าตามที่ท่านเห็นจากการโฆษณาตามสื่อต่างๆ	2.70	.88	ปานกลาง
5.	ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าต่างๆ โดยจดจำต้นแบบเพื่อที่จะนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ	2.70	.94	ปานกลาง
6.	ท่านมีความมั่นใจที่มีบุคลิกภาพและการแต่งกายที่เหมือนกับต้นแบบที่ท่านชื่นชอบ	2.64	1.08	ปานกลาง
ค่านิยมในแฟชั่น				
7.	สินค้าตามแฟชั่นเป็นสิ่งเสริมบุคลิกภาพ	2.80	.97	ปานกลาง
8.	ท่านสนุกกับการวางแผนใช้เงินที่มีในการซื้อสินค้าตามแฟชั่นตามที่ท่านต้องการ	2.59	.92	ปานกลาง
9.	ท่านชอบที่จะเป็นเจ้าของสินค้าตามแฟชั่นต่างๆ ที่ผู้อื่นเห็นแล้วประทับใจ	2.49	.95	ต่ำ
10.	การซื้อสินค้าตามแฟชั่นที่ท่านต้องการ ทำให้ท่านมีความสุขมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น	2.50	1.00	ต่ำ

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อ	ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
11.	การแต่งตัวและทำตามแฟชั่น ถือว่าเป็นสิ่งที่ทันสมัย	2.74	1.12	ปานกลาง
12.	ท่านต้องการสินค้าตามแฟชั่นเพราะเพื่อนๆ ของท่านมี	2.16	.96	ต่ำ
13.	การได้ครอบครองสินค้าตามแฟชั่นทำให้ท่านมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น	2.37	1.00	ต่ำ
ค่านิยมในตราหือสินค้า				
14.	การเลือกซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นสิ่งดี	2.38	.92	ต่ำ
15.	การใช้สินค้าที่มีหือเป็นที่รู้จักช่วยเสริมบุคลิกภาพ	2.62	.96	ปานกลาง
16.	ใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงเพื่อต้องการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานสังคม	2.27	.91	ต่ำ
17.	การสวมใส่เสื้อผ้าและใช้โทรศัพท์ที่มีหือดัง ทำให้ผู้เป็นคนมีรสนิยม	2.32	.97	ต่ำ
18.	ตราหือเป็นสิ่งที่ยังบอกถึงฐานะของผู้ใช้	2.50	1.03	ต่ำ
19.	การได้ใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงทำให้ท่านมีความสุข	2.14	.88	ต่ำ
20.	การได้ใช้สินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นความต้องการและสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของท่าน	2.01	.94	ต่ำ
21.	สินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ	2.82	1.02	ปานกลาง
ค่านิยมในการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายและประหยัด				
22.	พอใจซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยเพราะราคาถูกและมีคุณภาพ	3.79	.79	สูง
23.	พอใจไปรับประทานอาหารตามร้านที่ขายอาหารราคาถูก	3.88	.90	สูง
24.	ยินดีใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่มีคุณภาพ ราคาประหยัดเหมาะสมกับฐานะของตนเอง	4.21	.87	สูง
25.	ยินดีใช้โทรศัพท์มือถือที่มีอยู่โดยไม่สนใจว่าจะล้ำสมัยหรือไม่	4.03	.86	สูง
26.	มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่เปลี่ยนแปลงตามสมัยนิยม	3.94	.84	สูง

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อ	ค่านิยมต่อการใช้จ่ายเงิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
27.	การใช้สิ่งของต่างๆ ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะใช้ต่อไป ไม่ได้เป็นการช่วยประหยัดเงิน	3.95	.97	สูง
28.	เก็บออมเงินไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อใช้ในยามจำเป็น	3.96	.98	สูง

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การอบรมเลี้ยงดูของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำแนก
รายข้อ

ข้อ	การอบรมเลี้ยงดู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
แบบประชาธิปไตย				
1.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจะชมเชยหรือให้ กำลังใจในขณะที่ทำความดี	3.96	.76	สูง
2.	การกลับบ้านไม่ตรงเวลา บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มักแสดงความห่วงใย สอบถามเหตุผลและให้อภัย เสมอ	3.90	.97	สูง
3.	เมื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้ทำสิ่งใดจะ อธิบายเหตุผลก่อนเสมอ	3.80	.86	สูง
4.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจะรับฟังความคิดเห็น และการตัดสินใจของท่านเสมอ	3.97	.91	สูง
5.	เวลาผิดหวัง เสียใจ บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะคอย ให้กำลังใจแสดงความห่วงใย	3.99	.87	สูง
แบบเผด็จการ				
6.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ออกไปเที่ยว นอกบ้านกับเพื่อน	2.94	.88	ปานกลาง
7.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้มงวดกวดขันในเรื่องการ ใช้จ่าย	3.23	.77	ปานกลาง
8.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองมอบหมายงานหรือหน้าที่ ให้ทำ โดยไม่เคยถามความต้องการหรือความสมัคร ใจ	2.77	.98	ปานกลาง
9.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจู้จี้หรือตำหนิติเตียนอยู่ บ่อยๆ	2.61	.96	ปานกลาง

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อ	การอบรมเลี้ยงดู	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10.	ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง อย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นจะถูกลงโทษ แบบปล่อยปละละเลย	2.70	.99	ปานกลาง
11.	สามารถพักอาศัยอยู่กับเพื่อนได้เป็นเวลานาน โดยที่ บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ว่ากล่าวตักเตือนเลย	2.37	1.03	ต่ำ
12.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักไม่ให้คำปรึกษาใดๆ เมื่อ ต้องการคำปรึกษา	2.31	1.31	ต่ำ
13.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจ ควบคุมดูแล ในเรื่องของการคบเพื่อน การเรียนและเรื่องอื่นๆ ใน ชีวิตประจำวัน	2.30	1.03	ต่ำ
14.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองเคยลงโทษ โดยไม่อธิบาย เหตุผลของการลงโทษว่าถูกลงโทษเพราะอะไร	1.95	.98	ต่ำ
15.	บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ท่านทำสิ่งต่างๆ ด้วย ตนเอง โดยไม่สนใจว่าท่านจะทำได้หรือไม่	2.64	1.01	ปานกลาง

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงวุฒิ

รายนามผู้ทรงวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์นิรันดร์ จุลทรัพย์	ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จรจิตร	บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
3. รองศาสตราจารย์ช่อลดา พันธุเสนา	ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ง

ค่าคะแนน IOC ของแบบสอบถามเรื่อง พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

คำชี้แจง: ให้ท่านพิจารณาข้อคำถามสำหรับการวิจัยแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์หรือเนื้อหาหรือไม่ โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0
3. ถ้าเห็นว่าไม่สอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง -1 และ

โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

คำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	1	2	3	IOC (ค่าเฉลี่ย)
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล				
1. เพศ	+1	+1	+1	1
2. อายุ	+1	+1	+1	1
3. ระดับชั้นปี	+1	+1	+1	1
4. คณะที่เรียน	+1	+1	+1	1
5. เกรดเฉลี่ย	+1	+1	+1	1
6. ภูมิลำเนา	+1	+1	+1	1
7. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือน	+1	+1	+1	1
8. ที่พักอาศัย	+1	+1	+1	1
9. อาชีพของบิดา	+1	+1	+1	1
10. อาชีพของมารดา	+1	+1	+1	1
11. รายได้ของผู้ปกครอง	+1	+1	+1	1
12. สถานภาพของบิดามารดา	+1	+1	-1	0.33
13. จำนวนพี่น้องในครอบครัว	+1	+1	+1	1
14. ผู้ปกครอง	+1	+1	0	0.67

คำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	1	2	3	IOC (ค่าเฉลี่ย)
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน				
2.1 ทักษะคติที่มีต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา				
ทักษะคติเกี่ยวกับการใช้จ่าย				
1. การควบคุมการใช้จ่ายเงินด้วยการทำบัญชีรับ – จ่ายช่วยให้มีเงินเหลือเก็บ	+1	+1	+1	1
2. ในการใช้จ่ายเงินควรใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นเท่านั้น	+1	+1	+1	1
3. ท่านเชื่อว่า การวางแผนในการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเอง	+1	+1	+1	1
4. ในการใช้จ่ายเงิน ควรใช้ซื้อสิ่งของที่มีคุณภาพและราคาประหยัดเท่านั้น	+1	+1	+1	1
5. ควรปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อใช้จ่ายเงินเกินรายรับ	+1	+1	+1	1
6. ควรคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจก่อนการใช้จ่ายเงิน	+1	+1	+1	1
7. ราคาเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ	+1	+1	+1	1
8. เมื่อพบเห็นสิ่งของที่ชอบหรือสนใจ ท่านมักจะตัดสินใจซื้อโดยทันที	+1	+1	+1	1
9. การใช้จ่ายเงินแต่ละครั้ง ควรทราบถึงความต้องการที่แท้จริง	+1	+1	+1	1
10. การมีชีวิตที่ดีและมีความสุขจำเป็นต้องเสียเงินจำนวนมากเพื่อแลกกับการซื้อสินค้าและบริการราคาแพง	+1	+1	+1	1
11. ท่านมั่นใจว่าได้ใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่าของเงิน	+1	+1	+1	1
12. ท่านภูมิใจที่สามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1

คำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	1	2	3	IOC (ค่าเฉลี่ย)
2.2 ค่านิยมที่มีต่อการใช้จ่ายเงินของนักศึกษาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา				
ค่านิยมในการเลียนแบบ				
1. การใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าของท่านส่วนมากมาจากการเลียนแบบคารา นักร้อง นักแสดง เป็นส่วนใหญ่	+1	+1	0	0.67
2. การที่ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าต่างๆ เพราะท่านต้องการเลียนแบบจากต้นแบบ เพื่อความมั่นใจของตัวเอง	+1	+1	+1	1
3. การใช้จ่ายเงินส่วนใหญ่ของท่านเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่ท่านชื่นชอบ	+1	+1	+1	1
4. ท่านคิดว่าสื่อมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเงินและพฤติกรรมการเลียนแบบได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1
5. ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าตามที่ท่านเห็นจากการโฆษณาตามสื่อต่างๆ	+1	+1	+1	1
6. ท่านใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าต่างๆ โดยจดจำต้นแบบเพื่อที่จะนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ	+1	+1	+1	1
7. ท่านมีความมั่นใจที่มีบุคลิกภาพและการแต่งกายที่เหมือนกับต้นแบบที่ท่านชื่นชอบ	+1	+1	+1	1
ค่านิยมในแฟชั่น				
1. สินค้าตามแฟชั่นเป็นสิ่งเสริมบุคลิกภาพ	+1	+1	+1	1
2. ท่านสนุกกับการวางแผนใช้เงินที่มีในการซื้อสินค้าตามแฟชั่นตามที่ท่านต้องการ	+1	+1	+1	1
3. ท่านชอบที่จะเป็นเจ้าของสินค้าตามแฟชั่นต่างๆ ที่ผู้อื่นเห็นแล้วประทับใจ	+1	+1	+1	1
4. การซื้อสินค้าตามแฟชั่นที่ท่านต้องการ ทำให้ท่านมีความสุขมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น	+1	+1	+1	1
5. การแต่งตัวและทำตามแฟชั่น ถือว่าเป็นสิ่งที่ทันสมัย	+1	+1	+1	1
6. ท่านต้องการสินค้าตามแฟชั่นเพราะเพื่อนๆ ของท่านมี	+1	+1	+1	1

คำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	1	2	3	IOC (ค่าเฉลี่ย)
7. การได้ครอบครองสินค้าตามแฟชั่นทำให้ท่านมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น	+1	+1	+1	1
ค่านิยมในตราหือสินค้า				
1. การเลือกซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นสิ่งดี	+1	+1	+1	1
2. การใช้สินค้าที่มีหือเป็นที่รู้จักช่วยเสริมบุคลิกภาพ	+1	+1	+1	1
3. ท่านใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงเพื่อต้องการปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานสังคม	+1	+1	+1	1
4. การสวมใส่เสื้อผ้าและใช้โทรศัพท์ที่มีหือดัง ทำให้ดูเป็นคนมีรสนิยม	+1	+1	+1	1
5. ตราหือเป็นสิ่งที่ยังบอกถึงฐานะของแต่ละบุคคล	+1	+1	0	0.67
6. การได้ใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีหือ ราคาแพงทำให้ท่านมีความสุข	+1	+1	+1	1
7. การได้ใช้สินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นความต้องการและสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของท่าน	+1	+1	+1	1
8. สินค้าที่มีหือ ราคาแพงเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	1
ค่านิยมในการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด				
1. ท่านพอใจซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยเพราะราคาถูกและมีคุณภาพ	+1	+1	+1	1
2. ท่านพอใจไปรับประทานอาหารตามร้านที่ขายอาหารราคาถูก	+1	+1	+1	1
3. ท่านยินดีใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่มีคุณภาพ ราคาประหยัด เหมาะสมกับฐานะของตนเอง	+1	+1	+1	1
4. ท่านยินดีใช้โทรศัพท์มือถือที่มีอยู่โดยไม่สนใจว่าจะล้ำสมัยหรือไม่	+1	+1	+1	1
5. ท่านมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่เปลี่ยนแปลงตามสมัยนิยม	+1	+1	+1	1
6. การใช้สิ่งของต่างๆ ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะใช้ต่อไปไม่ได้เป็นการช่วยประหยัดเงิน	+1	+1	+1	1
7. ท่านเก็บออมเงินไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อใช้ในยามจำเป็น	+1	+1	+1	1

คำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	1	2	3	IOC (ค่าเฉลี่ย)
2.3 การอบรมเลี้ยงดู				
แบบประชาธิปไตย				
1. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจะชมเชยหรือให้กำลังใจในขณะที่ทำควมดี	+1	+1	+1	1
2. การกลับบ้านไม่ตรงเวลาบิดามารดาหรือผู้ปกครองมักแสดงความห่วงใยสอบถามเหตุผลและให้อภัยเสมอ	+1	+1	+1	1
3. เมื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องการให้ทำสิ่งใดจะอธิบายเหตุผลก่อนเสมอ	+1	+1	+1	1
4. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักจะรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของท่านเสมอ	+1	+1	+1	1
5. เวลาผิดหวังเสียใจบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะคอยให้กำลังใจแสดงความห่วงใย	+1	+1	+1	1
แบบเผด็จการ				
6. บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ออกไปเที่ยวนอกบ้านกับเพื่อน	+1	+1	+1	1
7. บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้มงวดกวดขันในเรื่องการใช้จ่าย	+1	+1	+1	1
8. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมอบหมายงานหรือหน้าที่ให้ทำโดยไม่เคยถามความต้องการหรือความสมัครใจ	+1	+1	+1	1
9. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักตำหนิ จู้จี้ขุ่นหรือตำหนิติเตียนอยู่บ่อยๆ	+1	+1	+1	1
10. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของบิดามารดาหรือผู้ปกครองอย่างเคร่งครัดมิฉะนั้นจะถูกลงโทษอย่างรุนแรง	+1	+1	+1	1
แบบปล่อยปละละเลย				
11. สามารถพักอาศัยอยู่กับเพื่อน ได้เป็นเวลานาน โดยที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่กล่าวตักเตือนเลย	+1	+1	+1	1

คำถามสำหรับการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	1	2	3	IOC (ค่าเฉลี่ย)
12. บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักไม่ให้คำปรึกษาใดๆ เมื่อต้องการคำปรึกษา	+1	+1	+1	1
13. บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจควบคุมดูแลในเรื่องของการคบเพื่อน การเรียน และเรื่องอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1
14. บิดามารดาหรือผู้ปกครองเคยลงโทษอย่างรุนแรงโดยไม่อธิบายเหตุผลของการลงโทษว่าถูกลงโทษเพราะอะไร	+1	-1	+1	0.33
15. มีความรู้สึกว่าได้รับการเอาใจใส่จากบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นอย่างดี	+1	0	0	0.33

ภาคผนวก จ

ดัชนีความเที่ยงของเครื่องมือ

ดัชนีความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามดังกล่าว มาหาความเที่ยงกับนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต หาดใหญ่ (ซึ่งมิได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน และนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค หาค่า α -coefficient (ประคอง กรรณสูตร, 2542: 45) ดังนี้

แบบสอบถามด้านทัศนคติ เท่ากับ .702

แบบสอบถามด้านค่านิยม เท่ากับ .777

แบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดู เท่ากับ .718

แบบสอบถามด้านอิทธิพลกลุ่มเพื่อน เท่ากับ .798

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวพัชรี สารวิโรจน์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5111120006	
วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วุฒิ		
รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2550
รัฐศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2552